

Arbejder, skulde have forbigaaet enkelte Sætninger eller kortere Rækker af Sætninger, ønsker Ministeriet derom ved Udgangen af April Maaned at modtage Indberetning, for at ogsaa dertil kan tages Hensyn ved de skriftlige Opgavers Affattelse.

13. Febr.

En Hovedbetingelse for at undgaa Overanstængelse for fjerde Klasses Vedkommende og for at bevirke, at der i denne Klasse kan arbeides med den nødvendige Ro og Sikkerhed og vindes Tid til det Arbeide, der i denne bliver at udføre, vil det være, at Skolerne efter den Opfordring, som Ministeriets Cirkulærskrivelse af 9. August f. A. dertil allerede har givet, ere nøie-regnende i de Fordringer, der stilles saavel ved Optagelsesprøven som ved Disciplenes Overflytning fra en lavere til en højere Klasse.

I Forbindelse hermed finder Ministeriet at burde gjøre opmærksom paa en under den sidste Sag fremkommen Udtalelse, som fortjener at paaagtes, nemlig at der utvivlsomt efterhaanden vil kunne skaffes en bedre Fordeling af Arbeidet tilstede og derved ogsaa en virkelig Lettelse for (ny) fjerde Klasse, naar der i de 3 nederste Klasser bliver arbeidet noget, om ikke meget, stærkere med Hensyn til Omfanget, men i Særdeleshed naar der bliver lagt Vind paa en saa sikker Tilegnelse af, hvad der i disse gennemgaas og læses, at Disciplene i 4de Klasse kunne arbejde videre, uden at Mangler i Fundamenterne holde dem tilbage og tvinge dem til en uforholdsmæssig Tidsanvendelse paa at erhverve en Del af de Kundskaber, som i fjerde Klasse kun burde sammenarbeides og opfriskes.

Min. Circulære:

13. Febr.

Efter den i Lov af 1. April 1871 § 10 indeholdte Bestemmelse om, at de enkelte Skolers Forpligtelse til at modtage Privatister skal indskrænkes til et bestemt Antal, og at Ministeriet herom skal give de nærmere Regler, finder man at burde fastholde den i Bekjendtgjørelse af 13. Mai 1850 om Ophevelse af Examen artium § 11 givne Regel, saaledes at ingen Skole skal være forpligtet til enten ved 4de Klasses Hovedexamen eller ved Afgangsexamen at modtage flere end 6 Privatister til Deltagelse i Examen, dog at det iagttages, at, hvis der melde sig flere, gives der de først (dog ikke førend April Maaned) Anmeldte Fortrin. Derhos bliver der af Privatister, som hidtil efter § 25 i ovennævnte Bekjendtgjørelse af 13. Mai 1850, at erlægge et Examensgebyr af 3 Rd. for Adgang til 4de Klasses Hoved-

13. Febr. examen og 7. Rd. til Afgangsexamen, der tilfalder den Skole, ved hvilken Privatisten examineres.

Hvilket meldes til Efterretning og Iagttagelse.

14. Febr. **Min. Skr.**, hvorved Instruxen for den ny ansatte Sygepleierske ved Sorø Akademi approberedes i Overensstemmelse med Instruxen af 23. Mai 1861, idet der kun foretoges følgende Tilføielser til denne:

Til § 4 d: . . . hun forbinder, naar Lægen tillader det, og sætter Iglær og Lavement.

Til § 5: . . . Ligeledes har hun Tilsyn med, at Gangkonen i den til Rektorboligen hørende Del af Opdragelsesanstalten opfylder sin Pligt med Hensyn til Rengjøringen.

Til § 7 b: Brændedeputatet nedsættes til 12 Favne, 8 Favne for Vinterhalvaaret og 4 Favne for Sommerhalvaaret (1. April—30. September).

3. Juni. **Min. Circulære** angaaende Opkrævningen af Skolepenge:

Efterat Skoleaaret ved de lærde Skoler ifølge Bekjendtgørelse af 9. August 1871 er omlagt saaledes, at det nye Aar begynder den 15. August, og Skolepengene ifølge Bekj. af 22. Aug. 1872 ere bestemte til et høiere Beløb for Skolernes to øverste end for de øvrige Klasser, fastsættes herved som Regel, der skal gjælde fra 1. Juli d. A., at Skolepengene for Juli Kvartal skulle opkræves i to Dele, nemlig ved Kvartalets Begyndelse for Tiden fra 1. Juli til 14. August med det Beløb, de udgjøre i det løbende Skoleaar, og ved Skoleaarets Begyndelse for Tiden fra 15. August til 30. Septbr. med det Beløb, som de ville andrage i det nye Skoleaar.

Denne Regel bliver ogsaa at tage til Følge for de ved Skoleaarets Begyndelse optagne nye Disciple, for hvis Vedkommende saaledes den i Circulære af 27. Juni 1851 givne særlige Bestemmelse om Skolepengenes Erlæggelse den 1. September og forud for 4 Maaneder bortfalder.

Af de Disciple, der efter fuldendt Afgangsexamen for studerende eller Realdisciple eller efter Udfaldet af Hovedexamen forlade Skolen i Juli Maaned, bliver der — i Henhold til de derom givne særlige Bestemmelser i Ministeriets Circulærskrivelser af 10. Okt. 1853 og 18. Okt. 1858 — fremdeles ligesom hidtil kun at erlægge Skolepenge for Juli Maaned. Naar i noget af disse Tilfælde en Discipel har betalende Brødre i Skolen, vil den For-

høielse af den modererede Betaling for Brødrene, der bliver en 3. Juni.
Følge af Disciplens Udtrædelse, og som efter Circ. 18. Okt.
1858 først indtraadte fra 1. Oktober, for Eftertiden være at
regne fra Skoleaarets Begyndelse den 15. August.

Min. Skr. til Rektor for Horsens lærde Skole:

13. Juni.

I Svar paa Hr. Rektorens Forespørgsel i behagelig Skrivelse af 9. d. M., om en Privatist kan indstille sig til Skolens ny 4de Klasses Aarsexamen, ikke for efter bestaaet Examen at optages i Skolens 5te Klasse, men for at meddeles Testimonium, der sikrer ham samme Rettigheder som bestaaet Realafgangsexamen af høiere Grad, skal Ministeriet herved tilbage- melde, at Skolens Forpligtelser ligeoverfor Privatister ikke ud- strække sig til Prøve i andre Fag end dem, der ophøre enten for den sproglig-historiske eller den mathematisk natur- videnskabelige Retning, eller i det vistnok meget sjældne Til- fælde, at en Privatist ved at have læst Græsk og Naturlære samt at have Øvelse i geometrisk Tegning maatte ville indstille sig til Prøve i begge Retninger, da for de Fag, som afsluttes i begge Retninger. Den i Skrivelsen omhandlede Kandidat maa derfor indstille sig til almindelig Forberedelsesexamen ved Uni- versitetet.

Min. Circ. til de offentlige og private lærde Skoler:

29. Aug.

Naar en Discipel i 4de Klasse i en af Landets offentlige lærde Skoler saavelsom i de private Skoler, der have erholdt Tilladelse til at afholde Afgangsexamen for Studerende, med behørig Lægeattest, som i hvert enkelt Tilfælde bliver at ind- sende til Ministeriet, godtgjør Sygdomsforfald under 4de Klasses Hovedexamen, overlades det til Skolen ved en senere extra- ordinær Examen at afgjøre Opflyttelsesspørgsmaalet under Iagt- tagelse af de herfor gjældende Regler.

Denne Prøve bliver at afholde ved Skolen umiddelbart efter Skoleaarets Begyndelse og senest inden hvert Aars 14. September.

Indtræder Sygdommen efter Tilendebringelsen af den skrift- lige Prøve, censureres de af den Paagjældende ved denne leverede Udarbejdelser i Forbindelse med de øvrige, og han underkaster sig da alene den mundtlige Prøve.

Er Sygdommen indtraadt før den skriftlige Prøve, giver Skolen selv Opgaverne til den ekstraordinære Examen.

Ved den mundtlige Prøve, der afholdes ganske efter Reg- lerne for den ordinære Examen, have Bestyrerne af private

29. Aug. Skoler forud at træffe fornøden Aftale med de Mænd, der ved Hovedexamen have af Ministeriet været opfordrede til at kontrollere denne, om Tiden for den extraordinære Examens Afholdelse.

For Privatisters Vedkommende bliver der at forholde paa samme Maade for de Fag, disse have at underkaste sig.

4. Dec

Min. Skr. til Rektor for Aarhus Kathedralskole:

I behagelig Skrivelse af 4. Sept. d. A. har Hr. Professoren med Hensyn til Undervisningen i Physik i ny 3die og 4de Klases forespurgt, om den derom i Circulære af 9de August 1871 givne Antydning kan opfattes saaledes, at alt, hvad der ikke er nævnt i Circulæret, kan forbigaas.

Efterat Ministeriet i saa Henseende har brevvexlet med Undervisningsinspektøren for de lærde Skoler, som nærmere har forhandlet med Sagkyndige, der have deltaget i Overveielserne i 1871 og tildels havt Indflydelse paa Affattelsen af Afsnittet i det ovennævnte Circulære om Naturlæren, skal man herved tilbagemelde, at det maa erkjendes, at der ved den maaske i sig selv ikke ganske tydelige Fortegnelse over, hvad der i det omhandlede Fag skal gjenemgaas i 3die og 4de Klasse, er taget et saa overveiende eller udelukkende Hensyn til de studerende Disciple, for hvem dette for dem blot forberedende Cursus udvides og fuldstændiggjøres i 5te og 6te Klasse, at der — om end enkelte ikke udtrykkeligen nævnte Punkter ved en Fortolkning kunne siges at ligge i det Nævnte, saasom Grundtrækkene af Læren om faste og flydende Legemers Ligevægt og Saameget af Bølgebevægelsen, som behøves til Forstaaelsen af Lydlæren — maa tilføies Noget i ethvert Fald for Realisterne og de Disciple, der, skjønt de i 3die og 4de Klasse følge den matematisk-naturvidenskabelige Retning, benytte 4de Klases Examen som Afgangsexamen, saasom Hovedsætningerne om faste Legemers Bevægelse (Faldet, Pendulet, Kastebevægelsen, Kredsbevægelsen, Stødet), flydende Legemers Bevægelse, Galvanisme (Dampmaskinen, den elektriske Telegraf). Ministeriet har regnet paa, ikke længe efter Circulærets Udgivelse og Kursets Begyndelse at see Skolerne i Besiddelse af en for Øiemedet beregnet Lærebog af Prof. Holten, men som endnu ikke er udkommen. Idet Ministeriet derfor ikke miskjender den for Lærerne opstaaede Vanskelighed og Usikkerhed, maa det dels opfordre dem til at overveie, hvad de selv efter det her i Almindelighed Antydede ansee for det Væsentlige til at afrunde og udfylde det i Circulærets Fortegnelse betegnede

Kursus, stolende paa, at man ikke ved Tilendebringelsen af det første Kursus vil gaae smaaligt irecte med dem om Enkeltheder, dels bemærke, at man i det Ringeste i een Skole har fundet Udvei til at tillægge Naturlære 3 ugentlige Timer i 3die og 4de Klasse, og at det maaske ogsaa kunde forsøges, med Bibehold af 2 ugentlige Timer, at give Realdisciplene i 4de Klasse een ugentlig Time til for i den at gennemgaae visse til Afslutningen nødvendige Afsnit, der for de øvrige Disciple maatte opsættes. Endelig skal Ministeriet ikke lade ubemærket, at man i Aalborg Skole har indført i disse Klasser Lorentz's kortfattede Naturlære istedetfor Holtens Bog, og at den af en Sagkyndig er betegnet som den for et indskrænket Timetal bedst beregnede Bog.

Min. Bekjendtgjørelse:

Paa derom af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet nedlagt allerunderdanigst Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen ved allerhøieste Resolution af 16de d. M. aller-naadigst at bifalde følgende Bestemmelser for Indretningen af en Tillægsexamen i dobbelt Retning for dem, der uden at have underkastet sig Afgangsexamen ved de lærde Skoler ville indskrives som akademiske Borgere ved Kjøbenhavns Universitet:

1. Adgang til ved en Tillægsexamen at erhverve akademisk Borgerret ved Kjøbenhavns Universitet uden at have underkastet sig Afgangsexamen ved de lærde Skoler have, ligesom hidtil, følgende:

a) De, der have underkastet sig den almindelige Forberedelses-examen ved Universitetet eller Afgangsexamen for Realdisciple — begge af den høiere Grad — med et saadant Udfald, at Karakterernes Gjennemsnit er mindst 6, og derefter tillige enten Adgangsexamen i Mathematik til den polytekniske Lærestalt eller Landinspektørexamen eller Skovbrugsexamen ved den kongelige Veterinær- og Landbohøiskole, de to sidstnævnte Examina med et saadant Udfald, at Karakterernes Gjennemsnitværdi er mindst 5;

b) Polytekniske Kandidater med 1ste og 2den Karakter, uden Hensyn til med hvilket Udfald de tidligere have bestaaet den almindelige Forberedelsesexamen;

c) Lieutenanter, der have bestaaet Afgangsexamen for Officersskolens næstyoungste Klasse;

d) De, der have bestaaet Overgangsprøven fra yngste til ældste Klasse ved Søofficersskolen;

22. Mai.

e) De, der enten have bestaaet 4de Klasses Hovedexamen for studerende Disciple i en lærd Skole, jfr. Lov af 1ste April 1871, med et saadant Udfald, at Karakterernes Gjennemsnit er mindst 6, eller Skolelærerexamen med Karakteren «Meget duelig», og derefter den i kongelig Resolution af 21de September 1872, bekendtgjort 26de s. M., under Post 3 bestemte Prøve i 2 nyere Sprog med mindst 1 «Meget godt» og 1 «Godt», naar de derhos have bestaaet Adgangsexamen i Mathematik til den polytekniske Lærestanstalt eller en af de andre ovenfor under a) nævnte Examina.

2. De, der høre til de nævnte Klasser, skulle, naar de ville erhverve akademisk Borgerret i sproglig-historisk Retning, underkaste sig en Prøve i dansk Stil, Latin, Græsk, Historie og Fransk af samme Omfang og Art, som for Adgangsexamen ved de lærde Skoler i sproglig-historisk Retning er fastsat ved Anordningen af 5te August 1871 angaaende Undervisningen i de lærde Skoler § 5 (med Hensyn til Pensa efter § 4 b 1 og 2 og § 5 b 1 og 2, som for Privatister bestemt), dog at der i Modersmaalet kun skrives een Udarbeidelse over en frit valgt Opgave.

Der gives for Prøven 3 Karakterer i Latin, der hver regnes enkelt, og een i Dansk, Græsk, Historie og Fransk, der fordobles, og til at bestaa fordres Værdien af 11 «Godt» 3: 55 Points.

3. De, der under samme Forudsætninger ville erhverve Borgerret i matematisk-naturvidenskabelig Retning, skulle underkaste sig en Prøve i dansk Stil, Historie og Fransk af samme Omfang og Art, som ved Anordningen af 5te August 1871 § 5 er foreskrevet, dog at der i Modersmaalet kun skrives een Udarbeidelse over en frit valgt Opgave, samt en Prøve i Latin i det Omfang og i den Form, som er foreskrevet for 4de Klasses Hovedexamen ved den nævnte Anordnings § 3 Nr 4 sammenholdt med § 2 Nr. 3, og derhos, forsaavidt de ikke ere polytekniske Kandidater, en Prøve i Naturlære efter Anordningens § 5 c 2 sammenholdt med § 4 c 2.

Der gives een Karakter i hvert Fag, hvoraf den i Latin fordobles, saa at der fremkommer 6 (for polytekniske Kandidater 5) Karakterer. Til at bestaa fordres Værdien af 6 «Godt» 3: 30 Points, for polytekniske Kandidater Værdien af 5 «Godt» 3: 25 Points. For dem, der have underkastet sig 4de Klasses

Hovedexamen for studerende Disciple, bortfalder Prøven i Latin, 22. Mai. naar de for dette Fag have erholdt mindst «mg ÷» ved Skolens Examen. I modsat Fald have de at underkaste sig samme Prøve i Latin som de øvrige. Til at bestaa kræves der, naar Latin bortfalder, Værdien af 4 «Godt» (20 Points).

4. Prøven afholdes ved Universitetet af en dertil dannet Komite af Medlemmer af det filosofiske og det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

Bedømmelsen af de skriftlige Examensarbejder skeer af 2 af Komiteens Medlemmer. Ved den mundtlige Prøve er foruden Examinator et andet Medlem af Komiteen tilstede som Censor.

5. De, som ville underkaste sig Prøven, have inden hvert Aars 1ste Mai skriftlig at anmelde dette, under Vedlæggelse af de fornødne Bevisligheder for Tilstedeværelsen af de ovenmeldte Betingelser for at stedes til Prøven, for Formanden for Examenskomiteen.

6. Ved Indtegningen til Prøven erlægges i Examensgebyr af hver Examinand 14 Kroner.

7. Med Hensyn til den almindelige filosofiske Prøve og andre Forberedelsesexamina for visse Fag ved Universitetet gjælde samme Forskrifter for dem, der ved denne Prøve have vundet akademisk Borgerret, som for andre Studerende.

8. Tillægsexamen i den her fastsatte Form afholdes første Gang i den for Universitetet foreskrevne Examenstid ved Udgangen af det akademiske Semester, der tager sin Begyndelse den 1ste Februar 1875.

9. Fra samme Tid bortfalde de i de kongelige Resolutioner af 2den April 1869, bekjendtgjort samme Dag, og 1ste Oktober s. A., bekjendtgjort under 6te s. M., indeholdte Bestemmelser om en Tillægsexamen for Erhvervelse af den akademiske Borgerret.

Min. Skr., hvorved i Anledning af en Forespørgsel fra Bestyreren af Borgerdydskolen i Kjøbenhavn, om den i Anordg. 11. Juni. 5. August 1871 § 5 a 2 ommeldte Prøve i Fransk skulde indskrænke sig til blot Oversættelse, svaredes:

at det maatte anses for en Selvfølge, at der ved den mundtlige Prøve i et Sprog, der betegnes som bestaaende i Oversættelse, tillige maa prøves, om den grammatiske Kundskab er tilstede, hvorpaa Oversættelsens Sikkerhed beroer. Ministeriet tilføiede, at medens denne grammatiske Examination ved den mundtlige Prøve kunde indskrænkes noget for dem, der aflægge

11. Juni. en Stilprøve, var der al Grund til at skærpe den noget, navnlig i syntaktisk Henseende og ved korte opgivne Exempler til Oversættelse fra Dansk til Fransk, for dem, der havde nydt samme Underviisning, men vare fritagne for Stilprøve.

17. Juni. **Min. Circ.** til Rektorerne for de lærde Skoler:

Blandt de Spørgsmaal, som staa tilbage med Hensyn til Gjennemførelsen af Lov af 1ste April 1871 om Undervisningen i de lærde Skoler, er Bestemmelsen af Fordringerne i analytisk Geometri.

Efterat Ministeriet fra Undervisningsinspektøren for de lærde Skoler har modtaget et paa nærmere Forhandling med Professor ved Universitetet Steen og to af de lærde Skolers fagkyndige Lærere støttet Forslag herom, vil Ministeriet herved have følgende Regler i foranførte Henseende fastsatte:

Undervisningen i analytisk Geometri bør gaae ud paa Forklaring af retvinklede Koordinater og deres Anvendelse til Fremstilling af Punkter og Linier, Indøvelse af Methoden ved Behandlingen af ret Linie og Cirkel saavel i almindelig Udvikling som i særlige Problemer, Bestemmelser af Ligninger for Parabel, Ellipse og Hyperbel, og Udvikling af disse Liniers vigtigste Egenskaber med Hensyn til Brændstraaler, Diametre, Tangenter og Normaler. Ifølge Methodens eiendommelige Beskaffenhed maa Undervisningen derhos væsentlig dreie sig om Opgavers Løsning saavel mundtlig som skriftlig. Ved Afgangsprøven i analytisk Geometri vil det være tilladt at forelægge Disciplen til Løsning saadanne ham hidtil ukjendte Opgaver, der blot kræve en let Anvendelse af Methoden, dog at dette ikke sker førend efter Prøvelsen i det ligefrem Lærte.

Til Oplysning om Omfanget af Undervisningen henvises til den nu foreliggende »Analytisk Geometri af Jul. Petersen, Kjøbenhavn 1873«, hvori §§ 1 og 2, § 3 til Art. 20 incl., § 4 til Art. 35 incl. med dertil hørende 52 Opgaver give de almindelige Forklaringer og indøve Methoden ved Behandlingen af ret Linie og Cirkel, og dernæst §§ 5—8 begge incl. samt § 10 omhandle Keglesnittenes Natur og Hovedegenskaber, der bør belyses ved Opgaver af samme Beskaffenhed som de lettere iblandt Nr. 53—100.

Hvilket herved meddeles til Efterretning og Iagttagelse med Tilføiende, at nogle Enkeltheder vel endnu kunne forbigaaes, saasom den første halve Side 31 om imaginære Linier og Punkter, og at de første 52 Opgaver afgive gode Exempler paa, hvad

der ved den mundtlige Prøve kan forelægges, hvorfor ingen af disse bør forbigaaes, naar de ikke erstattes ved andre lignende, men at derimod nogle af de følgende Opgaver bedre overspringes, forsaavidt Løsningen ikke frembyder sig nogenlunde let, samt endelig, at det følger af sig selv, at den Erfaring, der vindes i de første Aar, kan medføre Modifikationer i de her givne Regler. 17. Juni.

Min. Skr. til Rektor for Viborg Kathedralskole, hvorved udtales, at der med Hensyn til Gebyr for Testimonium for studerende Disciple fremtidig bliver at forholde saaledes: 2. Juli.

Den Discipel, der forlader 4de Klasse, betaler altid, saafremt han ikke nyder et af Skolens Beneficier eller Stipendier, 10 Rd. i Gebyr for Testimoniet. Paa Begjæring kan han faa gratis meddelt Attest om hans Modenhed til Opflyttelse i 5te Klasse. Den Discipel, som forlader 5te og 6te Klasse, faar Afgangsbeviset fra Skolen gratis, naar han godtgjør at have erlagt Gebyr til Skolefonden for 4de Klasses Testimonium, hvorimod han i modsat Fald betaler det med 10 Rd.

Min. Skr. til Aarhus Cathedralskoles Forstanderskab:

Efterat Ministeriet i Skrivelse af 4de d. M. har modtaget Forstanderskabets Ytringer i Anledning af de af Revisor med Hensyn til Regnskabsførelsen ved Skolen fremsatte Bemærkninger og begjærede Oplysninger, unnlader man ikke at tilbagemelde, at Ministeriet bestemt maa fastholde, at Forstanderskabet bærer Ansvar for Skolemidlernes Administration og Regnskabsaflæggelsen, og at Regnskabsføreren kun er Forstanderskabets, af dette selv valgte, Fuldmægtig. Det maa derfor paahvile Forstanderskabet at paasee, at Indtægterne indkomme i betimelig Tid, at lade afgaa Erindringsskrivelser, naar denne oversides, samt at vælge Tiden til alvorligere Forholdsreglers Anvendelse. For Skolekontingenters Indkrævning ere bestemte Regler givne, som det maa være Forstanderskabets Sag at paasee, at Regnskabsføreren overholder. 18. Aug.

Min. Skr. til Rektor for Aalborg Kathedralskole, hvorved der besvares en Forespørgsel om, hvorledes der vil være at forholde med forhenværende Discipel N. N., naar han, der har bestaaet Realafgangsexamen i Sommer med $35\frac{2}{3}$ Points i de 5 Afgangsfag, Tydsk, Naturhistorie, Geografi, Geometri og Arithmetik, efter i det mellemliggende Aar at have taget privat Un- 29. Okt.

29. Okt. dervisning i Latin og Græsk, i 1875 indstiller sig til Optagelse i Skolens 5te Klasse for efter at have gennemgaaet 5te og 6te Klasse at erhverve akademisk Borgerret ved at tage Afgangsexamen i historisk-sproglig Retning, navnlig om det kan tillades ham at supplere sin aflagte Realafgangsexamen med en Prøve i Latin og Græsk.

Med Henviſning til Skrivelse af 22de August 1873 udtales, at den Paagjældende ikke har at underkaste sig nogen ny Prøve i Afslutningsfagene, men at han bliver at prøve i alle de Fag, som fortsættes i 5te og 6te Klasse, til Sikkerhed for, at han i disse er i Stand til at følge med Undervisningen.

1875

30. Jan. **Min. Skr.**, hvorved en Andrager tilkjendegives Følgende:

I et hertil indkommet Andragende har De anholdt om, at der maatte gives Seminarist N. N. Leilighed til i forestaaende Sommer samtidig at kunne underkaste sig saavel den præliminære Prøve som Afgangsexamen i mathematisk-naturvidenskabelig Retning.

Foranlediget herved undlader Ministeriet ikke at meddele, at, ligesom Bestemmelsen i Lov af 1ste April 1871 § 10 om, at den Privatist, som indstiller sig til Afgangsexamen, «forinden» maa have bestaaet en Prøve i de Fag, der for den Retning, i hvilken han indstiller sig, aflægges ved fjerde Klasses Hovedexamen, efter almindelig Sprogbrug forudsætter, at Prøven er aflagt i en tidligere Examenstermin, saaledes tyder ogsaa den Omstændighed, at den udtrykkelige Bestemmelse i Lov af 13de Mai 1850 § 21 om, at 1ste og 2den Deel af den daværende Afgandsexamen kunde tages paa een Gang, er udeladt i Lov af 1ste April 1871, paa, at dette ikke fremtidig kan ske, hvortil kommer, at en lignende Regel under de forandrede Forhold vilde medføre store praktiske Vanskeligheder. Ministeriet maa derfor som fremtidig Regel fastholde, at den præliminære Prøve maa være aflagt mindst eet Aar forud for Afgangsprøven.

29. April. **Min. Skr.**, hvorved oprettes en Undervisningsinspektion for de lærde Skoler og de høiere Realskoler:

Da Embedet som Undervisningsinspektør ved de lærde Skoler er blevet inddraget ved Conferentsraad Madvigs Entledigelse, har Ministeriet bestemt sig til fremtidig at lade det ham overdragne Hverv med Hensyn til Inspektion og Examenskontrol af de lærde Skoler og, efter de ved Undervisningsplanen af 1871

forandrede Forhold, desuden af de høiere Realskoler, overgaa 29. April til en kombineret Inspektion, bestaaende af 3 Medlemmer, der med Fagkyndighed forene tilstrækkeligt Kjendskab til Skoleforholdene og Undervisningen i Skolerne, og som dertil udnævnes for 3 Aar ad Gangen, med et Honorar af 600 Kr. hver, og den, som beskikkes til Formand for Inspektionen, tillige 200 Kr. til Afholdelse af Udgifter ved Skrivers m. m., hvilke Beløb udbetales paa Universitetskvæsturen med resp. 150 og 200 Kr. kvartaliter forud, hvorhos der tilstaa dem Reiseogdtgjørelse efter Regning samt 8 Kr. i Diæter daglig for Forretninger udenfor Kjøbenhavn.

Til Medlemmer af Kommissionen er under Dags Dato udnævnt

Ministeriet anmoder nu herved Inspektionen om, i Henhold til den ved Mødet den 27. April d. A. truffne mundtlige Aftale, at ordne alt den i Juni Maaned d. A. forestaaende Afgangsexamen for studerende Disciple og for Realdisciple af høiere Grad samt 4de Klasses Hovedexamen vedkommende, og at træffe enhver fornøden Foranstaltning til saavel den skriftlige som den mundtlige Examens Afholdelse.

De skriftlige Opgaver til de forskjellige Examinere forventer Ministeriet sig tilstillede, ledsagede af et Schema for Dagene til Prøvernes Afholdelse, saa betimelig, at den fornødne Expedition til Skolerne herfra kan afgaa til samtlige Skoler senest den 1. Juni d. A.

Ligeledes maatte Ministeriet udbede sig tilstillet 20 Exemplarer af det Schema for den mundtlige Prøves Afholdelse, som af Inspektionen udsendes til Skolerne, i hvilken Henseende det forventes paaseet, at ogsaa dette Schema afgaaer saa betids, at der levnes Rektorerne den nødvendige Tid til uden altfor stor Byrde at ordne Skolens øvrige Schema.

Medens det overlades Inspektionen at træffe enhver fornøden Aftale med de Mænd, der ville være at benytte som Censorer, maatte Ministeriet dog finde det rigtigst, at hvor det paa Grund af, at ingen af Inspektionens 3 Medlemmer selv kan være tilstede ved Prøven, maatte blive nødvendigt at sende en Mand til en Realskole som Examenskommissær, Ministeriet derom underrettedes, for at den Paagjældende herfra kunde modtage Anmodning om at udføre et saadant Hverv, og Skolen blive sat i Kundskab om, at han møder i denne Egenskab.

Inspektionen bemyndiges endvidere til at tilsige de Mænd, hvis Assistance de maatte behøve, Godtgjørelse for Reiseom-

29. April. kostninger efter Regning og 8 Kr. i Diæter samt et Honorar for præsteret Arbejde, beregnet efter lignende Regler, som de, der benyttes for Betaling af Censorer ved den polytekniske Læreanstalts Examinere; dog gjælder denne sidste Bestemmelse ikke de ved de kongelige Skoler ansatte Lærere, ligesom der heller ikke kan blive Spørgsmaal om Diæter og Reiseudgifter for Mænd, der bo i samme By, hvor de benyttes som Censorer.

Naar samtlige Prøver ere afsluttede, forventer Ministeriet at modtage en Indberetning fra Inspektionen om de Iagttagelser, der ere gjorte, ledsaget af de Bemærkninger, Forslag m. v., hvortil Inspektionen maatte finde sig foranlediget.

Sluttelig tilføies, at samtlige Skoler ere under Dags Dato blevne underrettede om det Inspektionen overdragne Hverv, og af hvilke Medlemmer den bestaaer.

10. Mai. **Min. Skr.** til Rektor for Røskilde Kathedralskole, hvorved der, i Anledning af en Forespørgsel om, hvorvidt der tilkommer Skolen Ret til at nægte en Discipel i IV Realklasse Tilladelse til at indstille sig til Afgangsexamen for Realdisciple af høiere Grad, udtales:

At man, uagtet en modsat Anskuelse er udtalt i Skrivelse af 26. Februar 1862, for de offentlige lærde Skolers Vedkommende maa besvare Spørgsmaalet derhen, at der nu, efterat de to øverste Klasser, hvori Realundervisning gives, ere blevne et-aarige, maa i Lighed med, hvad der for de studerende Disciple er bestemt ved Anordning af 5. August 1871 § 7, 2det Stykke, indrømmes de Realdisciple, som have gennemgaaet Skolens 3die og 4de Klasse, Ret til med Forældres eller Værges Samtykke at indstille sig til Realafgangsexamen, saaledes, at det da bliver Skolens Sag, for at afværge, at umodne Disciple indstille sig til Examen, at holde de Disciple, som ikke kunne ventes at ville fyldestgjøre de befalede Fordringer ved Prøven, tilbage ved Opflytningen fra 3die til 4de Klasse.

19. Mai. **Min. Skr.** til Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og Realskolerne, hvorved bifaldes, at Honoraret til de Censorer, som benyttes ved Skolernes Examinere udenfor Skolernes eget Personale, fastsættes ligesom ved den polytekniske Læreanstalt til 1 Krone for hver Karakter, der gives.

1. Juni. **Min. Bekjendtgjørelse**, hvorved fastsættes som Tillæg til Bekjendtgjørelse af 9. August 1871 om Karaktergivningen m. v.

i de lærde Skoler, at Karakteren i Fransk ved Afgangsexamen for Studerende paa den sproglig-historiske Side vil være at beregne saaledes, at den for den franske Stil givne Karakter regnes for en Trediedel mod $\frac{2}{3}$ Del for Karakteren for den mundtlige Prøve. 1. Juni.

Kgl. Anordning angaaende Kvinders Adgang til at erhverve akademisk Borgerret ved Københavns Universitet: 25. Juni.

§ 1.

Det tillades Kvinder at erhverve akademisk Borgerret ved Københavns Universitet.

§ 2.

De Kvinder, der ønske at indskrives ved Universitetet, have, ligesom de mandlige Studerende, der ere forberedte ved Privatundervisning, i Overensstemmelse med de gjældende Forskrifter at underkaste sig Afgangsexamen for Studerende enten ved en offentlig lærd Skole eller ved en Privatskole, der har Tilladelse til at afholde Afgangsexamen.

§ 3.

De ved Universitetet indskrevne kvindelige Studerende have samme Adgang, som de øvrige Studerende, til Studiet af de af dem valgte Fag og til at indstille sig til de ved Universitetet anordnede almindelige Prøver og akademiske Grader, naar de i enhver Henseende opfylde de samme Fordringer, som stilles til de mandlige Studerende, saavel med Hensyn til de forudgaaende Prøver og det forberedende Studium, som til selve de afsluttende Fakultetsprøver og Disputatser. Dog skulle kvindelige theologiske Studerende ikke have Adgang til at indstille sig til theologisk Embedsexamen eller til at erhverve akademiske Grader ved det theologiske Fakultet, men deres Studier afsluttes ved en særlig Religionsprøve, hvis Indhold og Beskaffenhed fastsættes af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Kvindelige theologiske Studerende skulle ikke have den Adgang til at bestige Prædikestolen, som ved Lovgivningen er tillagt mandlige theologiske Studerende. Ved de afsluttende Fakultetsprøver eller akademiske Grader skal der ikke være erhvervet nogen Adkomst for Kvinder til offentlig Embedsansættelse.

§ 4.

Ved Erhvervelsen af akademisk Borgerret opnaae kvinde-

25. Juni. lige Studerende ikke nogen Adgang til de hidtilværende akademiske Beneficier og Understøttelser.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

6. Sept. **Min. Circ.** til de lærde Skoler med Dobbeltkursus, hvorved bestemmes, at de Disciple, som, efterat have bestaaet 4de Klases Hovedexamen i en af de offentlige lærde Skoler, der ikkun afholde Afgangsexamen i sproglig-historisk Retning, med Vidnesbyrd om at ansees modne til Oprykning i 5te Klasse, ønske at underkaste sig Afgangsexamen i mathematisk-naturvidenskabelig Retning og derfor melde sig til Optagelse i 5te Klasse af en af de Skoler, der tillige afholde sidstnævnte Examen, for Fremtiden ere fritagne for paany at erlægge Indskrivningspenge til den Skole, hvori de saaledes optages.

7. Sept. **Min. Circ.**, hvorved det under Henvisning til Circ. 29. April s. A. om Undervisningsinspektionens Oprettelse meddeles de lærde Skoler og høiere Realskoler, at man havde fundet det at være i Sagens Interesse at udvide det Inspektionen overdragne Hverv saaledes, at den ved Besøg i Skolerne udenfor Examens-tiden gjorde sig bekendt med Alt, som maatte være den nødvendig for at kunne danne sig en begrundet Dom om samtlige Forhold, som vedrøre Undervisningen, Disciplinen eller Lærerpersonalet. I denne Anledning anmodede Ministeriet Skolernes Bestyrere om, naar noget af Inspektionens Medlemmer i fornævnte Øiemed maatte indfinde sig i en Skole, at yde ham den fornødne Hjælp til Udførelsen af denne Del af Inspektionens Hverv og give ham enhver Oplysning, han dertil maatte behøve.

22. Sept. **Min. Circ.** til de lærde Skoler og Realskolerne:

Ved at fremsende Aftryk af Undervisningsinspektionens til Ministeriet indgivne Beretning om de i 1875 afholdte kontrollerede Prøver ved de lærde Skoler og høiere Realskoler skal Ministeriet denne Gang indskrænke sig til at udtale den Forventning, at Skolernes Bestyrere og Lærere ville lade sig det være magtpaaliggende under Undervisningen i indeværende Skoleaar og ved Examens Afholdelse at drage den bedste Nytte af de i Beretningen givne Vink og Antydninger.

I Forbindelse hermed maa Ministeriet paa given Anledning fra Inspektionens Side fremtidig bede iagttaget, at der i Indberetningerne fra Skolerne om Dimittenderne opgives:

1) hvilke Lærere, der have undervist Kandidaterne til de forskellige Examinere, som skulle kontrolleres, og hvilke Skolen ønsker at sætte til Meddommere paa Skolens Vegne i de forskellige Fag;

2) hvilke Forfattere og Bøger der ere læste i de forskjellige 22. Sept.
Sprog, det Sidste navnlig til Brug for Inspektionen ved Valget
af Bøger til Prøver i vedkommende Sprog udenfor det opgivne.

Min. Circ. til de lærde Skoler og Realskolerne: 30. Sept.

Af forskjellige til Ministeriet fra Skolerne indkomne Ud-
færdigelser, navnlig de aarlige Forslag til Beneficiefordelinger,
Indmeldelse til Examinere og Examensvidnesbyrd, fremgaar det,
at i Fornavne Begyndelsesbogstavet C eller Ch — med Udtale K —
forandres til K, og at Ph forandres til F.

Da denne Fremgangsmaade maa ansees aldeles uberettiget,
og da den afstedkommer megen Forstyrrelse ved Affattelse af
Lister o. d., maa Ministeriet herved have Hr. Rektoren anmodet
om i Gjengivelsen af Navne ved alle Udfærdigelser fra Skolen
som ufravigelig Regel at følge den Skrivemaade, som findes i
vedkommende Discipels eller Privatists Døbeattest.

Min. Circ., hvorved det paalægges Rektorerne ved de 30. Dec.
offentlige lærde Skoler ved Udgangen af hvert Aars September
Maaned at indsende en Beretning til Ministeriet om Skolens
Discipelantal med Fordeling i Klasserne ved Begyndelsen og Ud-
gangen af det forløbne Skoleaar.

1876

Min. Circ. til de lærde Skoler og Realskolerne:

9. Mai.

Da de aarlige Indberetninger om, hvilke Disciple og Privati-
ster der indstille sig til Afgangsexamen for Studerende, til fjerde
Klasses Hovedexamen og til Realafgangsexamen, oftest sammen-
fattes i een Skrivelse, maa Ministeriet, eftersom de her hver for
sig benyttes paa forskjellig Maade, anmode (Skolens Bestyrer)
om fremtidig at indsende særskilt Indberetning for hver af
de ovennævnte Examina, indeholdende de til hver enkelt hørende
Oplysninger og Bemærkninger.

Kgl. Resol., hvorved Ministeriet bemyndiges til, ved Siden 11. Aug.
af Anvendelsen af Renterne af hjemfaldne Oplagspenges Fond
efter allerhøieste Resolution af 17de November 1830, tillige at
benytte dem til at lette saadanne yngre Mennesker Veien til
Universitetet, hvis Skoledannelse oprindeligen ikke derpaa har
været beregnet, men som i en noget mere fremrykket Alder ere
slaaede ind paa den studerende Bane.

Min. Circ. til de offentlige og private lærde Skoler: 30. Nov.

Den i Undervisningsinspektionens Beretning for 1876, der i
Aftryk er sendt de lærde Skolers Rektorer og Bestyrere, inde-

30. Nov. holdte Bemærkning om Inddragelse under Prøven i Latin og Græsk af en Prøve i Antikviteter, Mythologi og Literaturhistorie har givet en af de lærde Skolers Rektorer Anledning til Tvivl om Omfanget af de Fordringer, der i saa Henseende kunne stilles. Han har med Henviſning til den siden 1850 dannede Praxis og efter den indskrænkede Tid, som nu er indrømmet Undervisningen i de klassiske Sprog, andraget paa, at Disciplene maatte befries for den Byrde, som en Efterfølgelse af Beretningens Ordlyd vilde paalægge dem.

I Anledning heraf og i Overensstemmelse med den om Sagen yderligere førte Forhandling med Undervisningsinspektionen skal Ministeriet til Efterretning og Iagttagelse herved meddele Følgende:

Med Inspektionen maa Ministeriet være enig i, at det er ligesaa ønskeligt som nødvendigt, at der under Prøven i Latin og Græsk skaffes Sikkerhed tilstede for, at Kandidaterne ere i Besiddelse af en vis Kundskab i nævnte Fag. Paa den anden Side maa det dog erkjendes og fastholdes, at der efter den Praxis, der siden 1850 med den tidligere Undervisningsinspektørs Billigelse har udviklet sig baade med Hensyn til Omfanget hvori, og Maaden hvorpaa Undervisningen i Antikviteter, Mythologi og Literaturhistorie i Skolerne har kunnet gives, ikke kan blive Spørgsmaal om at betragte dem som egentlige Bifag, i hvilke der særlig skal examineres. Denne Praxis er nemlig gaaet ud paa i Forbindelse med Undervisningen i det Sproglige at give Disciplene saameget af de nævnte Fag, som Forstaaelsen af de Forfattere, der læses, og hvori der altsaa ved Examen kan prøves, med Nødvendighed kræver. Heraf følger, at det, der kan gøres til Gjenstand for Prøve, bliver Noget, som staar i nær og umiddelbar Forbindelse med den Forfatterlæsning, som den enkelte Skoles Kandidater opgive, og just derfor, udenfor det almindelige Grundlag, som maa forudsættes som uundværligt for Forstaaelsen af enhver klassisk Forfatter, kan blive noget tildels Forskjelligt ved de forskjellige Skoler. Idet Prøven og som Følge heraf Undervisningen fremdeles vil være at rette herpaa, og hvorefter det vil være ligegyldigt, om den berører det ene eller det andet af de nævnte Bifag, skal Ministeriet, med Hensyn til, at der tillige er ytret Tvivl om, hvorvidt der til en saadan Prøve vil under Examinationen kunne levnes den nødvendige Tid, kun tilføie, at det er en Selvfølge, at man ved Lægningen af Examensschemaet herpaa maa indrette sig.

Kgl. Anordning om en Forandring i den ved Anordn. 15. Juni.
5. August 1871 om Undervisningen i de lærde Skoler § 2 Nr. 5
givne Bestemmelse om Religionsundervisningen.

Undervisningen i Religion indføres for samtlige Disciple i den lærde Skoles to øverste, 5te og 6te Klasser, for at fuld-
stændiggjøre, hvad der ved Undervisningen i de lavere Klasser
og ved Konfirmationsforberedelsen er tilegnet. Denne Under-
visning, hvis Formaal bør være ikke Opbyggelse, men Belæring,
skal gives uden Lektielæren eller Afslutning ved nogen Examen
indenfor de lovbestemte ugentlige 30 Timer, med Anvendelse af
den Tid dertil, som Ministeriet for Kirke- og Undervisnings-
væsenet nærmere maatte bestemme for hver af de to nævnte
Klasser, og skal omfatte Læsning af udvalgte Stykker af den
hellige Skrift i dansk Oversættelse, hvormed forbindes en Frem-
stilling af de vigtigste Begivenheder i den kristelige Kirkes
Historie, hvorunder tages særligt Hensyn til Folkekirkens sym-
bolske Bøger og deres Tilblivelse.

Min. Skr., hvori Samme paa Forespørgsel af en Skole- 19. Juni.
bestyrer svarer, at der saafremt Discipel N. N., som ved Syg-
dom har været forhindret fra at deltage i den skriftlige Prøve
til 4de Klasses Hovedexamen maatte blive saa rask, at han
kan underkaste sig den mundtlige Prøve til den dertil ansatte
Tid, Intet er til Hinder for, at han indstiller sig til den og der-
paa efter Ferien eller, hvis Omstændighederne tillade det, alle-
rede før Ferien i Overensstemmelse med Reglerne i Cirkulære
af 29. August 1873 underkaster sig en ekstraordinær skriftlig
Prøve.

1878

Min. Skr. til Rektor ved Odense Kathedralskole, hvorved 3. April.
udtales, at da Beneficiaaret gaar fra 1. Oktober til 30. Septem-
ber, vil den sidste Fjerdedel af et en Discipel af 6te Klasse til-
staaet Stipendium, der kvartaliter er anvendt til delvis Dækning
af Skolepengene, være at udbetale ham, uanset at han, naar
Afgangsexamen afsluttes i Juni Maaned, i Henhold til Ministeriets
Skrivelse af 29. Mai 1876 er fritagen for at erlægge Skolepenge
for Juli Maaned.

Min. Skr., hvorved der for et Tidsrum af 3 Aar tilforord- 10. April.
nedes Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og høiere
Realskoler 3 i praktisk Virksomhed ansatte Skolemænd til at
deltage i Affattelsen af Forslagene til de skriftlige Examensopgaver,

10. April. idet det overlodes til Inspektionen at træffe den nærmere Ordning for Samarbejdet med de Tilforordnede.

1879

14. Jan.

Min. Skr. til Forstanderskabet for Nykjøbing Kathedralskole:

Med Skrivelse af 2. d. M. har Forstanderskabet til Ministeriets Afgjørelse henstillet forskellige af Skolens Regnskabsfører fremsatte Spørgsmaal, dels med Hensyn til Oplagspenge, dels med Hensyn til Stipendier, tilstaaede Disciple som Bidrag til Skolepenge.

I denne Anledning skal Ministeriet herved tilbagemelde Følgende:

Naar en Discipel, for hvem Stipendier ere oplagte, forlader en offentlig lærd Skole, forbliver Oplæget ved Skolen, indtil det viser sig, om Discipelen indskrives som akademisk Borger ved Kjøbenhavns Universitet, i hvilket Fald det, uden Hensyn til, om han fuldender sit Skolekursus ved en offentlig eller privat Skole, udbetales ham efter de derom gjældende sædvanlige Regler. Forandres hans Bestemmelse til akademiske Studier, hjemfalder Stipendiet til Skolens Stipendiefond.

Naar en Discipel, hvem der er tillagt et Stipendium som Bidrag til Skolepengene, inden Stipendieaarets Udløb overgaaer til en anden offentlig lærd Skole, indeholdes Reglen i Ministeriets Cirkulære af 17. Juni 1867, hvortil henvises. Gaar Discipelen over til en privat lærd Skole, hvortil henregnes enhver lærd Skole, hvis Udgifter ikke afholdes af den almindelige Skolefond eller af Sorø Akademis Kasse for Sorø Skoles Vedkommende, hjemfalder den tilbagestaaende Del af Stipendiet til Stipendiefonden.

27. Febr.

Min. Skr. til Rektor for Nykjøbing Kathedralskole:

Foranlediget ved den i Hr. Professorens Skrivelse af 5. d. M. derom fremsatte Forespørgsel skal Ministeriet efter Brevvexling med Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler herved tilbagemelde, at man med Inspektionen maa være enig i, at den i Cirkulære af 7. Februar 1870 givne Bestemmelse om, at en Privatist, som har modtaget Undervisning af en eller flere af en lærd Skoles Lærere, ikke kan indstille sig som Privatist ved bemeldte Skole, ikke længere kan anses som gjældende, efterat der ved Lov af 1. April 1871 § 10 er givet Privatister frit Valg med Hensyn til, ved hvilken Skole de ønske at indstille sig til Examen.

Hvad angaar det andet Spørgsmaal, om Privatister have at

fremlægge Dimissionsvidnesbyrd fra en akademisk Borger, der i 27. Febr. det sidste Aar har deltaget i deres Undervisning, da maa denne Bestemmelse betragtes som vedblivende at staa ved Magt.

Min. Skr. til Forstanderskabet for Nykjøbing Kathedralskole, 5. Marts. hvorved det, i Anledning af en Forespørgsel om, hvorvidt den i Cirkulære af 25. Januar 1850 indeholdte Bestemmelse, «at Betalingen for de faste Læreres Extratimer falder bort, naar Læreren i saa lang Tid hindres i at give Extratimerne, at Vikarieringen for ham medfører Udgift for Skolen», maa anses bortfalden ved de i Cirkulære af 21. August 1855 givne almindelige Regler om Extratimebetaling, udtales, at den ommeldte Bestemmelse vedblivende staar ved Gyldighed og saaledes fremtidig ogsaa bliver at tage til Følge.

Min. Skr. til Forstanderskabet for Ribe Kathedralskole: 22. April.
I Skrivelse af 12. d. M. har Forstanderskabet forespurgt om, hvorvidt der bliver at foretage Skridt til, at Skolens Bibliothek og øvrige Samlinger samt Inventariet indtegnes til Brandforsikring.

I denne Anledning undlader Ministeriet ikke herved at tilbagemelde, at det, efterat Skolefonden i 40 Aar ikke har været bebyrdet med den deraf flydende aarlige Udgift, ikke nu finder at burde træffe nogen Foranstaltning i den nævnte Henseende.

Min. Circ. til de offentlige lærde Skoler om, at efter Anbefaling af Gymnastikinspektøren vilde Skolerne blive forsynede med de af Gymnastiklærer Johansen konstruerede Svømmeapparater, bestaaende af: 24. Mai.

Et Stativ (til i Land at lære Svømmebevægelserne)	90 Kr.	» Ø.
Et Svømmebælte Nr. 1 med Reb	15 —	50 —
3 Svømmebælter Nr. 2 med Reb à 17 Kr. . .	51 —	» —
4 Svømmebælter Nr. 2 uden Reb à 12 Kr. . .	48 —	» —

Min. Skr. til Rektor for Viborg Kathedralskole, hvorved det med Hensyn til den i Skriv. 29. Februar 1872 givne Regel om Maximum for Discipeltallet i en Klasse udtaltes, at Ministeriet, naar Lærerne mente at kunne uden Vanskelighed overkomme Undervisningen med et større Antal Disciple end 25, og Klasseværelset tilbød tilstrækkelig Plads, saa meget mindre vilde modsætte sig, at et større Antal Disciple beholdtes i Klassen, som

25. Juni. den ovenmeldte Skrivelse ikke gav nogen bindende Regel, men udtrykkelig forudsatte Hensyn taget til de konkrete Omstændigheder og Indstilling gjort til Ministeriet for hvert enkelt Tilfælde, forinden en Klassedeling fandt Sted. Det overlodes derfor til Rektor at tage Bestemmelse om at holde Klassen samlet eller at dele den, i hvilket Fald Ministeriet var enigt med Rektor i, at Delingen iværksattes saaledes, at der blev en studerende og en Realafdeling.

16. Juli. **Min. Skr.** til Rektor for Odense Kathedralskole:

I Svar paa Deres Forespørgsel i Skrivelse af 10de d. M. om Gebyrs Erlæggelse af Privatister, som ønske at supplere deres tidligere Examen med Prøve i Latin, mundtlig og skriftlig eller skriftlig alene, skal Ministeriet herved tilbagemelde, at intet Gebyr bliver dem at afkræve.

2. Aug. **Min. Skr.** til Rektor for Odense Kathedralskole, hvorved en Forespørgsel besvares med, at den i Ministeriets Rundskrivelse af 30te September 1865 givne Regel, at enhver Discipel, som i Løbet af Juli Qvartal udmeldes af Skolen, uden at have besøgt Skolen længere end til Sommerferiens Begyndelse, kun betaler Skolepenge for Juli Maaned, uforandret staaer ved Magt, men at de Disciple, der efter Hovedexamen forlade Skolen, for umiddelbart at gaae over i en anden offentlig lærd Skole, ville have at erlægge Skolepenge for hele Qvartalet, saaledes at Betalingen for den første Halvdel af Qvartalet erlægges til den Skole, Disciplen forlader, og for den sidste Halvdel af Qvartalet til den Skole, hvori han optages.

3. Sept. **Kgl. Anordning** om Reglerne for Vedligeholdelsen, Brugen og Afleveringen af de Staten tilhørende Embedsboliger og Embedsjorder:

§ 1. Naar Vedligeholdelsespligten indtræder.
Hvad der hører til Boligen.

De Embeds- og Bestillingsmænd, hvem der anvises Embedsboliger, modtage disse paa den nedenfor i §§ 14 og 16 bestemte Maade. Efter Modtagelsen indtræder den dem paahvilende Vedligeholdelsespligt.

Overleveringen af Boligerne omfatter tillige Gaardspladsen med sammes Indhegning, Brønde, Brandredskaber, Indkjørselen til Stedet samt Haven tilligemed dennes Indhegning, og naar der er tillagt Embedet eller Bestillingen Jord, fremdeles de Bygninger, der ere til for Jordbrugets Skyld.

§ 3. Omfanget af Forpligtelsen til den indre aarlige Vedligeholdelse.

De Embeds- og Bestillingsmænd, som alene have Forpligtelse til at drage Omsorg for den indre aarlige Vedligeholdelse af deres Embedsboliger, have at afholde al den Vedligeholdelse, som er nødvendig for at bevare Boligens Indre i en forsvarlig til Brugernes Embedsstilling og de enkelte Lokalers Bestemmelse svarende vel vedligeholdt Tilstand. Navnlig paahviler der dem Udførelsen af følgende Arbejder, nemlig: indvendig Pudsnings, Hvidtning, Maling, Tapetsering og Udbedring, være sig af Mure, Vægge, Loft og Gulve, Døre, Vinduer med Ruder, Trapper, Paneler eller deslige, Kjøkkenborde og andre faste Inventariegenstande samt Gas- og Vandledninger, forsaavidt de ere anbragte i Bygningens Indre; i Udhuse Reparation af Skillerum, Baase, Krybber og deslige, Vedligeholdelse af Nøgler, Klinkefald, Hængsler, Dør-, Vindues- og alt andet Beslag, Rensning, Feining og anden Vedligeholdelse af Skorstene og Kakkelovne.

Brugeren maa, selvfølgelig for egen Regning, foretage enhver Reparation, der nødvendiggjøres ved Beskadigelser fra hans og hans Husstands Side, naar disse ikke ere en Følge af en stadig og ordentlig Brug af Boligen.

Naar flere Brugere have Bolig i samme Bygning, bliver Vedligeholdelsespligten med Hensyn til de Rum, som ere til fælles Afbenyttelse for Brugerne, saasom Entré, Gang, Trapper, Loft og Kjælder o. s. v. at fordele mellem Brugerne efter vedkommende Ministeriums Bestemmelse, medmindre Brugerne selv træffe fornøden Afgjørelse herom indbyrdes.

§ 4. Forandring ved eller Tilbygning til det Overleverede.

Det er ikke Brugeren tilladt at foretage nogensomhelst Forandring ved eller Tilbygning til de ham overleverede Bygninger uden vedkommende Ministeriums dertil erhvervede Samtykke. Saadant Samtykke, med Hensyn til hvilket det maa godtgjøres, at Arbejdet kan udføres uden Skade for den vedkommende Bygning, meddeles ordentligvis kun paa Vilkaar, at Brugeren

3. Sept. ved sin Afgang har at sætte Stedet i den tidligere Stand, medmindre Eftermanden efter sine personlige Forhold har Brug for den udførte Tilbygning eller Forandring, og Formanden kan forene sig med ham om at overtage samme. Foretages saadan Tilbygning eller Forandring uden Ministeriets Samtykke, bliver Stedet at bringe tilbage til den tidligere Tilstand paa Brugerens Bekostning.

Det er heller ikke Brugerne tilladt, uden Ministeriets Samtykke, at benytte Bygningernes Lokalteter til anden Brug end den, hvortil de ere opførte, eller at udsondre Dele af Haven til Agerbrug. Plantninger i og Forbedringer ved Haven høre til Stedet og kunne ikke kræves erstattede af Eftermanden; ved Afleveringen kan dog vedkommende Ministerium tilstede Borttagelsen af enkelte værdifulde Plantninger eller i Haven anbragte Indretninger.

De nuværende Brugere, der eie Tilbygninger eller deslige af ovennævnte Art, have inden Udløbet af 3 Maaneder fra nærværende Anordnings Datum at indsende Begjæring om vedkommende Ministeriums Samtykke til deres Forbliven, eller hvor saadant Samtykke alt er givet, at indberette Datum for saadant Samtykke. I manglende Fald ville saadanne Tilbygninger m. m. være at behandle efter nærværende Paragrafs 3die Sætning.

§ 5. Kontrol.

Til Kontrol med Opfyldelsen af den Embeds- og Bestillingsmændene paahvilende Vedligeholdelsespligt foretages der Eftersyn af deres Tjenesteboliger.

Det overdrages til vedkommende Ministerium at træffe de nærmere Bestemmelser om, af hvem, hvor ofte og til hvilken Tid paa Aaret Eftersynet bliver at foretage.

§ 6. Fremgangsmaade ved Eftersyn.

I de Tilfælde, hvor den Embeds- og Bestillingsmændene paahvilende Vedligeholdelsespligt ikkun er af det i § 3 angivne Omfang, har Synet alene at gjøre Udsættelse om de Mangler, som vedrøre den indre aarlige Vedligeholdelse af Boligen, medmindre det i det enkelte Tilfælde udtrykkelig er paalagt Synet ogsaa at tage Hensyn til andre Mangler, men Forretningen bør i saa Fald affattes saaledes, at det af den tydeligt fremgaaer, hvilke Mangler der vedrøre den indre aarlige Vedligeholdelse.

Synsforretningen meddeles paa dertil indrettede trykte Schemata, som vedkommende Ministerium leverer. Naar Forretningen er beskrevet, tilstilles den uopholdelig Brugeren. 3. Sept.

§ 7. Synsprotokol.

Brugerens Forpligtelse ifølge Eftersynet.

Der skal ved hver Embedsbolig være en af vedkommende Ministerium autoriseret Synsprotokol for Boligen. I denne indføres først paa Ministeriets Foranstaltning en Beskrivelse af Embedsboligen, ligesom der vedheftes Protokollen en Grundtegnning af Boligen. Naar Brugeren i Henhold til § 6 har modtaget Beskrivelsen af Synsforretningen, skal han i Synsprotokollen paa de dertil indrettede Schemata indføre Gjenpart af Forretningen; denne sender han derefter inden 14 Dage efter Modtagelsen, forsynet med hans Paategning om, naar den er modtaget, og at en rigtig Gjenpart af den er indført i Embedsboligens Synsprotokol, til vedkommende Ministerium eller den Autoritet, som af dette dertil udses. Det paahviler fremdeles Brugeren i Synsprotokollen at indføre Alt, hvad der iøvrigt bestemmes med Hensyn til Boligen, saasom Tilladelse til Forandringer, Beskrivelser i Tilfælde af Ombygninger m. v.

De ved Synet skete Udsættelser har Brugeren at efterkomme i Henhold til det ved Synet Passerede, uden at der derom gives ham noget særligt Paalæg fra hans Foresatte.

§ 14. Overlevering fra Staten.

Naar Embedsbolig eller Embedsjord første Gang overleveres til en Bruger, der har Vedligeholdelsespligt i Henhold til nærværende Anordning, foranlediger vedkommende Ministerium optaget lovligt Syn af 2de af Retten udmeldte Mænd for at konstatere, at Boligen eller Jorden overleveres i en i enhver Henseende mangelfri Tilstand. Ved den Beskrivelse, som Synet optager, skal dette udtrykkelig erklære sig over, om der er saadanne særlige Forhold tilstede, som med Hensyn til Boligen forøge Vedligeholdelsespligten udover det Almindelige, f. Ex. Forskydning af Mure, daarlige Fundamenter, der bevirke, at Bygningens faste Dele sætte sig, usolide Bygningsdele, som løse Karme og deslige, slette Tage, gamle sodede Skorstene, Undergravning af Rotter, Tilstedeværelse af Myrer, Raad eller Svamp, Mangel paa Draining eller Vandafledning, utilstrækkelig Vandforsyning, eller deslige, eller som med Hensyn til Jorden lægge Vanskeligheder i

3. Sept. Veien for et forstandigt Landbrug. Vedkommende Ministerium har da at tage saadanne Bestemmelser med Hensyn til Brugere-rens Forpligtelse, som begrundes i de angivne Forhold.

§ 15. Ophør af den fratrædende Brugers Forpligtelse.

Den fratrædende Bruger (eller i Tilfælde af Dødsfald) hans Efterladte eller Bo har i Overensstemmelse med de i denne Anordning givne Regler at sørge for Vedligeholdelsen af Boligen, indtil Eftermanden tiltræder, dog ikke udover 3 Maaneder fra Forflyttelsens, Afskedigelsens eller Dødsfaldets Datum at regne; er en Eftermand til denne Tid ikke tiltraadt, kan Formanden eller hans Efterladte eller Bo fordre, at Boligen modtages paa Embedets eller Bestillingens Vegne af den Myndighed, som af vedkommende Ministerium dertil bestemmes.

§ 16. Afleveringen af Boligen.

Afleveringen af Embedsboligen med Tilbehør sker ved lovligt Syn, som foretages af 2de bygningskyndige Mænd, der i dette Øiemed udnævnes af Retten efter Foranstaltning af vedkommende Ministerium, eller af den af dette dertil udsete Autoritet. Til at overvære Synet tilkaldes saavel Formanden eller den Befuldmægtigede for hans Bo som Eftermanden, forsaavidt en saadan er tiltraadt. De Mangler, der paa den Tid, Synet foretages, forefindes ved Boligen med Tilbehør, tilsvares af Formanden eller hans Bo, naar der paahviler ham fuld Vedligeholdelsespligt, men i modsat Fald ikkun forsaavidt det i Henhold til Anordningens § 3 tilkommer ham at afhjælpe dem. De paagjældende Manglers Værdi bestemmes af Synet, og det Beløb, hvortil disse saaledes ansættes, bliver inden 6 Uger efter Synets Afholdelse at udrede af Formanden eller hans Bo til Eftermanden eller Statskassen, saafremt ingen Eftermand er tiltraadt, hvorefter den, der modtager Beløbet, har snarest at besørge Manglerne afhjulpne.

§ 17. En afdød Brugers Efterladtes Ret til at blive i Boligen.

Hvor ikke andre Regler ere gjældende, maa en afdød Brugers Familie blive i Boligen til næste Flyttetid, og, hvis Brugeren dør kun 6 Uger eller kortere Tid før denne, da til den næstpaafølgende, imod at give den tidligere tiltrædende Eftermand

passende Logis uden Betaling, og, hvis det ønskes af denne, tillige anstændig Kost mod passende Betaling. Eftermanden har, hvis han allerede ifølge sin tidligere Stilling er i Besiddelse af Embedsbolig, en tilsvarende Ret og Pligt i Forhold til Efterfølgeren i hans tidligere Embede. Lignende Bestemmelse kan af vedkommende Ministerium træffes med Hensyn til en afskediget Embedsmands eller hans Families Forbliven i Embedsboligen.

Benyttes den nævnte Ret, bliver Embedsboligen først at overtage af Eftermanden fra den Tid, da den fuldstændig stilles til hans Raadighed. Vedkommende Ministerium kan efter de i det enkelte Tilfælde foreliggende Omstændigheder gjøre Undertagelse fra de i denne § indeholdte Bestemmelser.

§ 20. Om Skatter og Afgifter.

Løbende Skatter og andre Afgifter overtager Eftermanden i Forhold til den Tid, som ved Afleveringen er tilbage af det Tidsrum, for hvilket Afgifterne løbe; er en Afgifts Beløb ved Afleveringstiden ikke bekjendt, lægges det Beløb, der er erlagt i det nærmest foregaaende Aar, til Grund for Beregningen.

Min. Circ. til de lærde Skoler og Realskolerne:

22. Sept.

Da den i Undervisningsinspektionens Beretning om de i 1878 kontrollerede Prøver ved de lærde Skoler og højere Realskoler gjorde Bemærkning om, at der ved Afgangsexamen er nogen Tilbøielighed til i Tysk at glide for let hen over Fordringerne i grammatisk Kundskab, ikke gennemgaaende har baaret den tilsigtede Frugt, finder Ministeriet sig opfordret til at udtale, at Bestemmelsen i Anordning af 5te August 1871 om, at Læsningen af vanskeligere Forfattere fortsættes i 5te og 6te Klasse, selvfølgelig forudsætter, at de til Forstaaelsen nødvendige grammatiske Kundskaber ere tilstede, og at det derfor ved Undervisningen maa paases, at Disciplene ikke blot vedligeholde, hvad de i den Henseende have lært indtil Udgangen af fjerde Klasse, men ogsaa udvide det Lærte med saameget, som Læsningen af de vanskeligere Stykker giver Leilighed til, og gjøre Rede for den fyldigere Tilegnelse under Examinationen til Afgangsexamen.

4. Nov.

Min. Circ. til de lærde Skoler og Realskolerne:

I Anledning af et indtruffet Tilfælde vil Ministeriet herved have bestemt, at ethvert Vidnesbyrd om en ved Skolen aflagt Prøve skal forsynes ikke blot med Skolens Rektors eller Bestyrers Underskrift, men tillige med Skolens eller Bestyrerens Segl.

Hvilket meddeles til fornøden Efterretning og fremtidig Iagttagelse, forsaavidt som denne Regel ikke allerede maatte følges.

13. Dec.

Min. Skr. til Rektor for Rønne høiere Realskole:

Foranlediget ved Hr. Rektorens Forespørgsel angaaende Reglerne for Skolepenges Opkrævning og Erlæggelse, skal Ministeriet herved tilbagemelde, at de saavel i Skrivelse af 30te September 1865 som i Skrivelse af 3die Juni 1873 givne Bestemmelser staa ved Magt.

Herefter ere Reglerne som følger:

I Januar, April og Oktober Kvartaler indkræves Skolepenge i Begyndelsen af Kvartalet for hele Kvartalet, men i Juli Kvartal i Begyndelsen af Kvartalet for 1½ Maaned og den 14de August for 1½ Maaned.

Det i Skolekassen herefter indbetalte Beløb kan dog blive at tilbagebetale for den første Halvdel af August Maaned:

1. for Disciple, der forlade Skolen efter at have bestaaet Afgangsexamen for studerende Disciple, 4de Klasses Hovedexamen, eller Realafgangsexamen enten af den højere eller den lavere Grad,
2. for Disciple, som udmeldes af Skolen i Løbet af Juli Kvartal uden at have besøgt Skolen længere end til Sommerferiens Begyndelse.

Derimod finder ingen Tilbagebetaling Sted for den Discipel, som efter Hovedexamen umiddelbart gaar over fra en offentlig lærd Skole til en anden, medens Betalingen for sidste Halvdel af Juli Kvartal selvfølgelig opkræves af og indbetales til den Skole, i hvilken han er overflyttet.

Endnu bemærkes, at, naar Afgangsexamen for Studerende falder saaledes, at den er fuldendt inden Udgangen af Juni Maaned, bliver (jfr. Skrivelse 29de Maj 1876) ingen Skolepenge at afkræve den paagjældende Discipel, som er afgaaet fra Skolen, førend Opkrævningsterminen den 1ste Juli er indtraadt.

I Overensstemmelse hermed blive de enkelte Ministeriet forelagte Tilfælde at afgjøre for Regnskabsaaret 1879—80.

Min. Circ. til Forstanderskaberne:

Ved til fornøden Iagttagelse i Fremtiden at tilstille Forstanderskabet et trykt Exemplar af Anordningen af 3. September f. A. om Reglerne for Vedligeholdelsen, Brugen og Afleveringen af de Staten tilhørende Embedsboliger og Embedsjorder, navnlig forsaavidt §§ 1, 3—5, 6 in fine, 7, 14—17 og 20 fremtidig ved Skifte af Bruger blive at gjøre anvendelige paa Rektorboligerne ved de lærde Skoler og Rønne høiere Realskole, skal Ministeriet tilføie Følgende:

Forsaavidt Boligen i Henhold til Lov af 26. Marts 1870 § 2 allerede er overgaaet til Vedligeholdelse af vedkommende Bruger, bliver Bestemmelsen i Anordningens § 7 strax at sætte i Kraft derved, at der for Skolens Regning anskaffes og til Ministeriets Autorisation indsendes den fornødne gjennemdragne og paginerede Synsprotokol. Naar denne modtages tilbage, bliver den Overleveringsforretning, som i sin Tid har fundet Sted, af Brugeren at indføre i Synsprotokollen, til hvilken der vedheftes et over Boligen af vedkommende Bygningsinspektør optaget Rids, ligesom den i § 7 ommeldte Beskrivelse optages i Protokollen, saafremt den ikke allerede findes i den indførte Overleveringsforretning, samt en Afskrift af nærværende Skrivelse.

Under samme Forudsætning bliver der første Gang i indeværende Aars Forsommer og fremdeles hvert andet Aar i Forsommeren at optage det i § 5 ommeldte Syn over Boligen, hvorunder, dersom der er Have til Boligen, dennes Hegn og Lysthuse inddrages, og ved det Syn, som optages i Aar, bliver at paase, at alt, hvad Anordningen foreskriver, er medtaget, eller i modsat Fald, at det Manglende suppleres ved en Bemærkning til Protokollen.

Dette Syn afholdes af vedkommende Bygningsinspektør, som strax indfører det Fornødne i Protokollen, saaledes at de udsatte Mangler enkeltvis opføres under et særskilt Nr., og at en bestemt Frist fastsættes for hver enkelt Mangels Afhjælpning. Herved bortfalder den i § 6 in fine ommeldte Benyttelse af trykte Schemata. Synet overværes, foruden af Brugeren, tillige af et af Forstanderskabets andre Medlemmer. Forretningen underskrives af Bygningsinspektøren, det tilstedeværende Medlem af Forstanderskabet og Brugeren.

De her givne Regler om Afholdelsen af et Syn hvert andet Aar blive ogsaa i Fremtiden, naar Anordningen ved Skifte af Bruger er traadt i Kraft, at tage til Følge, saaledes, at det i

11. Febr. § 5 befalede Syn afholdes første Gang den anden Forsommer, efterat et Afleverings- eller et Overleveringssyn har fundet Sted.

Ved Udløbet af den ved et Syn givne Frist til de udsatte Manglers Afhjælpning har Forstanderskabet at undersøge, hvorvidt alle Mangler ere afhjulpne i Overensstemmelse med Synets Udsættelser, og i manglende Fald at besørge det Fornødne paa Brugerens Bekostning. Nægter Brugeren at betale Udgiften herved, inddrives Beløbet ved Udpantning efter Lov af 29. Marts 1873 § 1 Nr. 5, medmindre Brugeren samtykker i, at det indeholdes i hans Lønning med $\frac{1}{3}$ maanedligt i de første 3 Maaneder efter Paakravet.

Ved Overleverings- og Afleveringssyn af Embedsboliger paalægges det Forstanderskabet at begjære Udmeldelsen af Synsmændene, forsaavidt der ikke maatte findes Anledning til efter § 16 sidste Stykke at gjøre Indstilling til Ministeriet om andre Foranstaltninger.

Af de ved disse befalede Schemata vedlægges nogle Exemplarer til fornøden Afbenyttelse.

Naar et Overleveringssyn eller Afleveringssyn finder Sted, indfører Brugeren Kopi af nærværende Skrivelse i Synsprotokollen, forsaavidt den ikke tidligere er indført, ligesom han iøvrigt jagttager Bestemmelsen i § 7 om Schemaets Indførelse i Synsprotokollen m. v.

16. April. **Finantslov** for Finantsaaret 1880—81, hvorved under det lærde Skolevæsens Budget fastsættes Følgende:

Som extraordinære Gratister kunne optages indtil 12 Disciple, hvis Evner gjøre det ønskeligt, at de erholde Adgang til en højere Uddannelse, men hvis Forældres Formuestilstand ellers vilde udelukke dem derfra.

22. April. **Min. Skp.** til flere Rektorer angaaende de ved Finantsloven oprettede extraordinære Gratistpladser, hvorved udtales:

Der kan ikke gives nogen almindelig Regel om, hvorlænge Beneficiet følger den Paagjældende, men dette maa afgjøres efter Omstændighederne; derimod anser Ministeriet det for en Selvfølge, at der af Skolerne bør arbejdes hen til, at en Discipel, som har en saadan Gratistplads, snarest kan gaa over i ordentlig Friplads, for at den extraordinære Friplads kan komme til at virke ved Optagelse af nye Disciple. De her omhandlede

Gratistpladser blive at holde aldeles særskilte og vedkomme ikke 22. April Skolens ordinære Beneficieforslag. De kunne tilstaa Realdisciple. Disciple, hvis Evner af Skolen kun kunne karakteriseres som «almindelig gode» og Flid som simpelthen «tilfredsstillende», kunne ikke vente at komme i Betragtning ved Bortgivelsen af Pladserne.

Min. Skr., hvorved fastsættes følgende Regulativ for Option 7. Mai. af Overlærerboliger under Sorø Akademi:

Naar en af Akademiets 4 Overlærerboliger bliver ledig, har den ved Skolen i Anciennetæt ældste Overlærer Ret til at optere den til eget Brug.

Ønsker han ikke at benytte denne Ret, gaar den over til den i Anciennetæt næstældste Overlærer, derefter til den 3die ældste, og dersom han heller ikke ønsker at tiltræde den ledigblevne Bolig, tilfalder denne den nye Overlærer.

Haven, som hører til den forrige saakaldte Regensbygning, henlægges til Overlærerboligen paa 1ste Sal i samme Bygning. Dog kan Brugeren af denne Bolig overdrage Haven til Andre, saa længe han er i Besiddelse af Boligen.

For Overlærere, som, ansatte efter denne Resolutions Dato, maatte give Afkald paa at optere en ledig Overlærerbolig til eget Brug, bortfalder den tidligere Ret til at udleie den. I dette Tilfælde forbeholdes en nærmere Bestemmelse af Ministeriet om, hvorvidt den ledige Overlærerbolig midlertidig kan overlades en anden Lærer ved Skolen eller skal udleies til Indtægt for Akademiet.

Min. Circulære:

11. Mai.

De forskjellige Meninger, der ere fremkomne i Pressen om, hvorledes der burde forholdes i Skolerne i Anledning af den nu afsluttede Mæslingeepidemi, i Forbindelse med et i en Skoleby indtraadt farligt Tilfælde af Skarlagensfeber, give Ministeriet Anledning til i Overensstemmelse med en af det medicinske Selskab paa Opfordring af de kjøbenhavnske Skolebestyrere afgivet Erklæring, hvortil det kongelige Sundhedskollegium i en paa Ministeriets Begjæring i Sagen afgivet Betænkning i det Hele har sluttet sig, til fornøden Iagttagelse at fastsætte følgende Regler for de offentlige lærde Skoler ved indtrædende Sygdomstilfælde i Disciplenes Hjem.

Under ordinære Forhold vil en Mæslingeepidemi ikke med-

11. Mai. føre Nødvendigheden af at foretage Foranstaltninger fra Skolens Side eller af at nægte at modtage Børnene fra Hjem, hvor Sygdommen er brudt ud, men det maa overlades Forældrene selv, hvis de ønske det, at holde Børnene fra Skolen for at sikre dem mod den Smitte, der mulig kunde paaføres dem i Skolen.

Skulde Epidemien blive ondartet, maa de overordentlige Forholdsregler, der bør tages, udgaa fra Myndigheder paa Sundhedsvæsenets Omraade.

Det samme gjælder om Kighoste, Skaalkopper, Rødlinger (røde Hunde), Faaresyge, Influenza, tyfoid og gastrisk Feber.

Hvad derimod angaar Skarlagensfeber, da bør de Disciple — ligesom ogsaa Lærere —, i hvis Hjem der findes Patienter med denne Sygdom, selv i den mildeste Form, formenes Adgang til Skolen, indtil de medbringe Lægeattest for, at hverken de selv, deres Klædningsstykker eller Gjenstande, som medføres i Skolen, kunne antages at medbringe Smitte.

Disse Regler blive ogsaa at følge overfor ondartede Hals-sygdomme, Blodgang, exanthematisk Tyfus og Kopper.

Med Hensyn endelig til den ondartede Betændelse i Øiets Bindehinde vil det være at iagttage, at saavel den Discipel, i hvis Hjem Sygdommen hersker, som hans Klassekammerater mindst to Gange ugentlig underkastes en Øjensitation til Sikkerhed for, at ingen af dem er bleven angreben af Sygdommen.

Ministeriet maa derhos, naar en Epidemi er udbrudt i Byen, anse det for ønskeligt, at Skolens Rektor offentlig opfordrer de Familier, som have Disciple i Skolen, til, saasnart Sygdommen viser sig i Hjemmet, derom at gjøre Anmeldelse for ham. Skulde der opstaa Tvivl om, hvorvidt Sygdommen skal henregnes til den ene eller den anden af de ovennævnte Kategorier, eller der skulde blive Spørgsmaal om Tilstrækkeligheden af de trufne Foranstaltninger til at fjerne Disciplen fra al Omgang med de Syge i Hjemmet, maa Ministeriet henvise Rektor til at konferere om Sagen med Fysikus eller Stadslægen.

Det er en Selvfølge, at hvis en Discipel skulde møde paa Skolen angrebet af en af ovennævnte Sygdomme, eller Tvivl derom opstaar, har Rektor strax at hjemsende ham og ikke paany modtage ham uden fornøden Lægeattest.

18. Juni. **Lov** om Overdragelse af en Ejendom til den private Latin- og Realskole i Fredericia:

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet bemyndiges til uden Vederlag at tilskjøde den private Latin- og Realskole i

Fredericia den det lærde Skolevæsen tilhørende, i sin Tid Skolen til Brug overladte Grund Matr. Nr. 337, 91 og 92 i bemeldte Byes Kongensstræde, betegnede under Et med de Skolen selv tilhørende Matr. Nr. 117 og 118 som nyt Nr. 419, samt den derpaa værende Bygning. 18. Juni.

Min. Skr. til Odense Kathedralskoles Rektor, hvori paa 23. Juni. given Anledning udtales:

Da Realafgangsexamen ikke er væsentlig en Skoleexamen, men derimod en Afgangsexamen, ville de i Rundskrivelsen af 29. August 1873 for Sygdomsforfald under 4de Klasses Hovedexamen givne Bestemmelser ikke kunne bringes i Anvendelse paa Realister. Derimod vil den i Sagen omhandlede Discipel kunne stedes til en extraordinær Examen ved Skolen i førstkommende Januar Maaned i Lighed med den for studerende Disciples Afgangsexamen gjældende Regel, saaledes at den skriftlige Prøve holdes samtidig med den skriftlige Prøve ved Forberedelsesexamen af højere Grad ved Universitetet, og dertil benyttes de til denne bestemte skriftlige Opgaver, hvorhos det kan være overladt til Skolen selv iøvrigt at ordne og afholde Examen.

Min. Circulære:

Foranlediget af en fra en Rektor ved en lærd Skole indkommen Forespørgsel om Udbetalingen af de Disciple som Bidrag til Skolepenge tilstaaede Stipendier, naar Stipendiaterne inden Udløbet af Skolens Undervisningskursus forlade Skolen, har Ministeriet under Dags Dato tilkjendegivet ham, at man fremdeles fastholder Bestemmelserne i Ministeriets Skrivelse af 21. September 1870 og 13. Mai 1871, saaledes at det overskydende Beløb af et Stipendium, der er tilstaaet som Bidrag til Skolepenge, vil være at udbetale til Stipendiaten, naar han efter Hovedexamen i Juli Kvartal forlader Skolen uden at gaa over til en anden offentlig lærd Skole. I det Tilfælde derimod, at Stipendiaten i Skoleaarets Løb udtræder af Skolen uden at gaa over i en anden offentlig lærd Skole, vil i Overensstemmelse med Ministeriets Rundskrivelse af 14. Januar 1879 (som udtrykkelig skjelner imellem oplagte Stipendier og Stipendier, der ere Bidrag til Skolepenge) det Tiloversblevne af Stipendiet hjemfalde til Skolens Kasse.

4. Juli. **Min. Circulære**, hvorved fastsættes følgende Plan for Sang-undervisningen i de offentlige lærde Skoler:

Formaalet for denne Undervisning er, at Eleverne kunne bringes til ikke blot at kunne deltage i Korsange (to-, tre- og firstemmig Sang) med smukt og musikalskt Foredrag, men ogsaa at kunne synge enkeltvis smukt og sikkert*), og at de ved deres Afgang fra Skolen have lært de almindelig anvendte Koraler, Folke- og Fædrelandssange saaledes, at de have tilegnet sig dem som deres Ejendom. Af Theori erhverves saa meget Kjendskab til Noder og Takt, at Eleverne saavidt muligt kunne synge à prima vista i de letteste Tonearter. Af Musikens Historie bør Eleverne gøres bekendte med de mest fremtrædende af Landets Komponister.

Undervisningen meddeles i fire Afdelinger**).

1ste Afdeling.

Enstemmige Koraler, Fædrelands- og Folkesange samt Sangene til det samlede Kor indøves. Af Koraler fremhæves følgende:

1. Alene Gud i Himmerig.
2. Lovsynger Herren.
3. Nu takker alle Gud.
4. Op al den Ting, som Gud har gjort.
5. Befal du dine Veie.
6. Nu ringe alle Klokker mod Sky.
7. Lovet være Du Jesu Krist.
8. Julen har Englelyd.
9. Du Herre Krist.
10. Krist stod op af Døde.
11. Jeg veed et lille Himmerig.
12. Det kimer nu til Julefest.

*) Hermed menes ikke at uddanne Disciplene til Solosangere, men kun at følge en med Held paa flere Steder i Udlandet benyttet Fremgangsmaade, nemlig at lade Disciplene efter hinanden synge hver sin Strofe eller Sætning af en Sang. Ved at synge alle Versene af Sangen igjennem paa denne Maade, vil man kunne faa hørt hver enkelt Discipel; Læreren kommer derved til at kjende hver Discipels Stemme og følge dens Udvikling, uden at der gaar mere Tid til, end om Sangen var bleven sunget igjennem af alle Disciplene paa een Gang, al Mislyd og utydelig Udtale kan fjernes, og Discipelen lærer at bære sin Stemme frem paa en smukkere Maade, end naar han stadig synger i Kor.

**) Med Hensyn til Inddelingen efter Klasser eller efter Stemmer overlades det til Rektor og Syngelæreren i Forening at ordne dette efter Skolens Tarv.

Et Antal af 10 enstemmige Folke- og Fædrelandssange bør 4. Juli. være lært i Aarets Løb.

Under Indøvelsen af de forskjellige Sange lære Eleverne at anvende Stemmen, f. Ex. ved korrekt Toneansætning, Vejrtrækning og Syngen paa Vokalerne. Ligeledes maa der lægges Vægt paa en tydelig Udtale af Texten. Eleverne bør af og til høres enkeltvis (i Sætninger) i de lærte Sange for at blive fortlørlige med at synge alene. Der maa gjenneemgaaende kun synges mezzo-forte og piano. Toneomfanget maa ikke til daglig Brug være større end til \bar{e} . Her bør Eleverne allerede begynde med at gjøres bekendte med Noderne i C-Dur, fra g til \bar{g} , og øves i at synge dem frem og tilbage. C. ($\frac{4}{4}$) Takt forklares og øves. C-Dur og A-Mol Skalaen med tilhørende Akkorder indøves fra Skoleaarets Begyndelse og gjentages i hver Time. Sopranstemmen til de flerstemmige Sange indøves og for disses Vedkommende gjælder ikke Reglen om Toneomfanget.

2den Afdeling.

Repetition af de i forrige Afdeling lærte Sange; af nye Koraler anbefales følgende til enstemmig Sang:

1. Den signede Dag med Fryd vi se.
2. Vi tro, vi alle tro paa Gud.
3. Til Himlene rækker Din Miskundhed Gud.
4. Giv jeg, o Herre følger dig.
5. Guds Menighed syng.
6. Nu hviler Mark og Enge.
7. Den yndigste Rose er funden.
8. Julen har bragt velsignet Bud.
9. Vær velkommen Herrens Aar.
10. Jesu Dine dybe Vunder.
11. Frygt mit Barn den sande Gud.
12. Jesu Din søde Forening at smage.
13. Af Højheden oprunden er.
14. Herre, jeg har handlet ilde.

Ved Repetition af de tidligere lærte Koraler kan der skiftes med Texterne. Navnlig anbefales at synge Texter, som passe til Aarets kirkelige Tider. Af Folke- og Fædrelandssange læres mindst 10, dog kun enstemmigt. Enkelte tostemmige Sange bør indstudies, og i Henseende til disse bør det iagttages, at Toneomfanget for 1ste Stemmes Vedkommende ikke overstiger \bar{r} , og at de kunne synges uden Ledsagelse af Instrument. Antallet af disse Sange retter sig efter, hvormange Sange Afdelingen

4. Juli. skal lære til den samlede Korsang. Eleverne synge Træffeøvelser i C-Dur og lære at træffe de lettere Intervaller samt gjøres bekendte med Dur- og Molskalaens Bygning. $\frac{3}{4}$ Takt læres og øves. G-Dur og E-Moll, F-Dur og D-Mol Skalaer med tilhørende Akkorder indøves, saa at Eleverne ved Skoleaarets Slutning kunne synge rent og smukt i C-Dur, A-Mol, G-Dur, E-Mol, F-Dur og D-Mol med tilhørende Akkorder. Forsøgene med at lade Eleverne synge alene (i Strofer) fortsættes.

3die Afdeling.

Indøvelse af nogle tostemmige — og hvis Forholdene tilstede det — enkelte trestemmige Sange. 10 enstemmige Folke- og Fædrelandssange bør læres i Aarets Løb. Af Koraler anbefales følgende til enstemmig Sang:

1. Jesus er mit Liv i Live.
2. Jeg vil Din Pris udsjunge.
3. Himlen aabnes, Mørket svinder.
4. Jesus lever, Graven brast.
5. Vor Gud han er saa fast en Borg.
6. Naturen holder Pintsefest.
7. Kirken den er et gammelt Hus.
8. Enhver som tror og bliver døbt.
9. Hvo ikkun lader Herren raade.
10. Med Sorgen og Klagen hold Maade.
11. I Jesu Navn bør al vor Gjerning ske.
12. Saa vil vi nu sige hverandre Farvel.

Repetition af det i de forrige Afdelinger lærte og Texterne til Koralerne skiftes, som det er foreslaaet i 2den Afdeling. Øvelserne i Sang efter Noder fortsættes. Af nye Skalaer indøves D-Dur og H-Mol, A-Dur og Fis-Mol, B-Dur og G-Mol samt den kromatiske Skala. Taktøvelserne fortsættes. Alt- eller Tenor- og Basstemmerne indøves til den samlede Korsang.

4de Afdeling. (Alle Klassers Sammensang).

Indøvelse af mindst 6 flerstemmige Sange. Tostemmige Træffeøvelser i C-Dur og A-Mol anbefales. De yngste Klasser synge da 1ste Stemme, de ældre Klasser 2den Stemme. Lette Folke- og Fædrelandssange eller Berggreens tostemmige Koralbog kan benyttes til disse Øvelser. Enkelte enstemmige af de tidligere lærte Koraler og Fædrelandssange gaas igjennem. De flerstemmige Sange maa synges à capella.

Der bør føres en særlig Protokol for Sangundervisningen. I denne indføres alt, hvad der efterhaanden læres, og i hvilke Bøger det findes. Ligeledes hvormange af Eleverne der synge og hvormange der ikke synge. Ved Indstuderingen benyttes Violin, Piano eller Harmonium.

Ved Skolens Morgen-Lovsange bør de fleste af disse synges enstemmigt, for at Eleverne kunne faa Øvelse i at deltage i Menighedssangen. Harmonium bør, saafremt Skolen ejer et saadant, da ledsage Sangen.

Som Haandbøger henvises til Berggreens II—III eller IVstemmige Koralbog, hvorefter alle de i Planen ommeldte Koralmelodier læres; Sannes Træffeøvelser; Berggreens, Sannes og Jastraus Skolesange samt, hvis der kan dannes en Mandskvartet, Studenterforeningens eller Karl Mortensens Kvartetsange.

Kgl. Anordning angaaende en Sammensmeltning af 30. Aug. de tvende Afgangsexaminer for Realdisciple af lavere og højere Grad samt de tvende almindelige Forberedelsesexaminer af lavere og højere Grad ved Universitetet til en enkelt almindelig Forberedelsesexamen.

1. Ved almindelig Forberedelsesexamen kan aflægges Prøve i følgende Fag:
 1. Modersmaalet, skriftlig og mundtlig Prøve, 2 Karakterer, som regnes dobbelt.
 2. Engelsk, skriftlig og mundtlig Prøve, 1 Karakter, som regnes dobbelt.
 3. Tysk, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
 4. Fransk, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
 5. Historie, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
 6. Geografi, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
 7. Matematik, 3 skriftlige, 2 mundtlige Prøver med ialt 3 Karakterer.
 8. Naturhistorie, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
 9. Naturlære, mundtlig Prøve, 1 Karakter.

Desuden gives 1 Karakter for Orden med de skriftlige Arbejder ved Examen i det hele. Altsaa ialt 16 Karakterer.

2. De, der agte at indstille sig til Adgangsexamen i Matematik ved den polytekniske Lærestanstalt eller til den ved Landbohøjskolen foreskrevne Prøve for Skovbrugselever, maa forinden være prøvede ved den almindelige Forberedelsesexamen i alle 9 ovennævnte Fag og «bestaaede» med

30. Aug.

- mindst 48 Points, hvoraf 12 for Modersmaalet. Til »bestaaet med Udmærkelse« kræves 120 Points. Have de kun taget Forberedelsesexamen med 2 Sprog, maa de underkaste sig en særlig Prøve i det tredie af det Omfang, som nedenfor er foreskrevet, og heri opnaa Karakteren «bestaaet».
3. De, der ville indstille sig til de ved den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole foreskrevne Prøver for Landinspektørelever, Dyr læger, Landbrugselever og Havebrugselever skulle, forsaavidt ikke anden Adgangsberettigelse haves (jfr. Undervisningsplanen for den kongelige Veterinær og Landbohøjskole), ligesom ogsaa de, der ville indstille sig til farmaceutisk Examen, Tandlægeexamen og juridisk Examen for Ustuderede, forinden have taget almindelig Forberedelsesexamen, dog med Forbigaaelse af et af de tvende levende Sprog, Fransk eller Tysk, efter frit Valg. Altsaa ialt 15 Karakterer. Til «bestaaet» kræves 45 Points, hvoraf 12 for Modersmaalet, til «bestaaet med Udmærkelse» 112½ Points. En særskilt Prøve i Latin maa Farmaceuterne underkaste sig og deri opnaa Karakteren «bestaaet»; se nedenfor Nr. 7.
 4. Fordringerne i de enkelte Fag fastsættes saaledes:
 - a. Modersmaalet. Der opgives som læst to Komedier af Holberg, en Tragedie eller et større Digt af Oehlenschläger, flere Digte og prosaiske Stykker af bekendte danske Forfattere (Wessel, Ewald, Baggesen, Grundtvig, Heiberg, Hertz, Paludan-Müller, Winther osv.).
Skriftlig Prøve: Gjengivelse af et bekjendt Stof; 1 Karakter, som regnes dobbelt.
Mundtlig Prøve: Ren og forstandig Oplæsning af et Digt og et prosaisk Stykke, Prøve i Sprogets Grammatik, saavel Formlære som Sætningslære, Samtale om Indholdet af det, der opgives læst; 1 Karakter, som regnes dobbelt.
 - b. Engelsk. Der opgives læst saa meget, som svarer til mindst 300 Sider af Tauchnitzers Udgaven af sunbeam stories, hvoraf omtrent 1/6 Poesi.
Skriftlig Prøve: Oversættelse fra Engelsk til Dansk; der tillægges Bedømmelsen af det danske Sprogs Renhed i denne Version Indflydelse paa Karakteren for den skriftlige Prøve i Modersmaalet.

Mundtlig Prøve: Ved Prøven i det læste lægges 30. Aug. særlig Vægt paa Oversættelsen paa korrekt Dansk og høres i Sprogets Grammatik; desuden oversættes et ikke læst prosaisk Stykke.

1 Karakter, som regnes dobbelt.

- c. Tysk. Der opgives af to eller flere Forfattere saa meget, som svarer til mindst 250 Oktavsider, hvoraf omtrent $\frac{1}{6}$ Poesi,

Mundtlig Prøve som i Engelsk. 1 Karakter.

- d. Fransk. Der opgives som læst saa meget, som svarer til 250 Sider i Michel Levy Frères Udgave af bibliothèque contemporaine.

Mundtlig Prøve som i Engelsk. 1 Karakter.

- e. Historie. Der kræves Kjendskab til Fædrelandshistoriens og den almindelige Verdenshistories Grundtræk og Hovedbegivenheder omtrent i det Omfang, som er givet ved V. A. Blochs Lærebog for Realskoler. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.

- f. Geografi. Der prøves i fysisk og politisk Jordbeskrivelse tilligemed de uundværligste Sætninger af den matematiske Geografi. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.

- g. Matematik og Regning.

Skriftlig forelægges to eller flere Opgaver i praktisk Regning af en saadan almindelig Natur, at der ikke fordres Kjendskab til bestemte Handelsforhold eller til Udtryk, der ere ejendommelige for enkelte Virkekredse. 1 Karakter.

I Arithmetik fordres Kundskab til Læren om Addition og Subtraktion, Multiplikation og Division, Potensopløftning og Roduddragning med de derunder forekommende Udviklinger af positive og negative, hele og brudne, rationale og irrationale, reelle og imaginære Størrelser, Hovedsætningerne om Tallenes Egenskaber, Decimalbrøker, Proportioner og Progressioner, Logarithmer med deres praktiske Anvendelser, hvorunder sammensat Rentesregning, Ligninger af første og anden Grad, de første saavel med en som med flere Ubekjendte.

Til skriftlig Behandling forelægges en eller flere Opgaver, som kræve lette Anvendelser af hvad der er læst, og mundtlig prøves i Theorien og dens Anvendelse. Iblant Opgaverne i Regning og Arithmetik

30. Aug.

bør altid een give Leilighed til at vise praktisk Anvendelse af Logarithmer. 1 Karakter.

I Plangeometri fordres læst det for danske Lærebøger sædvanlige fælles Stof. Prøven er dels skriftlig, Løsning af Opgaver ved Konstruktion og Beregning eller lette Beviser, som slutte sig nær til det bekjendte, dels mundtlig i Theorien og dens Anvendelse. 1 Karakter.

- h. Naturhistorie. Der prøves i Zoologi og Botanik, dog ikke i videre Omfang end der kan læres ved Hjælp af Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2 med nogle Forbigaaelser og af Strøms Begyndelsesgrunde i Plantelæren. Der lægges særlig Vægt paa, at Examinanden paa Naturgjenstandene selv kan paavise de Forhold, hvorom der handles. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.
- i. Naturlære. Der fordres Kjendskab til Legemernes almindelige Egenskaber, til Ligevægtslovene for Kræfter virkende paa de enkelte Maskiner, til Trykforhold i Vædsker og Luftarter, Vægtfyldebestemmelser, Tyngden, Faldet og Cirkelbevægelse, til Varmens Udvikling, Maaling og Forplantning, dens Virkning paa Legemernes Tilstand, til Magnetismens Hovedfænomener og Jordmagnetismen, til Gnidnings- og Berøringselektricitet; til alt dette saaledes, at fremtrædende Natursyn i det daglige og praktiske Liv blive forstaaede som nødvendig Følge af gjældende Love. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.
5. Opgaverne til den skriftlige Del af almindelig Forberedelsesexamen gives fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.
6. Specialkaraktererne ere: ug, mg, g, tg, mdlg og slet, der betragtes som staaende lige langt fra hinanden, svarende til Talværdierne: 6, 5, 4, 3, 2, 1. Til disse Karakterer kan der føjes + eller ÷, der forhøjer eller nedsætter Karakteren med $\frac{1}{3}$: altsaa $ug \div = 5\frac{2}{3}$, $mg + = 5\frac{1}{3}$, $mg \div = 4\frac{2}{3}$, $g + = 4\frac{1}{3}$ osv.; dog maa der ikke gives nogen Karakter over ug eller under slet.

Naar der ved Sammenlægning af de enkelte Censurers Karakterer fremkommer andre Brøker end Trediedele, reduceres de til den nærmest liggende Trediedel, saaledes at,

hvad der er $\frac{1}{6}$ eller derover, gjøres til $\frac{1}{3}$ og, hvad der 30. Aug. er under $\frac{1}{6}$, bortkastes.

Ved Sammentællingen af Specialkaraktererne i de enkelte Fag benyttes en anden Skala, hvori ug har Værdien 8, mg 7, g 5, tg 1, mdlg \div 7 og slet \div 23 og, naar Mellemkaraktererne medtages, ug \div regnes = $7\frac{2}{3}$, mg + = $7\frac{1}{3}$, mg \div = $6\frac{1}{3}$, g + = $5\frac{2}{3}$, g \div = $3\frac{2}{3}$, tg + = $2\frac{1}{3}$, tg \div = \div $1\frac{2}{3}$, mdlg + = \div $4\frac{1}{3}$, mdlg \div = \div $12\frac{1}{3}$ og slet + = \div $17\frac{2}{3}$.

I Examensvidnesbyrdet indføres samtlige Specialkarakterer med deres nøjagtige Talværdi og til Slutning den samlede Talværdi af disse.

7. Ved Prøven i Latin for Farmaceuter forlanges, at Examinanden har ordentlig læst en lille Læsebog for Begyndere, til Indøvelse af Grammatikens Hovedregler, særlig for den almindelige regelmæssige Bøjning, og til Erhvervelse af det almindeligste Ordforraad, samt saameget, som svarer til 16 Sider i en Teubners Stereotypudgave af en let latinsk Forfatter, saasom Cornelius Nepos, Justinus Eutropius. Ved Prøven overhøres saavel i Læsebogen som i den læste Del af en Forfatter. Disciple, der have bestaaet 4de Klasses Hovedexamen med Godt i Latin, ere fritagne for denne Prøve.
8. Den ved Udgangen af den lærde Skoles 4de Klasse afholdte Aars- eller Hovedexamen giver, naar den er bestaaet med mindst 33 Points, den samme Adgang til højere Undervisningsanstalter og Fagexaminer som den almindelige Forberedelsesexamen.
9. Den, der bestaar Skolelærerexamen med Hovedkarakteren «Meget duelig», kan derefter ved at bestaa en Tillægsprøve i Engelsk og et af de to Sprog, Fransk eller Tysk, efter eget Valg, med saadanne Karakterer, hvis Talværdi svarer til Værdien af et «Meget Godt» og et «Temmelig Godt», erhverve sig de Rettigheder, som almindelig Forberedelsesexamen giver; og kan denne Tillægsprøve aflægges enten for Examenskommissionen for Privatister eller ved en af de Skoler, der have faaet Ret til at afholde almindelig Forberedelsesexamen.
10. Den, der har bestaaet almindelig Forberedelsesexamen, bliver, naar han inden 5 Aar derefter indstiller sig til Skole-

30. Aug.

- lærerexamen, at fritage for Prøve i Historie, Geografi, Mathematik, Naturlære og Naturhistorie, forsaavidt han ønsker saadant, og ville i saa Fald de ham ved førstnævnte Examen meddelte Karakterer i nævnte Lærefag være at optage i hans Examensvidnesbyrd for Skolelærerexamen og med Hensyn til Beregningen af Hovedkarakteren ved denne at tage i Betragtning efter deres Værdi ifølge Reglerne for samme.
11. Den, der har bestaaet almindelig Forberedelsesexamen, kan indstille sig til Afgangsexamen for Studerende i mathematisk-naturvidenskabelig Retning, naar han, forudsat at han i to fremmede Sprog, Geografi og Naturhistorie har opnaaet Karakterer til en samlet Talværdi af mindst 15 Points, supplerer den med en Prøve i Latin (mundtlig og skriftlig) og derved opnaar Karakterer til en samlet Talværdi af mindst 6 Points, og i sproglig-historisk Retning, naar han, forudsat at han i to fremmede Sprog, Geografi, Naturhistorie, Geometri og Arithmetik har opnaaet 21 Points, supplerer den med en Prøve i latinsk Stil og derved opnaar mindst «Temmelig Godt».
 12. Skoler, som med Tilladelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet kunne holde almindelig Forberedelsesexamen, lade de Lærere, som have undervist Disciplene, examinere hver i sit Fag under den Kontrol, som Ministeriet anordner. Disse Skoler kunne ogsaa modtage Privatister til Prøven.
 13. Til Examenskommission for Privatister sammenkalder Ministeriet et passende Antal Mænd, som foruden Fagkundskaben besidde Erfaring i Skoleundervisning. Kommissionen vælger selv de Kræfter, den behøver til Examens Orden og Tilsyn ved de skriftlige Prøver.
 14. Almindelig Forberedelsesexamen afholdes ved Skolerne een Gang aarlig, enten til Paaske eller i Tiden mellem den 15de Juni og 15de Juli, for Examenskommissionen to Gange aarlig, i Januar og Juni Maaned. Skjøndt de i det foregaaende angivne Fordringer ere beregnede paa Disciple, der have fyldt 16 Aar, skal det dog ikke være forment yngre Personer at indstille sig til Examen, dog ingen førend han har fyldt sit 15de Aar.

15. Den almindelige Forberedelsesexamen afholdes første Gang ^{30. Aug.} i Juni 1883; den nuværende Realafgangsexamen af højere Grad afholdes sidste Gang i Sommeren 1882, de nuværende tvende Forberedelsesexaminer ved Universitetet sidste Gang i Januar 1883 og den nuværende Realafgangsexamen af lavere Grad sidste Gang ved Paaske 1883.

Min. Skr. til Bestyreren af Vordingborg Realskole angaaende ^{14. Sept.} dennes Forespørgsel, om de i Anordning af 30te August d. A. angaaende den almindelige Forberedelsesexamen opstillede Forordninger ikke ogsaa gjælder for vordende Officerer, saavel af Land- som Søetaten, og for dem, der ville ansættes som Embedsmænd i Post-, Telegraf- og Jernbanevæsenet, og i saa Fald, for hvilke af disse Bestemmelserne i Anordningens § 2, og for hvilke Bestemmelserne i § 3 staa ved Magt:

Foranlediget heraf udtales, at der i ovenberørte Henseender i Lovgivningen ikke haves andre Bestemmelser end Loven af 25de Juli 1880 § 13 og den sig dertil sluttende Forskrift i Anordningen af 5te Marts 1881 § 18, hvorefter som Elever i Officerskolens næstældste Klasse kunne optages Befalingsmænd og Menige, der have bestaaet enten Afgangsprøven fra Skolens yngste Klasse eller almindelig Forberedelsesexamen af højere Grad eller de hermed ligestillede Prøver, og Forskriften i Anordningen af 18de Februar 1881 § 1, hvorefter som Elever ved Reservelieutnantsskolen antages Skippere og Styrmand, der enten have bestaaet Afgangsexamen ved en Realskole, som svarer til almindelig Forberedelsesexamen af lavere Grad eller o. s. v., medens der hidtil ikke kjendes nogen almindelig Bestemmelse om, at Adgangen til Ansættelse i visse Stillinger under Post-, Telegraf- og Jernbanevæsenet skulde være betinget af bestaaet almindelig Forberedelsesexamen. Ligesom den ved Anordning af 30te August 1881 indrettede nye almindelige Forberedelsesexamen selv i dens mindre Omfang selvfølgelig giver den i Anordning af 18de Februar 1881 § 1 ommeldte Adgang til Optagelse som Elev ved Reservelieutnantsskolen, saaledes tør det ogsaa betragtes som utvivlsomt, at Adgangen til Officerskolens næstældste Klasse i Henhold til Anordningen af 5te Marts 1881 § 18 staaar aaben for dem, der underkaste sig den nye almindelige Forberedelsesexamen med 3 fremmede Sprog, under samme Vilkaar som hidtil for dem, der have bestaaet almindelig Forberedelsesexamen af højere Grad.

28. Sept.

Min. Skr. til Rektor for Aarhus Kathedralskole, hvori, med Hensyn til Forstaaelsen af Anordning af 30te August 1881 angaaende Sammensmeltning af de tvende Realexaminer og af de tvende Forberedelsesexaminer, udtales:

1. Naar det i Anordningens § 2 forlanges, at der ved en særlig Prøve i det tredie Sprog skal opnaas Karakteren «bestaaet», forstaaes herved, at Examinator og Censorer enes om det Skjøn, at Examinanden har lagt tilstrækkelig Kundskab for Dagen; skal Resultatet endelig udtrykkes i en Karakter, bør den ingenlunde være under $g\frac{1}{2}$. Dette gjælder ogsaa om «bestaaet» for Farmaceuter i Latin.

2. Det er ikke tilladt, for at skaffe Realdisciplen i de sidste Aar en forstærket Undervisning i nogle Fag, at overskride det i Loven af 1ste April 1871 fastsatte Maximum af 30 ugentlige Timer. Opgivelsen af tysk Stil maa give en Tidsbesparelse fra Tysk, en ringe Besparelse vindes ogsaa fra Naturlære, en Indskrænkning af Timerne i Tegning og Skrivning vil heller ikke findes utilstedelig.

3. Naar det i § 3 hedder, at ved Examen efter frit Valg et af Sprogene (Tysk eller Fransk) kan forbigaa, da gjælder dette ogsaa Skolens Undervisning, saa at de Realdisciple, der ønskes fritagne for Tysk eller Fransk, ikke skulle deltage i de Timer, der henlægges dertil. I modsat Fald vilde der enten intet vindes ved Bestemmelsen om det ene Sprogs Udelukkelse fra Prøven eller arbejdes saa lidt i dette Sprog, at Undervisningen ingen Nytte gjør.

4. Ved den i Anordningens § 14 indeholdte Bestemmelse om, at Ingen maa indstille sig til almindelig Forberedelsesexamen, førend han har fyldt sit 15de Aar, berøres ikke den Rektorerne ved Lov af 1ste April 1871 § 3 ogsaa for Realisternes Vedkommende givne Bemyndigelse til undtagelsesvis at optage Disciple i 1ste Klasse i en Alder af under 11 Aar. Derimod vil det mulig være ønskeligt at holde en for ung Discipel 2 Aar i samme Klasse.

30. Sept.

Min. Skr. til Bestyreren af Vordingborg Realskole:

Med Hensyn til Forstaaelsen af Anordning af 30te August d. A. angaaende almindelig Forberedelsesexamen har De i Skrivelse af 16de dennes forespurgt:

1. ad § 4. I hvilket Omfang skal Grammatiken meddeles? Skal Syntaxen medtages? Spørgsmaalet stilles navnlig for Tyskens Vedkommende.

2. ad § 9. Kan den for Seminarister anordnede Tillægsprøve 30. Sept. tages ved en af de autoriserede Realskoler?
3. ad § 11. Er det ligegyldigt, i hvilke to Sprog den, der vil indstille sig til Afgangsprøven for Studerende, er examineret ved Forberedelsesexamen?
4. ad § 12. Ere de Realskoler, som nu have Ret til at afholde Afgangsprøve af højere Grad, uden videre bemyndigede til at afholde Realexamen efter den nye Ordning eller skal der indhentes ny Adkomst?
5. ad § 14. Er Bestyreren berettiget til efter eget Skjøn at fremstille en Elev, der er under 16 Aar, til Prøven, eller skal der søges ministeriel Bevilling dertil?

I den Anledning undlader Ministeriet ikke at tilbagemelde:

- ad 1. I Almindelighed maa Grammatikens Omfang være givet ved Fordringerne til det læste Pensums Størrelse og Disciplenes Alder. At Syntax maa medtages i dansk Grammatik, følger af Anordningens Ord; med Hensyn til Omfanget og Fremstillingsformen forbeholder Ministeriet sig en senere Udtalelse ved Henvisning til en eller flere bestemte Lærebøger. I tysk Grammatik maa ligeledes det vigtigste kjendes, dog, da Stilen er bortfaldet, ikke saa meget som forhen; Kapers Udgave af Hjorts Grammatik antages at indeholde det mest knebne Minimum, medens Simonsens Grammatik indeholder mere end nødvendigt. Den franske Syntax vil der næppe blive Lejlighed til at gaa meget ind paa, saa meget mere som en fuldstændig Indøvelse af Formlæren her er meget vigtig; men der gives ved Læsningen ikke ringe Lejlighed til at gaa ind paa de mest fremtrædende Ejendommeligheder af den franske Syntax.
- ad 2. Ja.
- ad 3. Medens Engelsk er obligatorisk Fag, kan der vælges frit mellem Tysk og Fransk som det andet Sprog.
- ad 4. De Skoler, som have Tilladelse til at afholde Realafgangsexamen af højere Grad, behøve ingen Tilladelse til at fortsætte med den nye Examen, før den Tid er udløben, udover hvilken den givne Tilladelse strækker sig.
- ad 5. For Disciple, der fylde 15 Aar før Examen, skal ingen Aldersdispensation søges.

Min. Circ. til de lærde Skoler og Realskolerne:

10. Nov.

Efter derom med Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og højere Realskoler ført Brevvexling vil Ministeriet til

10. Nov. Forstaaelse og Anvendelse samt Fuldstændiggjørelse af enkelte Forskrifter i den kongelige Anordning af 30te August d. A. angaaende den almindelige Forberedelsesexamen herved have fastsat Følgende:

1. Det kan ingenlunde anses for nødvendigt, at de i Henhold til Anordningens § 4 lærte Pensa i Engelsk, Tysk og Fransk alle skulle være repeterede i Skolerne i det sidste Aar før Afgangsexamen, da en Del af det, der læses i anden Klasse, af sammenhængende Text og ikke altfor pueril Beskaffenhed, maa kunne medtages i det til Examen opgivne, og der endvidere allerede i tredje Klasse bør repeteres en Del, som er saa let, at dets gjentagne Læsning i fjerde Klasse ikke kan være nødvendig. Man kan i denne Klasse ved Siden af fortsat Læsning og dettes Repetition meget vel indskrænke sig til Repetition af det mere vanskelige af tredje Klasses Arbejder.

2. De 250 Sider, som skulle opgives i Fransk, beregnes efter *bibliothèque contemporaine, Mérimée nouvelles* med ca. 1100 Bogstaver paa Siden; de 250 Sider, som skulle opgives i Tysk, beregnes paa samme Maade som Engelsk med ca. 1300 Bogstaver paa Siden.

3. Tysk kan opgives efter brugte Læsebøger.

4. Ved den første Examen i Juni 1883 fordres af dem, som prøves i samtlige 3 fremmede Sprog, kun opgivet som læst 200 Sider i Engelsk (kun Prosa), 150 Sider i Fransk og 200 Sider i Tysk (hvoraf ca. $\frac{1}{6}$ Poesi), men af dem, som kun prøves i to fremmede Sprog, 250 Sider i Engelsk (hvoraf henved $\frac{1}{6}$ Poesi) og 200 Sider i Tysk (deraf ca. $\frac{1}{6}$ Poesi) eller Fransk. Siderne i de forskjellige Sprog beregnes som under 2 angivet.

5. Bedømmelsen af engelsk Version, forsaavidt den influerer paa Karakteren i Engelsk, sker med Hovedvægten paa Forstaaelsen af det fremmede Sprog, men forsaavidt den skal medvirke til Karakteren for Modersmaalet, alene med Hensyn til Retskrivning, Interpunktion og dansk Sprog. Hvor det ellers kan lade sig gjøre, vil en retfærdig Bedømmelse maaske lettest opnaas ved, at Læreren i Dansk tages til Censor i Engelsk eller omvendt.

6. Enhver Skole, som hidtil kun har afholdt Realafgangsexamen af lavere Grad, faar først Tilladelse til fra 1883 eller senere at holde den nye almindelige Forberedelsesexamen efter en Undersøgelse, som viser, at den fyldestgjør de Krav, Undervisningen maa stille.

7. Skoler, der ville have Ret til at afholde den almindelige Forberedelsesexamen, skulle foruden i de Fag, hvori der prøves ved Examen, tillige meddele Undervisning i Religion, Skrivning, Tegning, Gymnastik og Sang. I Religion skal Bibelhistorien gennemgaaes efter en udførligere Lærebog, den kristelige Tros- og Sædelære efter en mindre. Til Undervisningen i Naturlære vil der blive krævet anskaffet de paa medfølgende Fortegnelse nævnte Apparater.

8. Kontrollen med den almindelige Forberedelsesexamen og den forud for Examenstilladelsen gaaende Undersøgelse overdrages til den nuværende «Undervisningsinspektion for de lærde Skoler og højere Realskoler», bestaaende som hidtil af tre Medlemmer, men i dens Navn sker den Ændring, at Ordene «højere Realskoler» blive til «Realskolerne».

9. Forsaauidt Examenskontrollen naar et Omfang, som gjør det umuligt for Inspektionens Medlemmer noget Aar at besøge alle Realskolerne i Examenstiden, gjøres Forslag til Ministeriet om Valget af Examenskommissærer for det enkelte Aars Examen ved de Skoler, hvortil intet Medlem af Inspektionen kommer.

10. Til den forud for Examenstilladelsen gaaende Undersøgelse af Skolerne kan Inspektionen tilkalde fremmed Hjælp udenfor sin Midte.

Min. Skr. til Bestyreren for Vordingborg Realskole:

6. Dec.

I Gjensvar paa Deres Forespørgsel i Skrivelse af 16de f. M. undlader man ikke tjenstligst at tilbagemelde:

1. Udtalelsen i Cirkulære af 10de f. M. Nr. 3 om, at Tysk ved almindelig Forberedelsesexamen kan opgives efter de i Skolen brugte Læsebøger, var foranlediget ved en Tvivl hos nogle Skolebestyrere, som fremkaldtes af Anordningens Ord om Tysk: «Der opgives af to eller flere Forfattere osv.»; da Anordningen ikke gjør en saadan tilsyneladende Indskrænkning med Hensyn til Engelsk og Fransk, maa det end mere være fuldkommen frit at opgive det læste Pensum i disse Sprog efter bestemte Læsebøger, hvorfor Cirkulæret heller ikke har kunnet udtale sig derom.

2. Beskaffenheden af Undervisningen i Modersmaalet maa væsentlig afhænge af Lærernes individuelle Forudsætninger og Takt. Hvad særlig den grammatiske Side angaar, vil det samme

6. Dec. Maal kunne naas ad forskjellige Veje; en Lærer vil maaske f. Ex. foretrække at benytte en mindre Lærebog og ved Siden deraf at give adskillige Punkter mundtlig, en anden vil foretrække en udførligere Bog og saa fremdeles. Det antages derfor for at være tjenligst for Undervisningen, at Læreren har frie Hænder i Valget af Læremidler, og det er kun som Exempler paa Lærebøger, der i det Hele i Omfang og Fremstillingsmaade maa anses for passende, at man iblandt de utallige eksisterende danske Sproglærer af højst forskelligt Værd nævner Bojesens, Bondesens, Dorphs og Schneekloths Bøger.

Da det er Ministeriet bekendt, at der paa nogle Steder hersker uklare Forestillinger om, hvilke Fordringer der ved Prøven i Modersmaalet under den mundtlige Samtale om Indholdet af det, der opgives læst, kunne stilles til Examinanden, skal man ikke undlade tillige at tilføje, at Anordningens Ord kræve hverken Kundskab til vedkommende Forfatters Arbejder i Almindelighed eller til hans Betydning i Literaturen, ligesaa lidt som den forlanger nogen Fremsigelse af udenad lærte Stykker; kun for Indholdet af de for Examinandens Alder og Standpunkt passende læste Skrifter skal der gøres Rede. Har nogen lært et Digt eller Brudstykker af det læste udenad, saa kan det kun være ham til Lettelse ved en Udtalelse om Indholdet; men ogsaa uden dette maa en forstandig Læsning og mulig oftere Gjenlæsning føre til en for Indholdets Gjengivelse i det Hele eller i Enkeltheder tilstrækkelig Forstaaelse. Det maa saaledes kunne fordres af den, der har opgivet et dramatisk Værk som læst, at han kjender dettes Hovedpersoner, har en Forestilling om deres deri skildrede Karakterer, kan gjøre Rede for deres Færd, Handlinger og Skjæbne, kort sagt fremstille Hovedtrækene i hele Stykkets Gang. Naturligvis kommer det en Examinand til Gode, at han af Naturen besidder eller ved Flid har erhvervet sig Lethed i at udtrykke sin Tanke mundtlig, men paa den anden Side bør en ubehjælpelig Fremstilling ikke virke synderlig nedsættende paa Examinandens Karakter, naar han lægger en rigtig Forstaaelse af Indholdet for Dagen.

10. Marts.

Min Circ. til samtlige lærde Skoler og Realskoler:

I Forbindelse med sit Circulære af 10de November f. A. angaaende Gjennemførelsen af Anordningen af 30te August s. A. om den almindelige Forberedelsesexamen vil Ministeriet herved have fastsat Følgende:

1. For Skoledisciples Vedkommende vil den mundtlige Prøve i det læste i Engelsk, Tysk og Fransk være at indskrænke til det sproglige Stof, der er repeteret i det sidste Aar, dog saaledes at dette ikke maa udgjøre under 150 Sider Engelsk, hvoraf omtrent $\frac{1}{6}$ Poesi, 125 Sider Tysk, hvoraf omtrent $\frac{1}{6}$ Poesi, og 125 Sider Fransk; desuden oversættes, saaledes som i Anordningen bestemt, i samtlige tre Sprog et ikke læst prosaisk Stykke. For Privatisternes Vedkommende har det derimod sit Forblivende ved det i bemeldte Anordning Fastsatte, saaledes at Stykker af det hele som læst foreskrevne Pensum maa kunne gøres til Gjenstand for Examinationen.

2. Det danske Sprog i den engelske Version vil være at bedømme af den danske Lærer i Forbindelse med de andre Censorer i Dansk, saaledes at Bedømmelsen udøver en forhøjende eller formindskende Indflydelse paa Karakteren for den skriftlige Prøve i Modersmaalet.

Min. Skr. til Bestyrerne af Latin- og Realskolen paa Værne-27. April. damsvejen i Anledning af følgende Spørgsmaal:

1. Gjælde endnu Bestemmelserne i Bekjendtgjørelsen af 13de Maj 1850 om Ophævelsen af Examen artium §§ 12 og 13 om Dimissionsvidnesbyrd og de Bevisligheder, Dimittenderne have at fremlægge?
2. Skal der med Hensyn til Aldersbestemmelserne i Bekjendtgjørelse af 30te November 1864 §§ 3 og 8 (Medd. for 1857—78, S. 163—64), sammenholdt med Ministeriets Skrivelse af 10de April 1877 (smstds. S. 322), a) søges om Tilladelse til at gaa op til 4de Klasses Hovedexamen inden det fyldte 15de Aar, og b) er Terminen for det fyldte 15de Aar 15de Juni eller 15de Juli eller 15de (23de) August?
3. Gjælder endnu Bestemmelsen i Bekjendtgjørelsen af 30te November 1864 § 9 (smstds. S. 164): Ingen, der gaaer ud af en offentlig eller privat lærd Skole uden at være opflyttet i øverste (7de) Klasse eller erklæret for moden til Opflyttelse deri, kan indstille sig til Adgangsexamen ved Universitetet (nu Afgangsexamen for Studerende) før to hele Aar efter hans Udgang af Skolen, med mindre Ministeriet i oplyste særlige Omstændigheder finder Grund til at give Tilladelse dertil?
4. Naar Ministeriets Rundskrivelse af 20de Maj 1865 § 5 (smst. S. 169) bestemmer, at der fremtidig skal om de Disciple,

27. April.

der indstille sig til Afgangsexamens 1ste Del, indsendes en Indberetning om Antallet af 6te (nu 4de) Klasses Disciple, anses da dette endnu for tilstrækkeligt, eller skal der opgives hver enkelt Discipels fulde Navn og Fødselsdag?

5. Udfordres der ved de 5 Afslutningsfag ved 4de Klasses Hovedexamen fulde 15 Points eller kun $14\frac{2}{3}$?

Hertil svarede:

- Til 1. Bestemmelserne om Dimissionsvidnesbyrd staa endnu ved Magt.
- 2. Der skal søges om Tilladelse til at gaa op til 4de Klasses Hovedexamen inden det fyldte 15de Aar, Terminen herfor er den 15de August.
- 3. Bestemmelsen staaer uforandret ved Magt.
- 4. Det er tilstrækkeligt, at Antallet af 4de Klasses Disciple opgives, kun forsaavidt enkelte Disciple behøve Aldersdispensation, bør baade Navn og Alder anføres for dem.
- 5. Der udkræves fulde 15 Points.

12. Mai.

Kgl. Anordning angaaende Kvinders Adgang til at underkaste sig den ved Anordning af 30te August 1881 indrettede almindelige Forberedelsesexamen:

§ 1.

Det tillades Kvinder, der have fyldt det 17de Aar, at underkaste sig den ved Anordning af 30te August 1881 indrettede almindelige Forberedelsesexamen, saaledes at de paa Grundlag heraf kunne indstille sig til samtlige i Anordningens § 2 og § 3 nævnte Fagprøver, dog at de ikke derved erhverve Adkomst til offentlig Ansættelse i noget Embede, til hvilket Adgangen er betinget af juridisk Examen, eller Adgang til at erholde Beskikkelse som Sagførere eller Autorisation som Fuldmægtige hos Retsbetjente eller Sagførere.

§ 2.

Istedetfor §§ 9 og 10 i bemeldte Anordning træde for Kvinders Vedkommende følgende Bestemmelser:

a) Den Kvinde, der bestaar Skølelærerindeexamen med Hovedkarakteren «Meget duelig», kan derefter ved at bestaa en Tillægsprøve i Arithmetik (uden praktisk Regning), Geometri og Naturlære samt i Engelsk og et af de to Sprog, Fransk eller Tysk, efter eget Valg, med en samlet Karakterværdi af mindst

18 Points erhverve sig de Rettigheder, som almindelig Forberedelsesexamen giver, og kan denne Tillægsprøve aflægges enten for den i Anordningens § 13 nævnte Examenskommission for Privatister eller ved en af de Skoler, der have faaet Ret til at afholde almindelig Forberedelsesexamen. 12. Mai.

b) Den Kvinde, der har bestaaet almindelig Forberedelsesexamen, bliver, naar hun inden 5 Aar derefter indstiller sig til Skolelærerindeexamen, at fritage for Prøve i Historie, Geografi og Naturhistorie, forsaavidt hun ønsker Saadant, og ville i saa Fald de hende ved førstnævnte Examen meddelte Karakterer i nævnte Lærefag være at optage i hendes Examensvidnesbyrd for Skolelærerindeexamen og med Hensyn til Beregningen af Hovedkarakteren ved denne at tage i Betragtning efter deres Værdi ifølge Reglerne for samme.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Bekjendtgjørelse fra Generaldirektoratet for Skattevæsenet: 12. Juni.

Det bringes herved til offentlig Kundskab, at Stemplingen af de i § 70 i Lov af 19 Februar 1861 om Brugen af stemplet Papir ommeldte Testimonier eller Examensvidnesbyrd kan foretages af Udstederne af disse Vidnesbyrd ved Paaklæbning af Stempelmærker, selv om de ikke høre til de i den nævnte Lovs § 12, 1ste Stykke, ommeldte Embedsmænd, imod at det iagtages, at Kassationen af Stempelmærkerne foretages inden 3 Uger efter Dokumentets Udstedelse derved, at Udstederen under Angivelse af Kassationens Dato skriver sit Navn tværs over hvert Stempelmærke for sig og tildels ud paa selve Dokumentet.

Kgl. Anordning angaaende Forandringer i og Tillæg til de i 16. Juni. Anordningen af 5te August 1871 angaaende Undervisningen i de lærde Skoler indeholdte Bestemmelser:

1. Ved Optagelsesprøven til nederste Klasse fordres i Mordersmaalet (§ 1 Nr. 1): dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter i Forbindelse med Analyse, ved hvilken kræves sikkert Kjendskab til det vigtigste af Grammatiken, især til Ordklasserne, Ordenes Bøining og den enkelte Sætnings Dele, dels saavel en skriftlig, med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven, Gjengivelse af et to Gange forelæst Stykke, som en ikke for let Diktatstil, hvilke to skriftlige Arbejder tillige bedømmes som Prøveskrift.

2. Ved samme Prøve begrændses Fordringerne i Historie

16. Juni. (§ 1 Nr. 5) til Danmarks Historie, men i samme Udstrækning som opgives til 4de Klasses Hovedexamen.

3. Den Forberedelsesskole, der underkaster sig Tilsyn af Rektor for den lærde Skole, overholder Bestemmelsen i Loven af 1 April 1871 § 4 om den ugentlige Skoletid af 30 Timer til samtlige Fag og Øvelser, Sang og Gymnastik alene undtagne, og giver sine Disciple mindst 4 Timers ugentlig Gymnastikundervisning, kan Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet give den Ret, at dens Disciple fortrinsvis have Adgang til den lærde Skoles nederste Klasse.

4. Ved 4de Klasses Hovedexamen indskrænkes den mundtlige Prøve i Latin for Skoledisciplenes Vedkommende (§ 3 Nr. 4 og § 2 Nr. 3) til at omfatte et Udvalg af det i det sidste Aar læste Pensum, svarende mindst til en Bog af Cæsar eller en halv Bog af Livius, 30 Kapitler af Ciceros Taler og 500 Vers af Ovid.

5. I § 2 Nr. 5 udgaa Ordene: «hvor Undervisningen opfører ved Udgangen af 3die Klasse».

6. I Arithmetik til 4de Klasses Hovedexamen (§ 3 Nr. 8 og § 2 Nr. 8) forbigaaes følgende Afsnit: Forkortning af algebraiske rationale Brøker med Polynomier i Tæller og Nævner, Regning med komplekse Størrelser ($a + b\sqrt{-1}$), Kubikrodsuddragning og Kvadratrod af Polynomier, Ændring af dobbelt irrationale Størrelser, Annuiteter og Egenskaber ved hele Tal.

7. Naturhistorie (§ 2 Nr. 10) begrænses til det ved Anordning af 30. August 1881 for den almindelige Forberedelsesexamen foreskrevne Omfang.

8. Naturlære ved 4de Klasses Hovedexamen for den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling (§ 2 Nr. 9) begrænses til det ved sidstnævnte Anordning foreskrevne Omfang.

9. Til Afgangsexamen i Modersmaalet (§ 5 a 1) opgives som læst 2 Komedier af Holberg, en Tragedie eller et større Digt af Oehlenschläger, flere Digte og prosaiske Stykker af bekendte danske Forfattere (Wessel, Ewald, Baggesen, Grundtvig, Heiberg, Hertz, Paludan-Müller, Winther osv.). Literaturhistorien skal være gennemgaaet i al Korthed med udførligere Behandling af et enkelt (ældre) Afsnit. Foruden den skriftlige Prøve i Modersmaalet afholdes en mundtlig Prøve i Literaturhistorie.

10. I Oldnordisk (§ 5 a 1) omfatter Prøven for Skoledisciplenes Vedkommende kun det sidste Aars Pensum, ikke under 50 Sider, medens Privatisterne blive at prøve i alt det Læste (mindst 100 Sider). Prøven i Oldnordisk bedømmes sammen med Prøven i mundtlig Dansk ved een Karakter.

11. Ved Udarbejdelsen af den franske Stil ved Afgangsexamen for den sproglig-historiske Afdeling (§ 5 b 3) kan benyttes en dansk-fransk Ordbog.

12. I 5te og 6te Klasse gennemgaas i Historie (§ 4 a 5) kun Oldtidens og Danmarks (samt Norges og Sverrigs) Historie udførligere; Middelalderens og den nyere Tids Historie repeteres i det Omfang, hvori den læses til 4de Klasses Hovedexamen.

13. Det i Anordningens § 4 b 1 nævnte Pensum «70 Kapitler af Ciceros filosofiske eller retoriske Skrifter, 50 Kapitler af hans Taler» forandres til «af ikke historisk Læsning saa meget som 120 Kapitler af Cicero, dog af forskjellige Stilarter». Efter Ordene: «1 Bog af Livius og 1 Bog af Tacitus» tilføies «(i alt mindst saameget som 90 Sider i Madvigs og Ussings Udgave af Livius)».

14. Anordningens § 5 b 1 forandres saaledes: «I Latin er Prøven dels skriftlig ved en Oversættelse fra Latin til Dansk, dels mundtlig saavel, for Skoledisciplenes Vedkommende, i et Udvalg af det i de to sidste Skoleaar statarisk læste, der maa omfatte mindst saa meget som 60 Kapitler af Cicero (af forskjellige Stilarter), 1 Bog af Livius eller Tacitus, (i alt mindst svarende til 45 Sider af den nævnte Udgave af Livius), 1 Bog af Virgil, 1 Bog af Horats' Breve samt 2 Bøger af hans Oder, som ved en Oversættelse af ikke læst Prosa. De, som ere forberedte ved Privatundervisning, have at opgive det hele statarisk læste Pensum til Prøve, saaledes som det er angivet i § 4 b 1, foruden at opgive et Pensum, som svarer til Minimum af det indtil Udgangen af 4de Klasse Læste (§ 2 Nr. 3).

15. I Naturlære ved Afgangsexamen for den sproglig-historiske Afdeling (§ 4 b 3) kræves det ved Anordning af 30. August 1881 for den almindelige Forberedelsesexamen foreskrevne Pensum foruden Astronomi med en kort mathematisk Indledning.

16. I Anordningens § 5 c 1, 3die Punktum, tilføies: «eller i let Brug af Koordinate». I 4de Punktum udgaa Ordene: «i hvilket sidste Fag et Spørgsmaal altid skal angaa analytisk Geometri».

17. I § 4 c 3 udgaa Ordene: «i Mineralogi i 5te Klasse».

18. I Gymnastik bliver der at give mindst 4 Timers ugentlig Undervisning.

19. For at en privat Skole kan erholde Dimissionsret fordrer, foruden de i Loven af 1. April 1871 § 9 ommeldte Betingelser, yderligere: a) at Bestemmelsen i bemeldte Lovs § 4 om den ugentlige Skoletid af 30 Timer til samtlige Fag og

16. Juni. Øvelser, Sang og Gymnastik alene undtagne, overholdes; b) at der gives mindst 4 Timers ugentlig Undervisning i Gymnastik, og c) at Undervisningen i Gymnastik og Sang underkastes den samme Kontrol som Skolens øvrige Undervisning.

20. Ved de lærde Privatskoler bliver af Ministeriet fremtidig ligesom ved de offentlige lærde Skoler kun beskikket en Censor i hvert Fag (§ 6, 1ste Stykke); Valget af den anden Censor indstilles til Ministeriets Godkjendelse.

21. Bestemmelserne i § 9 og § 10 Slutningen træde i Kraft ved Afgangsexamen om Sommeren 1884; Bestemmelserne i §§ 2, 4, 10 første Punktum, 14, 15 og 20 ved Afgangsexamen om Sommeren 1883; de øvrige Bestemmelser træde strax i Kraft.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

19. Juni. **Min. Bekjendtgjørelse:**

Paa derom af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet nedlagt allerunderdanigst Forestilling har det behaget Hans Maje-stæt Kongen under 16. d. M. allernaadigst at bifalde:

1) at Skoleaaret fremtidig begynder den 19. August og at den aarlige Sommerferie gaar fra den 15. Juli til den 18. August, begge iberegnete, dog at i de Aar, hvor den 19. August falder paa en Løverdag, Ferien og som Følge deraf ogsaa Examen begynder enten en Dag tidligere eller sildigere, saaledes at det nye Skoleaar begynder enten en Fredag eller en Mandag;

2) at Skolernes Rektorer bemyndiges til i Tiden mellem Skoleaarets Begyndelse og Julen at give to Søgnedage i Forbindelse med en Søndag fri, dog at, hvor der er en Markedsdag, Skyttelagsdag eller anden lokal Fridag, denne da benyttes som den ene af de to Søgnedage;

3) at Juleferien gaar fra den 24. December til den 6. Januar, begge iberegnete, saa at Undervisningen igjen begynder den 7. Januar, eller, hvis denne falder ind paa en Løverdag eller Søndag, da den paafølgende Mandag, samt at Ministeriet bemyndiges til, naar de stedlige Forhold gjøre det tilraadeligt, at give Tilladelse til, at denne Ferie tager sin Begyndelse en Dag før, mod at den saa meget tidligere ophører, saaledes at Feriens Længde af 14 Dage under ingen Omstændigheder overskrides;

4) at Paaskeferien gaar fra Onsdagen før Skjærtorsdag til den paafølgende Tirsdag, begge iberegnete;

5) at Pintseferien gaar fra Fredagen før Pintsedag til den paafølgende Onsdag, begge iberegnete;

6) at Fastelavsmandag, Eftermiddagen før store Bededag,

og St. Hansdag ere Feriedage, samt at Skolens Rektor kan give 19. Juni.
fri 1 Dag i September, 1 Dag i November, foruden de i Post
2 nævnte, og 4 Eftermiddage i hvilkensomhelst af de øvrige
Maaneder i Skoleaaret.

7) at samtlige tidligere Bestemmelser om Ferier ophæves.

Hvilket herved bekjendtgjøres til Efterretning for alle Vedkommende.

Min. Circulære:

21. Juni.

Med Henviisning til den om Forandringer i og Tillæg til
de i Anordningen af 5te August 1871 angaaende Undervisningen
i de lærde Skoler indeholdte Bestemmelser udgaaede kongelige
Anordning af 16de d. M. skal Ministeriet til Forstaaelse og Anvendelse af de i denne givne Forskrifter og til Fuldstændiggjørelse af disse i forskjellige Enkeltheder ikke undlade at meddele D'Hrr. Rektorer følgende Bemærkninger og Regler til Iagttagelse ved Anordningens Gjennemførelse.

Ved de under Anordningens Post 3 givne Bestemmelser om de for alle de offentlige lærde Skoler, paa en enkelt Undtagelse nær, oprettede Forberedelsesskoler er Ministeriet gaaet ud fra det Ønskelige i, at Forberedelsesskolen sættes i saa nær Forbindelse med den lærde Skole, som muligt, og stilles under Tilsyn af Skolens Rektor. Ministeriet tror derfor i de lærde Skolers Tarv at burde opfordre D'Hrr. Rektorer til, Enhver for sit Vedkommende, at virke i denne Retning, og har saameget mere Grund til at antage, at Bestræbelserne i saa Henseende ikke ville blive forgjæves, som, saavidt vides, Forberedelsesskolernes Bestyrelse og Undervisning overalt er i de ved de paagjældende lærde Skoler ansatte Læreres Hænder.

At Paabudet i Anordningens Post 18 om mindst 4 Timers ugentlig Gymnastikundervisning er begrundet i Hensynet til Disciplenes legemlige Udvikling, behøver neppe at bemærkes. Allerede i Cirkulærskrivelse af 9de August 1871 har Ministeriet udtalt Ønsket om, at Skolerne vilde bidrage til en kraftigere Fremme af denne Undervisning ved Benyttelsen af den ved Indskrænkningen af Timeantallet ifølge Loven af 1ste April 1871 indvundne Tid. Dette Ønske skal Ministeriet her gjentage med den Bemærkning, at man mere af Hensynet til Manglen paa dygtige Lærerkrafter, end af Frygt for, at Tiden dertil ikke skulde kunne skaffes, har bestemt sig til at lade det bero ved 4 ugentlige Gymnastiktimer, som Minimum for enhver Discipel. Ministeriet anser det for særdeles vigtigt for denne

21. Juni. Undervisnings Fremme at søge Skolerne forsynede med duelige Lærere i tilstrækkeligt Antal, og, ligesom man under Dags Dato har tilskrevet Gymnastikinspektøren herom, maa Ministeriet anmode D'Hrr. Rektorer om at have deres Opmærksomhed henvendt paa, hvad der i denne Henseende, som overhovedet for om muligt at bringe det til, at der gives alle Disciplene en daglig Undervisning i Legemsøvelser, fra Skolens Side lader sig udrette.

I Forbindelse hermed og i samme Formaals Tjeneste vil Ministeriet have fastsat som Regel, at der gives 10 Minuters Frikvarter imellem hver Time, og, hvor der ikke er delt Skoletid, til Frokosttid 20 Minuter for de 4 nederste Klasser, dog om Vinteren og i daarligt Vejr kun 15 Minuter.

Hvad angaar den nu saa godt som ved alle lærde Skoler indførte samlede Skoletid, vil Ministeriet ikke paabyde delt Skoletid, hvor denne ikke længere findes, mod Rektorerne og Forældrenes Ønske. Imidlertid kan Ministeriet ikke fravige den Overbevisning, at den delte Skoletid for Børnenes Tarv er at foretrække. En Skoletid fra Kl. 8 til 11 og fra Kl. 1 til 3 (saaledes som den findes i Stockholm) vilde, forekommer det Ministeriet, lade sig godt forene med de forskjellige Hensyn, der bør tages, være sig enten til den forskjellige Spisetid i Hjemmene eller til den samlede Fritid, der bør levnes Disciplene. Herved overses det ikke, at det for udenbys boende Forældre er baade billigt og i visse Maader behageligt at kunne, naar Skoletiden er samlet, beholde deres Børn i Hjemmet og sende dem pr. Jernbane til Skole hver Dag. Men det kan maaske være Tvivl underkastet, om denne daglige Jernbanefart er heldig for Børnenes legemlige, aandelige og moralske Vel.

Ligesom det kjendeligt nok fremgaar af Anordningens Bestemmelser, at dens Maal er at søge den Overbebyrdelse hæmmet, hvorom saa mange, om end vel noget overdrevne Klager have lydt, saaledes kan Ministeriet ikke noksom lægge D'Hrr. Rektorer paa Sinde at rette deres Bestræbelser paa, at Disciplenes Hjemmearbejde indskrænkes, saavidt ske kan. For en Dreng med almindelig Begavelse bør Hjemmearbejdet ikke være over 3 Timer indtil 4de Klasse, denne medregnet. Idet Ministeriet maa henvise til, hvad der om dette Punkt er nærmere udtalt i Cirkulærskrivelsen af 13de Oktober f. A., indser Ministeriet fuldtvel, at en saadan Begrændsning af Hjemmearbejdet beror paa, under hvilken Form og paa hvilken Maade Undervisningen rettes mod dette Maal, hvor omhyggeligt Læreren gennemgaar de foresatte

Pensa og hvor godt han veed at faa hele Klassen til at følge med og veed at sikre sig alle Disciplenes Forstaaelse af det Meddelte. Lektien Gjennemgaaen bør paa en Maade indbefatte en Examination, der baade vil lette Hjemmearbejdet og forkorte den følgende Dags Overhøring. Der vil ved denne især være Anledning for Læreren til at forvise sig om, at de svagere Disciple virkelig ere fulgte med, men der vil tillige være rig Anledning til at trække flere ind i Prøvelsen. Ved mere at henvende sig til Klassen end til de enkelte, faar Læreren Klassens store Flertal med. Men skal en ordentlig Klasseundervisning gennemføres paa denne Maade, maa man slippe den daglige Karaktergivning eller dog give Afkald paa med fuld Sikkerhed at angive Værdien af enhver overhørt Discipels Præstation. Heller ikke kan man gjøre Regning paa i hver Time at kunne give alle Disciple Karakter. Denne Betragtning fører Ministeriet til at henstille til D'Hrr. Rektors Overvejelse, om det ikke maatte være ønskeligt og rettest, saaledes som det allerede er sket ved nogle Skoler, at ophæve den daglige Karaktergivning. I ethvert Fald bør denne, efter Ministeriets Mening, forlades i Skolens 2 øverste Klasser.

Med Hensyn til de enkelte Undervisningsfag foreskrives eller bemærkes Følgende til fornøden Iagttagelse:

1. Religionsundervisningen bliver uden Afbrydelse at fortsætte gennem alle Klasserne og til denne Hensigt at tildele i ugentlig Time i 4de Klasse. Som en Følge heraf bortfalder den nuværende Tilladelse til at ophøre med Religionsundervisningen i 3die Klasse, saavel som den Rektorerne givne Bemyndigelse til at fritage de konfirmerede Disciple for Deltagelse i denne Undervisning i 3die Klasse. Det vil være en Opgave for Rektorerne at paase nøje, at Undervisningen i Religion gives paa en forsvarelig og frugtbar Maade, saa at det kan staa klart for Eleverne, at dette Fag, skjøndt det ikke er Gjenstand for Afgangsexamen, derfor ikke er af mindre Betydning for deres Udvikling og Dannelse. I 4de Klasse gennemgaaes en eller flere af de nye Testaments Bøger, f. Ex. et af Evangelierne og Apostlenes Gjerninger. I de to øverste Klasser gives Undervisningen, som hidtil, i Overensstemmelse med den kongelige Anordning af 15de Juni 1877 og omfatter det Vigtigste af den kristne Kirkes Historie, set i Kristendommens Lys.

2. Dansk og Oldnordisk. Fra Oldnordisk kan, hvor dette ikke allerede er sket, tages i ugentlig Time i 6te Klasse, der lægges til Dansk. Dansk Literaturhistorie læres kortfattet, med

21. Juni. et enkelt ældre Afsnit, o: ialtfald tidligere end 1860, udførligere. De klassiske danske Forfattere fra Holberg til Paludan-Müller maa Disciplene gjøres bekendt med, dels ved at de forelæses af Lærerne, dels ved at de oplæses af Disciplene. Den samlede Karakter for mundtlig Dansk og Oldnordisk beregnes saaledes, at hvert af disse Fag gjælde ligemeget.

Hvor det er muligt, lægges Dansk og Oldnordisk under samme Lærer, i hvilket Fald Arbejdets Fordeling overlades ham, saafremt han blot naar det fastsatte Maal.

3. Latin og Græsk. Bestemmelserne i Anordningen om Examen i Latin maa paa ingen Maade have den Følge, at der læres mindre af Sproget end hidtil. Anordningens Bestemmelser have kun til Hensigt at lette Repetitionsarbeidet. I de fire nederste Klasser kan dog uden Betænkelighed det egentlige Timeantal i Faget, i de lærde Skoler, hvor det ikke allerede er Tilfældet, indskrænkes til 28. I den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling bør i de to øverste Klasser 2 ugentlige Timer anvendes enten til en Fortsættelse af den i 3die Klasse begyndte Undervisning i den klassiske (særlig græske) Oldtids Antikviteter, Mythologi og Literaturhistorie m. v. og Læsning af græske Forfattere i danske Oversættelser, eller til en fortsat Undervisning i Latin for at bevare Kundskaben i dette Sprog, dog saaledes, at det Disciplene herved paalagte Arbejde udføres paa Skolen og i ethvert Fald kun for en ganske ringe Del kræver Lektielæsning i Hjemmet, eller maaske heldigst, delvis paa begge Maader.

4. De levende Sprog. Der bør lægges Vægt paa et praktisk Udbytte, og Grammatikundervisningen kun drives med dette Formaal for Øje. Fransk er i Henhold til Loven det vigtigste Sprog; Skolen bør derfor gjøre sin bedste Flid for, at et nogenlunde tilfredsstillende Udbytte kan fremkomme af 6 Aars Studier. Til den Ende bør Franskens Timeantal forøges til mindst 18.

5. Matematik og Naturlære. I de to øverste Klasser kan der fra Naturlære tages 1 Time (i den sproglig-historiske Afdeling); som vistnok bør anvendes til at vedligeholde den tidligere erhvervede Kundskab i Matematik, dog ikke ved Lektielæsning hjemme, men ved Arbejde paa Skolen.

6. Naturhistorie. Fra Naturhistorie kan der tages 1 Time i 3die Klasse. Undervisningen deri gjøres saa forstaaelig for Børnene som mulig, ingen Overlæssen med Detail bør taales. Undervisningen bør ledsages af Afbildninger og Præparater og al Vægt lægges paa de højere Dyre- og Planteformer, de lavere kun kortelig medtages. Enten i 5te eller i begge de to øverste

Klasser i den matematiske Afdeling kan der gives Undervisning i et eller andet Afsnit af Naturhistorien, enten et allerede læst eller et andet, f. Ex. Mineralogi, med ialt 2 Timer, forsaavidt Tiden tillader det.

7. Historie og Geografi. I Henhold til Anordningen lægges Hovedvægten paa Fædrelandets og paa Oldtidens Historie. Der kan formentlig uden Skade tages 1 Time fra Geografiundervisningen i 4de Kl.*).

Min. Skr. til Rektor for Odense Kathedralskole. I Anledning af en Forespørgsel om, hvorvidt det kunde ventes, at Prøven i Tysk ved 4de Klasses Examen vilde blive bragt i Overensstemmelse med samme Prøve ved alm. Forberedelsesexamen, saaledes at Undervisningen i Tysk kunde blive fælles for Realister og Studerende, svarede:

at det vel maatte anerkjendes, at forskellige Hensyn kunde tale for, at Undervisningen og Prøven i Tysk stilledes ensartet for 4de Klasses Disciple og for Realister, men at Ministeriet dog i Overensstemmelse med de Hensyn til en Lettelse i Repetitionsarbejdet for de studerende Klasser, der var gennemgaaende i de senest foretagne Forandringer i Undervisningen i de lærde

*) Der tilføies her efterfølgende Plan for en Fag- og Timefordeling, som, uden at skulle være Norm for Enkelthederne, blot har til Hensigt at vise, hvorledes de i Skrivelsen onmeldte Forandringer i Timeantallet for nogle Fag ere tænkte at kunne foretages.

	I.	II.	III.			IV.			V.			VI.			Summa.				
			S.	F.	M.	S.	F.	M.	S.	F.	M.	S.	F.	M.	S.	F.	M.	S.	M.
Religion	2	2	»	2	»	»	1	»	»	1	»	»	1	»	»	9	»	9	9
Dansk	3	2	»	2	»	»	2	»	»	2	»	»	3	»	»	14	»	14	14
Oldnordisk	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	»	»	1	»	»	3	»	3	3
Latin	6	7	»	7	»	»	8	»	8	»	1	8	»	»	16	28	1	44	29
Græsk	»	»	5	»	1†	5	»	1†	6	»	1†	6	»	»	22	»	3	22	3
Fransk	4	3	»	3	»	»	2	»	»	3	»	»	3	»	»	18	»	18	18
Tysk	2	2	»	2	»	»	2	»	»	»	»	»	»	»	»	8	»	8	8
Engelsk	»	»	»	»	»	»	»	»	2	»	»	2	»	»	»	4	»	4	4
Historie	2	3	»	2	»	»	2	»	»	3	»	»	3	»	»	15	»	15	15
Geografi	2	2	»	1	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	»	6	»	6	6
Naturhistorie	2	2	»	1	»	1	2	»	»	1	»	»	1	»	»	7	2	7	9
Mathematik	5	6	»	5	2	»	5	2	1	»	10	»	10	1	21	24	22	45	
Naturlæte	»	»	»	2	»	»	2	1	»	4	3	»	6	5	»	14	5	14	
Skrivning	2	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3	»	3	3	
	30	30	5	25	5	5	25	5	17	13	17	17	13	17	44	136	44	180	180

†) »: Mythologi, Antikviteter, Literaturhistorie og græske Forfattere i Oversættelse.

29. Juni. Skoler, ikke havde troet at burde gennemføre en Ændring, der vilde paalægge dem, der tog 4de Klasses Hovedexamen, forøget Examensarbejde. Hvorvidt en fuldstændig Sondring mellem 4de Klasses Disciple og Realister derved maatte gjøres nødvendig, maatte efter Ministeriets Skjøn afhænge af de ved den enkelte Skole foreliggende Forhold, saaledes at navnlig Hensyn blev at tage til Discipelantallet i de enkelte Klasser, idet Ministeriet, hvor dette ikke var ualmindeligt stort, vilde finde det ret naturligt, om Undervisningen blev meddelt begge Klasser under Et, selv om derved 4de Klasses Disciple af Hensyn til Realisterne kom til at anvende nogen Tid paa Gjennemlæsningen af det forhen læste. Forøvrigt fastholdt Ministeriet, at det maatte blive den enkelte Skoles Sag at komme paa bedste Maade ud over de Vanskeligheder, som Forandringerne i de to Retninger af Undervisningen til forskellige Tider havde frembragt.
30. Juni. **Min. Circ.**, hvorved bl. A. tilkjendegives, at Kongens Fødselsdag og Grundlovsdagen fremdeles vedblive at være Feriedage.
8. Juli. **Min. Circ.**, hvorved meddeles, at Finantsministeriet har udtalt, at der efter de for Udbetaling af Dyrtidstillæg fastsatte Regler ikke kan tilstaaes saadant til Musiklærere eller Gymnastiklærere, da de dem tillagte Honorarer maa betragtes som udredede af samlede til Administrationens Raadighed stillede Summer.
19. Sept. **Min. Skr.** til Bestyreren af Vordingborg Realskole:
 Med Hensyn til de af Hr. Skolebestyreren i Deres Skrivelse af 28de Juli d. A. stillede Spørgsmaal skulde Ministeriet efter desangaaende at have indhentet Erklæring fra Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og højere Realskoler tjenstligst meddele Dem til behagelig Efterretning:
 at man med Hensyn til Omfanget af, hvad der i dansk Poesi og Prosa efter Anordning af 30te August 1881 maa fordres opgivet til den almindelige Forberedelsesexamen som læst af de enkelte danske Forfattere — udenfor Holberg og Oehlenschläger — maa anse de Stykker for tilstrækkelige, som findes optagne i Flors Læsebog ved P. Hansen;
 at det med Hensyn til Indøvelse af Grammatiken i Tysk og Engelsk maa overlades til den enkelte Skole selv at afgjøre, hvorledes denne bliver tilstrækkelig fyldig og befæstet;
 at Udtrykket «Lützens Zoologi Nr. 2 med nogle Forbigaaelser» er at forstaa saaledes, at der i samme bør læses alt, hvad der er trykt med den største Skrift, hvorimod al Text med

de mindste Typer bør springes over. Af hvad der er trykt med de Typer, hvis Størrelse ligger imellem de to nævnte, og hvor der er anden Skydning imellem Linierne, maa der læses, hvad der findes om Kamæleon og Gekko, om Myrernes Liv (Side 187. 8de Oplag), om Termiter og om Tinter og Kvæser. Brugen af den nævnte Lærebog er dog ikke herved foreskrevet som nødvendig;

at Anordning af 30te August 1881 ved under § 4 e og h at omtale historiske og naturhistoriske Lærebøger ikke derved vil fastslaa, at netop disse skulle bruges; de ere kun nævnte til Belysning af Fordringernes Omfang, hvilken det har været mindre nødvendigt at give ved de andre Fag. En Anvisning paa bestemte Lærebøger, som skulde have den Virkning, at Skolerne fortrinsvis valgte dem, vilde lægge et Baand paa Skolernes Frihed til at naa Maalet ad den Vej, enhver fandt gavnligst for hele Udviklingen, og kunde let kue Læreres og Videnskabsmænds Arbejde paa at skabe nye og bedre Læremidler;

at den i Anordningens §§ 9 og 12 givne Tilladelse til at holde Examinere for Privatister er betinget af, at disse Examinere underkastes de samme Former, som gjælde med Hensyn til Skolernes egne Disciple, altsaa med Tilkaldelse af fremmede Censorer — efter Skolens Valg og med Inspektionens Billigelse — i alle Fag, hvor der ikke ellers er beskikket en Censor;

at der for de offentlige Skolers og Examenskommissionens Vedkommende vil være at erlægge en Betaling af 6 Kr. for de i § 9 nævnte Prøver i Sprog og 20 Kr. for den i § 12 omtalte fuldstændige Prøve, hvad enten den tages med eller uden Fransk, saaledes at der ikke betales for den senere Suppleringsprøve i dette Sprog;

at Beviserne for disse Examina i Henhold til Stempeloven bør udstedes paa stemplet Papir til Taxt 1 Kr.

Min. Skr. til Kommissionen for Afholdelsen af Tillægsexamen 19. Okt. ved Universitetet:

Ministeriet undlader ikke herved at meddele Kommissionen til behagelig Efterretning, at den under 16. Juni d. A. udkomne kgl. Andg. om Forandringer i og Tillæg til de i Andg. af 5te Aug. 1871 angaaende Undervisningen i de lærde Skoler indeholdte Bestemmelser har nedenstaaende Modifikationer i Bekjendtgørelse af 22de Maj 1874 om Tillægsexamen ved Universitetet til Følge:

19. Okt.

1. Ved Udarbejdelsen af den franske Stil (for den sproglig-historiske Afdeling) kan benyttes en dansk-fransk Ordbog.

2. I Historie opgives Oldtidens og Danmarks (samt Norges og Sverigs) Historie efter en større Lærebog, som Thriges, Middelalderens og den nyere Tids Historie i samme Omfang som til 4de Klasses Hovedexamen, altsaa efter en Bog, som Blochs mindre Lærebog, dog med fortsat Oversigt over de senere Aars Begivenheder.

3. Den i Anordningen af 16. Juni d. A. § 13 givne Bestemmelse om det i Latin krævede Pensum kommer ogsaa til Anvendelse ved Tillægsexamen.

21. Dec.

Min. Circ. til de offentlige lærde Skoler angaaende Gymnastikundervisningen:

Foranlediget ved nogle af Gymnastikinspektøren i den af ham for indeværende Aar afgivne Inspektionsberetning fremsatte almindelige Bemærkninger, vedrørende den gymnastiske Undervisning i de lærde Skoler, skal Ministeriet herved meddele Følgende til fornøden Iagttagelse:

1. Forsaavidt nogle Skoler ophøre enten helt med Gymnastikundervisningen i længere Tid, 1 à 2 Maaneder, henimod Examens-tiden, eller indskrænke i flere Maaneder Antallet af Gymnastik-timer, især for de ældre Klasses Vedkommende, for at Disciplene kunne benytte Tiden til Examenslæsning, skal man herved gjøre opmærksom paa, at Gymnastikundervisningen bør holdes i Gang saavidt mulig i sit fulde Omfang indtil Examen, da Disciplene netop paa Grund af den anstrængende Examenslæsning og megen Stillesiddende paa den Tid trænge til Legemsøvelser.

3. Øvelserne for 5te og 6te Klasses Disciple bør ikke indskrænkes til Hugning alene, eller til Hugning og Voltigering, da de øvrige foreskrevne Øvelser ere ligesaa gavnlige for de unge Mennesker i disse Klasser, som i de yngre Klasser, og bidrage til at gjøre Undervisningen mindre ensformig.

4. Ved Svømmeundervisningen bør der bruges Svømmebenklæder; i saa Henseende anbefales de i Handelen forekommende strikkede eller vævede Bomulds Svømmebenklæder.

23. Dec.

Min. Circ. til de offentlige og private lærde Skoler, hvorved indskjærpes, at, naar nogen optages i en lærd Privatskoles femte Klasse efter kun at have underkastet sig den for Privatister anordnede Prøve i Afslutningsfagene ved fjerde Klasses Hovedexamen

eller den højere Realafgangsexamen, den almindelige Forberedelsesexamen eller Skolelærerexamen med de for disse tre Examinere nødvendige supplerende Prøver, bliver han ved Afgangsexamen i Latin og Græsk at prøve ikke blot i det i Anordning af 16. Juni 1882 § 14 nævnte Udvalg af det Pensum i Latin, der skal opgives som statarisk læst under Skolens Ansvar i de to sidste Skoleaar, og i Græsk i hele dette Pensum, men tillige i begge disse Sprog i et opgivet Pensum, der svarer til Minimum af det, som skal være læst inden Udgangen af fjerde Klasse (jfr. Anordning af 5. August 1871 § 2 Nr. 3 og 4 og § 5 b Nr. 1 og 2). Derimod bortfalder denne sidstnævnte Fordring, saafremt vedkommende Privatskole, paa samme Maade som det er paabudt for de offentlige lærde Skoler (jfr. nævnte Anordnings § 7), lader den, der ønsker Optagelse, forinden prøve i de til fjerde Klasses Hovedexamen hørende Fag, i hvilke han ikke tidligere har aflagt Prøve; herom maa der ske Indmeldelse til Ministeriet, hvorved de i Latin og Græsk læste Pensa særlig blive at opgives, og disse maa da selvfølgelig ikke medregnes igjen i det fuldstændige Pensum, som skal være læst inden Afgangsexamen.

Optages nogen undtagelsesvis med Ministeriets Tilladelse i sjette Klasse efter kun at have underkastet sig en af de ovennævnte præliminære Prøver, kunne i ethvert Tilfælde ingen af de Lempelser, der ved Anordn. af 16. Juni 1882 ere tilstaaede Skoledisciple, komme til Anvendelse paa ham, men han maa examineres i samme Omfang som Privatister.

1883

Min. Skr. til Bestyreren af Fredericia Latin- og Realskole, 21. Jan. hvem det i Anledning af hans Forespørgsel, om de i Circulæret af 29. August 1873 for Sygdomsforfald under 4de Klasses Examen givne Regler ogsaa blive at anvende paa Realdisciple, tilkjendegives:

at da almindelig Forberedelsesexamen ikke var væsentlig en Skoleexamen, men desuden en Afgangsexamen, vilde de i bemeldte Rundskrivelse indeholdte Bestemmelser ikke kunne anvendes paa Realdisciple. Derimod vilde den paagjældende Discipel kunne stedes til en extraordinær Examen ved Skolen i førstkommende Januar Maaned i Lighed med, hvad der gjaldt for studerende Disciples Afgangsexamen, saaledes at den skriftlige Prøve affholdtes samtidig med den skriftlige Del af den almindelige Forberedelsesexamen for Privatister ved Examenskommissionen, og dertil benyttedes de til denne bestemte skriftlige

21. Jan. Opgaver, medens det overlodes til Skolen selv, iøvrigt at ordne og afholde Examen.

9. Marts. **Min. Skr.** til Viborg Kathedralskoles Rektor, hvorved i Anledning af en modtagen Forespørgsel udtales:

at der til den Prøve i Engelsk og enten Fransk eller Tysk, som Seminarister kunne underkaste sig efter Anordn. 30. April 1881 § 9 for at opnaa samme Rettigheder, som almindelig Forberedelsesexamen giver, vil være at stille samme Fordringer, derunder ogsaa til den skriftlige Prøve i Engelsk, som efter Anordningens § 4 (jfr. Min. Circulære af 10. Marts 1882 § 2), stilles til dem, der underkaste sig hele Examen som Privatister;

at en Skoles Forpligtelse til at modtage Privatister til almindelig Forberedelsesexamen begrænses, i Analogi med hvad der gjælder for Afgangsexamen for Studerende, til et Antal af 6;

at der lige saa lidt som tidligere ved de almindelige Forberedelsesexaminer ved Universitetet vil være at kræve Dimissionsvidnesbyrd for Privatister, der indstille sig til den almindelige Forberedelsesexamen.

14. April. **Min. Skr.** til Kommissionen for Atholdelsen af almindelig Forberedelsesexamen, hvorved med Hensyn til Kommissionens Udgifter fastsættes, at Censorerne honoreres med 1 Kr. for hver Karakter, og at Betalingen for Karaktererne for Orden med de skriftlige Arbejder fordeles imellem Censorerne i Dansk, Engelsk og Mathematik, som Vederlag for det trættende Arbejde, den minutøse Gjennemgang af en Mængde skriftlige Besvarelser kræver, saaledes at der vil tilfalde

Censorerne i Tysk, Fransk, Geografi, Historie Naturhistorie og Naturlære hver 1 Kr.	ialt 6 Kr.
— i Dansk	2 $\frac{1}{3}$ —
— i Engelsk	1 $\frac{1}{3}$ —
— i Mathematik	3 $\frac{1}{3}$ —

ialt 13 Kr.

Fremdeles bifaldes det, at Examen afholdes paa Universitetet, ligesom den forrige almindelige Forberedelsesexamen af højere og lavere Grad, samt at der ydes Universitetet en Afgift af 4 Kr. for hver Examinand (for Protokoller, Skrivematerialier, Avertissementer, Lokaler, Lys og Varme), at der til Pedellerne betales for Assistance ved Examen 2 Kr. for hver Examinand (1 Kr. til hver Pedel), at Examensgebyret fastsættes til 20 Kr., hvad enten Examen tages med eller uden Fransk, saaledes at

der ikke betales for den senere Suppleringsprøve i dette Sprog, 14. April. og at der for de i Anordningen af 30. August 1881 § 6 nævnte Prøver i Sprog erlægges en Betaling af 6 Kr.

Min. Skr. til Rektor for Viborg Kathedralskole, hvorved 28. April. dennes Forespørgsel, om den Bestemmelse i Ministeriets Cirkulære af 16. November 1861: «at den ugentlige Gymnastikundervisning for 7de (nu 5te og 6te) Klasses Vedkommende bortfalder), saasomt Øvelser i Riffelskydning blive indførte i de lærde Skoler, saaledes at Undervisningen i bemeldte Klasse indskrænkes til Hugning, Exercits og Riffelskydning», endnu stod ved Magt, besvaredes derhen, at den omspurgte Bestemmelse maatte betragtes som bortfalden ved Cirkulæret af 21. December 1882.

Min. Circ. til Bestyrerne af private eller særskilt bestaaende 18. Mai. kommunale Realskoler, som enten have Tilladelse til eller forberede sig til at afholde den almindelige Forberedelsesexamen:

Fra dertil Delegerede af et ifølge privat Indbydelse den 22. Juli 1882 i Veile afholdt Møde af 19 Bestyrere af væsentlig ensartede Realskoler har Ministeriet under 15. August s. A. modtaget et Andragende, hvori de forskellige Ønsker, om hvilke Deltagerne i Mødet enstemmig samlede sig, bleve formulerede og meddelte Ministeriet. Et af disse gik ud paa, at Udgivelse af særlige Programmer fra Realskolerne maatte blive afløst af en af Undervisningsinspektionen i statistisk overskuelig Form udarbejdet Aarsberetning om Realskolerne, støttet paa Meddelelser, som disse skulde have at afgive ved Udfyldelsen af Skemaer, der aarlig bleve dem at tilstille.

Med den Begyndelse for Øie, som er gjort med Optagelsen af de private og særskilt bestaaende kommunale Realskoler i de efter Ministeriets Foranstaltning udgivne »Meddelelser om det lærde Skolevæsen for 1857 til 1878» (Side 546 ff.), har Ministeriet betænkt at benytte disse »Meddelelser» til at give de Efterretninger om Realskolerne, som i det indgivne Andragende ønskes sammendragne i en Aarsberetning for at afløse de aarlig fra de enkelte Skoler udgivne Programmer. Med de omtalte »Skolevæsens-Meddelelser» stiller Forholdet sig for Øieblikket saaledes, at der i Løbet af den forestaaende Sommer kan ventes udgivet et Hefte, hvorved »Meddelelserne» ville blive oparbejdede indtil Udgangen af Aaret 1881. Det derefter følgende Hefte er paatænkt at skulle omfatte Aarene 1882 og 1883, og ventes at kunne udkomme i Oktober eller November Maaned 1884. Da

18. Mai. dette Hefte saaledes vil komme til at medtage den almindelige Forberedelsesexamen efter Anordningen af 30. August 1881, efterat den første Gang er afholdt i Juni Maaned 1883, synes det passende at lade den almindelige Aarsberetning om de paagjældende Realskoler tage sin Begyndelse i dette Hefte med Skoleaaret 1883—84. Ministeriet tænker sig som almindelig Orden, at Bidraget til Aarsberetningen fra enhver Skole tilstilles Ministeriet inden Udgangen af April Maaned for det løbende Skoleaar, og at den Aargang af «Meddelelserne om det lærde Skolevæsen», hvori Aarsberetningen skal optages, udgives inden Udløbet af Oktober Maaned s. A. Udgangspunktet for de Efterretninger, som den enkelte Skole hver Gang har at meddele, bliver saaledes Begyndelsen af Skoleaaret (første Gang 1883—84) og Efterretningerne afsluttes med Skolens Tilstand i Tiden noget før Hovedexamen (første Gang April 1884). De Meddelelser, som til den ovennævnte Tid indsendes fra Skolebestyrerne, ville saaledes ikke kunne medtage Dimittenderne til den almindelige Forberedelsesexamen ved Slutningen af det paagjældende Skoleaar. Da det imidlertid er ønskeligt, at Beretningen om disse og de afholdte Examinier finder Plads i «Meddelelserne» om det Skoleaar, hvori Examen er afholdt, vil der, umiddelbart efterat Examen er tilendebragt, være at indsende til Ministeriet en Indberetning om denne og dens Udfald, affattet i den skematiske Form, som nedenfor vil findes nærmere betegnet. De Forandringer, der iøvrigt maatte foregaa med Skolen fra den Tid, da Bidraget til Aarsberetningen er afgivet, indtil Skoleaarets Slutning, maa derimod henvises til Optagelse i Beretningen for det følgende Skoleaar.

Til Lettelse ved Arbeidet, saavel med at tilveiebringe Bidragene for de enkelte Skoler som med at sammenarbejde disse, har Ministeriet ladet affatte de medfølgende Skemaer, ved hvis Udfyldning i det Væsentlige det statistiske Stof for hvert Skoleaar vil være givet. Men hvor fremskudt en Plads dette end indtager i en sammentrængt Aarsberetning, bør dog derfor ikke i en saadan forbigaaes, hvad der hører til hver enkelt Skoles Historie og dens Skæbne i de vekslede Tider. Med Hensyn hertil og til de medfølgende Skemaer skal Ministeriet tilføie følgende Bemærkninger.

1. Skemaerne maa hvert Aar ledsages af en Beretning om de Foranstaltninger eller Forandringer, vedrørende Skolens Forhold og Stilling i det Hele, som i Aarets Løb ere trufne eller foregaaede. Dertil vil høre for de Skoler, som ikke allerede

have fundet Plads i «Meddelelserne om det lærde Skolevæsen», 18. Mai. en Fremstilling af Skolens Oprindelse og Forhold til Staten og de kommunale Myndigheder, Bestyrerens og Lærernes Kaldelsesmaade, samt hvad særligt maatte være at bemærke om Skolens Formaal og Plan overhovedet. I Almindelighed har man, som Gjenstand for denne Del af Beretningen, tænkt sig Foranstaltninger eller Forandringer, som angaa Skolens indre Ordning i det Hele, saasom Udvidelse af Undervisningens Maal (hvis, eksempelvis nævnt, studerende Klasser sættes i Forbindelse med Skolen), Forøgelse af Klassernes Antal, Udfærdigelse af nye Skoleplaner eller Skolereglementer (hvilke da ordlydende maa meddeles), større Anskaffelser af Skolemateriel og Undervisningsapparater, (videnskabelige Samlinger, større Forøgelser af disse) og desl., Bygningsforetagender af større Betydning og hvad der overhovedet kan være af Interesse, som Vidnesbyrd om den Maade, hvorpaa Skolen bestræber sig for at imødekomme Tidens Forandringer, saavel med Hensyn til Undervisningen, som i hygieinisk Retning og i Henseende til Disciplenes Behandling.

2. Fremdeles ønskes af de Skoler, som ikke allerede ere optagne i «Meddelelserne», meddelt udenfor Skemaerne en fuldstændig Fortegnelse over Lærerne (Bestyreren derunder indbefattet) ved Skolen med Tilføielse af hver Enkelts Personalialia (Examenskvalifikation, tidligere Stilling, Ansættelsestid ved Skolen osv.)

For de andre Skoler bliver alene at berette om Afgangen og Tilgangen i Lærerpersonalet i det paagjældende Skoleaar med de fornødne Personaloplysninger.

3. Angaaende den ved Skolen afholdte almindelige Forberedelsesexamen vil, saavidt skjønnes, tilstrækkelig Veiledning være givet paa det medfølgende Skema II, som til Oplysning herom bliver at udfylde.

4. Det Samme gjælder Skolens Lektionsplan, som bedes affattet efter det vedlagte Skema III med Tilføielse, saaledes som det er angivet paa Skemaet, af de hver Lærer tildelte Fag og Timer samt de brugte Lære- og Læsebøger.

5. Discipeltallet i Skolen, Disciplenes Fordeling i Klasserne, Afgang og Tilgang samt deres Forældres Livsstilling vil tilstrækkelig blive meddelt ved Udfyldning af det vedlagte Skema IV., som vil befindes affattet i Overensstemmelse med hvad der ovenfor er bemærket om Udgangspunktet for det statistiske Stof i enhver af de aarlige Beretninger.

6. Skolebetaling og Fripladser.

18. Mai. Særligt udenfor Skemaet I, der indeholder en Generaloversigt over Skolerne, bedes opgivet, hvilke Forandringer i Skolebetalingen der for de Skolers Vedkommende, som allerede ere optagne i «Meddelelserne», senere ere foregaaede, samt hvor meget der udenfor de egentlige Skolepenge erlægges i Indskrivnings-, Brænde- og Dimissionspenge.

Om Fripladserne ønskes paa samme Maade Oplysning om, hvormange der i Aarets Løb ere tildelte ved Hjælp af Tilskud af Staten eller Amtet eller Kommunen paa Stedet, og om hvormange Disciple der af Skolens Bestyrer selv er tilstaaet enten Friplads eller Nedsættelse af Skolebetalingen. Haves der ved Skolen Pengestipendier, maa tilføies, hvorledes og til hvormange disse ere fordelte.

Endnu vil en Angivelse være ønskelig af de Forældres Livsstilling (grupperede i samme Klasser som paa Skema I), hvis Børn have nydt Beneficier.

7. Tilskud til Skolen fra Staten eller Amtet eller Kommunen eller andenstedsfra. Forsaavidt der allerede i «Meddelelserne» herom haves Oplysning, behøves kun Bemærkning om de senere dermed foregaaede Forandringer. I modsat Fald ønskes udførlig Meddelelse om Forholdet.

8. Indtægter og Udgifter ønskes opgivne efter Skolens Regnskab, saavidt muligt efter Regnskabets forskellige Indtægts- og Udgiftsposter. I ethvert Fald maa for Udgiftssidens Vedkommende særligt opføres Lærerlønningerne og Udgifterne til de egentlige Skolefor nødenheder. Indeholdes der af Lønningerne Bidrag til Pension for Lærerne, maa dette særligt bemærkes.

Naar Programmerne tænkes afløste efter alt det Forudskikkede, vil der selvfølgelig i Aarsberetningerne savnes de i Programmerne sædvanlige udførlige Fortegnelser over Disciplene i hver Klasse med Tilføielse af Forældrenes Navne og Stillinger, endvidere Oversigter over det i hver Klasse Læste og Examensskemaet for det løbende Aar m. v. Ihvorvel dette maa erkjendes at være et Savn, skjønnes dette dog ikke at være nogen Hindring for at iværksætte den paatænkte Forandring, da det altid vil staa de Skolebestyrere, som ønske at raade Bod paa Mangelen, aabent, enten paa faa trykte Blade eller igjennem de lokale Tidender, at henvende sig til deres Publikum med mindre Meddelelser.

19. Mai. **Min. Skr.** til Bestyrerne af 3 private lærde Skoler, hvorved følgende Spørgsmaal besvaredes:

1. Skal der være flere end een Censor i de Fag ved 4de 19. Mai. Klases Hovedexamen, som ikke ere Afslutningsfag?
2. Skal der indbydes en fremmed Censor til de Afslutningsfag ved den nævnte Examen, ved hvilke der ikke møder en af Ministeriet beskikket Censor?
3. Hvorledes skal man forholde sig, hvor det ikke er muligt at skaffe passende fremmede Censorer tilveie?

Det sidste Spørgsmaal motiveredes ved, at det syntes at blive mere og mere vanskeligt at faa Videnskabsmænd eller Skolemænd til uden Betaling at paatage sig dette Hverv, og paa den anden Side syntes det mindre passende, at Skolen selv bød dem Betaling, der skulde øve en Slags Kontrol med dens Virksomhed. Det vilde utvivlsomt være det bedste, om Ministeriet vilde betale disse Censorer paa samme Maade, som dem, det selv beskikkede.

I denne Anledning svaredes:

Til 1. Ministeriet ansaa det for rettest, at der, da 4de Klases Hovedexamen stod lige med en Afgangsprøve (almindelig Forberedelsesexamen), ved denne Examen var 2 Censorer i alle Fag.

Til 2. Det forudsattes, at der ved hver enkelt privat Latin-skole i Kjøbenhavn fandtes de fornødne Lærerkræfter til deraf at tage Censorer ved 4de Klases Hovedexamen til de Afslutningsfag, ved hvilke der ikke møder Censorer, beskikkede af Ministeriet.

Til 3. Med Hensyn til de fremmede af Skolerne selv tilkaldte Censoreres Betaling saa Ministeriet sig ikke istand til for Tiden at foretage Skridt til en Ordning i den ønskede Retning.

Min. Circ. til de offentlige og private lærde Skoler med 4. Juni. Realklasser:

Af det herhos vedlagte Exemplar af en fra Ministeriet under 18. Mai d. A. udgaaet Rundskrivelse vil det behageligst erfares, hvorledes Ministeriet har søgt at imødekomme et fra de private og blandede private og kommunale Realskoler Side udtalt Ønske om, at Udgivelsen af særlige Programmer fra disse Realskoler maatte blive afløst af en i statistisk overskuelig Form udarbejdet Aarsberetning om Realskolerne.

Endskjøndt nu (N. N. Skole) vel ikke falder ind under denne Foranstaltning, anser Ministeriet det dog for meget ønskeligt og magtpaaliggende, saavidt muligt, under de aarlig udgivne Meddelelser om det lærde Skolevæsen og Realskolevæsenet at samle alt, hvad der hører til at tilveiebringe et nogenlunde fuldstændigt statistisk Materiale for Realundervisningen i hele Riget.

4. Juni. Til denne Hensigt udbeder Ministeriet sig de medfølgende Skemata IV og II udfyldte og derefter hertil indsendte, Skema IV selvfølgelig kun udfyldt for Realdisciplenes Vedkommende, inden Udgangen af hvert Aars April Maaned, første Gang i Aaret 1884, og Skema II ligeledes hvert Aar umiddelbart efterat den almindelige Forberedelsesexamen er afholdt ved Skolen, første Gang i Aaret 1883.

Til Benyttelse for Fremtiden medfølge nogle flere Skemaer.

4. Juni. **Min. Skr.**, hvorved Reglementet for Elever og Disciple i Sorø Akademis Skoles 5te og 6te Klasse fra næste Skoleaars Begyndelse ændres i Overensstemmelse med efterfølgende Bestemmelser:

at Fordelingen af Værelserne til Eleverne i de to øverste Klasser foretages af Rektor;

at Eleverne i disse Klasser have at bære deres reglements-mæssige Dragt, og at der om denne tages følgende Bestemmelse:

Den, som antages til Elev eller Discipel paa Sorø Akademi skal strax forsynes med Kasket, Jakke eller Trøie, Vest og Benklæder af blaat Klæde, de tre førstnævnte Klædningsstykker med Phønixknapper. Naar nye Klæder anskaffes under Skolegangen, skulle de være som før angivet; dog kan der til dagligt Brug bæres graa Benklæder. De Klæder, som haves ved Skolegangens Begyndelse, maa benyttes til dagligt Brug, dog ikke ud over det første Skoleaar. Paa den Tid af Aaret, da det tillades de yngre Disciple at gaa i Kadettøi, tillades det de ældre (4de —6te Klasse), forsaavidt de ikke bruge Kadettøi, at have Vest og Benklæder af hvidt Lærred (Russiadug). Om Sommeren maa en Straahat bæres af Disciple i 5te og 6te Klasse. Hat, Kjole og Frakke afskaffes efterhaanden;

at Eleverne i disse Klasser vækkes om Sommeren Kl. 6 Morgen og om Vinteren Kl. 6^{1/2}, og at de skulle være i deres Senge Kl. 10 Aften hele Aaret igjennem, samt at denne Bestemmelse udvides til ogsaa at gjælde for Elever af de yngre Klasser;

at der gives Eleverne i disse Klasser The Morgen og Aften, hvis de ønske det, istedenfor Mælk, dog saaledes at den Elev, der ved Skoleaarets Begyndelse vælger at drikke The, derved forpligter sig til at drikke The i det Skoleaar, og

at Disciplene i disse Klasser indfinde sig om Morgenen til Mønstring og Lovsang sammen med Skolens øvrige Disciple.

Min. Skr. til Bestyreren af Vordingborg Realskole i Anledning af dennes Forespørgsel: 28. Juni.

1) om det er nødvendigt, at Examinanderne ved almindelig Forberedelsesexamen i de af dem opgivne Pensa i Sprogene overhøres baade i Prosa og Poesi, og

2) om en Elev, der indtræder i Skolen med det nye Skoleaars Begyndelse, med Hensyn til Sprogene skal behandles efter Reglerne i Anordningen af 30. August 1881 § 4, b c d, eller efter Ministeriets Skrivelse af 10. Marts 1882 (Medd. 1879—81, Side 197) som Elev eller som Privatist;

hvortil svaredes: Til 1. At det maatte bero paa vedkommende fremmede Censor, i hvilket Omfang Prøven skulde ske;

Til 2. At en Elev, der ikke i to Aar havde besøgt Skolen, burde behandles som Privatist.

Kgl. Anordning om Indførelse af nye Skoleembeds- 25. Okt.
examiner ved Kjøbenhavns Universitet:

**A. Om Examensfagene og de Rettigheder,
Examinerne give.**

§ 1. Der oprettes Skoleembedsexaminer, som omfatte Grupper af følgende Fag: Dansk, Latin, Græsk, Fransk, Tysk, Engelsk, Historie, Matematik, Fysik, Kemi, Astronomi, Naturhistorie og Geografi.

§ 2. Hver Skoleembedsexamen sammensættes af et Hovedfag og flere Bifag. Hvis et af Sprogene, Historie eller Naturhistorie og Geografi er Hovedfag, blive Bifagene 2 i Tallet; saafremt derimod Matematik eller Fysik er Hovedfaget, bliver der 3 Bifag.

§ 3. Ethvert af de i § 1 nævnte Fag kan gjøres til Hovedfag eller til Bifag, dog med Undtagelse af Naturhistorie og Geografi, som kun kan være Hovedfag, og med Undtagelse af Kemi og Astronomi, der kun kunne være Bifag.

§ 4. Sammensætningen af Fagene ved en Skoleembedsexamen er dels bunden, dels beror den paa frit Valg.

Naar et af de under det filosofiske Fakultet hørende Fag er Hovedfag, skulle de dertil knyttede Bifag alle henhøre under samme Fakultet. Er Latin eller Græsk Hovedfag, skal det andet af de gamle klassiske Sprog være et af de dertil knyttede Bifag; er Fransk eller Historie Hovedfag, skal Latin, er Dansk, Tysk

25. Okt. eller Engelsk Hovedfag, skal Latin eller Græsk slutte sig dertil som det ene Bifag. Til Mathematik som Hovedfag skulle Fysik, Kemi og Astronomi slutte sig som Bifag, og paa lignende Maade blive Mathematik, Kemi og Astronomi at føje som de nødvendige Bifag til Fysik. Ved Naturhistorie og Geografi som Hovedfag tages Fysik og Kemi som Bifag.

§ 5. Ved enhver Skoleembedsexamen skal Examinanden tillige ved de skriftlige Prøver godtgjøre, at han kan skrive Modersmaalet paa en tilfredsstillende Maade, og der gives ham derfor en Karakter for Behandlingen af dette.

§ 6. De, der have bestaaet en Skoleembedsexamen, kaldes Candidati magisterii og skulle tillige med dem, der have taget eller tage den filologisk-historiske Skoleembedsexamen, hvilken Examen sidste Gang afholdes i Sommeren 1887, og dem, der have taget eller tage en Magisterkonferens med Mathematik og Fysik som Hovedfag, have den samme Ret til Rektor- og Overlærerembeder ved de lærde Skoler, som nu tilkommer dem, der have taget den filologisk-historiske Skoleembedsexamen.

Enhver, der har opnaaet første Karakter til en Skoleembedsexamen, har Ret til at disputere for den filosofiske Doktorgrad.

§ 7. Theologiske Kandidater, som have taget Embedsexamen med Hovedkarakteren laudabilis eller haud illaudabilis primi gradus, ligesom ogsaa de, der have underkastet sig en Magisterkonferens i et af de under det filosofiske Fakultet hørende Skolefag, kunne lade deres Embedsexamen eller Magisterkonferens træde istedetfor Prøven i et af Hovedfagene ved Skoleembedsexaminerne. Naar de da underkaste sig en Prøve i 2 af de i §§ 1 og 4 nævnte Fag i det Omfang, der er fastsat for dem som Bifag, og saaledes, at der ved Valget af disse Fag følges de i § 4 fastsatte Regler, og naar de bestaa denne Prøve med Karakteren «admissus», vinde de samme Ret til at opnaa Skoleembeder som de, der have taget Skoleembedsexamen. Denne Ret tilkommer ogsaa dem, der have underkastet sig en Magisterkonferens i Astronomi eller Kemi, samt polytekniske Kandidater, naar de lade sig prøve ved en af Fakultetet ordnet Tillægsexamen i et af de i det foregaaende nævnte Hovedfag og ved denne opnaa Karakteren «admissus». Den samme Ret tilkommer endvidere dem, der have underkastet sig en Magisterkonferens i Naturhistorie eller Geografi, naar de lade sig prøve ved en af Fakultetet nærmere ordnet Tillægsexamen, der sammen med Magisterkonferensen

udviser de samme Kundskaber som Skoleembedsexamen med 25. Okt. Naturhistorie og Geografi som Hovedfag, og ved denne Prøve opnaae Karakteren «admissus».

§ 8. Skoleembedsexamen efter denne Anordning afholdes første Gang i Sommeren 1884.

B. Examensfordringer.

1. Dansk.

I. Som Hovedfag.

§ 1. Examinanden maa have grundigt Kjendskab til det danske Sprog i dets nuværende Skikkelse og til dets Udviklingshistorie (derunder indbefattet dets Dialekter), forbundet med Indsigt i den nordiske Sproghistorie i det hele og Kjendskab til Grundtrækkene af de indoeuropæiske (jafetiske) Sprogs almindelige Historie og til den sammenlignende Sprogvidenskabs Methode; endvidere maa han have nøje Kjendskab til den danske Literaturs Historie i dens hele Udstrækning med de nødvendige Hovedtræk af Folkets og Kulturens Historie.

For Oldsprogets Vedkommende kræves der en saadan Indsigt i dets Grammatik og Ordforraad, at Examinanden er i Stand til med Lethed at oversætte et ikke for vanskeligt Stykke af en ikke læst Saga. Han maa tillige have en klar og sikker Oversigt over den islandske og den gammelnorske Litteraturs og Kulturs Historie.

Endelig maa han have saa meget Kjendskab til Svensk, at han med Lethed kan læse en Forfatter fra det 19de Aarhundrede, og at han er fortrolig med Hovedpunkterne af Sprogets og Litteraturens Historie.

§ 2. a) Af ældre Dansk opgives som læst: Halvdelen af Eriks sjællandske Lov, mindst 25 Sider af skaanske Lov i Thorsens Udgave, 1 Bog af jyske Lov, Brandts gammeldanske Læsebog.

b) Examinanden maa have gjort en enkelt betydeligere Forfatter fra Tiden efter 1700 og hans Stilling i Litteraturen til Gjenstand for særligt Studium. At han med Lethed maa kunne bevæge sig i Litteraturen efter 1500, følger af de i § 1 opstillede Fordringer.

c) I Oldsproget opgives som læst: 1) et Uddrag af den ældre Edda, svarende til Halvdelen af de mythiske og Halvdelen af de heroiske Kvad, Gylfaginning, et Udvalg af Skjaldedigt-

25. Okt. ningen af Omfang som Wiséns «Carmina Norræna». 2) Af den prosaiske Litteratur Heimskringla til Udgangen af Olav den heliges Saga eller et dertil svarende Udvalg af de islandske Ættesagaer (Versene, der findes i de her nævnte Prosaskrifter, kræves ikke læste), et Afsnit af Grågåsen, svarende til omtrent 50 Sider i Finsens Udgave af Konungsbok, samt mindst 20 Kapitler af Kongespejlet.

II. Som Bifag.

§ 1. Der kræves grundigt Kjendskab til dansk Sprog og Litteratur fra 1500 til Nutiden. Af ældre dansk opgives et Pensum, der svarer til de første 85 Sider i Brandts gammel-danske Læsebog og til Halvdelen af Litteraturprøverne fra 15de Aarhundrede i denne Bog.

§ 2. Examinanden maa have saa meget Kjendskab til Oldsproget i grammatikalsk og lexikalsk Henseende, som kan vindes ved en Grammatik af Omfang som Wimmers oldnordiske Formlære til Skolebrug og ved Læsning af et Pensum Prosa og Poesi, der svarer til sammes oldnordiske Læsebog. Desuden maa han have saa megen Indsigt i nyere svensk Sprog og Litteratur, at han med Lethed kan læse en Forfatter fra det 19de Aarhundrede.

2. Latin.

I. Som Hovedfag.

§ 1. Examinanden skal godtgjøre, at han har en grundig og omfattende grammatikalsk og lexikalsk Kundskab til det latinske Sprog i dets 2 vigtigste Litteraturperioder samt Kundskab til Sprogets Historie, støttet til Kjendskab til Grundtrækkene af de indoeuropæiske (jafetiske) Sprogs almindelige Historie og til den sammenlignende Sprogvidenskabs Methode. Han maa vise, at han har Indsigt i Grundsætningerne for Oldtidsskrifternes Kritik og Fortolkning, og tillige skal han have vundet en sammenhængende, videnskabelig Oversigt dels over Oldtidens Historie i Almindelighed, dels over Aandsudviklingens Hovedsider hos Romerne, navnlig den borgerlige Forfatning og Gudelæren samt Litteraturens og Kunstens Historie.

§ 2. Der skal ved Examen opgives et vist Antal Skrifter af den latinske Litteratur, som Examinanden med Omhyggelighed har gennemgaaet under Afbenyttelse af gode Hjælpe-midler. Det mindste Pensum, der kan opgives som læst paa denne Maade, er

- a. Et Udvalg af Ciceros Skrifter, der omfatter c. 600 Kapitler af de didaktiske (filosofiske eller retoriske) Skrifter, omtrent 500 Kapitler af Talerne, 5 Bøger af Brevene eller et i Omfang dertil svarende Udvalg.
- b. Af Sølvalderens ikke-historiske Prosa i alt 100 Sider af en Teubnersk Udgave.
- c. Af historiske Forfattere (fra Cæsar og Sallust indtil Tacitus og Suetonius), saa meget som 15 Bøger af Livius, saaledes at der i det mindste skal læses 5 Bøger af denne Forfatter og 5 fuldstændige Bøger af Tacitus.
- d. Vergils Æneide, Horats's Oder, Epoder og Breve og saameget som den ene Bog af Satirerne, en Komædie af Plautus og en af Terentius samt et Udvalg af andre Digterværker, svarende til omtrent 4 Bøger af Æneiden.
- e. Et enkelt prosaisk og et poetisk Skrift skal Examinanden opgive som dem, i hvilke han i større Detail har dvælet ved den kritisk-hermeneutiske Behandlings Methode.

II. Som Bifag.

§ 1. Examinanden maa have erhvervet sig en sikker Kundskab i det latinske Sprogs Grammatik efter et Omfang som Madvigs større Lærebog, og han maa have en Oversigt over den latinske Litteraturhistorie og de romerske Antikviteter i det mindste efter en Maalestok som den, der er givet ved Tregders og Bojesens Lærebøger heri, samt endelig kjende Oldtidens Historie i et Omfang, der svarer til Thriges større Lærebog.

§ 2. Examinanden skal opgive som læst:

- a. Af Ciceros Taler et Udvalg, der i Omfang svarer til de af Madvig udgivne 10 Taler, og af didaktisk Prosa saa meget som samme Forfatters Skrift *de officiis* og et Par Bøger af hans Breve samt ca. 50 Sider (i en Teubnersk Udgave) af Seneca, Quintilian eller Plinius den yngre.
- b. Af historisk Prosa Cæsars Gallerkrig, Sallusts *Catilina* og *Jugurtha* samt 2 større Bøger af Livius og 2 af Tacitus.
- c. 4 Bøger af Vergils Æneide, 4 Bøger af Ovid, Horats's Breve og 2 Bøger af Oderne, en Komædie af Plautus eller Terentius og c. 1000 Vers af Madvigs Anthologi.

3. Græsk.

I. Som Hovedfag.

§ 1 *mutatis mutandis* som § 1 ved Latin som Hovedfag.

25. Okt.

§ 2. Der skal ved Examen opgives et vist Antal Skrifter af den græske Litteratur, som Examinanden med Omhyggelighed har gennemgaaet under Afbenyttelse af gode Hjælpe midler nemlig mindst:

a. Af den joniske Litteratur i alt 36 Sange af Homers Iliade og Odyssee samt 4 Bøger af Herodot.

b. Af attisk Prosa 2 Bøger af Thukydidens, 200 Textsider i Teubners Udgave af Plato, 1 af Xenophons 3 større Skrifter og af Talerne saameget som Æschines's og Demosthenes's Taler om Kransen.

c. Af Poesi udenfor Homer 2 Tragedier og 1 Komedie samt 1000 Vers af et anthologisk Udvalg af Lyrikere, iblandt hvilke Pindar og Theokrit ikke maa savnes.

d. Af den græske Litteratur efter Alexander den store et Pensum, der kan gjælde for at svare til et af de større xenophon-teiske Værker.

e. Et enkelt prosaisk og et poetisk Skrift skal Examinanden opgive som dem, i hvilke han i større Detail har dvælet ved den kritisk-hermeneutiske Behandlings Methode.

II. Som Bifag.

§ 1. Examinanden maa have vundet Sikkerhed ikke blot i det græske Sprogs Formlære, men ogsaa i Kjendskab til alle vigtigere Sætninger af Syntaxen, og han maa have tilegnet sig en Oversigt over græsk Litteraturhistorie og Gudelære i et Omfang som det, der er givet ved Tregders Lærebøger, samt over de græske Antikviteter i den Maalestok, som Bojesens Lærebog viser, og han maa kjende Oldtidens Historie i et Omfang, der svarer til Thriges større Lærebog.

§ 2. Som læst af græske Forfatteres Skrifter opgives:

a. Af jonisk Litteratur 12 Bøger af Homer samt 2 større Bøger af Herodot.

b. Af attisk Litteratur 4 Bøger af Xenophons Anabasis, 2 Bøger af samme Forfatters Mindeskrift om Sokrates, Platons Apologi og Kriton samt 1 af dennes større Dialoger, endelig 1 Tragedie af Sophokles eller Euripides.

4. Fransk.

I. Som Hovedfag.

§ 1. Examinanden skal godtgjøre Indsigt i Hovedtrækkene af Sprogets Udviklingshistorie fra de ældste Tider i Forbindelse

med Kjendskab til Grundtrækkene af de indoeuropæiske (jafetiske) Sprogs almindelige Historie og til den sammenlignende Sprogvidenskabs Methode. Han skal fremdeles vise grundig og omfattende Kundskab i Sprogets Grammatik tillige med praktisk Færdighed i at bruge det baade skriftlig og mundtlig. Ligeledes maa Examinanden lægge Evne for Dagen til at forstaa en ikke læst Text af en Forfatter fra Tiden efter det 17de Aarhundredes Begyndelse, og foruden at han maa have en Oversigt over den franske Nationallitteraturs Historie, fordres der Kjendskab hos ham til de Kulturtilstande og de Hovedpunkter i Folkets Historie, der danne Baggrunden for Litteraturen.

§ 2 a. Som Grundlag for Studiet af Oldfransk og det franske Sprogs Forhold til Latin skal opgives som læst: «Les plus anciens monuments de la langue française» samt anden Text af Omfang som Aucassin et Nicolette eller et tilsvarende Kvantum af en Krestomathi f. Ex. den af Karl Bartsch udgivne. Hvad der opgives, maa ikke være yngre end Joinvilles Tid.

b. Af Fransk fra det 16de Aarhundrede skal opgives 100 Sider af en Krestomathi f. Ex. Darmesteter & Hatzfeld: *Le seizième siècle en France*, eller et i Kvantum tilsvarende Afsnit af en Forfatter fra dette Aarhundrede.

c. Af den franske Litteratur fra Begyndelsen af 17de Aarhundrede indtil vore Dage kræves nøje Kjendskab til de fremragende Forfattere, saaledes at Examinanden maa have læst i det mindste Skrifter af 10 Forfattere fra forskellige Tider og af forskellige Stilarter, dels i Prosa dels i Poesi.

Desuden skal han af det 17de eller 18de Aarhundredes Litteratur særlig have studeret en enkelt Forfatter eller et passende Udvalg af flere i et Omfang af omtrent 400 store Oktavsider. og han skal endvidere opgive et enkelt prosaisk Skrift af en Forfatter i det 19de Aarhundrede med indgaaende Kjendskab til denne Forfatters Stilling i Litteraturen.

d. Den franske Nationallitteraturs Historie skal læses efter et Omfang som det, der er givet ved Demogeots Litteraturhistorie.

II. Som Bifag.

§ 1. Der kræves Sikkerhed i Sprogets Grammatik i Forbindelse med praktisk Færdighed i at udtrykke sig skriftlig og mundtlig samt Evne til at forstaa en ikke læst prosaisk Text af en Forfatter fra Tiden efter det 17de Aarhundredes Begyndelse. Ogsaa skal Examinanden godtgjøre Kundskab til den franske

25. Okt. Litteraturhistorie i det 16de og følgende Aarhundreder med kortere Overblik over den ældre Tids Litteraturhistorie.

§ 2 a. Examinanden skal med Hensyn til Litteraturen fra 16de Aarhundrede opgive det samme, som kræves, naar Fransk er Hovedfag.

b. Af Litteraturen fra 17de Aarhundredes Begyndelse til vore Dage kræves det samme Kjendskab til de fremragende Forfattere, som hvis Faget er Hovedfag, og der skal opgives som særlig læst et enkelt prosaisk Skrift fra det 19de Aarhundrede med indgaaende Kjendskab til vedkommende Forfatters Stilling i Litteraturen.

c. Litteraturhistorien fra det 16de Aarhundrede af opgives læst i et Omfang som efter Demogeots Haandbog.

5. Tysk.

1. Som Hovedfag.

§ 1. Der kræves af Examinanden Indsigt i Hovedtrækkene af Sprogets Udviklingshistorie fra de ældste Tider i Forbindelse med Kjendskab til Grundtrækkene af de indoeuropæiske (jafetiske) Sprogs almindelige Historie og til den sammenlignende Sprogvidenskabs Methode. Han skal have grundig og omfattende Kundskab i Sprogets Grammatik tillige med praktisk Færdighed i at bruge det baade skriftlig og mundtlig, saaledes at han skarpt har klaret sig Forskjellen mellem tysk og dansk Sprogbrug. Ikke mindre maa han vise Evne til at forstaa en ikke læst Text af en Forfatter fra Tiden efter Luther (denne incl.), og der fordrer Kjendskab til de Kulturtilstande og de Hovedpunkter i Folkets Historie, der danne Baggrunden for Litteraturen i denne Tid. Hertil maa føjes Kundskab til den tyske Litteraturs Historie og et vist Kjendskab til de vigtigste tyske Dialekter.

§ 2 a. Som Grundlag for Studiet af ældre Tysk og dettes Udviklingshistorie skal af Gotisk læses saameget som Fragmenterne af Lukas's Evangelium, og af W. v. Wackernagels Deutsches Lesebuch Afsnittet «Althochdeutsch» (til 1100) samt en Tredjedel af Afsnittet «Mittelhochdeutsch».

b. Som Støtte for den Færdighed og Indsigt, der kræves i det tyske Sprog fra dets Udviklingstid efter Luther (incl.) skal der med Hensyn til Tiden indtil Midten af 18de Aarhundrede læses saa meget som de herhen hørende Afsnit af Wackernagel: Deutsches Lesebuch.

c. Af Litteraturen fra Midten af 18. Aarh. indtil Nutiden 25. Okt. maa Examinanden have læst i det mindste Skrifter af 10 af Hovedforfatterne fra forskjellige Tider og af forskjellige Stilarter, dels i Prosa, dels i Poesi. Desuden skal han særlig have studeret et enkelt større Skrift af en Forfatter fra dette Tidsrum med indgaaende Kjendskab til denne Forfatters Stilling i Litteraturen.

d. Læsning i de vigtigste Dialekter skal godtgjøres, ved at Examinanden opgiver som læst: Hebel: Allemännische Lieder og Groths Quickborn eller et tilsvarende Kvantum af andre Forfattere i de Hoveddialekter, som repræsenteres ved de her nævnte tvende Skrifter.

e. Litteraturhistorie skal læses i et Omfang som A. F. C. Vilmar: Geschichte der deutschen Nationallitteratur.

II. Som Bifag.

§ 1. Der kræves Sikkerhed i Kundskab til Sprogets Grammatik i Forbindelse med praktisk Færdighed i at bruge Sproget i Skrift og Tale og Evne til at forstaa en ikke læst prosaisk Text af en Forfatter fra Tiden efter Luther (incl.), desuden Kjendskab til Plattysk og, at Examinanden kjender Hovedtrækkene af den tyske Litteraturhistorie.

§ 2 a. Examinanden skal opgive som læst fra Tiden efter Luther (incl.) det samme, som læses, naar Tysk er Hovedfag.

b. Af Plattysk opgives af Poesi og Prosa saa meget som Groths Quickborn.

c. Litteraturhistorie skal være læst i et Omfang som det, der er givet ved Abrahams's Lærebog heri.

6. Engelsk.

I. Som Hovedfag.

§ 1. Examinanden skal godtgjøre Indsigt i Sprogets Udviklingshistorie fra de ældste Tider (saaledes som f. Ex. fremstillet i R. Morris Historical outlines of English accidence) samt Kjendskab til Grundtrækkene i de indoeuropæiske (jafetiske) Sprogs almindelige Historie og til den sammenlignende Sprogvidenskab's Methode. Fremdeles kræves der, at han har grundig og omfattende Kundskab i Sprogets Grammatik tillige med praktisk Færdighed i at bruge det baade skriftlig og mundtlig. Ligeledes maa han vise Evne til at forstaa en ikke læst Text af en Forfatter fra Tiden efter Shakespeare (denne incl.), og han

25. Okt. maa have Kjendskab til de Kulturtilstande og de Hovedpunkter i Folkets Historie, der danne Baggrunden for Litteraturen i denne Tid. Hertil maa føjes Kundskab til den engelske Litteraturhistorie og et vist Kjendskab til de Dialektformer af forskjellig Art, der fremtræde i Litteraturen ved Siden af Normalsproget (skotsk og amerikansk).

§ 2 a. Som Grundlag for det historiske Studium af Sproget skal af Angelsaksisk læses saameget som L. C. Müllers «*Collectanea anglo saxonica*», baade Prosa og Poesi, og af Engelsk fra Tiden mellem 1150 og Midten af det 16de Aarhundrede saameget som 100 Sider af Morris' og Skeats's »*Specimens of Early English*» eller et tilsvarende Afsnit af en enkelt Forfatter.

b. Af den engelske Litteratur fra Slutningen af det 16de Aarhundrede indtil vore Dage kræves nøjere Kjendskab til de fremragende Forfattere, saaledes at Examinanden maa have læst i det mindste Skrifter af 10 Forfattere af forskjellige Stilarter, dels i Prosa dels i Poesi.

Desuden skal han særlig have studeret mindst eet Drama af Shakespeare og af det 17de og 18de Aarhundredes Litteratur en enkelt Forfatter eller et passende Udvalg af flere i et Omfang af omtrent 400 større Oktavsider; han skal endvidere opgive et større Skrift af en Forfatter i det 19de Aarhundrede med indgaaende Kjendskab til denne Forfatters Stilling i Litteraturen.

c. Den engelske Litteraturs Historie læses i et Omfang som f. Ex. W. Spalding «*The History of English Literature*».

II. Som Bifag.

§ 1. Der kræves Sikkerhed i Sprogets Grammatik i Forbindelse med praktisk Færdighed i at udtykke sig skriftlig og mundtlig og Evne til at forstaa en ikke læst prosaisk Text af en Forfatter fra Tiden efter Shakespeare. Ogsaa skal Examinanden godtgjøre Kundskab til den engelske Litteraturhistorie fra Midten af det 16de Aarhundrede af, med kortere Overblik over de to foregaaende Aarhundreders Litteraturhistorie.

§ 2 a. Af den engelske Litteratur fra Slutningen af det 16de Aarhundrede indtil vore Dage kræves nøjere Kjendskab til de fremragende Forfattere, saaledes at Examinanden maa have læst i det mindste Skrifter af 10 Forfattere af forskjellige Stilarter, dels i Prosa dels i Poesi. Derhos skal der opgives som særlig læst et Drama af Shakespeare og et enkelt større Skrift

fra det 19de Aarhundrede med indgaaende Kjendskab til vedkommende Forfatters Stilling i Litteraturen. 25. Okt.

b. Litteraturhistorien fra Midten af det 16de Aarhundrede læses i et Omfang som f. Ex. W. Spalding «The History of English Literature».

7. Historie.

I. Som Hovedfag.

§ 1. Der kræves af Examinanden, at han har en klar og paalidelig Oversigt over den almindelige Historie, hvorunder indbefattes Kjendskab til Hovedtrækkene af den almindelige Litteratur- og Kulturhistorie. Som nødvendige Led i Kulturhistorien fremhæves Grundtrækkene af den almindelige Statsrets og af de vigtigere nationaløkonomiske Systemers Udvikling i den nyere Tid.

§ 2. Mere indgaaende Kundskab skal Examinanden godtgjøre i Nordens Historie, der maa læres i et Omfang, som samlet omtrent svarer til Allens Haandbog i Fædrelandets Historie og saaledes, at der lægges særlig Vægt paa, hvad der vedrører Danmarks indre Udvikling, fremdeles i Oldtidens eller et af de store moderne Landes Historie (Frankrigs, Englands og Tysklands), som maa læres i et lignende Omfang.

§ 3. Desuden skal der til Prøven opgives en enkelt Periode som særlig lært, saaledes at Examinanden kan vise, at han dels i Almindelighed har Kundskab om de Kilder, paa hvilke Kjendskabet til dette Tidsrum hviler, dels ikke blot har gjort sig bekendt med de nyere videnskabelige Behandlinger af Perioden, men ogsaa har sat sig ind i de vigtigste Kilder. Som Exempler paa Omfanget af saadanne Perioder kan nævnes Grækenlands Historie fra 479—404 og fra 404—338, Roms Historie fra Forbundsføllekriegen til 44 f. Chr., de juliske Kejseres Historie eller Tiden fra Diocletian til Julians Død, Valdemarernes Tid fra 1157—1241, Danmark-Norges Historie fra 1660—1699, Sveriges Historie fra 1632—1697, Frankrigs Historie under Ludvig XIII., England fra 1629—1660 eller fra 1760—1801, Kejsers Frederik II. af Tyskland, Nederlandene under deres Kamp imod Filip II., Frederik II. af Preussen.

§ 4. Endelig skal Examinanden godtgjøre, at han har Kundskab om den historiske Gransknings Væsen, den historiske Fremstillings forskellige Arter samt passende Kjendskab til de historiske Hjælpevidenskaber og deres Anvendelse. Det opfattes

25. Okt. som en Selvfølge, at enhver, der studerer Historie, søger at ud danne sit historiske Syn og sin Sans for historisk Fremstilling ved Læsning af fremragende historiske Skribenters Arbejder i forskellige Retning.

II. Som Bifag.

Fordringerne ere her de samme, som ere angivne under §§ 1 og 2, naar Faget er Hovedfag.

8. Matematik.

I. Som Hovedfag.

Examinanden skal godtgjøre grundig Kjendskab til

- § 1. a) Arithmetik, Algebra og ren Analyse, indeholdende højere Algebra og Funktionslære, Differentiation og Integration med uendelige smaa og med endelige Differenser;
- b) Geometri, nemlig foruden Plangeometri, Stereometri og Trigonometri, analytisk Geometri, saa vel med Parallelkoordinater og polære Koordinater, som med de to Trekantkoordinatsystemer, og ren Geometri, indeholdende Læren om projektive Egenskaber og om grafisk Fremstilling af Former i Rummet ved Projektion.
- c) Rationel Mekanik;
- d) Et kort Omrids af Matematikens Historie, i Forbindelse med hvilket Examinanden maa have gjort sig direkte bekendt med Euklids Elementer og Descartes' Geometri.

Særligt Studium af elementære Lærebøger, saavel danske som fremmede, forudsættes.

§ 2. Fremdeles maa han specielt have studeret et selvvalgt Afsnit indenfor de ovennævnte matematiske Hoveddiscipliner eller angaaende andre dertil knyttede videre Udviklinger i særlige Retninger, hvorved navnlig fordres indgaaende Studium af en eller flere fremragende Forfatteres Arbejder vedrørende saadanne Afsnit.

II. Som Bifag.

Der kræves Kundskab til:

- a) Arithmetik, Algebra og ren Analyse, indeholdende Hoved-

sætninger af den højere Algebra og Funktionslære, Differential- og Integralregning; 25. Okt.

- b) Plangeometri, Stereometri og Trigonometri, analytisk Geometri med retvinklede og polære Koordinater, saavel i Planen som i Rummet, og Elementer af den descriptive Geometri;
- c) Rationel Mekanik.
Særligt Studium af de elementære Lærebøger, navnlig de danske, forudsættes.

9. Fysik.

I. Som Hovedfag.

§ 1. Der fordres af Examinanden en matematisk Begrundelse af de fysiske Love. Omfanget er det, der gives i enhver større Lærebog, nemlig:

- a) Mekanisk Fysik. Legemernes almindelige Egenskaber, Kræfternes S sammensætning og Opløsning; faste Legemers, Vædskers og Luftarters Ligevægt, derunder indbefattet Haarrørs-virkning og Diffusion; faste Legemers, Vædskers og Luftarters Bevægelse samt Bølgebevægelse og Akustik;
- b) Optik. Lysets Tilbagekastning, Brydning, Farveudspredelse (Spektralanalyse). Interferens, Plansætning og kemiske Virkninger. Meteorologisk Optik. Lysets Theori.
- c) Varmelære. Legemernes Udvidelse, Smeltning og Fordampning. Dampenes Tryk og Tæthed. Straalevarme og ledet Varme. Varmefylde. Varmens mekaniske Æquivalent.
- d) Magnetisme. Grundfænomener, Måaling af de magnetiske Kræfter, Jordens magnetiske Forhold.
- e) Elektricitet ved Fordeling og Meddeling. Berørings-elektricitet. Den elektrolytiske Lov. Den elektriske Strøms magnetiske Virkninger og deres Love. Induktion.
- f) Oversigt over Fysikens Historie.
- g) Der fordres af Examinanden, at han har skaffet sig Færdighed i at foretage de vigtigste fysiske Forsøg, og at han kan gjøre Rede for de væsentlige fysiske Instrumenters Indretning i det enkelte.

Behandlingen af Fysiken bør være omtrent som i Holtens autograferede Forelæsninger over mekanisk og kemisk Fysik samt hans Optik, eller ogsaa som i Wüllners Fysik.

§ 2. Examinanden maa særlig have sat sig ind i et selvvalgt Afsnit indenfor de i § 1 nævnte Grænser, som f. Ex. Virk-

25. Okt. somhedernes Omsætning, Bølgebevægelse, fysisk Optik, Maaling af Varemængder, Elektrostatik eller Elektrodynamik.

II. Som Bifag.

Kjendskab til de i det foregaaende under a—e anførte Af-snit, men i mindre Omfang, omtrent som i Christies Lærebog i Fysik, og der fordres kun saamegen matematisk Begrundelse, som kan gives ved den i Skolernes matematisk-naturvidenskabelige Afdeling meddelte elementære Matematik.

Ogsaa i det Tilfælde, at Fysiken er Bifag, bør Examinanden kunne godtgjøre, at han har Kjendskab til de fysiske Apparaters Indretning i det enkelte og Øvelse i at kunne anstille saadanne Forsøg, som bør kunne fordres af Læreren i Fysik i en lærd Skole.

10. Kemi.

Examinanden bør have Kjendskab til de oftest forekommende Grundstoffer og Forbindelser, som have Betydning for en fyldigere Opfattelse af de vigtigste kemiske Fænomener, samt de vigtigste naturligt forekommende organiske Forbindelser. Endvidere fordres der ogsaa saa meget Kjendskab til den kemiske Analyse, at han kan foretage en kvalitativ Undersøgelse af et ikke meget sammensat uorganisk Stof (ligesom ved den medicinske Forberedelsesexamen).

11. Astronomi.

Examinanden skal prøves i udvalgte Hovedsætninger af a) sfærisk Astronomi, b) theoretisk Astronomi, c) Astrofysik, d) Interpolationsregning og e) Sandsynlighedsregning, hver Post i saa stort et Omfang, som kan foredrages i et Semester med højst 2 Timer ugentlig.

12. Naturhistorie og Geografi.

§ 1. Der skal godtgjøres:

- a) i Zoologi en paa sammenlignende Anatomi, Udviklingshistorie og Fysiologi grundet Oversigt over Dyreriget, forbundet med et større Kjendskab til den nordiske Fauna, navnlig de højere Dyr, og til de vigtigste Træk af Dyrenes geografiske Udbredelse;
- b) i Botanik en paa Morfologi, sammenlignende Anatomi og Fysiologi grundet Udsigt over Planteriget, forbundet med et

- speciellere Kjendskab til Landets Flora, navnlig de højere 25. Okt.
Planter, samt til de større Træk af Plantegeografien;
- c) i Mineralogi en paa Krystallografi, Fysik og Kemi grundet Udsigt over Mineralriget, almindelige Kundskaber i Jordklodens Udviklingshistorie, samt nøjere Kjendskab til de skandinaviske Landes Geognosi.
- d) i Geografi: Mathematisk og fysisk Geografi, derunder indbefattet Klimatologi og Meteorologi, samt politisk (og historisk) Geografi, derunder indbefattet ethnografisk og statistisk Geografi.

§ 2. Examinanden maa godtgjøre, at han særlig har studeret et selvvalgt Afsnit indenfor de i § 1 nævnte Grænser, som f. Ex. en større Dyre- eller Plantegrupes Bygning, biologiske og geografiske Forhold, eller et af de vigtigere Afsnit af de nordiske Landes Geognosi eller et større Landomraades geografiske, fysiske og kulturhistoriske Forhold, samt gjort sig bekendt med Hovedtrækkene i sin Videnskabs Historie og Udvikling.

C. Bestemmelser om Examens Afholdelse.

§ 1. Examen holdes ligesom alle andre Embedsexaminer ved Universitetet 2 Gange om Aaret. Examinationen foretages af Universitetslærerne i vedkommende Fag under Tilstedeværelse af to undervisningskyndige Censorer.

§ 2. De Hovedkarakterer, der gives, ere laudabilis, hvortil kan føjes Tillæget et quidem egregie, samt haud illaudabilis. Ved Fastsættelse af Karakterernes Værdi følges Pointberegning.

§ 3. Examen er i alle Fag dels skriftlig, dels mundtlig. Den mundtlige Prøve finder Sted ved Examination, den skriftlige ved Udarbejdelse af Afhandlinger under Opsyn, hver med 4 Timer til at besvare den stillede Opgave. I Kemi træder en praktisk Prøve istedenfor den skriftlige Besvarelse.

§ 4. De skriftlige og praktiske Prøver fastsættes saaledes:

a. I Dansk.

I. Som Hovedfag.

To exegetiske Opgaver, den ene af den ældre danske Litteratur (før 1500), den anden af den islandsk-norske Oldlitteratur, fremdeles 2 Afhandlinger over Æmner af Sprog-, Litteratur- eller Kulturhistorie.

25. Okt.

II. Som Bifag.

En exegetisk Opgave (i et læst Stykke af den islandske eller gammeldanske Litteratur) og en Opgave i dansk Litteraturhistorie efter 1500.

b. I Latin.

I. Som Hovedfag.

En latinsk Stil, 2 exegetiske Opgaver (en i et læst, en i et ikke læst Forfattersted), 1 Opgave i en af Bidisciplinerne (Antikviteter, Litteraturhistorie, Grammatik osv.)

II. Som Bifag.

Stil og Version efter et ikke læst Forfattersted.

c. I Græsk.

I. Som Hovedfag.

En let græsk Stil, 2 exegetiske Opgaver (en i et læst, en i et ikke læst Forfattersted), 1 Opgave i en af Bidisciplinerne (Antikviteter, Litteraturhistorie, Grammatik osv.)

II. Som Bifag.

To Versioner, den ene efter et læst Forfattersted med de nødvendige Forklaringer, den anden efter et ikke læst Forfattersted.

d. I de nyere fremmede Sprog.

I. Som Hovedfag.

To Versioner med nødvendige Forklaringer (efter et læst og et ikke læst Forfattersted), samt to Afhandlinger over Æmner af Sprog-, Litteratur- eller Kulturhistorie, den ene affattet i selve det vedkommende Sprog.

II. Som Bifag.

En Stil og en Version (efter et ikke læst Forfattersted).

e. I Historie.

I. Som Hovedfag.

Fire Opgaver, hvoraf mindst én tages af den særlig studerede Periode.

II. Som Bifag:

En Opgave i almindelig Historie og en i de Partier af Historien, hvortil der kræves mere indgaaende Kundskab.

f. I Mathematik.

I. Som Hovedfag.

Fire Opgaver tagne af forskellige under dette Fag hørende Discipliner.

II. Som Bifag.

To Opgaver.

g. I Fysik.

I. Som Hovedfag.

Fire Opgaver, tagne af forskellige under dette Fag hørende Discipliner.

II. Som Bifag.

To Opgaver.

h. I Kemi.

En kvalitativ Analyse af et uorganisk Stof. Til Udførelsen deraf kan bruges 8 Timer, og Besvarelsen ledsages af en kort Beretning om Fremgangsmaaden.

i. I Astronomi.

En skriftlig Opgave.

k. I Naturhistorie og Geografi.

Fem skriftlige Opgaver, hvoraf 1 i hver af de fire under dette Fag hørende Discipliner og 1 i det af Examinanden særlig opgivne Afsnit.

§ 5. Der gives en Karakter for hver skriftlig Opgave og praktisk Prøve, saaledes at disses samlede Antal bliver 8. Men dertil føjes endnu en niende Karakter for Behandlingen af Modersmaalet.

§ 6. Karaktererne for den mundtlige Prøve beregnes saaledes, at den mundtlige og den skriftlige Del af Examen faa lige Vægt.

D. Uddannelse til praktisk Lærergjerning og Prøver heri.

§ 1. Enhver, der har taget en af ovennævnte Skoleembedsexaminer, skal før sin Ansættelse i et Skoleembede have gjen-

25. Okt. nemgaaet et Prøvekursus for theoretisk og praktisk at modtage den endelige Uddannelse til Lærergjæringen.

§ 2. Den theoretiske Vejledning gives ved et Kursus i Pædagogik, som tilendebringes i højst 4 Timer ugentlig i et Semester, Examinatorier og Skriveøvelser deri indbefattede. Dette Kursus kan gjenneingaaes saavel forinden som samtidig med det praktiske.

Den, som søger en Lærerstilling, maa vedlægge ved sin Ansøgning Bevis for flittig at have fulgt Foredragene og ved Examinatorier og Øvelser lagt gode Kundskaber for Dagen.

§ 3. Den praktiske Vejledning modtager Kandidaten i Løbet af et halvt Aar ved en større offentlig Skole efter nærmere Bestemmelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet paa den af Rektor og vedkommende Faglærere fastsatte Maade. Kandidaten er pligtig til at være tilstede ved Undervisningen i de Fag og de Klasser, som saaledes bestemmes for ham, og til at deltage i Forhandlinger angaaende Undervisningen i de af ham valgte Fag.

Han skal have Lejlighed til selv i Faglærernes Nærværelse at undervise i sine Fag i saadant Omfang, at han i Løbet af et halvt Aar faar undervist i alt 4 Uger i hvert Fag, dog aldrig mere end 6 Timer om Ugen. Faglæreren skal meddele ham enhver Bemærkning om hans Undervisning, der maatte være Anledning til at gjøre, baade anerkjendende og udsættende.

§ 4. Efter tilendebragt Prøvetid kan Kandidaten forlange at aflægge Prøve for tre Censorer, Skolens Rektor, vedkommende Faglærer og en af Ministeriet beskikket undervisningskyndig Mand.

Kandidaten skal da i Løbet af 14 Dage undervise en Klasse i de af ham valgte Fag, hvorpaa Censorerne, efter at have overværet Undervisningen to Timer i hvert Fag, afgive en Kjendelse om hans praktiske Lærerdygtighed efter en bestemt Formular.

§ 5. Det ovennævnte Prøvekursus kan med Hensyn til den praktiske Uddannelse bortfalde, saafremt en Kandidat har virket mindst 2 Aar ved en Skole og lader sin Færdighed i Undervisning undersøge af en Examenskommission paa den i § 4 nævnte Maade. Denne Examenskommission sammensættes af 3 dertil af Ministeriet beskikkede undervisningskyndige Mænd.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Min. Bekjendtgjørelse indeholdende nærmere Bestemmelser til Gjennemførelse af kongelig Anordning af 25de Oktober 1883 om Indførelse af nye Skoleembedsexaminer ved Kjøbenhavns Universitet: 21. April.

Til Forstaaelse og Anvendelse samt Fuldstændiggjørelse af enkelte Bestemmelser i den under 25de Oktober f. A. udgaaede kongelige Anordning om Indførelse af nye Skoleembedsexaminer ved Kjøbenhavns Universitet vil Ministeriet herved have fastsat Følgende:

§ 1 A. Ved den skriftlige Del af Examen gives der 9 Specialkarakterer, nemlig 1 Karakter for hver af de 8 skriftlige Opgaver og praktiske Prøver samt en 9de Karakter for Behandlingen af Modersmaalet (Adg.'s Afsnit C. § 5).

B. Ved den mundtlige Del af Examen gives der 8 Specialkarakterer, nemlig 4 Karakterer for hvert Hovedfag, dog med Undtagelse af «Naturhistorie og Geografi», hvori der gives 5 Karakterer, og 2 Karakterer for hvert Bifag, undtagen for Kemi og Astronomi, i hvilke der kun meddeles en enkelt Karakter for hvert Fag.

Karakteren ved den mundtlige Del af Examen fremkommer derved, at der meddeles 1 Karakter for hver af vedkommende Hovedfags eller Bifags Underdiscipliner.

De Hovedfag og Bifag, hvori der efter Anordningen kan aflægges Prøve, falde ved den mundtlige Del af Examen i følgende Underdiscipliner, nemlig:

1. Dansk.

a. som Hovedfag:

1. Dansk Sproghistorie (hvorunder det opgivne Pensum af ældre Dansk og Forholdet til Oldsproget og Svensk),
2. Dansk Litteraturhistorie (derunder den særlig læste Forfatter og svensk Litteraturhistorie),
3. Oldsproget (Examination i det opgivne Pensum og i en ikke læst Prosafortatter),
4. Gammel islandsk-norsk Litteraturhistorie og Kulturhistorie.

b. som Bifag.

1. Dansk Sprog og Litteratur efter 1500 (derunder ogsaa Svensk),
2. Ældre dansk og Oldsproget.

21. April.

2. Latin.

a. som Hovedfag:

1. Exegese og Kritik (nærmest knyttet til et læst Forfattersted).
2. Almindelig sproglig Kundskab og Færdighed (nærmest knyttet til et ikke læst Forfattersted, derunder Sproghistorie og Grammatik),
3. Antikviteter (derunder Oldtidshistorie, Oldtidsgeografi, Mythologi, Epigrafik o. a. l.),
4. Litteraturhistorie (tillige med Kunsthistorie).

b. som Bifag:

1. Sproglig Kundskab,
2. Real Kundskab.

3. Græsk.

ganske som i Latin.

4. Fransk.

a. som Hovedfag:

1. Ældre Fransk (Sproghistorie, Oldfransk og Fransk fra det 16de Aarhundrede),
2. Læste og særlig studerede Forfattere fra Tiden efter 17de Aarhundredes Begyndelse,
3. En ikke læst Forfatter og Sprogfærdighed,
4. Litteraturhistorie.

b. som Bifag:

1. Det opgivne Pensum fra det 16de Aarhundrede samt læste eller ulæste Forfattere fra Tiden efter det 17de Aarhundredes Begyndelse,
2. Litteraturhistorie og en særlig læst Forfatter fra 19de Aarhundrede samt Sprogfærdighed.

5. Tysk.

a. som Hovedfag:

1. Ældre Tysk (Sproghistorie, Gotisk, Althochdeutsch og Mittelhochdeutsch) samt Dialekter,
2. Læste og særlig studerede Forfattere fra Tiden efter Luther (inkl.),
3. En ikke læst Forfatter og Sprogfærdighed,
4. Litteraturhistorie.

b. som Bifag:

21. April.

1. Det opgivne Pensum fra Tiden efter Luther (inkl.), dertil Plattysk,
2. Litteraturhistorie og en ikke læst Forfatter samt Sprogfærdighed.

6. Engelsk.

a. som Hovedfag:

1. Ældre Engelsk (Sproghistorie, Oldengelsk, Engelsk fra 1150—1550) samt Dialekter,
2. Læste og særlig studerede Forfattere fra Tiden efter Shakespeare (inkl.),
3. En ikke læst Forfatter og Sprogfærdighed,
4. Litteraturhistorie.

b. som Bifag:

1. Det opgivne Pensum fra Tiden efter Shakespeare (inkl.),
2. Litteraturhistorie og en ikke læst Forfatter samt Sprogfærdighed.

7. Historie.

a. som Hovedfag:

1. Almindelig Historie,
2. Enten Nordens Historie eller den Del af Historien, hvori Kandidaten ellers skal godtgjøre mere indgaaende Kundskab (Oldtidens eller et af de store moderne Landes Historie),
3. Den særlig studerede Periode.
4. Historiens Indlednings- og Hjælpevidenskaber samt almindelig Litteratur- og Kulturhistorie.

b. som Bifag:

1. Almindelig Historie (derunder almindelig Litteraturhistorie og Kulturhistorie),
2. Enten Nordens Historie eller den Del af Historien, hvori Kandidaten ellers skal godtgjøre mere indgaaende Kundskab (Oldtidens eller et af de store moderne Landes Historie).

8. Matematik.

a. som Hovedfag:

1. Arithmetik, Algebra og ren Analyse, indeholdende højere Algebra og Funktionslære, Differentiation og Integration med uendelig smaa og med endelige Differenser,
2. Geometri, nemlig foruden Plangeometri, Stereometri og Trigonometri, analytisk Geometri, saavel med Parallelko-

21. April.

- ordinater og polære Koordinater som med de to Trekantordinatsystemer og ren Geometri, indeholdende Læren om projektive Egenskaber og om grafisk Fremstilling af Former i Rummet ved Projektion,
3. Rational Mekanik.
 4. Et kort Omrids af Matematikens Historie (i Forbindelse med Euklids Elementer og Descartes's Geometri) samt Kjendskab til elementære Lærebøger. Det specielt læste Afsnit bedømmes med ved den af de 4 nævnte Grupper, hvorunder det hører.

b. som Bifag:

1. Arithmetik, Algebra og ren Analyse, indeholdende Hovedsætninger af den højere Algebra og Funktionslære, Differential- og Integralregning,
2. Plangeometri, Stereometri og Trigonometri, analytisk og deskriptiv Geometri, samt rational Mekanik. Kjendskab til de elementære Lærebøger bedømmes under de Discipliner, hvortil de høre.

9. Fysik.

a. som Hovedfag:

1. Mekanisk Fysik,
2. Optik,
3. Varmelære,
4. Magnetisme og Elektricitet.

Fysikens Historie og det specielt studerede bedømmes under de Discipliner, hvortil de naturlig høre.

b. som Bifag:

1. Mekanisk Fysik og Optik,
2. Varmelære, Magnetisme og Elektricitet.

10. Kemi og 11. Astronomi

have hver kun 1 Karakter.

12. Naturhistorie og Geografi.

1. Zoologi,
2. Botanik,
3. Mineralogi,
4. Geografi,
5. Det specielt læste Afsnit.

§ 2. Karakterens Værdi beregnes saaledes:

Ved Sammenlægning af Censorernes Specialkarakterer i hvert Fag benyttes følgende Skala: ug = 6, mg = 5, g = 4, tg = 3, mdl = 2, slet = 1. De endelige Karakterer i hvert Fag faa følgende Værdier: laudabilis præ ceteris (ug) = 8, laudabilis (mg) = 7, haud illaudabilis (g) = 5, non contemnendus (tg) = 1, vix non contemnendus (mdl) = ÷ 7, Nul (slet) = ÷ 23.

Ingen kan bestaa, naar han har et Nul (slet) i en af de skriftlige og et Nul (slet) i en af de mundtlige Discipliner i Forening indenfor samme Fag, eller med mindre han ved de 8 Karakterer for Fagene i den skriftlige Prøve (uden Hensyn til Karakteren for Behandlingen af Modersmaalet) opnaar en Gjennemsnitsværdi af mindst $3\frac{1}{2}$ eller ved Karaktererne for den mundtlige Prøve faar samme Gjennemsnitsværdi.

Hovedkarakteren bestemmes ved den halve Sum af Gjennemsnittene for samtlige 9 Karakterer ved den skriftlige Prøve og for de 8 Karakterer ved den mundtlige Prøve, saaledes at mindst $7\frac{1}{2}$ giver laudabilis et quidem egregie,
6 laudabilis,
 $3\frac{1}{2}$ haud illaudabilis.

Ingen kan opnaa Karakteren «admissus» ved de i Anordningens Afsnit A. § 7 omhandlede Tillægsexaminer, medmindre han ved den skriftlige Prøve opnaar en Gjennemsnitsværdi af mindst $3\frac{1}{2}$ eller ved Karakteren for den mundtlige Prøve faar mindst samme Gjennemsnitsværdi.

§ 3. Censorerne ved Skoleembedsexaminerne beskikkes efter Indstilling fra vedkommende Fakultet af Ministeriet for hver Examenstermin i de Fag, i hvilke der skal afholdes Prøve.

§ 4. Der tillægges hver af Censorerne som Godtgjørelse for deres Deltagelse i den enkelte Examen en Betaling af 5 Kr. for hver Specialkarakter, som skal gives ved Examen, Karakteren for Behandlingen af Modersmaalet dog heri ikke indbefattet, uden Hensyn til, om Kandidaten fører Examen til Ende eller ikke. Denne Godtgjørelse gjælder saavel ved de enkelte Skoleembedsexaminer som ved de i Anordningens Afsnit A. § 7 omtalte Tillægsexaminer.

§ 5. Det paahviler Dekanus i vedkommende Fakultet, efter at have modtaget Anmeldelserne til Examen, at besørge Afholdelsen af de heromhandlede Examiner, forsaavidt de høre under Fakultetet.

21. April.

§ 6. Ved Irdtegningen til Skoleembedsexaminerne og Tillægs-examinerne efter Anordningens Afsnit A. § 7 erlægges en Kjen-delse af 20 Kr., hvoraf 16 Kr. tilfalde Universitetet og 4 Kr. Universitetets Pedeller til lige Deling. Endvidere erlægges der for den praktiske Prøve i Kemi en Kjen-delse af 6 Kr., der tilfalde Laboratoriet til Bestridelse af Udgiften ved Inspektion m. m.

§ 7. Med Hensyn til den i Anordningens Afsnit D. § 3 om-meldte praktiske Vejledning i Lærergjerningen bestemmer Mini-steriet hver Gang Fordelingen af de anmeldte Kandidater til de enkelte Skoler, saaledes at der ikke samtidig eller i samme Skoleaar tildeles Skoler, der have den sproglig-historiske Retning alene, flere end 1 Kandidat, og Skoler med saavel den sproglig-historiske som den matematisk-naturvidenskabelige Retning flere end 2 Kandidater af forskellige Undervisningsfag. Tiden for Kandidaternes Modtagelse begrænses saaledes, at det praktiske Kursus skal begyndes og tilendebringes imellem 1ste September og 1ste Marts.

§ 8. Begjæringer om at stedes til Deltagelse i det nysnævnte praktiske Kursus indsendes til Ministeriet senest 1 Maaned inden Kandidaten ønsker at paabegynde det praktiske Kursus.

§ 9. Der skal gives Kandidaten Adgang til at overvære Un-dervisningen i sine Fag i alle Skolens Klasser.

Til hans egen Undervisning og Prøve kan, med Undtagelse af 4de og 6te Klasse, benyttes hvilkensomhelst af Skolens andre Klasser, dog at der skal vælges mindst to forskellige Klasser og til hans Hovedfag saavidt muligt 5te Klasse.

§ 10. Medens Maximum for Kandidatens Timeantal for hans egen Undervisning i Anordningen er fastsat til «ialt 4 Uger i hvert Fag, dog aldrig mere end 6 Timer om Ugen», maa der, for at han ikke skal komme i de vigtigere Fag (saasom Latin, Mathematik osv.) til at overtage hele Disciplenes Vejledning, sørges for, at Timeantallet for hvert af de 3 eller 4 Fag, hvori han er prøvet ved den theoretiske Examen, ikke overskrider 4 Timer om Ugen. I de Fag, som efter Skolens Lektionsplan kun have 2 eller 3 ugentlige Timer, kan han nøjes med dette Timeantal i de 4 Uger. Følgen heraf vil altsaa være, at Kandi-datens egen Undervisningstid kan komme til at strække sig over mere end 4 Uger i alle Fagene, og at altsaa det ene maa af-sluttes efter det andet.

Iøvrigt bestemmes den nærmere Ordning af hvert enkelt praktisk Kursus af Rektor og vedkommende Faglærere efter Samraad med Kandidaten.

§ 11. Til den Kjendelse, der i Henhold til Anordningens 21. April. Afsnit D. § 4 afgives om Kandidatens praktiske Lærerdugtighed, er der af Ministeriet udfærdiget en Formular, hvoraf trykte Exemplarer erholdes udleverede i eller tilsendes fra Ministeriet*).

Kjendelsen forsynes med samtlige Censurers Underskrifter, saaledes at, naar der ved Skolen findes flere Faglærere i et Fag, disse alle medtages, og naar Rektor selv er Faglærer, en Overlærer eller anden ældre Lærer træder i hans Sted. Det tilføjes under Underskrifterne, i hvilken Egenskab enhver af Underskriverne er optraadt, og for Faglæreren angives Fag og Klasse, hvori han læser.

Kjendelsen udfærdiges gratis.

Min. Skr., hvorved en Forespørgsel fra en Privatist, der 27. Marts. ved en Privatskole havde underkastet sig Prøven i 4de Klasses Afslutningsfag i begge Retninger, om disse Prøver gave samme Ret som den almindelige Forberedelsesexamen og i benægtende Fald, hvilke supplerende Prøver dertil udfordredes, besvaredes saaledes, at disse Prøver ikke gave den omspurgte Ret, og at der heller ikke var givet nogen Adgang til at supplere dem i enkelte Fag.

Min. Skr. til Rektor for Odense Kathedralskole: En Fore- 29. Juli. spørgsel om, hvorvidt den for Privatister, som indstille sig til Prøven i Afslutningsfagene ved 4de Klasses Hovedexamen, gjældende Bestemmelse om, at denne Prøve omfatter det hele Pen-

*) Formularen lyder saaledes:

Vidnesbyrd for praktisk Lærerdugtighed.

Candidatus Magisterii

har i Henhold til Anordningeu af 25de Oktober 1883 D. § aflagt Prøve paa Færdighed i Undervisning i

.....

.....

og

ved.....Skole

og derved vist sig i Besiddelse af den nødvendige Lærerdugtighed for at opnaa Ansættelse ved Statens Skoler.

....., den 18 ..

.....

.....

29. Juli. sum i disse Fag, ogsaa er at anvende paa saadanne, som efter at have bestaaet almindelig Forberedelsesexamen indstille sig til Optagelse i en lærd Skoles 5te Klasses sproglig-historiske Afdeling, saa at de blive prøvede i det hele Pensum Latin, besvaredes derhen, at Enhver, der vil optages i en lærd Skoles 5te Klasse, skal prøves i det hele Pensum Latin, uden Hensyn til, i hvilken Retning han vil tage Afgangsexamen.

24. Juni. **Bekjendtgjørelse** fra Direktionen for Borger- og Almueskolevæsenet i Kjøbenhavn om, at Direktionen har med Billigelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet truffet følgende Bestemmelser:

I.

Tilladelse til at oprette eller holde en privat Skole i Kjøbenhavn (for saa vidt samme ikke har lærd Undervisning til Formaal), være sig en Forberedesskole, en Borgerskole eller en højere Dreng- eller Pigeskole, meddeles overensstemmende med Anordn. af 20de Marts 1844 § 36 af Skoledirektionen.

Saadan Tilladelse vil fremtidig kun blive given til:

theologiske, philologiske, polytekniske Kandidater og candidati magisterii;

Mænd, der have gennemgaaet Officersskolens ældste Klasse og bestaaet Afgangsprøven ved samme;

Mænd eller Kvinder, som have underkastet sig Skolelærer- eller Skolelærerinde-Examen og bestaaet samme med første eller anden Karakter.

For saa vidt den paagjældende Skole er en højere Dreng- eller Pigeskole, hvis Maal er at føre Eleverne til den almindelige Forberedelsesexamen eller til et Maal af Kundskaber, som maa stilles paa Linie dermed, fordres for de Mænds eller Kvinders Vedkommende, der have bestaaet Skolelærer- eller Skolelærerinde-Examen, endvidere at han eller hun underkaster sig den nedenfor i Post 7 anordnede særlige Prøve i et fremmed Sprog og bestaar samme.

2.

Tilladelse til Skolehold meddeles ingen, uden at vedkommende i mindst 3 Aar har været Lærer eller Lærerinde ved en offentlig eller privat Skole og derfra medbringer gode Vidnesbyrd.

3.

Ingen kan erholde Tilladelse til Skolehold førend det fyldte 25de Aar, ligesom ogsaa betryggende Vidnesbyrd for god og hæderlig Vandel maa forelægges.

4.

Med Ansøgningen til Skoledirektionen maa fremsendes en fuldstændig Plan over den tilsigtede Skole, hvori angives dens Formaal, Klasseantal, Undervisningsfagene og deres Fordeling, Undervisningstiden m. v.

5.

Efter at Tilladelsen er meddelt, maa Skolen ikke aabnes, forinden den paagjældende derom har henvendt sig til Skolekommissionen for det Sogn, hvori Skolen er beliggende, og for denne har godtgjort, at Skolen har et passende Lokale med tilsvarende Inventarium og Undervisningsapparater.

Ej heller maa et nyt Lokale for en alt bestaaende Skole tages i Brug, forinden Skolekommissionens Samtykke dertil er erhvervet.

6.

Undtagelsesvis vil der kunne meddeles Mænd eller Kvinder, som ikke opfylde de ovennævnte Fordringer, men paa anden Maade godtgjøre at være i Besiddelse af de fornødne Betingelser, Tilladelse til at oprette en Opsynsskole for Børn indtil det fyldte 8de Aar; men det vil da nøje være at paase af den paagjældende Skolekommission, at Børnene ikke beholdes i Skolen ud over denne Alder.

7.

Den i Post 1 foreskrevne særlige Prøve foregaar offentlig og afholdes en Gang aarlig efter forudgaaet Bekjendtgjørelse. Ved Indtegningen erlægges en Kjendelse af 12 Kr.

Prøven aflægges i Fransk, Tydsk eller Engelsk. Til den skriftlige Prøve fordres en Oversættelse fra Dansk til vedkommende Sprog uden Benyttelse af Lexikon og Grammatik og en i det valgte Sprog givne Besvarelse af en litteraturhistorisk Opgave. Til den mundtlige Prøve, ved hvilken det valgte Sprog tales, examineres efter en ikke forud læst prosaisk og poetisk Forfatter, hvortil knyttes Besvarelse af grammatikalske Spørgsmaal samt Examination i Litteraturhistorien.

8.

Nærværende Bestemmelser træde i Stedet for Bestemmelserne af 15de December 1845, saaledes at den i disse foreskrevne Prøve afholdes sidste Gang i Juni Maaned 1886.

Den i foranstaaende Post 7 anordnede Prøve afholdes første Gang i Januar Maaned 1887.

25. Sept. **Kgl. Resol.**, hvorved bifaldes, at Antallet af Fripladserne i Ribe Kathedralskole fra 1. Oktober s. A. at regne maa forhøjes til en Trediedel af det ved hvert Skoleaars Begyndelse værende Discipeltal.

27. Febr. **Min. Skr.**, til Amtmanden over Vejle Amt, hvorved det, i Anledning af et Andragende fra Skolekommissionen for Kolding Kjøbstad om at maatte fritages for det ved Lov af 4. Februar 1871 befalede Eftersyn af Vaccinationsprotokollen over de i Kolding Latin- og Realskole optagne Disciple, tilkjendegives, at Ministeriet med Amtmanden maa være enig i, at der i Henhold til bemeldte Lovs § 2 ikke kan være Spørgsmaal om at fritage Skolekommissionen for den omhandlede Forpligtelse.
13. April. **Min. Circ.**, hvorved det meddeles Rektorerne, at Gymnastikinspektøren har henledet Opmærksomheden paa, at de til Skydning med Centralantændelse brugelige Hylstre kunne benyttes hvert til ca. 100 Skud, men uagtet Hylstrene ere meget nøjagtigt forarbejdede, kan dog intet Hylster, efter en Gang at være udskudt af et Gevær, benyttes til et andet Gevær, fordi Hylstret har antaget en Form, som forhindrer det i at føres ind i et andet Geværløb. Det vil derfor være nødvendigt, at Skolernes Rifler stemples med fortløbende Numre, samt at Hylstrene ved Modtagelsen ligeledes ere stemplede med de tilsvarende Tal.
30. Nov. **Min. Skr.** til Rektoren for Aarhus Kathedralskole:
I Anledning af Hr. Rektorens Indstilling i behagelig Skrivelse af 13de f. M. betræffende den ekstraordinære Ferie, der ifølge Skik og Brug ved Aarhus Kathedralskole gives Disciplene ved deres Konfirmation, har Ministeriet ved Brevvexling med vedkommende Rektorer indhentet Oplysning om de tilsvarende Forhold ved de andre lærde Skoler og derved bragt i Erfaring, at der ved alle Skoler tiltaas Disciplene særlige Fridage ved Konfirmationen, idet der ved 9 Skoler gives Ferie Dagen efter Konfirmationen og Altergangsdagen, ved 3 Skoler tillige den Dag, der gaar forud for Konfirmandernes Altergang. Derimod gives der ikke nogen anden lærd Skole, saaledes som ved Aarhus Kathedralskole ifølge det af Dem anførte, Ferie fra Dagen før Konfirmationen indtil Altergangsdagen inklusive, bortset fra de Undtagelsestilfælde, hvor en Discipel, hvis Familie bor i længere Afstand, ønskes konfirmeret i Hjemmet.

I Henhold til de saaledes modtagne Oplysninger og de fremkomne Udtalelser om Sagen, skal Ministeriet med Hensyn til det af Dem yttrede Ønske om en Ophævelse eller Indskrænkning af bemeldte extraordinære Ferie ikke undlade tjenstligst at meddele Dem til behagelig Efterretning og fornøden Iagttagelse, at man for sit Vedkommende ikke kan finde det rigtigt helt at lade Ferien bortfalde, men at man paa den anden Side ikke skjønner rettere, end at denne, bortset fra de foran omtalte særlige Tilfælde, i hvilke det maa overlades til Skolen efter Omstændighederne at give en længere Ferie, i intet Tilfælde bør udstrækkes længere end til den første Dag efter Konfirmationen, den Dag, Disciplene gaa til Alters, samt den Dag før Altergangen, paa hvilken de møde til Forberedelse hos Præsten, i det Hele altsaa tre Dage.

1887

Min. Skr. til Rektor for Randers lærde Skole, hvori udtales, at man i Overensstemmelse med en fra Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler modtagen Indstilling maa finde det rigtigt, at Bestemmelsen i kongelig Anordning af 30te August 1881 § 7 om Prøven i Latin for Farmaceuter fremtidig anvendes saaledes, at de danske Stykker i den deri ommeldte lille Læsebog for Begyndere udelukkes fra Examinationen, og at Overhøringen i Grammatik med Analyse og Bøjning af hvert enkelt Ord væsentlig knyttes til den nævnte Læsebog, medens det dog tillige bør paases, at der ved Examinationen i Oversættelse af det foreskrevne Forfatterpensum skaffes Sikkerhed for, at Examinanden ikke har lært en Oversættelse udenad, men kjender de enkelte Ords Betydning og Form.

16. Febr.

Min. Circ. til de offentlige og private lærde Skoler:

28. Marts.

Paa derom af Ministeriet nedlagt allerunderdanigst Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen ved allerhøjeste Resolution af 11te ds. at bifalde:

at den i kongelig Anordning af 5te August 1871 § 6 indeholdte Bestemmelse om Kontrollen ved Afgangsexamen for Studerende forandres derhen, at den beskikkede Kontrol fremtidig for de offentlige lærde Skolers Vedkommende ikke behøver at omfatte alle Fag, saaledes at det overlades til Undervisningsinspektionens Skjøn, efter det nærmere Kjendskab der haves til hver enkelt Skoles Lærpersonale, at lade et eller flere Fag være ukontrollerede, imod at der i de paagjældende Fag af Skolens Rektor vælges 2 Censorer, af hvilke den ene altid skal høre til

28. Marts. Skolens Lærerpersonele, til sammen med Examinator at bestemme Fagkaraktererne;

at Tidsbestemmelserne i kongelig Anordning af 5te August 1871 § 6 og i kongelig Anordning af 30te August 1881 § 14 for Afholdelsen af Afgangsexamen for Studerende og af almindelig Forberedelsesexamen om Sommeren forandres derhen, at de nævnte Examinere fremtidig afholdes i Tiden mellem den 10de Juni og den 15de Juli, samt at det bestemmes, at den almindelige Forberedelsesexamen ved Paaske afholdes i Tiden mellem den 15de Marts og 30te April;

at den ved kongelig Anordning af 30te August 1881 § 14 Skolerne indrømmede Tilladelse til at modtage Privatister til den almindelige Forberedelsesexamen hæves, saaledes at disse fra førstkommende Sommerexamen at regne ville have at underkaste sig Examen ved Examenskommissionen i Kjøbenhavn.

Hvilket herved meldes Hr. (Rektoren osv.) til behagelig Efterretning med Tilføjende, at man under Dags Dato har ansat hidtilværende Bestyrer af Thisted Realskole, Professor Müller, som Undervisningsinspektør for de kommunale og private Realskoler fra den 1ste April d. A. at regne, i hvilken Egenskab han vil have at fungere som Formand for Examenskommissionen i Kjøbenhavn for Privatister.

28. Marts. **Min. Circ.** til Realskolerne:

Ministeriet skal herved tjenstligst meddele (Hr. Bestyreren), at man under Dags Dato har ansat hidtilværende Bestyrer af Thisted Realskole, Professor Müller, som Undervisningsinspektør for de kommunale og private Realskoler fra 1ste April d. A. at regne, samt at det paa Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har behaget Hans Majestæt Kongen ved allerhøjeste Resolution af 11te d. M. at bifalde, at den ved kongelig Anordning af 30te August 1881 § 14 Skolerne indrømmede Tilladelse til at modtage Privatister til den almindelige Forberedelsesexamen hæves, saaledes at disse fra førstkommende Sommerexamen at regne ville have at underkaste sig Examen ved Examenskommissionen i Kjøbenhavn, samt at den almindelige Forberedelsesexamen fremtidig afholdes ved Paaske i Tiden mellem den 15de Marts og den 30te April og om Sommeren i Tiden mellem den 10de Juni og den 15de Juli.

I Forbindelse hermed vil Ministeriet endvidere have fastsat, at Skolernes Indmeldelser af Dimittender skulle for Paaskeexamens Vedkommende være tilstillede Ministeriet inden 1ste Februar og

for Sommerexamens Vedkommende inden 1ste Maj, samt at der 28. Marts. ved den mundtlige Prøve i ethvert Fag foruden Examinator kun skal være een Censor tilstede; naar der ikke møder en af Undervisningsinspektøren beskikket Censor, vælger Skolen, saavidt mulig udenfor Skolens Lærerpersonele, Censor med Undervisningsinspektørens Approbation. I de Fag, hvori der er skriftlig Prøve, skal der altid beskikkes Censor; kun den beskikkede Censor betales af det Offentlige.

Endnu tilføjes, at Professor Müller i sin Egenskab af Undervisningsinspektør vil have at fungere som Formand for Examenskommissionen i Kjøbenhavn for Privatister.

Min. Circ. angaaende det for Finantsaaret 1887—88 bevil- 16. April.
gede Lønningstillæg for Lærerne ved de lærde Skoler:

I Henhold til Ministeriets Budget for indeværende Finantsaar maa der fra den 1ste d. M. udbetales i Lønningstillæg, hvoraf dog intet Sædomskrivningstillæg beregnes, til samtlige Adjunkter og til Overlærere paa yngst Lønning 33 pCt. af de første 1200 Kr., og til de øvrige Lærere 16½ pCt. af de første 1200 Kr., dog saa at Tillæget nedsættes til det Halve for de Læreres Vedkommende, der ikke ere pligtige at læse de normerede 24 Timer om Ugen. Til de Timelærere, der ere ansatte med et aarligt Honorar af 1200 Kr. og Forpligtelse til at undervise 24 Timer ugentlig, maa der udbetales et Tillæg af 330 Kr. aarlig.

Det tilføjes, at Dyrtdstillæget som Følge af den givne Bevilling bortfalder fra 1ste April.

Min. Circ. til de lærde Skoler og Realskolerne:

30. April.

Paa Grund af et ikke ringe Antal derom indkomne Andragender vil Ministeriet efter Omstændighederne herved tilstaa samtlige Skoler udenfor Kjøbenhavn, der have Tilladelse til at afholde almindelig Forberedelsesexamen, endnu for indeværende Aar, men ogsaa kun for dette, Tilladelse til at modtage Privatister til Prøven. I Henhold hertil forlænges for denne Gang Fristen for Indsendelse af Indmeldelse af Examinander indtil den 10de Maj (istedenfor den 1ste Maj).

Med Hensyn til forskellige indkomne Forespørgsler skal Ministeriet derhos til nærmere Forklaring af dets Cirkulære af 28de Marts d. A. tilføje:

at Bestemmelsen om, at der kun skal være een Censor tilstede, ogsaa gjælder for de Fag, hvormed der er forbunden skriftlig Prøve,

30. April. at Forslaget, som Skolen har at gjøre om en Censor i de Fag, hvori der ikke skal beskikkes nogen af Undervisningsinspektøren, opføres som hidtil paa Indmeldelseslisten, der sendes til Ministeriet,

at Retten til ved Skolerne selv at afholde Tillægsexamen i et eller to Sprog ikke berøres af Cirkulæret,

at Enhver, der ikke idetmindste i de to sidste Aar før Examen har deltaget fuldstændig i Skolens Undervisning, er at betragte som Privatist, jfr. Bekjendtgjørelse af 28de Maj 1859, Post 3, og Ministeriets Skrivelse af 28de Juni 1883 (Meddelelser om det lærde Skolevæsen for 1882—83, S. 158).

2. Mai. **Min. Circ.** I Anledning af forskjellige indkomne Forespørgsler om Beregningen af det paa Ministeriets Budget for 1887—88 opførte Lønningstillæg til Lærerne ved de lærde Skoler skal Ministeriet meddele, at den for Lærere, der ikke ere pligtige at læse de normerede 24 Timer om Ugen, fastsatte Nedsættelse af Tillæg, kun vil komme til Anvendelse med Hensyn til Tillæget til Rektors Lønning, samt at alle andre Lærere oppebære fuldt Tillæg, uden Hensyn til, om de læse under 24 Timer ugentlig. Tillæget vil herefter være at udbetale med følgende Beløb:

Rektor	99 Kr.
Overlærerne af de tre ældste Lønningsklasser .	198 —
Overlærerne af yngste Lønningsklasse og Adjunkter, der ikke ere paa yngst Lønning . .	396 —
Adjunkter paa yngst Lønning, konstituerede Lærere og Timelærere, ansatte med et aarligt Honorar af 1200 Kr. og med Forpligtelse til at undervise i 24 ugentlige Timer	330 —

2. Mai. **Min. Skr.** til Horsens lærde Skole, hvorved Bemærkningerne i Cirkulæret af samme Dag meddeles med Tilføjende, at der efter Bevillingens Indhold ikke vil kunne tillægges Pastor N. N. Andel i den paagjældende Lønningsforhøjelse, da han lønnes med Timebetaling.

12. Mai. **Kgl. Resol.**, hvorved bifaldes, at det Løfte, som Rektorerne ved de lærde Skoler have at aflægge ved den hidtidige Indsættelse i deres Embede, aflægges i Overensstemmelse med den nedenstaaende Formular:

Jeg N. N., som er beskikket til Rektor for , lover for den alvidende Guds Aasyn:

at jeg omhyggeligen og efter bedste Evne vil røgte det 12. Maj.
 mig betroede Embede til Guds Ære og denne Skoles Hæder og Fremme, saaledes at grundig Kundskab i Sprog og Videnskaber efter Skolens foreskrevne Maal troligen bibringes Disciplene, og at disse fremfor Alt vejledes til Gudsfrygt og Sædelighed;

at jeg vil foregaa mine Medlærere og Disciple med et godt Exempel, og i alle Maader føre et Levnet, som sømmer sig for mit Embede;

at jeg med Omhu og Redelighed vil forvalte Skolens Midler og de for Diciplene bestemte Legater og vaage over, at disse uddeles samvittighedsfuldt og retfærdigt;

at jeg nøje vil rette mig efter de for det lærde Skolevæsen gjældende Anordninger og Bestemmelser, og mod Foresatte og Medlærere saa vel som mod Skolens Disciple udvise et saadant Forhold, at Ingen med Grund skal kunne føre Klage over mig.

Alt dette lover jeg, med Regnskabsdagen for Øje, samvittighedsfuldt at ville holde, efter den Naade, som Gud mig dertil vil forlene.

Min. Circ., hvorved Rektorerne anmodes om fra næste Aar 21. Sept. af i de aarlige Skoleefterretninger at optage en Meddelelse om de afholdte Cricketøvelser med Angivelse af, hvor mange Elever og hvilke Klasser der have deltaget i dem, hvor ofte Øvelserne have været afholdte, om Gymnastiktimer have været benyttede dertil, om Cricketkampe mellem Disciplene, indbyrdes eller med fremmede Spillere, have været afholdte, og i saa Fald Resultatet deraf, samt endelig, hvorledes Øvelserne i det Hele have været ordnede, enten ved fri Overenskomst mellem Disciplene eller under Skolens Ledelse og Tilsyn.

1888

Min. Circ. til de lærde Skoler og Realskolerne udenfor 5. Marts. Kjøbenhavn:

Efter et derom fra flere Sider udtalt Ønske vil Ministeriet herved have samtlige Skoler udenfor Kjøbenhavn og Frederiksberg, der have Tilladelse til at afholde almindelig Forberedelsesexamen i Juni—Juli, bemyndigede til under Iagttagelse af nedenstaaende Regler at modtage Privatister til den skriftlige Del af bemeldte Examen, saaledes at de Paagjældende derefter have at underkaste sig den mundtlige Del for Examenskommissionen i Kjøbenhavn, jfr. Ministeriets Cirkulære af 28de Marts 1887.

5. Marts. Inden Udløbet af den for Examenskommissionens Vedkommende fastsatte Indmeldelsesfrist, hvert Aars 15de Maj, have vedkommende Skoler at indsende de befalede Blanketter*) i udfyldt Stand til Universitetspedellen tilligemed 20 Kr. i Indskrivningspenge for hver enkelt af de til Prøven Indmeldte.

Tilsynet med Examinanderne under de skriftlige Udarbejdelser føres for de kommunale og private Realskolars Vedkommende af en af Undervisningsinspektøren beskikket Opsynsmand, hvis Honorar herfor vil være at udrede af den paagjældende Skole, ligesom denne ogsaa er pligtig til at afgive de fornødne Lærerkrafter til saa megen Bistand, som anses nødvendig efter Examinandernes Antal.

Hver Besvarelse bliver at forsyne med Opsynsmandens Navn, der i Forbindelse med en Angivelse af Klokkeslettet for Afleveringen anbringes under Afhandlingen ved Siden af Examinandens egenhændige Underskrift.

Umiddelbart efter Afleveringen af Besvarelserne ville disse for hvert enkelt Fags Vedkommende af Opsynsmanden under hans Segl være at indsende til Undervisningsinspektøren ledsagede af de Bemærkninger, hvortil Opsynsmanden maatte finde Anledning.

Hvilket herved meddeles til behagelig Efterretning.

*) Disse faas hos Universitetspedellen (Nørregade Nr. 8).

5. Marts. **Min. Circ.** til de lærde Skoler og Realskolerne:

Idet Ministeriet omstaaende meddeler en Fortegnelse over saadanne Præparater, som maa anses nødvendige til Støtte for Undervisningen i Naturhistorie i de Skoler, der have Tilladelse til at afholde almindelig Forberedelsesexamen, skal hertil bemærkes, at medens Ministeriet vel for Fremtiden maa gjøre Fordring paa, at enhver Skole, der har eller attraar at opnaa den ommeldte Dimissionsret, er i Besiddelse af en saadan Præparatsamling, har man dog ikke villet binde den enkelte Skole, der allerede maatte være i Besiddelse af et brugbart Grundlag — af større eller mindre Omfang — til at anskaffe just det, der er opgivet i Fortegnelsen. Denne skal kun give en Grænse for, hvad der maa anses for nødvendigt Minimum, og der vil saaledes Intet være til Hinder for, at flere af de opførte Præparater kunne erstattes af andre, der allerede maatte forefindes, forsaavidt disse i tilstrækkelig Grad kunne tjene til Paavisning af det, der skal læres og gjøres Rede for.

Fortegnelse

over Præparater, der maa anses for nødvendige til Støtte for Undervisningen i Naturhistorie i de Skoler, der have Tilladelse til at afholde almindelig Forberedelsesexamen.

Pattedyr.

Et Pattedyrskelet (Hund eller Kat).

Enkelte Hvirvler.

Kranium af Pindsvin.

— Muldvarp.

— Markmus.

— Rotte og Hare.

— Hund og Kat.

— Grævling og Maar.

— en Drøvtygger.

— et Svin.

Skeletteret Fod af en Drøvtygger og af et Svin.

Kindtænder af Oxe og Hest.

Hjørnetand af en Orne.

Horn af Skedehornede.

Hjortetakker.

En Luffe, f. Ex. af alm. Marsvin.

Udstoppede Dyr (eller Spirituspræparater):

Flagermus.

Muldvarp.

Spidsmus.

Rotte eller Mus.

Som karakteristiske Former, der nemt kunne anskaffes, kan nævnes:

Pindsvin, Ilder eller en af Væselerne.

Fugle.

Fugleskelet (mindst af en Dues Størrelse).

Fodformerne (undtagen Løbefod).

Dun, Dunfjer, Dækfjer, Svingfjer, Styrefjer.

Et Par Reder.

Udstoppede Dyr:

En Dag-Rovfugl, en Nat-Rovfugl.

En Drossel.

En Vipstjært eller Sanger (Sylvia).

En Brednæbet.

5. Marts.

En Graaspurv, Bogfinke, Lærke og Musvit.

En Ravnefugl, Stær, Due, Spætte.

En Hønsfugl, en Brokfugl og en Sneppe, en Maage eller Terne.

En And.

Krybdyr.

Firben, Staalorm, Hugorm og Snog (i Spiritus eller udstoppet).

En Skildpadde eller Skildpaddeskal.

Padder.

Salamander ♂ og ♀. Salamanderlarver (forskjellige Udviklingstrin). Haletudser af forskjellig Udvikling (helst af Løgrø). Brun Frø og Løvfrø. Tudse.

Fisk.

Skeletdele af Fisk, saasom: løse Krop- og Halehvirvler; Tungeben med Gjællebuer. Gjællebuer med Gjæller (i Spiritus). Kjæbe af Haj. Pigfinnensk (Aborre, Hundestejl, Ulk). Brystfinnefisk (Torsk, en eller anden Flynder). Bugfinnefisk (Karpe, Ørred, Gjedde og Aal).

Disse Fisk maa enten være udstoppede eller i Spiritus.

Insekter.

En Samling Biller. Nogle Billelarver (Løbebille, Vandkalv, Træbuk). Oldenborre-Larve og -Puppe. Vaarfue og Vaarfluelarver. Myrer og Bier paa forskjellige Udviklingstrin. Bikager. Hvepsebo. Larve af Aftensværmer og Maaler. Sommerfuglepuppe. Nogle Sommerfugle. Nogle Exempler paa «Galledannelser». Fluelarve (Hestebremse). Mygge-Larve og -Puppe. Guldsmed og Larve. Landtæge. Rygsømmen og Skorpiontæge.

Edderkopper.

En stor Edderkop. Skorpion.

Tusindben.

En større Skolopender.

Krebs.

Flodkrebs eller Hummer. Reje. Krabbe. Bænkebidder. Tangloppe. En Langhals.

Ledorme.

Regnorm. Sandorm. Nereide. Igle. Rørrorme-Rør.

Hvidorme.

Spolorm. Leverikte. Led af Bændelorm og Tinte

Blæksprutter.

Tiarmeret Blæksprutte «Meerskum». Vættelys (Ottearmet Blæksprutte).

Snegle.

En Skovsnegl. Vinsnegl. Mose- og Skivesnegl. Albuskjæl. Ormesnekke. Kongesnekke. Porcellænsnekke. Strandsnegl (Sneglehus). En Havsnegl, f. Ex. en Kongesnekke, udkrænget af Skallen, i Spiritus.

Muslinger.

En Musling, udtaget af Skallen. Skaller af Blaamusling, Dammusling, Østers, Sandmusling.

Pighudede.

Søborre. Skal af Søborre. Tordensten. Søstjerne.

Koraldyr.

En Aktinie, Stjernekorall, Hornkorall.

Botanik.

I Spiritus:

Spirende Frø af Hvede, Ært, Bøg.

Rod med Rodhaar.

Knoldformede Rødder.

Spirende Kartoffel.

Mellemstok af Konval og Kodriver.

Hyacintløg, gjennemskaaret.

Gren af Birk med ♂ og ♀ Rakler i Blomst.

— Hassel, El (Avnbøg).

— Pil, ♂ og ♀.

♀ Blomsterstand af Majs,

Blomsterstand af ægte Kastanie.

♂ og ♀ Blomster af Gran eller Fyr.

♂ Blomster af Enebær og Taks.

Mosplante (Jomfruhaar) med Sporehus.

Gjennemskaaren Blomsterstand af Figen.

Humleknopper.

Frukt af Taks og Ene.

Gjennemskaaren Frukt af Pigæble.

5. Marts. Frugt af Natskade, Ribs, Kirsebær eller Slaaen, Brombær, Nellikerod, Ranunkel og Æble; det sidste overskaaret baade paa langs og paatværs.

Tørrede:

Grene med flere Aars Skud.

Bambus og Sukkerrør.

Nødder af Kornsorterne, Ahorn, Alm, Ask, Birk, Eg, Bøg, Hassel, ægte Kastanie (Avnbøg).

(De sidste med Skaalen).

Kapsler af Nellike, Valmue, Judaspenge eller Kaal, Guldregn, Syren, Lilie, Pil, Venusvogn, Buddike af Bulmeurt.

Frugt af Kokuspalmen.

Frugt af Katost (eller bedre: af Stokrose), en Skjærmpolte.

Frugtstand af El, Birk, Gran, Lærk.

En Majskolbe.

Anm. De Præparater, der opbevares i Spiritus, maa kunne tages op af Glasset.

16. April. **Instrux** for Posten som Sang-Inspektør ved de under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet sorterende Skoler og Undervisningsanstalter. (Fastsat af Ministeriet):

Sang-Inspektøren fører Overtilsyn med Sangundervisningen ved de kongelige Skolelærerseminarier, de lærde Skoler og øvrige under Ministeriet sorterende Skoler og Undervisningsanstalter, hvorhos han er Ministeriets Raadgiver i alle Sager vedkommende den nævnte Undervisning.

Han afgiver Betænkning over Sager vedrørende musikalske Gjenstande, som tilstilles ham af Ministeriet, og gjør til dette Indstilling om Iværksættelsen af nye Foranstaltninger, som han maatte anse tjenlige for bemeldte Undervisning.

Han skal paa Stedet undersøge Sangundervisningens Tilstand ved de under Ministeriet sorterende Skoler og Undervisningsanstalter, og har til Rejser i dette Øjemed at anvende mindst 6 Uger aarlig. Navnlig har han aarlig at inspicere de kongelige Skolelærerseminarier og de lærde Skoler, hvorhos han paa sine aarlige Inspektionsrejser inspicerer saa mange andre Skoler, som der maatte gives Lejlighed til at besøge. Ved Valget af de sidstnævnte Skoler maa Hensyn saa vidt muligt tages til, hvilke Skoler efter Erfaringen fra tidligere Inspektionsrejser eller andetsteds fra indhentede Oplysninger maa antages at staa meget tilbage i saa Henseende. Ligeledes har han at inspicere de Skoler, for hvis Vedkommende det særlig forlanges af Ministeriet.

Skolerne i Kjøbenhavn inspicerer han, saa ofte han selv dertil 16. April finder Anledning.

Ved sine Inspektioner, hvorom han saa vidt muligt har at give vedkommende Rektor, Skolebestyrer eller Forstander, i Kjøbenhavn Skoleinspektøren, i Kjøbstæderne Skolekommissionen og for Landsbyskolernes Vedkommende Skoledirektionen, Underretning betimelig forud, forhandler han efter Inspektionens Slutning med vedkommende Skoles Bestyrer eller Bestyrelsesformand angaaende Afhjælpning af de Mangler vedrørende Sangundervisningen, som han maatte forefinde paa det paagjældende Sted. Ved disse Forhandlinger kan, hvis enten Sang-Inspektøren eller Skolens Bestyrer ønsker det, vedkommende Syngelærer tilkaldes. Samtale om Manglerne eller Paapegen af bestemte Fejl bør kun finde Sted i Elevernes eller Skolebørnenes Paahør i saadanne Tilfælde, hvor disses Nærværelse er nødvendig for at godtgjøre Ankens Berettigelse, og hvor Læreren ikke paa anden Maade kan bringes til Forstaaelse af de givne Anvisninger og Vink. Efter endt Inspektion gjør Sang-Inspektøren Indberetning til Ministeriet om, i hvilken Tilstand han har forefundet Sangundervisningen ved de besøgte Skoler og Undervisningsanstalter, og hvad der med Hensyn til Afhjælpning af de mest fremtrædende Mangler af ham er foretaget paa Stedet, ligesom han gjør Forslag om, hvilke yderligere Foranstaltninger der for Ministeriets Vedkommende kunne være at træffe i saa Henseende.

Paa sine Inspektionsrejser, der, forsaavidt de ikke ere særlig forlangte foretagne af Ministeriet, blive at indrette efter en af Ministeriet approberet Rejseplan, nyder Sang-Inspektøren 8 Kr. daglig i Diæter foruden Godtgjørelse efter Regning for Udgifter til selve Rejserne, hvortil han dog saavidt muligt vil have at benytte de almindelige offentlige Befordringsmidler.

Sang-Inspektøren har for Sangens og Musikens Vedkommende at bistaa Inspektøren ved de af Ministeriet oprettede Feriekursus for Lærere og Lærerinder; i den Anledning har han

- 1) at gennemgaa de Ansøgninger om Kursus i Sang og Musik, der tilstilles ham fra Kursus-Inspektøren,
- 2) at forhandle med denne om, hvilke Ansøgere efter hans Skjøn særlig bør komme i Betragtning,
- 3) at ordne og bære Ansvaret for de Læreres og Lærerinders Undervisning, hvem der tilstaaes Kursus, alt indenfor de Regler med Hensyn til det Pekuniære, der opgives ham af Kursus-Inspektøren,
- 4) at give en kort Indberetning til Kursus-Inspektøren om Del-

16. April. tagernes Flid og Fremgang, saaledes affattet, at det deraf kan ses, om denne har været saaledes, at Vedkommende kan anbefales enten til et nyt Kursus i Sang og Musik, hvis Kursus'et heri ikke er afsluttet, eller i et andet Fag.

Sang-Inspektøren har tillige at fungere som Examinator i Sang og Musik ved Skolelærer- og Skolelærerindeexamen og modtager for dette særlige Hverv det paa Finantsloven tilstaaede Honorar udbetalt af Formanden for Examenskommissionen. De Regler, der hidtil ere fulgte ved Bedømmelsen af Sang, Musik og Orgelspil ved disse Examinere, maa ikke forandres uden efter Samraad med Formanden (eventuelt Ministeriet). Med Hensyn til Tiden for Prøvernes Afholdelse maa Sang-Inspektøren rette sig efter de af Formanden i saa Henseende trufne Bestemmelser.

I det Sang-Inspektøren tillagte aarlige Honorar er ikke indbefattet Godtgjørelse for Skrive- og Kontorrekvisiter samt for Udgifterne til trykte Anmeldelsesblanketter og til Porto i Anledning af Inspektionsrejserne.

17. April. **Min. Circ.** til de offentlige lærde Skoler: Da Ministeriet maa anse det for at være en Sag af Vigtighed for Gymnastik- og Sangundervisningens Fremme i de lærde Skoler, at Skolens Rektor overværer Gymnastikinspektørens og Sanginspektørens Inspektioner i den ham underlagte Skole i hele den Tid, i hvilken Inspektionen staar paa, idet der kun derved vil kunne opnaas fuld Garanti for et i alle Henseender sikkert Grundlag for de Forhandlinger, der efter Inspektionens Slutning skulle finde Sted mellem Skolens Rektor og vedkommende Inspektør om Afhjælpning af de Mangler, som den Sidstnævnte maatte forefinde ved Gymnastik- eller Sangundervisningen, maa Ministeriet anmode Hr. Rektoren om, hvor ikke uovervindelige Hindringer stille sig i Vejen derfor, for Fremtiden stadig at ville overvære de nævnte Embedsmænds Inspektioner i Skolen lige fra Inspektionens Begyndelse og indtil dens Slutning. Ved denne Foranstaltnings Gjennemførelse vil ogsaa Ministeriet blive sat i Stand til paa den retfærdigst mulige Maade at afgjøre de Besværinger, der indkomme hertil over, hvad der ved saadanne Lejligheder maatte tildrage sig.

20. April. **Min. Bekjendtgjørelse** angaaende Ophævelse af Post 10 i Anordning af 30te August 1881 og af § 2 b i Anordning af 12te Maj 1882:

Under Dags Dato har det paa en af Ministeriet for Kirke-

og Undervisningsvæsenet derom nedlagt allerunderdanigst Fore- 20. April.
stilling behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at bifalde:

- 1) at de i de allerhøjeste Anordninger af 30te August 1881 Post 10 og 12te Maj 1882 § 2 b indeholdte Bestemmelser om Adgang for dem, der have bestaaet almindelig Forberedelsesexamen, til derfra at overføre Karaktererne i Historie, Geografi, Mathematik, Naturlære og Naturhistorie og Karaktererne i Historie, Geografi og Naturhistorie, henholdsvis til Skolelærerexamen og til Skolelærerindeexamen, sættes ud af Kraft for deres Vedkommende, der bestaa almindelig Forberedelsesexamen senere end i Sommeren 1888, samt
- 2) at Adgangen for dem, der have bestaaet almindelig Forberedelsesexamen inden den 15de Juli d. A., til paa den i disse Bestemmelser ommeldte Maade at overføre Karakterer fra denne Examen til Skolelærer- eller Skolelærerindeexamen kun skal staa aaben i tre Aar, sidste Gang ved Skolelærer- og Skolelærerindeexamen, som afholdes i 1891.
Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

Min. Bekjendtgjørelse angaaende Afholdelsen af almindelig 10. Juni.
Forberedelsesexamen ved Examenskommissionen i Kjøbenhavn tre Gange aarlig:

Paa derom af Ministeriet nedlagt allerunderdanigst Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen ved allerhøjeste Resolution af 17de Maj d. A. allernaadigst at bifalde, at almindelig Forberedelsesexamen ved Examenskommissionen i Kjøbenhavn med tilhørende Tillægsexamina fremtidig afholdes 3 Gange aarlig, nemlig foruden i Januar og Juni—Juli Maaneder tillige i Oktober Maaned.

I Forbindelse hermed vil Ministeriet have fastsat:
at den nævnte Efteraarsexamen vil være at afholde mellem den 15de Oktober og 15de November,
at den, der har indstillet sig til almindelig Forberedelsesexamen i Juni Maaned, hvad enten han har fuldendt Examen eller forladt samme efter Prøve i et eller flere Fag, ikke atter kan indstille sig til Examen i Oktober s. A., ligesaa lidt som en Examinand fra sidstnævnte Examen atter kan indstille sig til Examen i den næstkommende Januar Maaned, samt
at Aldersdispensation ikke behøver at søges for Examinander ved Examen i Oktober, naar de fylde 15 Aar (for Kvinders Vedkommende 17 Aar) inden 1ste December s. A.

10. Juni. **Kgl. Resol.**, hvorved bifaldes, at den sædvanlige aarlige Skolebetaling for Disciple i Rønne højere Realskoles nederste Klasse fra den 1. Oktober s. A. at regne nedsættes til et Beløb af 48 Kroner.
21. Sept. **Min. Skr.** til Rønne højere Realskole, hvorved bifaldes, at det ugentlige Timeantal i Skolens nederste Klasse indskrænkes til 32 Timer, deri indbefattet Timerne i Sang og Gymnastik, fra Begyndelsen af Skoleaaret 1889—90 at regne.
29. Sept. **Min. Skr.** til Randers lærde Skole ang. en Forespørgsel om, hvorvidt der maatte kunne tilstaaes en Discipel, der var bleven optagen i Skolen samtidig med, at hans Broder havde maattet overflyttes fra samme til Aarhus Kathedralskole for at forberedes til Afgangsexamen i matematisk-naturvidenskabelig Retning, Moderation i Skolepenge som anden Broder, saa længe den ældre Broder var Discipel i Aarhus Skole:
- Da Ministeriet i det anførte Tilfælde, hvor den ældre Broders Udtrædelse af Skolen er bleven nødvendiggjort ved Mangelen af et gennemført matematisk-naturvidenskabeligt Kursus ved Randers lærde Skole, finder, at Billighed taler for at indrømme den yngre Broder den samme Stilling, som vilde være tilkommen ham, hvis den førstnævnte havde kunnet afslutte sin Skolegang sammesteds, bevilger Ministeriet, at den paagjældende Discipel maa, saa længe Broderen forbliver i Aarhus Kathedralskole, nyde Moderation i Skolebetalingen som anden Broder, og at Forskjellen mellem det af ham betalte sædvanlige Kontingent for anden Halvdelen af Juli Kvartal og den modererede Betaling for dette Tidsrums Vedkommende godtgjøres ham ved Likvidation i Kontingentet for Oktober Kvartal.
13. Okt. **Min. Skr.** til Skolebestyrer N. N., hvorved tilkjendegives, at en Elev, der har bestaaet almindelig Forberedelsesexamen med to Sprog og derved opnaaet et Pointsantal af $112\frac{1}{3}$, ikke kan betragtes som havende bestaaet Examen med $112\frac{1}{2}$ Points, altsaa med Udmærkelse, og at der i det Hele ikke for den nævnte Examens Vedkommende, saaledes som ved Afgangsexamen for Studerende, haves Hjemmel til i noget Tilfælde at forhøje et bruddent Pointsantal med Tillæg af $\frac{1}{3}$ eller en mindre Brøk,

samt endelig, at de gjældende Regler om Karakterberegningen medføre, at man for at opnaa Udmærkelse ved Examen med to Sprog maa have erholdt mindst $112\frac{2}{3}$ Points. 13. Okt.

Min. Bekjendtgjørelse angaaende en Tillægsexamen i Naturlære for dem, der have bestaaet 4de Klasses Hovedexamen i sproglig-historisk Retning: 5. Jan.

Under Hensyn til, at der ved Ansættelse i Stillinger, til hvilke Adgangen iøvrigt staar aaben for dem, der have bestaaet 4de Klasses Hovedexamen ved de offentlige lærde Skoler og ved de private Skoler, som ere berettigede til at afholde denne Examen med den ved Lov af 1ste April 1871 § 5 fastsatte Retsvirkning, kan blive Spørgsmaal om at kræve Bevis for Kundskaber i Naturlære, har Ministeriet under Dags Dato fastsat, at de, der som Skoledisciple have underkastet sig 4de Klasses Hovedexamen i sproglig-historisk Retning og opnaaet det ved Ministeriets Bekjendtgjørelse af 9de August 1871 fastsatte Pointsantal af 33, kunne, uden dertil at behøve nogen særlig Tilladelse, indstille sig til en supplerende Prøve i Naturlære ved en af de Skoler, der have Ret til at afholde 4de Klasses Hovedexamen eller almindelig Forberedelsesexamen, samt ved Kommissionen for Afholdelsen af almindelig Forberedelsesexamen, til den Tid, da de nævnte Examineringer regelmæssigt afholdes. Denne Tillægsprøve bliver at afholde i samme Omfang, som det, der ved allerhøjeste Anordning af 30te August 1881 § 4 er foreskrevet for Prøven i Naturlære ved almindelig Forberedelsesexamen, og kun de, der mindst opnaa Karakteren «godt», anses for at have bestaaet. Med Hensyn til Anmeldelsen af Examinander for Ministeriet og Bedømmelsen ved Censorer gjælde de samme Regler for denne Prøves Vedkommende som for almindelig Forberedelsesexamen og 4de Klasses Hovedexamen i det Hele.

Naar bemeldte Tillægsexamen tages ved en af de offentlige lærde Skoler eller ved Examenskommissionen, erlægges ved Indtegningen et Gebyr af 4 Kroner, medmindre den Paagjældende medbringer Testimonium for at have bestaaet 4de Klasses Hovedexamen ved en offentlig lærd Skole, da Prøven i saa Fald afholdes gratis.

De, der kun have bestaaet den for Privatister foreskrevne Prøve i 4de Klasses Afslutningsfag, have ingen Adgang til at underkaste sig den omhandlede Tillægsprøve i Naturlære.

21. Jan. **Min. Bekjendtgjørelse** om Kontrol med Realskolernes Undervisning i Gymnastik og Sang:

For at en Realskole kan erholde Dimissionsret, vil der for Fremtiden blive fordret, at Undervisningen i Gymnastik og Sang underkastes den samme Kontrol som Skolens øvrige Undervisning, samt at den autoriserede Lærebog i Gymnastik og det af Ministeriet under Dags Dato approberede Regulativ for Sangundervisningen i Realskolerne følges ved Undervisningen i disse Fag.

21. Jan. **Regulativ** for Sangundervisningen i Realskolerne (approberet af Ministeriet):

Formaalet for denne Undervisning er, at Eleverne bringes til ikke blot at kunne deltage i Korsang (to-, tre- og firstemmig Sang) med smukt og musikalsk Foredrag, men ogsaa til at kunne synge enkeltvis smukt og sikkert, og at de ved deres Afgang fra Skolen have lært de almindelig anvendte Koraler, Folke- og Fædrelandssange saaledes, at de have tilegnet sig dem som deres Ejendom. Af Theori erhverves saa meget Kjendskab til Noder og Takt, at Eleverne saa vidt muligt kunne synge à prima vista i de letteste Tonearter. Af Musikkens Historie bør Eleverne gøres bekjendte med de mest fremtrædende af Landets Komponister.

§ 1.

Læseplanen bestemmer det ugentlige Antal Timer til Sangundervisningen i alle Klasser.

§ 2.

Skalaer, Melodier og Akkorder indøves med Ledsagelse af Violin. Naar en Melodi er lært, vænnes Disciplene til at synge den uden Hjælp; men det paases, at Udførelsen sker korrekt, og at Taktstokken punktlig følges. Melodien bør altid indøves til den Tekst, til hvilken den er skreven.

Anm. I Skoler, hvor Disciplene opnaa at synge «fra Bladet» (à prima vista), anbefales Violinen til at kontrollere Sangens Renhed.

§ 3.

Taktering indøves saaledes, at Disciplene kunne slaa Takt med Haanden til en Skala i forskjellig Rythmus, samt til rytmisk lette Sange.

Anm. Disciplene bør altid staa op, medens de synge.

§ 4.

Omfanget af Skalaer og Sange holdes efter Alderen indenfor Barnestemmens Grænse, ligesom Udførelsen bør ske mezzo-forte eller piano fra \bar{g} med Falsetten.

§ 5.

I Almindelighed bør ingen Discipel fritages for at deltage i Undervisningen de første 3 Aar, da det musikalske Anlæg ofte udvikles sent, især hos Børn, der ikke høre Sang og Musik i Hjemmet.

§ 6.

Gjennem alle Syngeklasser anbefales det at anvende mindst et Kvarter af Timen til Skala-, Træffe- og Syngeøvelser for at danne Stemmen, skærpe Øret og udvikle Opfattelsesevnen. Saa-danne Øvelser kunne synges paa a eller la, indtil Noderne ere lærte.

En Gang imellem bør Eleverne høres enkeltvis i Sætninger af de lærte Sange.

§ 7.

Den enstemmige Sang bør danne Grundlaget for Sangundervisningen, hvorfor den maa være tilfredsstillende, inden to- og trestemmige Sange indøves.

Anm. For at fremme den flerstemmige Sang anbefales det, at de ældste Klassers bedste Elever samles en Time ugentlig udenfor Skoletiden.

§ 8.

I enhver Realskole bør findes en Nodetavle og Syngetavlen for Folke- og andre Skoler Nr. 1.

Nodetavlen maa være mindst 2 Alen høj og $1\frac{1}{2}$ Alen bred med 9 paamalede Systemer.

Noderækken:

males paa øverste System, C-Dur og a-Mol Skala paa 2det og 3dje, og de øvrige staa blanke til Brug ved Undervisningen.

Anm. I Skoler, hvor Forholdene tillade en videre gaende Sangundervisning, anbefales Syngetavle Nr. 2.

Der bør føres en særlig Protokol, i hvilken der indføres alt, hvad der efterhaanden læres, og hvor i Bøgerne det findes.

Undervisningen inddeles i fire Afdelinger.

1ste Afdeling.

Følgende Koraler anbefales til Indøvelse efter Berggreens Koralbog:

1. Alene Gud i Himmerig. 2. Lovsynger Herren. 3. Nu takker Alle Gud. 4. Op al den Ting, som Gud har gjort. 5. Befal du dine Veje. 6. Nu ringe alle Klokker mod Sky. 7. Lovet være Du, Jesu Krist. 8. Julen har Englelyd. 9. Du Herre Krist. 10. Krist stod op af Døde. 11. Jeg veed et lille Himmerig. 12. Det kimer nu til Julefest.

Et Antal af 10 enstemmige Folke- og Fædrelandssange bør være lært i Aarets Løb. Eleverne gjøres bekendte med Noderne i C-Dur fra g og til \bar{g} .

C-Dur og a-Mol-Skala indøves paa a eller la, indtil Noderne ere lærte.

Anm. Det anbefales at begynde Sangtimen gennem alle Klasser med Skalasang.

2den Afdeling.

Følgende Koraler anbefales til Indøvelse:

1. Jesu, din søde Forening at smage. 2. Jesus er mit Liv i Live. 3. Hvor salig er den lille Flok. 4. Frygt, mit Barn, den sande Gud. 5. Vor Gud han er saa fast en Borg. 6. Af Højheden oprunden er. 7. Kirken den er et gammelt Hus. 8. Enhver, som tror og bliver døbt. 9. Hvo ikkun lader Herren raade. 10. Med Sorgen og Klagen hold Maade. 11. Saa vil vi nu sige hverandre Farvel. 12. Amen raabe hver en Tunge.

Indøvelse af nogle tostemmige Sange, og desuden maa 10—12 enstemmige Folke- og Fædrelandssange med tilhørende Tekst være lærte.

C-Dur, a-Mol, G-Dur og e-Mol Skala synges paa Nodernes Navne.

Syngetavle Nr. 1 og smaa Træffeøvelser anbefales og, hvor Forholdene tillade det, Træffeøvelserne Nr. 1—50.

3dje Afdeling.

Følgende Koraler anbefales til Indøvelse:

1. Den signede Dag med Fryd vi ser. 2. Vi tro, vi alle tro paa Gud. 3. Til Himlene rækker din Miskundhed, Gud. 4. Giv jeg, o Herre, følger dig. 5. Guds Menighed, syng for

vor Skaber i Løn. 6. Nu hviler Mark og Enge. 7. Den yndigste Rose er funden. 8. Jesu, dine dybe Vunder. 21. Jan.

Indøvelse af nogle tostemmige og, hvis Forholdene tillade det, enkelte trestemmige Sange. 10 enstemmige Folke- og Fædrelandssange bør læres i Aarets Løb.

Syngetavle Nr. 1 gennemgaas, og der fortsættes med Træffeøvelserne i C-Dur (Træffeøvelserne Nr. 1—97). Skalaerne: C-Dur, a-Mol, G-Dur, e-Mol, D-Dur, h-Mol, F-Dur, d-Mol, B-Dur og g-Mol.

4de Afdeling.

Følgende Koraler anbefales til Indøvelse:

1. Jeg vil din Pris udsjunge. 2. Himlen aabnes, Mørket svinder. 3. Jesus lever, Graven brast. 4. Naturen holder Pinsefest. 5. I Jesu Navn bør al vor Gjerning ske. 6. Vær velkommen, Herrens Aar. 7. Herre, jeg har handlet ilde.

Indøvelse af to- og trestemmige Sange. 10 enstemmige Folke- og Fædrelandssange bør læres i Aarets Løb.

Træffeøvelser med #er og b'er (Træffeøvelserne Nr. 1—185). Den kromatiske Skala indøves. Skalaerne: C-Dur, a-Mol, G-Dur, e-Mol, D-Dur, h-Mol, A-Dur, fis-Mol, F-Dur, d-Mol, B-Dur, g-Mol og Es-Dur, c-Mol.

Anm. 1. Efter Oprykning i en højere Klasse repeteres tidligere lærte Melodier.

Anm. 2. Ud af Noderækken kan dannes Træffeøvelser med Pegestokken, hvilke afpasses efter hver enkelt Klasses Standpunkt.

Anm. 3. Saafremt ældste Klasses Disciples Stemmer ere i Overgangsperioden, transponeres alle de enstemmige Sange et Par Toner ned. Til den flerstemmige Sang synger denne Klasse kun den dybeste Stemme.

Anm. 4. Med Hensyn til Inddelingen efter Klasser eller efter Stemmer overlades det til Bestyreren og Syngelæreren at ordne dette efter Skolens Tarv.

Min. Circ. til Realskolerne:

15. Febr.

Da Ministeriets Opmærksomhed er bleven henledet paa, at der ved enkelte Realskoler er til den forestaaende Afholdelse af almindelig Forberedelsesexamen blevet indmeldt Elever, der opgive tre fremmede Sprog til Examen, uagtet det ene af disse, nemlig Fransk, ikke er optaget blandt de paagjældende Skolers

15. Febr. Undervisningsfag, saaledes at Examinanderne maa være blevne underviste deri privat og udenfor Skoletiden, finder Ministeriet Anledning til at bringe til almindelig Kundskab, at da de Skolerne givne Tilladelser til at afholde Examen kun gjælde for de Fag, der ere optagne i deres regelmæssige Kursus, kan Ingen indstille sig til Prøve i Tysk eller Fransk, enten i Forbindelse med den øvrige Del af almindelig Forberedelsesexamen eller som særskilt Tillægsprøve, ved en Skole, som ikke selv giver sine Elever Undervisning i Sproget. I Forbindelse hermed skal Ministeriet tilføje, at naar den omhandlede Prøve i Sprog ønskes taget særskilt som Tillægsprøve, kan dette ikke ske forinden Vedkommende har underkastet sig Examen i det Hele.

7. Marts. **Min. Circ.** til de lærde Skoler og Realskolerne om Ordningen af Forholdene ved skriftlig Examen:

Da Antallet af private Skoler, som erholde Dimissionsret til de forskjellige Examina, er i stadig Tiltagen, og man har Anledning til at formode, at ikke alle ere tilstrækkelig nøje bekendte med Reglerne for Ordningen af Forholdene ved skriftlig Examen, ligesom ogsaa adskillige Ændringer i og Tilføjelser til de hidtil gjældende og i Praxis fulgte Regler have vist sig ønskelige, har Ministeriet fundet det rettest paany at udstede et Cirkulære om denne Sag og fastsætter da herved følgende Bestemmelser til fremtidig Iagttagelse:

1. Samtlige Opgaver skulle senest 4 Dage før den skriftlige Examens Begyndelse være sendte til Skolernes Rektorer og Bestyrere. Dissè anmodes om samtidigt med Indmeldelsen af Examinanderne at indsende en Opgivelse af, hvor mange Exemplarer de behøve af hver enkelt Opgave, saaledes at Antallet beregnes til 3 udover Examinandernes Antal. Af hver Opgave især indesluttet det forlangte Antal Exemplarer i en stærk Konvolut, der tillukkes med et Segl i Lak og bærer en Paaskrift, som angiver Skolens Navn, Opgavens Art, Exemplarernes Antal og den Dag og Time, da Opgaven skal tages frem til Besvarelse. En saadan Opgavekonvolut maa ikke aabnes før paa det til Besvarelsen fastsatte Tidspunkt. Samtlige Opgavekonvolutter til hver enkelt Skole indesluttet og oversendes til dens Rektor eller Bestyrer i en Konvolut, som Adressaten strax efter Modtagelsen skal aabne for at forvise sig om, at alle Opgavekonvolutter ere tilstede; skulde der være indløbet nogen Fejl, maa han ufortøvet underrette Undervisningsinspektionens Formand,

eller, for de private og kommunale Realskolers Vedkommende, 7. Marts. Undervisningsinspektøren derom.

2. Hver af de private lærde Skoler og af de kommunale og private Realskoler skal ved skriftlig Examen have een eller flere fremmede Tilsynsmænd, som kunne antages at have Evne til at føre et omhyggeligt Tilsyn. Tilsynsmændene ansættes ved Skolerne i Kjøbenhavn af vedkommende Undervisningsinspektør, ved Skolerne i Provinserne af deres Bestyrere, som anmodes om samtidigt med Indmeldelserne til Examen at indgive Meddelelse om, hvilke fremmede Tilsynsmænd de have valgt. Der skal være mindst een fremmed Tilsynsmand for hvert Lokale, hvori der skrives; forsaavidt der i noget Lokale er mellem 20 og 40 Examinander, skal der være 2 fremmede Tilsynsmænd, er der mellem 40 og 60, skal der være 3, o. s. fr. Bestyrerne for de kjøbenhavnske Skoler anmodes om senest en Uge før Examens Begyndelse at ville meddele vedkommende Undervisningsinspektør, hvor mange fremmede Tilsynsmænd de i Henhold til disse Regler behøve ved hver enkelt Prøve. Hver Tilsynsmand lønnes med 1 Krone for Timen, og Lønnen udredes af Skolen, ved hvilken de ere ansatte. Hver modtager af den, som har ansat ham, et Exemplar af nærværende Cirkulære som Instrux om, hvorledes han har at forholde sig.

3. Foruden de fremmede Tilsynsmænd skal et passende Antal af Skolens Lærere være tilstede i Lokalet og deltagende i Tilsynet.

4. Alle de Tilsynshavende skulle have deres Opmærksomhed udelukkende henvendt paa Examinanderne, og de maa derfor ikke selv beskæftige sig med Læsning eller Skrivning eller uden Nødvendighed tale sammen eller overhovedet foretage sig noget, der kan bortlede deres Opmærksomhed fra Examinanderne. Af og til maa de gjøre en Runde i Lokalet, men de skulle omhyggeligt vogte sig for paa nogen Maade at forstyrre Examinanderne i deres Arbejde.

5. Examinanderne anbringes i Lokalerne efter følgende Regler: Naar (som navnlig i Realskolerne) alle de i et Lokale samlede Examinander skrive samme Opgave samtidigt, bør de sidde saa langt fra hverandre, at to Examinander ikke kunne naa hinanden ved samtidigt at udstrække Armene. Naar derimod en Skole har Examinander af forskjellig Art og med forskjellige Opgaver samlede i eet Lokale til samme Tid, anbringes de blandede imellem hverandre saaledes, at det saavidt muligt undgaas, at to, der skrive samme Opgave, komme til at sidde

7. Marts. ved Siden af hinanden, og Afstanden kan da formindskes noget mellem saadanne, der ikke skrive samme Opgave. Enhver Examinand bør, saavidt det lader sig gjøre, hele Examen igjennem beholde den Plads, der fra Begyndelsen af er ham anvist. Den fremmede Tilsynsmand bør ved Begyndelsen af hver Prøve, ledsaget af Skolens Bestyrer eller Inspektør, forvisse sig om, at disse Regler ere fulgte. Skulde han anse Forandringer i den af Skolen forud truffne Ordning af Examinandernes Pladser for nødvendige, maa Skolen rette sig efter hans Ønsker i saa Henseende.

6. Enhver Examinand faar af Skolen udleveret et af de ved den brugelige Examenshæfter samt Papir til Kladdeskrivning, og han medbringer selv Skrivematerialier, eventuelt Tegnematerialier og Bestik. Ved alle Prøver i Mathematik, hvor der kan blive Anvendelse for Logarithmetabellen, medbringer hver Examinand sin; ved Prøven i fransk Stil medbringer hver et dansk-fransk Lexikon. Disse Bøger skulle ved Prøvens Begyndelse efterses af Skolens Bestyrer eller den fremmede Tilsynsmand; ligeledes Skrivemapper, hvis nogen Examinand medbringer en saadan. Ingen andre Bøger eller Papirer og ingen Optegnelser af nogensomhelst Art maa af Examinanden tages med ind i Examenslokalet; opdages det, efter at Prøven er begyndt, at nogen Examinand har overtraadt dette Forbud, skal han øjeblikkelig bortvises fra Examen. Bestemmelserne i dette Stykke saavelsom de i de følgende Stykker 7, 9, 10, 11, 12 skulle forud for Examen være meddelte samtlige Examinander af den Skoles Bestyrer, ved hvilken de indstille sig.

7. Examenslokalet aabnes 10 Minutter før det til Prøvens Begyndelse fastsatte Klokkelæt, og samtlige Tilsynsmænd maa da være tilstede for, efterhaanden som Examinanderne komme, at anvise hver især hans Plads. Alle Examinanderne skulle være samlede inden Klokkelættet; udebliver nogen udover dette Tidspunkt, skal han i Reglen ikke have Adgang til at deltage i Prøven, men det kan dog undtagelsesvis tilstedes ham, naar han efter Bestyrerens og den fremmede Tilsynsmands Skjøn anfører lovlige Grunde for sin Forsinkelse, og det tillige efter alle Omstændigheder tør antages som sikkert, at ingensomhelst Meddelelse om Opgaven ad nogen Vej har kunnet tilflyde ham. Forefalder noget saadant, skal den fremmede Tilsynsmand strax efter Prøven afgive en udførlig Meddelelse derom til vedkommende Undervisningsinspektør, som da, i vanskelige Tilfælde efter Forhandling med Ministeriet, skal afgjøre, hvorvidt Prøven for den

paagjældende Examinands Vedkommende skal kjendes gyldig 7. Marts. eller ej.

8. Paa det fastsatte Klokkeslæt begynder Prøven, idet den fremmede Tilsynsmand bryder Seglet for Opgavekonvolutten, som Skolens Bestyrer eller Inspektør har bragt hid, og derpaa i Forening med den tilsynshavende Lærer tildeler hver Examinand især eet Exemplar af den Opgave, han skal skrive; naar Fordeelingen antages endt, rettes der det Spørgsmaal til Examinanderne, om hver især har faaet, hvad han skal have. De overkydende Exemplarer af Opgaven opbevares af den fremmede Tilsynsmand til Prøvens Slutning og overgives da af ham til Skolens Bestyrer. Intet Exemplar af Opgaven maa bringes udenfor Lokalet, saalænge Prøven varer.

9. Under Prøven maa Examinanderne under ingen Omstændigheder tale til hverandre eller laane nogetsomhelst af hverandre. Ønsker en Examinand noget, f. Ex. Kniv, Viskelæder, Penne, Papir, Examenshæfter eller deslige, skal han henvende sig derom til den fremmede Tilsynsmand, der af Skolen forsynes med slige Ting og har dem liggende paa sin Plads til Udlaan. Ingen af de Tilsynshavende maa meddele nogen Examinand nogensomhelst Oplysning vedrørende Opgaven.

Examinanden maa i Reglen ikke forlade Lokalet, før han afleverer sin Besvarelse; skulde det imidlertid være ganske nødvendigt for ham, kan det tilstedes, men Skolen maa da efter bedste Evne have sørget for, at Tilladelsen ikke kan misbruges, og han skal ledsages af en af de tilsynshavende Lærere. Mere end een Examinand ad Gången maa under ingen Omstændigheder, Sygdomstilfælde fraregnede, forlade Lokalet.

11. Gribes en Examinand i utvetydigt Forsøg paa ad uretmæssig Vej at skaffe sig Hjælp til Besvarelse af Opgaven, skal Bestyreren og den fremmede Tilsynsmand strax bortvise ham fra Examen, og han maa da ikke indstille sig til nogen Examen paany før efter et Aars Forløb. Hvis der forefalder noget, som giver nogen af de Tilsynshavende grundet Anledning til at formode, at en Examinand har forsøgt eller forsøger slig uærlig Færd, skal Bestyreren i Forening med de Tilsynshavende strax nøje undersøge Sagen, og viser da Formodningen sig rigtig, skal Examinanden ligeledes strax bortvises; lader Vished sig ikke tilvejebringe, maa Examinanden fortsætte Examen, men den fremmede Tilsynsmand skal da efter Prøven give vedkommende Undervisningsinspektør nøjagtig Meddelelse om det forefaldne i et Brev. Paa lignende Maade skulle Bestyreren og Censorerne i

7. Marts. Forening gaa frem, hvis der ved Censuren af Besvarelserne skulde opstaa Formodning om, at nogen Examinand har begaaet Uærlighed. Den Examinand, som har hjulpet eller forsøgt at hjælpe en anden paa uretmæssig Vis, bortvises ligeledes fra Examen, men maa indstille sig paany efter et halvt Aars Forløb.

12. Prøvens Varighed maa ikke for nogen Examinands Vedkommende, selv om tilfældigt indtrufne Omstændigheder skulde have berøvet ham en Del af den tilmaalte Tid, udstrækkes ud over den paa Examensskemaet fastsatte Tidsgrænse. Naar en Examinand afleverer sin Besvarelse til den fremmede Tilsynsmand, skal denne paase, at den er mærket med Navnet paa Skolen, Klassen og Faget samt med Examinandens egenhændigt skrevne Navn, og han skal selv skrive sit eget Navn derpaa samt Angivelse af Klokkeslættet for Afleveringen.

13. Naar alle Besvarelser ere afleverede, skulle Bestyreren og den fremmede Tilsynsmand i Forening indpakke dem sammen med et Exemplar af Opgaven, og Pakken skal lukkes baade med Skolens og den fremmede Tilsynsmands eget Segl. Derefter skal Bestyreren, for de kommunale og private Realskolars Vedkommende, sende Pakken til den i Faget beskikkede Censor, hvilket ligeledes gjælder for de øvrige Skoler, forsaavidt ikke anden Aftale maatte være truffen forud mellem den fremmede Censor og Skolen. Hvis der for nogen Examinands Vedkommende ved en Prøve er forefaldet nogensomhelst Uregelmæssighed, skal den fremmede Tilsynsmand efter Prøvens Slutning uopholdelig sende skriftlig Meddelelse derom til vedkommende Undervisningsinspektør.

14. Med Hensyn til den skriftlige Del af den almindelige Forberedelsesexamen, som afholdes ved Examenskommissionen, samt de forskjellige Tillægsexamina, gjælde af de ovenstaaende Regler alle de, som efter Forholdenes Natur kunne komme til Anvendelse. Det samme er Tilfældet for Statsskolernes Vedkommende, ved hvilke forøvrigt de Tilsynsførende ved skriftlig Examen fremdeles vælges paa samme Maade som hidtil.

12 Marts. **Min. Circ.** til Realskolerne:

Da det til Gjennemførelse af Kontrollen med de kommunale og de private Realskoler har vist sig nødvendigt, at Undervisningsinspektionen til Stadighed har Kundskab dels om Undervisningens Ordning, dels om Lærerpersonalet ved de enkelte Skoler, vil Ministeriet herved have fastsat, at der fra enhver af de kommunale og de private Realskoler, som have Tilladelse til

at afholde almindelig Forberedelsesexamen, inden Udgangen af den anden Maaned efter Begyndelsen af hvert nyt Skoleaar, regnet fra Skolens almindelige Examenstid, skal indsendes til Undervisningsinspektøren for Realskolerne en Plan for Undervisningen i det løbende Skoleaar, som angiver de forskjellige Fags Forde-
ling paa de ugentlige Undervisningstimer og imellem Lærerne, saaledes at det kan ses, hvormange ugentlige Timer, der gives i hvert Fag og af hver enkelt Lærer. I Forbindelse hermed vil Ministeriet have Skolerne udenfor Kjøbenhavn anmodede om ved enhver Forandring i Lærerpersonalet at afgive Indberetning til Undervisningsinspektøren om, hvilken Lærer der afgaar og hvem der eventuelt træder i hans Sted.

Min. Circ. til de lærde Skoler og Realskolerne vedrørende Karaktergivning
24. April.
ved Examineringerne:

I Henhold til en nærmere motiveret Indstilling, der først er fremkommen fra Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler i 1887 og senere gjentagen af den nuværende Inspektion, hvilken Indstilling ogsaa er tiltraadt af Undervisningsinspektøren for de kommunale og private Realskoler, vil Ministeriet herved have fastsat som Regel for Afholdelsen af samtlige Examineringer ved Skolerne, at ved Forhandlingen om Karaktererne efter Examineringens Afslutning maa ingen Andre være tilstede end Examinator og Censorer, da Forhandlingen mellem de rette Vedkommende kun under en saadan Ordning kan føres med den tilbørlige Frihed. Skolernes Rektorer eller Bestyrere kunne dog anmodes om at komme tilstede, naar deres Nærværelse af Examinator og Censorer anses for ønskelig eller nødvendig til Afgjørelse af et eller andet opstaaet Spørgsmaal.

Naar Censureringen er afsluttet, overgives Karakterlisten til Skolens Bestyrer, som besørger de faldne Karakterer indførte Examensprotokollen og lader denne underskrive.

Min. Skr. til Rektoren for Viborg Kathedralskole, hvori det 18. Mai.
efter dennes Forespørgsel udtales, at Bestemmelsen i Cirkulæret af 7de Marts s. A. § 8 om, at intet Exemplar af de skriftlige Opgaver ved Skolernes Examineringer maa bringes udenfor Lokalet, hvori Prøven afholdes, saa længe denne varer ved, ogsaa ved de offentlige lærde Skoler maa overholdes efter sin Ordlyd, saaledes at den af Rektoren nærmere omtalte Praxis ved Viborg Kathedralskole og andre Skoler, hvorefter Opgaverne til Afgangsexamen ere blevne benyttede samtidig i et andet Lokale til 5te

18. Mai. Klasses Aarsexamen, hvilken Praxis er bleven taget under Overvejelse af Undervisningsinspektionen forinden Udarbejdelsen af Forslaget til Cirkulæret, for Fremtiden maa bortfalde.

28. Mai. **Min. Bekjendtgjørelse** om Forandringer i de for Skolernes Examinere gjældende Regler:

Efter Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det under Dags Dato behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at bifalde:

- 1) at Bestemmelserne i allerhøjeste Anordning om Undervisningen i de lærde Skoler af 5te August 1871 § 5 b, 1—2, samt i allerhøjeste Anordning om Forandringer i og Tillæg til fornævnte Anordning af 16de Juni 1882 § 14, sidste Stykke, om, at de, der ere forberedte ved Privatundervisning, ved Afgangsexamen for Studerende i sproglig-historisk Retning i Latin og Græsk skulle opgive, foruden de iøvrigt fordrede Pensa, tillige et Pensum, som svarer til Minimum af, hvad Skoledisciple have læst indtil Udgangen af 4de Klasse, ophæves;
- 2) at Bestemmelsen i allerhøjeste Anordning af 30te August 1881 om almindelig Forberedelsesexamen § 4 b om, at der ved Prøven i Oversættelse fra Engelsk til Dansk tillægges Bedømmelsen af det danske Sprogs Renhed i denne Version Indflydelse paa Karakteren for den skriftlige Prøve i Modersmaalet, ligeledes ophæves;
- 3) at sidstnævnte Anordnings § 11 affattes saaledes:
Den, der har bestaaet almindelig Forberedelsesexamen, kan indstille sig til Afgangsexamen for Studerende i matematisk-naturvidenskabelig Retning, naar han, forudsat at han i to fremmede Sprog, Geografi og Naturhistorie har opnaaet Karakterer til en samlet Talværdi af mindst 15 Points, supplerer den med en Prøve i Latin (skriftlig og mundtlig) og derved opnaar mindst $g\div$, idet Karaktererne for den skriftlige og mundtlige Prøve lægges sammen til een, og i sproglig-historisk Retning, naar han, forudsat at han i to fremmede Sprog, Geografi, Naturhistorie, Geometri og Arithmetik har opnaaet 21 Points, supplerer den almindelige Forberedelsesexamen med en Prøve i skriftlig og mundtlig Latin samt i Græsk, saaledes at baade den fælles Karakter i Latin og Karakteren i Græsk ikke er under $g\div$;
- 4) at de under 1 og 3 anførte Bestemmelser træde i Kraft ved Afholdelsen af 4de Klasses Hovedexamen i Sommeren

1890, og den under 2 anførte ved Afholdelsen af almindelig 28. Mai.
Forberedelsesexamen i Juni d. A.

Som Følge af, hvad der er fastsat ved de nævnte allerhøjeste Bestemmelser, vil Ministeriet herved, istedetfor de ved dets Bekjendtgjørelse af 28de Marts 1876 anordnede Regler om privat forberedte Dimittenders Prøve i Afslutningsfagene ved de lærde Skolers 4de Klasses Hovedexamen m. m., have fastsat følgende Regler, som træde i Kraft ved Examens Afholdelse i Juni 1890:

Alle Privatister prøves i Afslutningsfagene: Tysk, Naturhistorie, Geografi, og i Latin, mundtlig og skriftlig; endvidere prøves Privatister af den sproglig-historiske Retning i Arithmetik, Geometri og Græsk. Prøven omfatter i alle disse Fag det fulde Pensum, der af Skoledisciple skal være læst inden Udgangen af 4de Klasse. For mundtlig og skriftlig Latin gives een fælles Karakter, som for Examinander i matematisk-naturvidenskabelig Retning regnes dobbelt. Privatister af den sproglig-historiske Retning faa saaledes 7 Karaketerer, og maa for at bestaa opnaa et samlet Pointsantal af 21; de af den matematisk-naturvidenskabelige Retning faa 4 Karaketerer og kunne bestaa med ialt 15 Points.

Forinden den, som har bestaaet den tidligere Realafgangs-examen af højere Grad, kan indstille sig til Afgangsexamen for Studerende, har han paa den sproglig-historiske Side, forudsat at han i Tysk, Geografi, Naturhistorie, Geometri og Arithmetik har opnaaet mindst 15 Points, at supplere denne Examen med en Prøve i Latin, skriftlig og mundtlig, og i Græsk, og derved opnaa en Karakter af mindst $g\div$ saavel i Latin som i Græsk, og paa den matematisk-naturvidenskabelige Side, forudsat at han i Tysk, Geografi og Naturhistorie har opnaaet mindst 9 Points, at tage en Tillægsprøve i Latin, mundtlig og skriftlig, og deri opnaa mindst $g\div$. I begge Tilfælde gives kun een fælles Karakter for den mundtlige og skriftlige Latinprøve.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

Min. Circ. til samtlige examensberettigede Skoler:

28. Mai.

Ved at fremsende den under D. D. udgaede Bekjendtgjørelse om Forandringer i de gjældende Examensbestemmelser, skal Ministeriet henlede Skolernes Opmærksomhed paa følgende Punkter, vedrørende dels de i Bekjendtgjørelsen indeholdte Regler, dels andre Forhold, som have givet Anledning til at ind-

28. Mai. skærpe eller nærmere forklare de bestaaende Regler for Skoler-
nes forskjellige Examinere:

1. Med Hensyn til de nye Reglers Ikrafttræden er det en Selvfølge, at den i Bekjendtgjørelsens Punkt 1 omhandlede Fri-
tagelse for at opgive 4de Klasses Pensum i Latin og Græsk ved
Afgangexamen først kan komme de Privatister til Gode, der ifor-
vejen ere blevne prøvede i dette Pensum efter de øvrige i Be-
kjendtgjørelsen givne Regler.

2. Ifølge den forandrede Affattelse af Anordning af 30te
August 1881 § 11 vil der ved Tillægsprøven i Latin for dem,
der have bestaaet almindelig Forberedelsesexamen, kun være at
give een fælles Karakter for den skriftlige og mundtlige Del af
Prøven, overensstemmende med de ved 4de Klasses Hovedexamen
og Prøven for Privatister i Afslutningsfagene gjældende Regler.

3. Ministeriet betragter det som en Følge af de forandrede
Regler, hvorved Præliminærprøven for Privatister af den sproglig-
historiske Retning er bragt i nærmere Overensstemmelse med
4de Klasses Examen for Skoledisciple, at der for Fremtiden under
ingen Omstændigheder kan gives Tilladelse til at udsætte Prøven
for et enkelt Fags Vedkommende, saaledes som det hidtil jævn-
lig er blevet bevilget med Hensyn til Prøven i latinsk Stil. Det
samme gjælder for dem, der ville supplere almindelig Forberedel-
sesexamen med en Tillægsprøve, saaledes at denne altid paa een
Gang maa afholdes i mundtlig og skriftlig Latin og i Græsk.

4. Bestemmelsen i allerhøjeste Anordning af 16de Juni
1882 § 14 om, at Privatister ved Afgangsexamen skulle opgive
det hele i 5te og 6te Klasse læste Pensum i Latin og Græsk,
staar uforandret ved Magt. Ligeledes har det sit Forblivende
ved de i Anordning af 5te August 1871 § 7, jfr. Ministeriets
Cirkulære af 23de December 1882, om Optagelsen i en lærd
Skoles 5te Klasse foreskrevne Regler, forsaavidt som Privatister
forinden Optagelsen blive at prøve i alle de til 4de Klasses Ho-
vedexamen hørende Fag, i hvilke de ikke tidligere have aflagt
Prøve.

5. Da der ved en enkelt Skole har vist sig Misforstaaelser
med Hensyn til Anvendelsen af Bestemmelsen i Anordning af
30te August 1881 § 4 b om, at der ved almindelig Forberedel-
sesexamen skal i Engelsk opgives læst saa meget, som svarer til
300 Sider af Tauchnitzers Udgaven af «sunbeam stories», kan Mini-
steriet ikke anse det for unødvendigt at indskærpe, at der her-
ved haves sammenhængende Stykker af forskjellige Forfattere
for Øje, men at derimod det, der er læst i Elementærbøger,

f. Ex. Listovs og Løkkes, ikke kan medregnes i det anordningsmæssige Pensum. For at sikre Overholdelsen af disse Regler, der ligeledes gjælde for de i bemeldte Anordnings § 4 c og d foreskrevne Pensa i Tysk og Fransk, vil Ministeriet herved for Fremtiden have paalagt, at det paa Skemaerne til Indmeldelse af Examinander ved almindelig Forberedelsesexamen opgives med nøjagtig Specificering, hvilke bestemte Stykker enhver Examinand har læst, ligesom det ogsaa nøje bør paases fra Skolernes Side, at Opgivelserne stemme med Anordningens Fordringer, baade hvad Sideantallet og Indholdet angaar.

Den samme Fordring gjælder ogsaa for Privatister, der indmeldes til Examenskommissionen.

6. Da Ministeriet flere Gange har modtaget Andragender fra Saadanne, som ønske at underkaste sig en Tillægsprøve i Latin i samme Examenstermin som almindelig Forberedelsesexamen, eller at tage de tvende efter hinanden følgende Tillægsprøver for Seminarister paa een Gang, finder man Anledning til at udtale, at der i det Hele Intet kan være til Hinder for en saadan Fremgangsmaade, og at altsaa de Prøver i Latin eller i Latin og Græsk, hvormed almindelig Forberedelsesexamen kan suppleres, kunne tages samtidig med denne Examen, ligesom de tvende Prøver, henholdsvis i to levende Sprog og i Latin eller Latin og Græsk, hvormed Skolelærerexamen maa suppleres for at give Adgang til at tage Afgangsexamen for Studerende, kunne afholdes i samme Examenstermin, men at i saa Fald den Prøve, der er forudsat at være den sidste i Rækken, taber sin Gyldighed, naar den Examen, som den skal tjene til at supplere, ikke bestaa. Der bør derfor ikke udstedes noget Examensbevis for Prøven i Latin eller Latin og Græsk, før den Prøve, som normalt maa gaa forud, er bestaaet.

7. Efterat Ministeriets Opmærksomhed gjentagne Gange er bleven henledet paa, at der ved Skolerne hersker en forskjellig Praxis i Henseende til Bedømmelsen af den Karakter, der ifølge Anordning af 30te August 1881 § 1 gives for Orden med de skriftlige Arbejder ved almindelig Forberedelsesexamen, og navnlig at der ved flere Skoler er Tilbøjelighed til at give «Udmærket godt» som Normalkarakter uden at fordre en Behandling af Arbejderne, der hæver sig over det Gjennemsnitlige, skal man herved bemærke, at Ministeriet ønsker de Bemærkninger, som om dette Punkt ere fremsatte i Undervisningsinspektionens Examensberetninger for 1883 og 1884 (jfr. Meddelelserne om det lærde Skolevæsen m. m. for 1882—83, Pag. 168, og for 1884, Pag.

28. Mai. 107) tagne til Følge som Rettesnor for Bedømmelsen. Ordenskarakteren »ug» bør derfor kun gives, hvor et skriftligt Arbejde baade er fuldkommen frit for Rettelser, i enhver Henseende behandlet med tilfredsstillende Orden, og desuden skrevet med en god Haandskrift. Hvor det Sidste ikke er Tilfældet, men Arbejdet dog er læseligt og nogenlunde omhyggeligt behandlet, hvortil hører, at de matematiske Besvarelser ere ledsagede af fornøden Text og saaledes ordnede, at Gangen i Behandlingen tydelig ses, kan Karakteren «mg» gives, og enhver, selv mindre Mangel bør der overhovedet tillægges Vægt i nedadgaaende Retning, saaledes at der endog, naar utilbørlig Skjødesløshed er udvist, vil være Grund til at give negative Karakterer. Ligeledes vil den af Inspektionen udtalte Regel være at følge, at naar Censorerne i hvert af de tre Fag, hvori der gives skriftlig Opgave, have fastsat en Karakter for Orden, har Skolens Bestyrer kun at beregne Middeltallet af de tre til ham afgivne Karakterer, for at fastsætte Hovedkarakteren for Orden. Det maa følgelig anses for urigtigt at lade nogen af de tre Ordenskarakterer faa større Betydning ved Sammenregningen end de andre to, idet der ikke kan tages Hensyn til, at Vanskelighederne ved at bevare god Orden i en matematisk Udarbejdelse for den Uøvede kunne bevirke, at denne snarest kommer til at faa nedsættende Virkning.

8. Da Indmeldelserne af Examinander stadig fra flere Realskoler indsendes for sent, benytter Ministeriet Lejligheden til alvorligt at indskærpe Skolerne Nødvendigheden af, at Reglerne i Cirkulære af 28de Marts 1887 om, at Indmeldelserne, henholdsvis til Foraars- og Sommerexaminerne, bør indsendes inden den 1ste Februar og 1ste Maj, ufravigelig overholdes, da Til sidesættelsen af disse Regler i høj Grad forsinker og besværliggjør Inspektionens Arbejde med Ordningen af Examens Afholdelse. Af samme Grund bør det undgaas, hvad der nu ofte indtræffer, baade ved Realskoler og lærde Skoler, at enkelte Examinander indmeldes længe efter Udløbet af Fristen. Ligeledes ønsker Ministeriet det nøje iagttaget, at der fra Skolernes Side i betimelig Tid, forinden Indmeldelsen til Examen skal foregaa, indgives Andragende om de for Examinanderne eventuelt nødvendige Dispensationer med Hensyn til Alder m. m., samt at der derefter paa Indmeldelseslisterne ved de paagjældende Examinanders Navne anføres de Skrivelser fra Ministeriet, hvorved saadanne Dispensationer maatte være givne.

9. Ansøgninger om Fornyelse af Tilladelsen til at afholde Examen ville for Fremtiden være at indsende til Ministeriet, henholdsvis inden den 1ste November eller den 1ste Februar, eftersom Fornyelsen begjæres for den nærmest paafølgende For-aars- eller Sommerexamens Vedkommende. Forsømmelser i denne Henseender ville efter Omstændighederne medføre, at der ikke bliver Lejlighed til at lade foretage Undersøgelse af den paagjældende Skole forinden Examen, og at Skolen derfor ikke kan forvente at erholde den attraaede Bevilling i rette Tid. 22. Mai.

Min. Bekendtgørelse om Retskrivningen:

7. Juni.

Ministeriet vil for Fremtiden have nedenstaaende Retskrivningsregler fastslaaede til Brug og nøje Efterlevelse i alle offentlige Skoler og Seminarier samt i alle de Privatskoler, der have Ret til at afholde Afgangseksamen til Universitetet eller almindelig Forberedelseseksamen.

Reglerne indføres i Skolerne fra Skoleaarets Begyndelse efter Sommerferien 1890, til hvilken Tid Docent Saabys Retskrivningsbog vil foreligge trykt. Reglerne kunne anvendes ved Eksaminerne i Aaret 1891 og skulle anvendes ved Eksaminerne i Aaret 1892 og fremdeles.

Alle Skolebøger skulle for Fremtiden trykkes med den her befalede Retskrivning. Hvad danske Læsebøger og Grammatikker angaar, kunne de, der ere trykte med den ældre Retskrivning, ikke tillades benyttede længere end til Sommerferien 1891.

1. Saavel den latinske som den gotiske Bogstavække indøves i de lærde Skoler og i Seminarierne. — I Almueskolen behøver kun den latinske Bogstavække at indøves skriftligt.

2. Med stort Begyndelsesbogstav skrives det Ord, hvormed Foredraget begynder, det første Ord efter Punktum, efter Spørgsmaalstegn, Udraabstegn og Kolon, naar disse Tegn forlange samme Ophold som Punktum, saaledes efter Kolon, naar en andens Ord anføres; endvidere alle egentlige Substantiver, alle substantivisk brugte Adjektiver, der betegne Sprog, Folk, (Nationer) eller Religionsbekendere (Dansk, de Svenske, en Kristen); endvidere enkelte Adjektiver, brugte som et Slags Egennavne paa Personer (den Almægtige = Gud, den Korsfæstede = Kristus, den Onde = Djævelen); endvidere Adjektiver og Ordenstal, brugte som Tillægsnavne til Personer (Gorm den Gamle, Kristian den Niende, Hellig Knud), eller sammen

7. Juni. med et Substantiv dannende et Egennavn (Vestre Kirkegaard, Store Kongensgade); endelig Tiltalepronominerne I, De, Dem, Deres, ligeledes Han og Hun, anvendte i Tiltale. Man skriver Hans, Hendes Majestæt, kongelige Højhed.

Anmærkning. Ved egentlige Substantiver forstaas saadanne, hvis Bøjning er substantivisk. De fleste kunne forbindes med den efterhængte Artikel. Ethvert Ord, der, staaende alene, kan have Artiklen efterhængt, er et egentligt Substantiv. Egentlige Substantiver kunne ikke, staaende alene, bruges med Adjektivernes bestemte Artikel. Herfra undtages den Helligaand og de Herrer. Dog kan undertiden, men nutildags meget sjældent, Adjektivernes bestemte Artikel i Flertallet sættes umiddelbart foran Substantiver, der betegne en Samling af Personer (et Folk, et Parti, en Klasse, en Familie), for Eks.: de Venders og Goters, de Torys og de Whigs, de Vonner og de Vanner, de Juellers Stamtavle. Af disse Undtagelser kan dog ingen Tvivl opstaa; thi dels kunne disse Ord ikke paa denne Maade bruges med Adjektivernes bestemte Artikel i Enkelttal (undtagen det ene den Helligaand), dels kunne de regelmæssigt bruges med den efterhængte Artikel. — Egentlige Substantiver ere: 1) oprindelige Substantiver (saasom: Gud, Verden, Konge, Karl, Danmark, Tysker, Visdom, Kærlighed, Dybde, Dommer, Elsker, Levned, Tjeneste, Røgelse, Enere, Tiere, et Hundrede, Tusinde, (et Hundrede Kroner, hvoraf adjektivisk: hundrede Kroner); 2) infinitiviske Substantiver paa en (Elsken, Haden, Liden); 3) nogle substantiviske Pronominer, brugte i abstrakt Betydning (mit Jeg, Selvet, Altet, et Intet); 4) adjektiviske Substantiver i bestemt Form, der betegne et Sprog eller et Folk (Dansken, Fransken, Tysken); 5) oprindelige Adjektiver og Participier, der have tabt deres Betydning som saadanne og ere blevne til Substantiver — de ende alle paa e og ere alle af Intetkøn — et Onde, et Gode, et Indre, et Foretagende, Udseende, for mit Vedkommende, Højre og Venstre (som Partibetegnelser); 6) et Par oprindelige Superlativer, der have tabt deres egentlige Betydning og ere blevne Substantiver: en Kæreste — Kæresten, en Øverste — Øversten.

3. Den gamle Stavelsesdeling beholdes; dog deles aldrig en Tvelyd og heller ikke ng, naar det betegner en enkelt Lyd. Eksempler: ej-e, Høj-en, læng-es, mang-en (men Un-garn), Lav-et, mjav-e, Rav-et, Sav-en, Trav-et, (men tra-ve), Rev-el, Behov-et, dov-en, flov-e, Fortov-et, Spiltov-et, hov-en, Hov-et, Hov-eri (men til Ho-ve), Plov-en, Rov-et (men rø-ve), Tov-et, Luv-en (men at tage Lu-ven fra en), syv-ende, snæv-er, væv-er.

— Derimod: Ha-vet, Gna-vet, Na-vet, Kra-vet, Gra-ven, Re-vet, gro-ve, Ho-ven, Klo-ven, Lo-ven, Sko-ven, so-ve, Lø-vet, hvilke Ord, skønt de i Enstavelsesform have (eller dog kunne have) Tvelyd, i Flerstavelsesform faa lang Selvlyd og haardt v (for nogles Vedkommende i alt Fald i det højere Foredrag). Ligeledes Forlo-ver, Gy-vel, Le-ver.

4. En Forbindelse af flere Ord, der er bleven til eet Ord, skrives i eet Ord. Hvorvidt Sammensmeltningen til et enkelt Ord er foregaaet eller ej, kan dog undertiden være tvivlsomt. 1) Kan Sammensætningen bøjes som en Helhed (eller viser forandret Køn), er den eet Ord; — derimod er den to (eller flere) Ord, hvis første Led af Sammensætningen kan bøjes, men sidste Led er ubøjeligt. — 2) Falder Hovedtonen paa første Del af Sammensætningen, er denne ligeledes eet Ord, for saa vidt ikke Betoningen aldeles tydeligt viser flere Ord, ved at ogsaa sidste Del af Sammensætningen har sin, om end mindre fremtrædende, Hovedtone. Selv i saa Fald kan dog Sammensætningen udgjøre eet Ord i Henhold enten til den foregaaende eller til den følgende Regel (alting, ingenlunde, underneden). — 3) Er de oprindelige Ords ligefremme Betydning forsvunden, og Sammensætningen danner eet nyt Begreb, er denne eet Ord; særligt maa mærkes de herunder forekommende Tilfælde, hvor det ene Led af Sammensætningen er ubrugeligt alene. (Anmærkning: Ord, sammensatte af et Egennavn og et Fællesnavn, kunne undertiden for Tydeligheds Skyld skrives i to Ord, forbundne med Bindestreg. F. Eks. en Knapstrupper-Hingst).

Efter disse Regler vil det være forholdsvis let at afgøre, om en substantivisk, adjektivisk eller verbal Sammensætning, hvis sidste Led er et Substantiv, Adjektiv eller Verbum, er eet Ord eller ikke. Eksempler: Modermælk, Modersmaal, Filthat, Kvindfolk, Barnedaab, Kongsgaard, Papirspenge, Malkepige, Grønsvær, Stormand (men en stor Mand), Femkant (Femkanter, men fem Kanter), Fjerdedel, Halvpart (derimod tredje Dagen, for største Delen, største Parten, i Overensstemmelse med: hele Tiden, al Sæden), Enkeltmand, Menigmand, Dusbroder, et Farvel, et Levvel (men far vell lev vell), Indgreb, Ihændelever, Helaftensstykke, Syvmilestøvler, alting (ligeledes ingenting, nogenting, skønt Betoningen nærmest fordrer Deling, da det forandrede Køn — en gal Ting, alting er galt — viser, at Sammensætningen er bleven til eet nyt Ord), Alnaturen (ligeledes Alverden), Hvermand (det ved Gud og Hvermand, at tigge for Hvermands Dør, men med Eftertryk paa bægge Leddene:

7. Juni. det er hver Mands Pligt), godmodig, milevid, halvkogt, firbenet, skadefro, selvkærlig, tilforladelig, tilfreds, gravlægge, godtgøre, gennempløje — derimod: Kongens Have, ingen Sinde, alle Haande, alle Slags, al Slags, alle Vegne, en Del, lægge i Grav, gøre godt. — (Anmærkning: Her maa mærkes de paa uregelmæssig Maade dannede Flertal: Bøndergaarde m. v. og Børnebørn, hvilke dog kunne bøjes som Helhed. Fra Regel 1) finder kun een Undtagelse Sted: Barnlille — Flt. Børnlille). — Af Participier dannes ofte med andre Ord Sammensætninger, som ellers ikke findes i Verbalklassen. Falder Hovedtonen her ikke paa Participiet, men paa Sammensætningens første Del, er en saadan Sammensætning eet Ord; f. Eks.: fredelskende, selvtænkende, godtroende, Dybgaaende, ømtførende, velbekendt, velskabt, med velberaad Hu, velopdragen, nysnævnte, iøjnefaldende, stedfindende, længstlevende, ovennævnte, førstnævnte, videregaaende, de viderekomne, overhaandtagende, højstbeskattet; men derimod: Freden elskende, meget spisende, vel opdragen, hvor Tonen tydeligt angiver to Ord. — Partikler som jo, des=desto, for, saa, danne ikke eet Ord med et efterfølgende Adjektiv (eller Adverbium): jo bedre, des mere (men deslige), for stor, saa stor. Undtagelse: aller — der danner eet Ord med en efterfølgende Superlativ: allerkæreste, (ligeledes allersomdejlige).

Sammensatte Talord skrives ikke som eet Ord: ni og tyve, den ni og tyvende. Herfra undtages 50, 60, 70, 80, 90 og tilsvarende Ordenstal, der skrives i eet Ord, samt Sammensætninger af Ordenstal med halv — halvfemte — og med selv — selvanden. Derimod skrives hver anden (Mand), hvert andet (Menneske).

Sammensatte Pronominer ere: hinanden, hverandre, hvordan, saadan, deslige, hvor de oprindelige Ords Betydning omtrent er forsvunden; de sjælden forekommende ihvo, ihvad, ihvilken, ihvordan, endelig enhver, skønt det hedder ethvert. — Der bør skrives hvo (hvilken) som helst, thi hvo (hvilken) kan bøjes, og Betoningen viser tre Ord.

Sammensatte Præpositioner ere: foran, forbi, foruden, iblandt, igennem, imellem, imod, ifølge, jævnsides, hinsides, omkring, udi (= i), samt i overført Betydning: fremfor, henad, henimod, henved, indtil — fremfor mig, henad den Tid, henimod Aften, henved to Tusinde, indtil Afgørelsen; derimod: han føres frem for Retten, jeg gik hen ad Vejen, han kom hen imod mig, sat hen ved Døren, ind til Væggen. Der skrives i Steden for (eller i Stedet for), i Henseende til. — Der mærkes en Del op-

rindelige sammensatte Participier, der bruges som Præpositioner: 7. Juni.
undtagen, angaaende, vedrørende.

Et Adverbium foran en Præposition med sin Styrelse som særligt Ord: oven for mig, oven i Kurven, lige over for mig, tillige med Gaarden, bag ved Huset, bag efter ham, bag paa — for paa Vognen, kom hid til mig, ud ad Døren, uden for Døren, tvært imod Meningen, nær ved Huset, inden i Huset. Følger ingen Styrelse paa Præpositionen, og Udtalen ikke bestemt viser to Ord, danner Sættningen eet Ord, et Adverbium: komme bagefter, bagpaa, sidde forpaa, udad — indad til Bens, se hende nærved, hjemad, hjemmefra, hidtil, kom indenfor, indenad, udenad, det være langtfra, tilligemed, tværtimod. Derimod skrives i to Ord i Henhold til Betoningen: klos paa, lige overfor, snart efter, længe efter, længe siden, siden efter, tværs igennem. — Samme Regel følges ved Sættninger af der, her, hvor og en Præposition: der i Huset, her paa Pletten, her til Stedet, hvor i Verden; men: derimod, deraf kan du se, heri har du Ret, herpaa gik han, hertil kom jeg, hvorpaa han gik. — Der bør skrives desuden, desforuden (desangaaende), hidindtil, tilmed, da Sættningernes enkelte Dele have tabt deres ligefremme Betydning og tilsammen danne eet nyt Begreb.

Præpositioner med efterfølgende Styrelse, der betegne noget adverbialt eller konjunktionelt, skrives i to Ord, undtagen: a) naar Sættningen i Udtalen lyder som eet Ord og tillige Hovedtonen falder paa Præpositionen: afsides, forhen, forud, forlods, forlængs, baglængs, fralands, paalands, overhaands, overmaade, inden- eller udenbords, -bys, -dørs, -lands, -rigs, -sogns, -skærs, -volds, udenvælts, mellemrigs, efterdags (herefterdags, hidtildags, nutildags), — eftersom, førend. Derimod for ude, bag ude. b) Naar Præpositionen med sin Styrelse danner eet nyt Begreb, i hvilket de to oprindelige Ords Betydning er forsvunden, og da for det første særligt, naar det styrede Ord er ubrugeligt alene: foran, igen, itu, ihjel, især, omkuld, omsider, omtrent, overvættes, tilforn, tilovers — fordi, efterdi, og dernæst: forneden, foroven, foruden, efterhaanden, efterhaands, imidlertid, overalt, overens, overhovedet, overskrævs, overtvært, tilbage, tillige, tilsammen, tilfreds (jfr.: utilfreds), tilpas (jfr. utilpas), underhaanden, undertiden, underneden, undervejs — idet, forinden, ifald, imedens, medmindre. Derimod skrives i to Ord: af Lave, fra Borde, i Blinde, i Flæng, i Gaar, i Forgaars, i Forvejen, i Gære, i Lave, i Mag, i Staa, i Vejen, om Kap, om Bord, over Bord, ved Pas, — i Aftes, i Morges, paa langs, paa

7. Juni. tværs, til Bords, til Lands, til Søs, til Vands, til Vejrs, til Væds, til Dels, til Gavns, til fals, — for fulde, i Hænde, i Rette, i Sinde, i Tide, paa Fode, paa Veje, med Rette, til gode, til Huse, til Haande, til fulde, til Føje, til Veje, til visse, til Ende, til Lykke, til Rette, til Side, til Stede, til Syne, til Kende, til Mode, til Orde, ved lige, — af Sted, for Haanden, for Tiden, for længst, for vist, for Resten, for øvrigt, fra sidst, i Dag, i Morgen, i Aften, i Stand, i alt, i alt Fald, i det mindste, i lige Maade, i Stykker, i Hu, i øvrigt, imellem Stunder, (nu om Stunder); om lidt, paa ny, paa Stand, paa skraa, til sidst.

Om andre adverbiale Sammensætninger end de ovenfor nævnte gælde de samme Regler som om Præpositioner med efterfølgende Styrelse, der betegne noget adverbialt. Eksempler: anderledes, ligeledes, saaledes, nogenledes, indbyrdes, ligesaa (= ligeledes, men lige saa godt, lige saa vel), ligedan, ligefuldt, ligefrem, ligervis, stykkevis, heldigvis m. v., allesteds, ingensteds, noksom, saadan, saasom, næstendels, dagligdags, midtskibs m. v., altid, dernæst, ydermere, — aldeles, alligevel, hvordan, hvorledes, fremdeles, særdeles, allerede, saalunde, ingenunde, nogenlunde, hvorlunde, mangelunde, — desaarsag, desuagtet, desligeste, engang (men een Gang), endnu, maaske, kanske, rigtignok, vistnok (men dette er rigtigt nok, vist nok), derhen, derhenne, deroppe og lignende Sammensætninger med der, ligeledes Sammensætninger med her: herhen o. s. v., og med hvor i stedlig Betydning: hvorhen (dog skrives hvor som helst, da Betoningen viser tre Ord).

Derimod skrives i to Ord: hvor faa, hvor mange, hvor lidt, hvor meget, hvor ofte, hvor tit, hvor vidt (dog skrives det dagligdags Udtryk hvornaar = naar i eet Ord); saa ofte, saa tit, saa nær, saa vidt, saa godt som, saa som saa, alt for, for ofte, for lidt m. v., som oftest, did hen, end ikke. (Om Forbindelser som ingen Sinde, alle Vegne, alle Slags se ovenfor).

Om andre konjunktionelle Sammensætninger end de tidligere nævnte gælde samme Regler som for adverbiale Sammensætninger: ogsaa, altsaa, saasom, dersom, ligesom, saafremt, endskönt, omendskönt, enddog, endog, endogsaa, endda, endsige, ihvor, hvorvel, ihvorvel, saavel (som Konjunktion, derimod, naar vel har beholdt sin ligefremme Betydning: han kan gøre det lige saa vel som jeg, fuldt saa vel som du). — I to (tre) Ord maa skrives: for at, efter at, saa at, saa snart, som om, alt som, om end, ikke heller, al den Stund, for saa vidt, naar som helst (da Betoningen viser tre Ord).

I eet Ord skrives en Del sammensatte Interjektioner, som: hillemand, saamænd, pinedød, desværre (derimod des værre, naar værre er Adjektiv eller Adverbium).

5. De gamle hidtil brugte Talbenævnelser beholdes, alt-saa skal skrives: tyve, trediv, fyrretyve, halvtredsindstyve, tred-sindstyve, halvfjerdsindstyve, firsindstyve, halvfemsindstyve eller forkortet: fyrre, halvtreds, tres o. s. v. (Der skrives: Han er halvtredsindstyve [ikke: halvtreds] Aar gammel; derimod: Aar halvtreds efter Kristi Fødsel).

6. Adjektiver paa ig have altid t i Neutrum: et lykkeligt Liv, det er rigtigt, om muligt, saa vidt muligt.

7. I dulgte, dulgt, Dølgmaal, solgte, solgt, Salg, spurgte, spurgt, Spørgsmaal, valgte, valgt, Valg beholdes g.

8. Verbernes Flertalsformer beholdes i Nutid (vi have, ere, blive, skulle, kunne, ville, elske, grue, bo, tænke, dø, tage, lyde, se, sove, synge, drikke, falde, bede, fnyse, ryge, flyve, sidde, bæve, tie, slaa, faa, staa). — I Fortid kunne Flertalsfor-merne beholdes i en Del stærke Verber, nemlig i dem, som i Enkelttal ende paa en Medlyd (undtagen l og s) og have en lang, fra Nutidens forskjellig Selvlyd (vi grebe, krøbe, bade, glede, lode, brøde, skrege, droge, bare, fore, dreve; men vi lo, vi fløj, vi drak, vi løb, vi stjal, vi frøs). Der skal skrives vi bleve og ligeledes vi vare.

9. a. Substantiver, der ende paa en betonet Selvlyd, og have Flertal paa r, danne dette ved Tilføjelsen af er: Sø — Sø-er — Sø-erne, Ko — Kø-er — Kø-erne, Aa — Aa-er — Aa-erne, Træ — Træ-er — Træ-erne, Taa — Tæ-er — Tæ-erne, Le — Le-er — Le-erne.

b. Verber, hvis Stammer ende paa en betonet Selvlyd, danne Præsens Indikativ Aktiv ved Tilføjelsen af r og Passiv ved Tilføjelsen af s (at bo — jeg bor, dø — jeg dør, sy — jeg syr, se — vi ses, begaa — der begaas). Derimod beholde de Verber, der i Infinitiv have e efter den betonede Selvlyd, ogsaa e i Nutid og i Passiv: bie, tie, grue, lue, blues, bejae — jeg bier, tier, jeg gruer, blues, det luer, jeg bejaer. Endvidere at du eller due, di eller die, vi eller vie, befri (ind-, udfri) eller befrie, forny eller fornye — jeg duer, dier, vier, frier, befrier, fornyer, jeg vies, fries, det fornyes. (Anmærkning: Der bør skrives duelig, gruelig, afskyelig). — De samme Verber danne Præsens Particium ved Tilføjelsen af ende til Stammen, og Perfektum Particium, dog med Undtagelse af Stammer paa e, ved Tilføjelsen af et: gaaende — gaet, boende — boet, syende

7. Juni. — syet, men seende — set. Dø har døende — død (afdød, uddød m. v.). Endelig danne disse Verber, for saa vidt de ere svage, Imperfektum ved Tilføjelsen af ede: jeg saaede, boede, syede, indviede, teede mig. Dø har dog døde, og ske, skete.

10. Det stumme og understøttende e bortfalder. Ligeledes bortfalder i Almindelighed Selvlydsfordobling. For at undgaa Misforstaaelse beholdes dog Selvlydsfordobling i et Par enkelte Ord: Talordene een—eet til Forskjel fra Artiklen en—et, og viis—viist til Forskel fra vis—vist (derimod enbenet, Visdom o. s. v.). I danske Ord maa aldrig Accenttegn benyttes. I fremmede Ord med Tonen paa sidste Stavelses Selvlyd kan, for at undgaa Misforstaaelse, skrives Accent over e (f. Eks.: Armé, Allé, Kanonér). — Der skrives Fyn, men Møen.

11. Der skrives aa, ikke å.

Den lange Aa-Lyd betegnes ved aa med følgende Undtagelser: Alvor (Alkove), Bog, Brog, broget, (hvor), klog, koge, Krog, kroget, love, otte, Svoger, Torsdag, Vorte, vove — endvidere nogle Ord, der kunne udtales saavel langt som kort: Drog, Fjog, Orlog, Orlov, Sprog, Tog.

Hvor Stammen har o for kort Aa-Lyd, beholdes o i Bøjninger og Afledninger, selv om Lyden bliver eller kan blive lang — f. Eks.: bort — borte, grov — grove, Lov — Loven, Skov — Skoven, sov — sove, vor — vore.

Den korte Aa-Lyd betegnes ved o med følgende Undtagelser: Aadsel, Aand, Aande (aande), Baand, Flaad, Haand, Laad, laadden, en Maatte, naa! Raad, raadden, saa (og Sammensætninger: saadan, saaledes, ogsaa, altsaa), Saald (at sælde med), Undersaat, usaattes, Vaand, Vaande (samt Kaarde).

Hvor Ordets Stamme har lang Aa-Lyd betegnet ved aa, beholdes aa i Bøjninger, Afledninger og Sammensætninger, selv om Lyden i disse er gaaet over til at være kort, f. Eks.: maa — maatte, Naade — Naadsens, Maal — Maaltid, skaane — Skaansel, vaage — vaagne, Kaalorm, Skraaplan, Smaating, Taa-spids. (Der skrives vogte). Har Ordets Stamme Æ-Lyd, men Ordet i Bøjninger faar Aa-Lyd, betegnes denne ved aa: træde — traadt.

12. Den lange Æ-Lyd betegnes ved æ med følgende Undtagelser: bedre, der, deres, ere, her, hver, Legeme, sjette, tjene. Endvidere maa mærkes fjerde, Stedet, udstede m. v. af Sted.

Regler om, hvorledes kort Æ-Lyd bør skrives: 1) Har Ordets Stamme lang Æ-Lyd og æ, beholdes æ ogsaa i Bøjninger, Afledninger og Sammensætninger, selv om Lyden i disse er kort:

Blæst, bævre, Fjællebod, færdes, Færdsel, hæрге, kærlig, næbbes, 7. Juni.
 nærmere, nærmest, næst, næsten, ræddes, Rædsel, Skærsild,
 Skærsommer, Skærtorsdag, tværs, tværtimod, Vædske, værdig.
 (Der skrives Herred, Hertug, Herberge). 2) I Ord, hvis Stamme
 eller anden fremtrædende Form der findes a, Aa-Lyd eller ej,
 eller som kan betragtes som afledet af et andet Ord, der har en
 af disse Lyde, betegnes den korte Æ-Lyd ved æ: brække, brænde,
 bægge, Bændel, drægtig, Dræt, dæmme, færre, flække, for-
 næmme — ligesaa at næmme, et Næmme, næm — Forældre,
 fænge, fælde, fængsle, færge, fæste, Gæld, gælde m. v., græmme,
 Grævling, Gænge, gængs m. v., Gæsling, gætte, hjælpe, hvælve,
 hvæsse, Hælvten, Hænder, hænge, hærde, Hæssel, hævde, Hætte,
 knække, Kræmmer, Kælling, kælte, kæmme, Kæmner, Kæmpe,
 kæntre, kæppe, kæphøj, Kærre, Kærve, lægge, læmme, længe,
 længes, lemlæste, mægte, Mælk, mælte, Mængde, mæske, mætte,
 nægte, næppe, nævne, prægtig, række, saamænd, skælte, en
 Slæt, smække, sprække, spænde, strække, stænge, stævne,
 Stænte, stække, svække, sælge, sælde, skæfte, sætte, Skæl,
 skæmme, skærpe, træffe, trække, trænge, Tægt (Aftægt m. v.),
 tække, tælle, tæmme, tænke, Udlænding, Vægt, vægtig, Væg-
 ter, vække, Vælde, vældig, vælge, vælsk, væmmes, vænne,
 vækse, Vækst, væрге, værne, Ægt, Ælde, ældre, ældst, Ælling,
 Ælm, ændre, ængste, Æsp. (Der skrives Menneske). 3) I Ord,
 i hvis Stamme eller anden fremtrædende Form der findes e eller
 i (men ikke ej), eller som kan betragtes som afledet af et andet
 Ord, der har en af disse Lyde, betegnes den korte Æ-Lyd ved
 e: blende, Blendværk, Enke, enkelt, fersk, hen, ihjel, jer, Lev-
 ned, mens, rense, Rensdyr, Revel, Revle, Revne, Skel, (skellig,
 skelne, Forskel m. v.), Spjeld, Stel, tvende, trende, tretten,
 tredive. (Der skrives dog Værk). 4) I Ord af græsk, latinsk,
 fransk Oprindelse skrives e, hvor dette findes i den fremmede
 Stamme, f. Eks.: Arrest, Berberis, Censur, Centner, Cypres,
 Dialekt, Element, Ferle, Hermelin, Hveps, Interesse, Kabinet,
 Kaserne, Klerk, Lektie, Messe, Nerve, Orient, Orkester, Patient,
 Perle, Pest, Presse, Procent, Professor, Regiment, Regent, Rest,
 Sekt, September, Tempel, Terne, Testament, Vernis, Vers. (Der
 skrives dog Præst). 5) I andre Ord end de, der kunne henføres
 under Reglerne 1—4, skrives e eller æ for Æ-Lyd efter nugæl-
 dende Brug, dog at e skrives i Ordene fjern, fjermer, fjerne,
 gerne, Gerning, Hjerne, Kerne, Stjerne, Terne, ternet, Terning,
 Hjerte, Kerte, streng og i disse Ords Sammensætninger og Af-
 ledninger.

7. Juni.

13. I-Lyd betegnes ved i, U-Lyd ved u, Y-Lyd ved y. — Lang E-Lyd betegnes ved e, lang O-Lyd ved o, lang Ø-Lyd ved ø. — Kort E-Lyd betegnes ved e eller i; i bruges i alle Ord, hvor den hidtidige Brug har fastslaaet det. Man skriver Fedt, Kirtel, tusinde (Tusinde), Ærinde. — Kort O-Lyd betegnes ved o eller u; u bruges i alle Ord, hvor den hidtidige Brug har fastslaaet det. Man skriver Kunst, fordem, stundom. — Kort Ø-Lyd betegnes ved ø eller y; y bruges i alle Ord, hvor den hidtidige Brug har fastslaaet det. Man skriver Mønster, Mønt, størkne, Søskende, ørkesløs.

Anmærkning. I det danske Selvlydssystem findes der kun een Betegnelse for lukket og aaben Ø-Lyd. Det kunde være tiltalende at fuldstændiggjøre Systemet og indføre forskellige Tegn for disse to Lyde. Imidlertid har man dog ikke troet at burde paabyde noget saadant. (For at forberede Indførelse kunde det vel være hensigtsmæssigt, om for Fremtiden alle Skolebøger bleve trykte med forskelligt Tegn for lukket og aabent ø. — Det mærkes, at med lukket ø bør staves: frønnet, Hjørne, Hør, Ørn; men med aabent ø: Rør, røre, sørge, Tørv).

14. I Stedet for ai, ei, oi, øi, ui, skrives aj, ej, øj (ogsaa for oi), uj. — Man bør skrive Dej, fej (eller fejj), sej. I Stedet for au og ou skrives av og ov. Man bør skrive Lav, Sav, tav, Plov, Tov.

Ai, ei m. v. og au og ou maa helst bibeholdes i fremmede Ord; særlig bør de beholdes i Navne (August, Europa, J. L. Heiberg).

15. V foran t hærdes til f, naar den foregaaende Selvlyd er kort og staar umiddelbart foran v — haft, groft, Løfte, men lavt, skævt, halvt, djærvt, ellefte, tredivte; de to sidste Tilfælde, fordi e og i foran v her knap høres. Der skrives: tyvte, brovte, flovt, stovt i Henhold til Udtalen. — Der skrives af, Afgift, Aftægt m. v., ligeledes Stiffader. — Man bør skrive Vernis, Viol, violet, Violin (ogsaa Vridbor).

16. I skrives ikke efter g og k foran e, æ og ø. I danske Navne kan j beholdes efter g og k foran betonet e, æ, ø: saaledes Køge, København eller Kjøge, Kjøbenhavn. — Ellers beholdes j i alle Tilfælde efter hidtidig Brug, selv om det i nogles Mund er blevet stumt, altsaa: Fjeder, Fjer, at fjedre, Mjød, Sjælland, Skjald. — Efter en kort Stavelse, endende paa l, n eller blødt d, ombyttes Endestavelsen ie med je, f. Eks. Balje, Lilje, Tilje, Vilje, Mønje, Brynje, Smedje, tredje, men Familie, Olie, Linie, Komædie. — Der skrives Midje, Vidje, hvilke Ord

i Almindelighed udtales med langt i og haardt d.

17. H foran j og v skrives i samme Udstrækning som hidtil, altsaa f. Eks. hjem, hjælpe, Hjejle, hviske, hvisle, hvæsse, hver, Hvilling, Pighvarre, hvæse. (Der skrives Jærpe). — H skrives i Udraab som oh! ah! m. v., naar Lyden er langt udtrukken (men: o vel o Menneske! o. desl.). — Stumt h bortkastes for øvrigt i danske Ord undtagen i Ordet thi. I nordiske Navne kan det beholdes: Thor, Thyra eller Tor, Tyra.

18. Regler om stumt d.

Det stumme d skrives, naar d eller t findes (skrives) i Stammen, ellers ikke.

Undtagelser: a) Stumt d udelades mellem n og s og foran sk, naar Ordets Stamme ligger uden for Sprogets Grænse — Grænse, Krans, Panser, Pinse, Ransel, Skanse, klaske, Kusk, Pisk, plaske, Sveske, tysk, — derimod Handsel, standse, Brændsel, Vindsel, -lands, hundse, hundsk, bondsk, fjendsk, mindst, mindske (mindre), bidsk, jydsk, gridsk, Gødske, gødske, tradske (træde), vadske, Vædske, vædske (vaad, væde), og naturligvis under Bøjning: Mands, Lands, Sinds o. s. v. (Anmærkning: selvfølgelig maa d udelades mellem n og s og foran sk i saadanne Ord, hvor d eller t ikke findes i Stammen: Dans, Frynse, Glans, glinse, granske (grant), træsk, Lanse, lense, Linse, Prins, Provins, Sans, sanse, ænse, kysk, læske, mæske, smiske).

b) Foran en Afledningsendelse, der begynder med t, gaar et foregaaende d over til t: gotte sig, hvitte, stritte, lytte, støtte, flittig, vittig. — Under Bøjning beholdes altid det stumme d foran t: haardt, hvidt, mødte, mødt, stødte, stødt, vidt, bandt, fandt, holdt. — Der skrives Fedt, fedte, Kridt, kridte, Krudt, lidt, midt, Ridt, Midte, Skridt, skridte. Derimod skrives mat, mæt, Ritmester, tit og Bræt, Flt.: Bræder — i enkelte S sammensætninger Brætter. (Ligeledes skrives Skilt, Felt).

c) Stumt d efter l og n beholdes i samme Omfang som nu, selv om d eller t ikke findes i Stammen: Alder, huld, Huld, Guld, skulde, vilde, Stald, holdt!, voldsom, Mand, Mund, Hund, Land, Mynde, Hind, Hinde, kunde, Handling, Myndling, mundtlig, iblandt, lavlændt. — Der skrives kullet, skallet, sprælle, Mylder, myldre. (Bold, Flt. Bolde, udtales i Almindelighed med lydende d.).

Eksempler paa stumt d: bedst, sidst, Bidsel, Færdsel, Gærdsel, Skærmydsel, fodse, Gods, hidse, Kabuds, Klods (men klos paa), kradse, Lods, lodse (men en Los (Dyret), at give los, at losse), Palads, Plads, pludselig, pludskævet, pudse, Puds (men

7. Juni. lille Pus, pusle), ridse, Smuds, spids, Stads (men Fjas, Spas), spadsere, Seilads, Stillads, Strabads, Struds, Studs, studs, Trods, Vindsel, ødsel — verdslig — Snedker (snide, snitte) — Bødker.

Eksempler paa Ord, hvor stumt d bør udelades: Bajas, besk, fælles, Gissel, gnisk (Gnier), i Gære, hisse (hejse), Karusse, Krys, Lisse, Moras, Plys, splisse, Tisse, Tissel, Trisse, trisse, Trussel, Tusse, — skønt, endskønt, — Søskende. —

19. Q ombyttes i danske Ord med k.

20. X ombyttes i danske Ord med ks undtagen i 16, der skrives sejsten.

21. Medlydsfordobling foran anden Medlyd bortfalder — Døtre, sikre, mudre, ofre, tapre (men naturligvis: attraa, Baggrund, Uddrag, Bredde, Vidde, Trolddom, — men Lærdom). Medlydsfordobling finder Sted mellem Selvlyde, hvoraf den første er kort og betonet; j, v fordobles dog ikke. Eksempler: Labber, Gedde, vædde, Skrædder, Daddel (Frugten, men Dadel), Flaaddet, Voddet, Spiddet (men: Smeden, Budet, Spydet m. m.), skaffe, Brygger, Smakke, Lolland, Skellet, Brylluppet, fornemmelig, taknemmelig, Lammet, vænne, narre, Blussel, Glasset, sætte; men eje, Ravet. — Efter lange Selvlyde finder Medlydsfordobling Sted: a) af det haarde g i Ordene: Drægge, dægge, Hæggen (ogsaa med blødt g: Hægen), Læggen, Lægget, Plaggen, Skægget, Væggen, Æggen (kan ogsaa udtales kort), Ægget; b) i Ordene Næbbet, otte, sjette, Sotten, Ætten (kan ogsaa udtales med kort æ).

22. Fremmede Ords Skrivemaade.

I. a) C beholdes for S-Lyd, ligesaa stumt c efter s, og for K-Lyd foran et andet c, der lyder som s. Ellers skrives k for c. (Centrum, Scene, Accent, Vokal, Konsonant).

b) Q og x ombyttes i almindelig brugte Ord med henholdsvis k og ks.

c) I almindelig brugte Ord ombyttes ph med f (Filosofi, Fysik, Sfære, Sfinks), th med t (Teater, Teologi), rh med r (Rytme), ch = χ med k (Katekismus, Kor, Kirurgi, Kemi, Orkester, Skema, Skisma). Derimod beholdes ps (Psykologi); dog kan skrives Salme.

d) I oprindelig tyske Ord ombyttes z med s (sire, vansire, sitre). Ellers beholdes z (Zone, Zenit).

e) Om Brugen af sch mærkes følgende: 1) Findes ved Siden af Formen med sch en Form med sk, da skal denne bruges. Saaledes i græske Ord (se c); ligeledes i Ord af andre Sprog, som Droske, Blansket, Mansket, Marskal, Marskandiser, Skaberak,

Skak, Skakt, Skalotteløg, Skatol, Skellak. Ellers 2) beholdes sch i tyske Ord, som Frosch (paa en Violinbue), Gletscher, rutsche (og paa samme Maade Bratsch). Der skrives Bolsjer. 3) I Ord af Fransk (se II) og Engelsk ombyttes sch med de i disse Sprog brugelige Betegnelser (ch, sh), f. Eks. March, Punch, Sherif, Shirting. Dog skrives Sjal, sjippe. 4) I Ord af andre Sprog (navnlig ikke-europæiske eller saadanne europæiske, som ikke tilhøre vor Sprogæt) ombyttes sch med sh, f. Eks. Dervish, Janitshar, Pasha, Shah, Sheik, Shiit, Shaman, Shibbolet, Kashmir, Rustshuk, Kamtshatka, Shat-el-Arab. Dog skrives Kautsjuk, Sjako, Sjakal, sjakre og (som nu ogsaa sædvanligt) sjofel.

f) Ord som Intelligens, Potens, Finanser skrives uden t mellem n og s.

g) W bruges i Ordene Whig, Whisky og Whist (og i en Sammensætning som Wiernervogn); ellers skrives v.

II. I franske Ord, selv om de ere almindelig brugte, beholdes den franske Lydbetegnelse, naar i Udtalen særlig franske Lyde (j, g, ch, ll, gn) forekomme; dog bortfalder det stumme e i Enden af Ordene. Ligeledes beholdes Lydbetegnelserne au, eau, ay, oy, oi, ei, ou, e=ø, u, en, em, on, ti, ç, stumt h, stum Endekonsonant. De franske Accenter kunne beholdes. Eksempler: jaloux, Jalousi, Chaussé, Chalup, Broche, Galoche, Fetich, Toilet, Geni, gentil, Nation, Rayon, loyal, Teint, Prestige, Revu, Emballage, brouillere, Bataille, Vignet, Chenille, Entré, Atelier, Buffet, Façon, Niche, marchere, Malheur, Gêne, Têten, Tantième. Om c og q se ovenfor I. a) og b). Derimod skrives i Almindelighed for de franske Lydbetegnelser ai og eu henholdsvis æ og ø — f. Eks.: Karantæne, Inspektør. Støder c med K-Lyd i et fransk Ord umiddelbart sammen med en anden fransk Lydbetegnelse, da maa man, naar Ordet bruges paa Dansk, enten ogsaa ombytte denne eller beholde c — f. Eks. Kupé eller Coupé, men aldrig Koupé.

III. I Indlyd af fremmede Ord anvendes Medlydsfordobling i Reglen ikke, naar den ikke findes i det fremmede Sprog (Artikel, Titel, Skrupel, Krønike, Tyfus o. s. v.); dog undtages Ord, hvori Fordoblingen er bleven almindelig Brug, som Kammer, Nummer, Kaffe. Derimod fordobles en i fuldt betonet Stavelse staaende Endemedlyd foran følgende Selvlyd uden Hensyn til Skrivemaaden i det fremmede Sprog: Politikken, Botanikker (Flertal af Botanik, forskjelligt fra (en) Botaniker), Institutter, Eremitter, Attrapper, Paragraffer, Konsoller o. s. v.,

7. Juni. (men Buffeter o. desl., hvor Medlyden ikke udtales, og Bassiner o. desl., hvor vi udtale n som ng). Har Stavelsen kun Bitone (som i Konsul, Punktum, Leksikon), anvendes Fordobling ikke undtagen i enkelte Ord, hvori den er bleven almindelig, som Biskopper, Omnibusser. Medlydsfordobling efter ubetonet Selvlyd beholdes i Reglen, naar den findes i det fremmede Sprog (Allé, Ballon, abonnere, Buffet o. s. v.; dog skrives enkelt Medlyd overalt, hvor Brugen har indført det: Bajonet, Kanel, Karbonade, Pomade, Paryk, traditionel m. m.).

Fremmede Ord, der ere fuldt optagne og indgaaede i Sproget og i Udtalen have tabt de fremmede Lyde, skrives efter Sprogets almindelige Regler: Ansjos, Kaptajn, Kontor, Løjtnant, nervøs, Tempel, Ur, Trone. — Dog ombyttes aldrig ch, g, j eller ti med sj (undt. Ansjos).

23. Navnes Skrivemaade.

A. Danske Navne. — Geografiske Navne skrives efter Sprogets almindelige Regler med de af det foregaaende fremgaaende Undtagelser. — Det samme gælder om Fornavne (dog bør enhver lades Frihed til at skrive sit eget Navn, som han engang er vant). — Familienavne skrives efter vedkommende Families egen Skik og Brug.

B. Fremmede Navne. — Geografiske Navne skrives saa vidt muligt efter vedkommende fremmede Lands Skrivebrug. Herfra undtages fordanskede Navne, især mange Landes Navne: Tyskland, Svejts, Frankrig, Italien, Holsten o. s. fr. og enkelte Byers og Floders Navne: Rom, Florents, Genua (derimod Wien, Milano, Venezia), Rin m. fl. — Personnavne skrives ligeledes efter fremmed Skrivebrug med Undtagelse af enkelte, især Regentnavne: Ludvig den Fjortende, Henrik den Tredje, Jakob den Anden.

30. Juli. **Min. Skr.** til Bestyrerne for Nyborg Realskole:

I et hertil indgivet Andragende have D'Hrr. Skolebestyrere forespurgt, dels om en Realskoleelev, der, efter at have gennemgaaet en Realskoles næstøverste Klasse, paa Grund af sin Faders Forflyttelse overføres til en anden Realskoles øverste Klasse, vil kunne indstille sig til almindelig Forberedelsesexamen ved denne Skole efter eet Aars Forløb, dels om hvilken Indflydelse paa Besvarelsen af dette Spørgsmaal det maatte have, at vedkommende Elev paa Grund af Sygdom er udmeldt af den første Skole i Foraaret, saaledes at han ikke har aflagt nogen Prøve i næstøverste Klasse, dels endelig om en Elev, der, efter

at have gennemgaaet næstøverste Klasse i en Realskole, er opflyttet i Skolens øverste Klasse, men derpaa paa Grund af Sygdom udmeldes af Skolen fra Januar til Sommerferien og derefter atter indtræder i Skolen, kan indstille sig til almindelig Forberedelsesexamen ved samme Skole det følgende Aar.

I Anledning heraf skal Ministeriet meddele, at der i det førstnævnte Tilfælde vil kunne ventes meddelt Tilladelse til, at den paagjældende Elev indstiller sig til Examen ved Skolen, og at den Omstændighed, at han paa Grund af Sygdom er udmeldt af den første Skole umiddelbart før Examen, saaledes at han ikke har faaet aflagt Examen i næstøverste Klasse, ikke vil medføre, at Tilladelsen nægtes, naar Bestyreren af den sidste Skole erklærer ham for moden til at stedes til Examen, samt endelig, forsaavidt det sidst nævnte Spørgsmaal angaar, at Eleven efter Omstændighederne, navnlig naar Skolebestyreren erklærer ham for moden til at indstille sig til Examen, vil kunne erholde Tilladelse til at tage Examen ved Skolen.

Min. Skr., hvorved det meddeltes Bestyreren af en privat Skole, som havde antaget, at der ved den i Anordning 30. Aug. 1881 § 11 omhandlede Pointsberegning ikke skulde tillægges Karakteren i Engelsk større Vægt end i andre Fag: 16. Aug.

at ifølge den almindelige i Anordningens § 1 givne Regel maa Karakteren i Engelsk i alle Tilfælde regnes dobbelt ved Sammentælling med andre Fagkarakterer, og at dette ogsaa er forudsat ved Bestemmelserne i § 11 om Pointsantal, forsaavidt som der her, ligesom ved Bestemmelserne i §§ 2 og 3 om selve Forberedelsesexamen, kræves et gennemsnitligt Antal af 3 Points i hvert Fag.

Min. Skr. til Rektor for Odense Kathedralskole, hvorved tilkjendegives, at Bestemmelserne i 2det Stykke af Bekjendtgørelsen af 7. Juni s. A. om Retskrivningen maa forstaas saaledes, at Reglerne efter Sommerferien 1890 skulle indføres i alle Skolens Klasser. Af Hensyn til de dermed forbundne Vanskeligheder for 4de og 6te Klasses Vedkommende vilde Ministeriet imidlertid Intet have at erindre imod, saafremt Rektoren maatte fastholde Ønsket derom, at de ældre Retskrivningsregler endnu i Skoleaaret 1890—91 fulgtes i Skolens 2 nævnte Klasser. 2. Sept.

Min. Skr. til Rektor for Frederiksborg lærde Skole, hvorved bifaldes, at Skolens 1ste Realklasse deles i to Afdelinger, og at 9. Sept.

9. Sept. der i den ene af disse gives de Disciple, der ere bestemte til at forlade Skolen inden den afsluttende Examen, særskilte Timer i Historie, Geografi, Naturhistorie og Naturlære samt i Regning og geometrisk Tegning, i det Øjemed at give deres Undervisning en passende Afslutning.

17. Okt. **Instrux** for Posten som Gymnastikinspektør ved de under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet sorterende Skoler og Undervisningsanstalter. (Fastsat af Ministeriet).

Gymnastikinspektøren fører Overtilsyn med den gymnastiske Undervisning ved de kongelige Skolelærerseminarier, de offentlige lærde Skoler samt de private lærde Skoler og Realskoler, som have Dimissionsret, Borger- og Almueskolerne og øvrige under Ministeriet sorterende Undervisningsanstalter. Han er Ministeriets Raadgiver i alle Sager vedkommende nævnte Undervisning.

Han gennemgaar de fra Skoledirektionerne og Andre til Ministeriet indkommende Beretninger om Gymnastikundervisningens Tilstand, meddeler Ministeriet sine Bemærkninger ved samme og gjør til Ministeriet Forslag om Iværksættelse af Foranstaltninger, hvortil Beretningernes Gjennemsyn maatte foranledige ham. Efter endt Gjennemsyn af samtlige hvert Aar indkomne Beretninger fra Skoledirektionerne tilstiller han Ministeriet en Extrakt af samme, affattet i den af Ministeriet foreskrevne Form.

Han afgiver Betænkning over de Gymnastikundervisningen vedkommende Sager, som tilstilles ham af Ministeriet, og gjør til dette Indstilling om Iværksættelse af nye Foranstaltninger, som han maatte anse tjenlige for bemeldte Undervisning.

Han skal paa Stedet undersøge den gymnastiske Undervisningens Tilstand ved de under Ministeriet sorterende Skoler og Undervisningsanstalter og har til Rejser i dette Øjemed at anvende mindst 6 Uger aarlig. Navnlige har han at inspicere de kongelige Skolelærerseminarier i Reglen hvert Aar og de lærde Skoler i Reglen hvert andet Aar, hvorhos han paa sine aarlige Inspektionsrejser inspicerer saa mange andre Skoler, som der gives Lejlighed til at besøge. Ved Valget af de sidstnævnte Skoler maa Hensyn tages til, hvilke Skoler der efter de aarlige Beretninger fra Skoledirektionerne om den gymnastiske Undervisningens Tilstand maa antages at staa mest tilbage i saa Henseende, og ligeledes har han at inspicere de Skoler, for hvis

Vedkommende det særlig forlanges af Ministeriet. Skolerne i 17. Okt.
Kjøbenhavn inspicerer han, saa ofte han dertil finder Anledning.

Ved sine Inspektioner, hvorom han saa vidt muligt har at give vedkommende Rektor, Skolebestyrer eller Forstander, i Kjøbenhavn Skoleinspektøren, i Kjøbstæderne Skolekommissionen og for Landsbyskolernes Vedkommende Skoledirektionen, Underretning betimelig forud, forhandler han med vedkommende Skoles Bestyrer eller Bestyrelsesformand angaaende Afhjælpning af Mangler vedrørende den gymnastiske Undervisning, som han maatte forefinde paa det paagjældende Sted. Ved disse Forhandlinger kan, hvis enten Gymnastikinspektøren eller Skolens Bestyrer ønsker det, vedkommende Gymnastiklærer tilkaldes. Samtale om Manglerne eller Paapegen af bestemte Fejl bør kun finde Sted i Elevernes eller Skolebørnenes Paahør i saadanne Tilfælde, hvor disses Nærværelse er nødvendig for at godtgjøre Ankens Berettigelse, og hvor Læreren ikke paa anden Maade kan bringes til Forstaaelse af de givne Anvisninger og Vink. Efter endt Inspektion gjør han Indberetning til Ministeriet om, i hvilken Tilstand han har forefundet Gymnastikundervisningen ved de besøgte Skoler og Undervisningsanstalter, og hvad der med Hensyn til Manglernes Afhjælpning af ham er foretaget paa Stedet, ligesom han gjør Forslag om, hvilke yderligere Foranstaltninger der for Ministeriets Vedkommende kunne være at træffe i saa Henseende.

Paa sine Inspektionsrejser, der, for saa vidt de ikke ere særlig forlangte foretagne af Ministeriet, blive at indrette efter en af Ministeriet approberet Rejseplan, nyder Gymnastikinspektøren 8 Kr. daglig i Diæter foruden Godtgjørelse efter Regning for Udgifter til selve Rejserne, hvortil han dog saa vidt muligt vil have at benytte de almindelige offentlige Befordringsmidler.

Saafrømt han finder det fornødent, kan han til Medhjælp ved Inspektionerne paa sine Rejser medtage en militær Gymnastiklærer, og oppebærer han da til Vederlag for denne 3 Kr. daglig samt desforuden Godtgjørelse for de forøgede Rejseomkostninger, som bemeldte Lærers Medfølge maatte foranledige.

Gymnastik Inspektøren har for Gymnastikens Vedkommende at bistaa Inspektøren ved de af Ministeriet oprettede Feriekursus for Lærere og Lærerinder; i den Anledning har han:

- 1) at gennemgaa de Ansøgninger om Kursus i Gymnastik, der tilstilles ham fra Kursus-Inspektøren,
- 2) at forhandle med denne om, hvilke Ansøgere efter hans Skjøn særlig bør komme i Betragtning,

17. Okt. 3) at ordne og bære Ansvar for de Læreres og Lærerinders Undervisning, hvem der tilstaaes Kursus, alt indenfor de Regler med Hensyn til det Pekuniære, der opgives ham af Kursus-Inspektøren,
- 4) at give en kort Indberetning til Kursus-Inspektøren om Deltagernes Flid og Fremgang, saaledes affattet, at det deraf kan ses, om denne har været saaledes, at Vedkommende kan anbefales enten til et nyt Kursus i Gymnastik, hvis Kursus'et heri ikke er afsluttet, eller i et andet Fag.

Gymnastikinspektøren har tillige at fungere som Examinator i Gymnastik ved Skolelærerexamen og fra 1891 tillige ved Skolelærerindeexamen og modtager for dette særlige Hverv det paa Finantsloven tilstaaede Honorar udbetalt af Formanden for Examenskommissionen. De Regler, der hidtil ere fulgte ved Bedømmelsen af Gymnastik ved Skolelærerexamen, maa ikke forandres uden efter Samraad med Formanden (eventuelt Ministeriet). Med Hensyn til Tiden for Prøvens Afholdelse maa Gymnastikinspektøren rette sig efter de af Formanden i saa Henseende trufne Bestemmelser.

Hos Gymnastikinspektøren ansættes efter dennes Forslag en Assistent med et aarligt Vederlag af 400 Kr. Assistenten har at gaa denne tilhaande i Forretningerne og kan undtagelsesvis, naar Gymnastikinspektøren anser det for ønskeligt, med Ministeriets Tilladelse beordres til at udføre de denne paahvilende Inspektioner. Der tillægges i saa Fald Assistenten de samme Dagpenge og den samme Godtgjørelse for Rejseudgifter, som er opført for Gymnastikinspektøren.

I det Gymnastikinspektøren tillagte aarlige Honorar er ikke indbefattet Godtgjørelse for Skrive- og Kontorrekvisiter samt for Udgifterne til trykte Anmeldelsesblanketter og til Porto i Anledning af Inspektionsrejserne.

23. Nov. **Min. Skr.** til Justitsministeriet:

I Anledning af, at Justitsministeriet i behagelig Skrivelse af 2den d. M. har begjært dette Ministeriums Udtalelser om, hvorvidt der kan antages at tilkomme Rektoren og Overlærerne ved Herlufsholms lærde Skole samme Rang som de tilsvarende Embedsmænd ved Statens lærde Skoler, har man anmodet Konseilspræsidiets om at tilkjendegive sin Formening om dette Spørgsmaal og i Forbindelse dermed meddele saadanne Oplysninger om Embedsforholdene ved bemeldte Skole, som i denne Sammenhæng kunde have Betydning.

Konseilspræsidiets har derefter svaret, at det maa formene, at der ikke er tillagt Rektorer og Overlærere ved Herlufsholms lærde Skole Rang, og det har derhos meddelt, at der ikke igjennem Konseilspræsidiets er udfærdiget nogen Bestemmelse, der angaar de ved Skolen ansatte Læreres Stilling i det Hele, men indtil den i afvigte Juli Maaned af Forstanderen foretagne Udnævnelse af en ny Overlærer, er der paa de for Rektorerne og Overlærerne af Forstanderen udfærdigede Bestallinger paa Forstanderens derom fremsatte Begjæring erhvervet allerhøjeste Stadfæstelse. 27. Nov.

Ved tjenstligst at meddele Justitsministeriet Foranstaaende til behagelig Underretning skal man tilføje, at man ganske kan slutte sig til den af Konseilspræsidiets udtalte Opfattelse af Sagen, idet den Omstændighed, at der enkelte Gange, dog kun i Henhold til særlig Bevilling, er givet Lærere ved Herlufsholms Skole, i Modsætning til Lærere ved andre private Skoler, Ansættelse i Statsskolens Tjeneste med Bibeholdelse af deres Anciennet ved Herlufsholms Skole, formentlig er uden al Betydning for det her foreliggende Spørgsmaal.

Min. Skr., hvorved der beskikkedes en ny, matematisk uddannet, 4de Tilforordnet ved Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler til Deltagelse i Affattelsen af Forslagene til skriftlige Examensopgaver. 9. Dec.

Min. Bekjendtgjørelse om Forandring i allerhøjeste Anordning af 25de Oktober 1883 om Indførelse af nye Skoleembedsexaminer: 31. Dec.

Efter Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det under Dags Dato behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at bifalde:

at Bestemmelserne i den allerhøjeste Anordning af 25de Oktober 1883 om Indførelse af nye Skoleembedsexaminer ved Kjøbenhavns Universitet, Afsnit A § 7, affattes saaledes:

De i § 6 nævnte Rettigheder kunne ogsaa erhverves af:

- a. Theologiske Kandidater, som have taget Embedsexamen med Hovedkarakteren Laudabilis eller Haud illaudabilis primi gradus, ligesom ogsaa af dem, der have underkastet sig en Magisterkonferens i et af de under det filosofiske Fakultet hørende Skolefag, naar de med Karakteren «Admissus» bestaa en Prøve enten: 1) i 2 af de i §§ 1 og 4

31. Dec.

nævnte under det filosofiske Fakultet hørende Fag i det Omfang, der er fastsat for dem som Bifag, og saaledes at der ved Valget af disse Fag følges de i § 4 fastsatte Regler, eller 2) i Matematik, Fysik og enten Astronomi eller Kemi i det for disse Fag som Bifag fastsatte Omfang, eller 3) i Zoologi, Botanik og Geografi i det nedenfor under B 12, § 1 a, b og d angivne Omfang;

- b. af dem, der have underkastet sig en Magisterkonferens i Astronomi eller Kemi, samt polytekniske Kandidater med første eller anden Karakter, naar de lade sig prøve ved en af Fakultetet ordnet Tillægsexamen i et af de i det Foregaaende nævnte Hovedfag under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet og ved denne opnaa Karakteren «Admissus»;
- c. af dem, der have underkastet sig en Magisterkonferens i Naturhistorie eller Geografi, naar de lade sig prøve ved en af Fakultetet nærmere ordnet Tillægsexamen, der sammnen med Magisterkonferensen udviser de samme Kundskaber som Skoleembedsexamen med Naturhistorie og Geografi som Hovedfag, og ved denne opnaa Karakteren «Admissus».

Hvilket herved bekjendtgjøres til Efterretning for alle Vedkommende.

1890

1. Marts.

Min. Circ. om Skoletestimonier:

Ministeriets Opmærksomhed er bleven henledet paa, at der i de offentlige lærde Skolers Praxis i forskellige Retninger hersker Uklarhed med Hensyn til Anvendelsen af de i den almindelige Skoleforordning af 7de November 1809 §§ 106—108 givne Regler om Skolevidnesbyrd og om Betalingen for disse. Man ser sig herved foranlediget til med en nærmere Forklaring at indskærpe Overholdelsen af de bestaaende Regler, saaledes som disse ere blevne modificerede ved de senere Forandringer i Examinensreglerne. Ministeriet skal derfor, i Tilslutning til de ved Cirkulæerne af 23de April 1845 og 30te November 1854 samt i den Skolerne meddelte Skrivelse af 2den Juli 1874 udtalte Grundsætninger (jfr. Meddelelser om de lærde Skoler for 1849—56 Pag. 19 og 126—128; 1857—78, 3dje Hefte Pag. 94—96) tjenstligst meddele Dhrr. Rektorer og Skoleforstandere Følgende til behagelig Underretning og fremtidig Iagttagelse:

Alle Skoletestimonier betales med 20 Kr., med Undtagelse af de nedenfor anførte Tilfælde.

Som Skoletestimonier betragtes:

- 1) Vidnesbyrd om en hvilkensomhelst Skoleexamen, der er bestaaet af en Discipel ved Skolen;
- 2) De Vidnesbyrd, som Disciple, der tidligere have besøgt en offentlig lærd Skole, maa medbringe ved deres Optagelse i en anden offentlig Skole;
- 3) Enhver Attest, der fra en Skole udstedes om en Discipels almindelige Forhold i Skolen, til Brug efter hans Utrædelse af denne.

Herved bemærkes:

ad 1) Testimonium, henholdsvis for Afgangsexamen, 4de Klasses Examen, eller almindelig Forberedelsesexamen, er nødvendigt for enhver dimitteret Discipel, der vil indskrives ved Universitet eller indstille sig til en af de under dette Ministerium henhørende Embedsexaminer eller Fagprøver, til hvilke Adgangen er betinget af en af de nævnte Skoleexaminer.

Examensbeviser for Privatister betragtes ikke som Skoletestimonier og udstedes derfor uden særligt Gebyr.

ad 2) Ingen, som tidligere har været Discipel i en offentlig lærd Skole, maa optages i en anden saadan Skole, hvad enten det sker ved umiddelbar Overflytning eller efter længere Tids Mellemrum, uden at han foreviser et af Rektoren ved den Skole, som han har forladt, udstedt Testimonium. Dette Testimonium skal i Henhold til Bekjendtgjørelsen af 13de Maj 1850 om en Undervisningsplan og Examensbestemmelser ved de lærde Skoler indeholde en Attest om:

- a) i hvilken Klasse Discipelen sidst har været optagen i den Skole, som han tidligere har besøgt;
- b) hans Alder, for at det kan paases, at der i denne Henseende Intet er til Hinder for hans Optagelse i den nye Skole eller i den Klasse, som han søger at faa Adgang til;
- c) at hans Kundskaber ere fyldestgørende for Adgangen til den Klasse, i hvilken han attraar at optages;
- d) at hans Sæder ere ufordærvede, og at han ikke enten er bortvist fra den tidligere Skole eller paa ulovlig Maade har forladt den, eller er negtet Adgang til at oprykke til den Klasse, i hvilken han vil optages ved den anden Skole.

Naar en Discipel efter at have bestaaet 4de Klasses Examen søger Optagelse i en anden offentlig Skole, maa han foruden Testimoniet for denne Examen medbringe en Attest af det oven-

1. Marts. anførte Indhold, som altsaa vil være tilstrækkeligt Vidnesbyrd om hans Modenhed til Optagelse i 5te Klasse. Denne Attest i Forbindelse med Examensvidnesbyrdet bliver dog med Hensyn til Betalingen kun at betragte som et enkelt Testimonium.

ad 3) Der kan uden Betaling udstedes Attest om, hvor lang Tid en Discipel har været i Skolen, hvilken Klasse han sidst har været optagen i, hvilke Skolebeneficier han har nydt, samt om andre rent faktiske Forhold. Ligeledes kan Attest om Examenskarakteren i et enkelt bestemt Fag udfærdiges uden Gebyr. Men enhver fra Skolens Side udstedt Attest, der indeholder et Vidnesbyrd om Disciplens almindelige Forhold i Skolen, med Hensyn til Opførsel, Flid, Fremgang, Anlæg, eller andre personlige Forhold, eller en Attest om de ham ved Skoleaarets Udgang i saa Henseende meddelte Hovedkarakterer, bliver at betale som et egentligt Testimonium. I Tvivlstilfælde bør det ved Indstilling til Ministeriet søges afgjort, hvorvidt Attesten er gebyrpligtig eller ikke. I Forbindelse hermed skal erindres om, at en hvilkensomhelst Attest for Examenskarakterer ifølge Stempel-lovgivningen bliver at udfærdige paa stemplet Papir til Taxt 1 Kr., som maa betaales af den, der begjærer den udfærdiget.

For samtlige Skoletestimonier gjælde iøvrigt følgende Regler:

Testimonier skulle kun udstedes efter Begjæring af Vedkommende. Under 1) og 2) er ovenfor angivet, i hvilke Henseender det er nødvendigt at løse Testimonium angaaende Examen eller Vedkommendes Forhold i Skolen. En saadan Nødvendighed er derimod ikke tilstede for de Disciple, som efter tidligere at have besøgt en lærd Skole:

- a) ønske atter at optages i samme Skole;
- b) indstille sig til en afsluttende Examen som Disciple ved en kommunal eller privat Skole (herunder indbefattet Herlufsholms lærde Skole);
- c) som Privatister indstille sig til Afgangsexamen, enten ved en offentlig eller privat lærd Skole.

Dog maa de, der efter at have bestaaet 4de Klasses Examen som Disciple ved en offentlig lærd Skole, indstille sig som Privatister til Afgangsexamen ved en anden Skole, medbringe Bevis for 4de Klasses Examen, men dette bliver at udstede uden Gebyr.

Foruden i det her nævnte Tilfælde, skulle Testimonier af enhver Art udstedes uden Gebyr i følgende Tilfælde:

- a) naar det begjæres udstedt af en Discipel, der i det løbende Skoleaar har nydt eller nyder et Skolebeneficium, enten

hel eller halv Friplads eller Pengestipendium til Dækning af Skolepenge eller til Oplægning. Lige med de egentlige Skolebeneficier stilles i denne Henseende Understøttelser af Stipendieoverskudsfondene og af de paa Kommunitetets Budget til Understøttelse for vordende Studenter bevilgede Midler, men ingen andre offentlige eller legatmæssige Understøttelser;

- b) naar vedkommende Discipel engang iforvejen har betalt Testimonium for 4de Klasses Examen;
- c) naar flere Brødre ved Overflytning til en anden Statsskole samtidig begjære Testimonium udstedt, forsaaavdt som dette da udstedes mod enkelt Gebyr for dem alle.
- d) Endvidere vil Ministeriet for Fremtiden have fastsat, at Testimoniet udfærdiges uden Betaling, naar vedkommende Discipel overføres til en anden Skole som Følge af Faderens Embedsforflyttelse.

Udenfor de her anførte Tilfælde kunne Vedkommende kun efter særlig Resolution af Ministeriet fritages for Testimoniumsgebyret. Saadan Fritagelse vil med Hensyn til de foran under 3) omhandlede Attester for Disciplens almindelige Forhold i Skolen efter Omstændighederne kunne forventes, naar Testimoniet kun søges til Brug ved Indtrædelsen i rent private Stillinger, og den Paagjældendes Trang og øvrige Forhold anbefale ham dertil, medens Forholdet stiller sig anderledes ved Overgang fra Skolen til offentlige Stillinger.

Idet de her fremstillede Regler, der i enhver Henseende ere fælles for Realdisciple og studerende Disciple samt for alle de højere Statsskoler, herved indskærpes til ufravigelig Overholdelse, skal Ministeriet særlig henlede Opmærksomheden paa, at i Forhold til disse Skoler eller til andre under dette Ministerium sorterende Institutioner kan intet Skolevidnesbyrd komme i Betragtning, som ikke er udstedt af vedkommende Skoles Rektor. Til Betyggelse for Gebyrpligtens Overholdelse vil man tillige anmode Dhrr. Rektorer om ved Udstedelsen af enhver Attest, som efter det foran Anførte er at betragte som et egentligt Skoletestimonium, paa dette at attestere, enten at den anordningsmæssige Betaling af 20 Kr. er erlagt, eller at Testimoniet ifølge nærværende Cirkulære kan udstedes uden Gebyr.

Min. Skr. til Rektoren for Randers lærde Skole, hvorved 21. April. tilkjendegives, at Skolen i sin Egenskab af Statsanstalt er berettiget til at føre Splitflag, og at det ikke kan anses for passende, at der i Flaget anbringes noget særligt Mærke.

3. Mai.

Min. Circ. til de lærde Skoler og Realskolerne:

For at gennemføre en betryggende Kontrol med de lærde Skolers og Realskolernes Forsyning med de foreskrevne Samlinger af fysiske Apparater til Undervisningsbrug, har Ministeriet efter Indstilling af Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler, som i denne Anledning har forhandlet med Undervisningsinspektøren for de kommunale og private Realskoler, besluttet sig til at indordne Tilsynet med Skolernes Samlinger under den almindelige offentlige Inspektion, og efterat de til Øjemedet nødvendige Bevillinger ere erhvervede for indeværende Finansaar, har man truffet Foranstaltning til denne Sags Ordning paa følgende Maade:

Tilsynet med samtlige Skolers Apparatsamlinger, altsaa dels med Vedligeholdelsen og Suppleringen af de examensberettigede lærde Skolers og Realskolers Samlinger, dels med Anvendelsen af Statens Tilskud til andre Skolers Samlinger, bliver underlagt det matematisk-naturvidenskabelige Medlem af Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler, der bistaaes af en teknisk Assistent for Inspektionen. Til Assistent i denne Egenskab har Ministeriet under Dags Dato beskikket Konservator ved den polytekniske Lærestalts fysiske Samling C. Hornung, og samtidig hermed er det Instrumentmager Weitzmann hidtil overdragne Tilsynshverv bortfaldet.

Der vil her i Staden blive oprettet en Normalsamling af fysiske Apparater, saaledes at de til denne Samling indkjøbte Apparater skulle tjene til Norm for alle Leveringer til Skolerne, baade hvad Udførelsesmaaden og Prisen angaar. I denne Samling, der bestyres af Undervisningsinspektionens matematisk-naturvidenskabelige Medlem, vil der tillige, saa vidt som Omstændighederne tillade det, gives Lejlighed for Skolernes Lærere i Fysik til at øve sig i at anstille Forsøg med Apparaterne, under Vejledning af den nævnte Assistent. Ministeriet anser det for særdeles ønskeligt, at de Lærere, der mangle Øvelse i at anstille Forsøg, ville benytte sig af Samlingen i det her angivne Øjemed efter nærmere Aftale med Samlingens Bestyrelse.

Inspektionens tekniske Assistent vil besøge Tilsynet med Skolernes Samlinger, saaledes at han i det Mindste een Gang i Løbet af to Aar inspicerer enhver Skolesamling. Ved disse Besøg foretager han saadanne mindre Reparationer, som kunne udføres ved de for Haanden værende Midler, og bestemmer, hvilke andre Reparationer, der skulle udføres, samt hvilke Apparater det paa Grund af Ælde og Slid er nødvendigt at erstatte med

nye. Det er særlig paalagt ham at føre Kontrol med de til Skolerne leverede nye Apparater, og at forkaste dem, hvis de ikke i Brugbarhed og Holdbarhed svare til Normalapparaterne. Paa tilsvarende Maade kontrollerer Assistenten de reparerede Apparater. Naar et Apparat forkastes, indberetter han Sagen til den øverste Tilsynsførende, som derefter kan paalægge vedkommende Leverandør at ombytte det forkastede Apparat med et andet og mere fyldestgjørende.

Ethvert Apparat, som ved Brugen viser sig at være utilfredsstillende eller mangelfuldt i den ene eller den anden Henseende, kan af vedkommende Skole indsendes til Normalsamlingen, hvor det vil blive underkastet en nærmere Prøvelse, hvis Udfald vil blive Skolen meddelt, eventuelt ved Ombytning med et nyt Apparat.

Efterat Normalsamlingen er traadt i Virksomhed og den fornødne Underretning derom er bleven meddelt Skolerne, ville alle Regninger fra Skolernes Leverandører af fysiske Apparater, saavel for Anskaffelse som for Reparation af Apparater, blive at indsende til Normalsamlingens Bestyrelse, for at det kan blive paaset, at de beregnede Priser for Anskaffelser stemme med den ved Samlingen fastsatte Prisfortegnelse, og at Prisen for Reparationer ikke er ansat for højt; og ingen Regning vil herfra blive anvist til Udbetaling uden at være bekræftet af Assistenten ved Samlingen.

Ministeriet skal endnu henlede Skolernes Opmærksomhed paa, at den hidtil gjældende Fortegnelse over de fysiske Apparater, der skulle findes ved enhver examensberettiget Skole, agtes underkastet en Revision efter det derom forventede Forslag fra Inspektionen.

Min. Skr. til Rektoren for Randers Lærde Skole, hvorved 13. Mai. paa given Anledning tilkjendegives, at der i ethvert Tilfælde, hvor en Lærers Sygdom gjør det nødvendigt at overdrage hans Fagtimer til Andre, ufortøvet skal gjøres Indberetning derom, for at den af Rektor midlertidig truffne Ordning kan blive godkjendt af Ministeriet.

Min. Skr. til Rektoren for Odense Kathedralskole, hvorved 23. Mai. paa given Anledning udtales, at det som almindelig Regel under Rektorens Forfald paahviler den i Anciennetæt ældste Overlærer ved den paagjældende Skole at overtage de til Rektoratet hørende Forretninger, men at Ministeriets Godkjendelse af denne Ordning

23. Mai. bør indhentes i alle Tilfælde af længere Forfald samt i saadanne Tilfælde som det i Skrivelsen omhandlede, hvor Rektoren var fraværende under de aarlige Examinier.

31. Mai. **Ordensbestemmelser** for Afholdelsen af almindelig Forberedelseseksamen ved Eksamenskommissionen i Kjøbenhavn (udfærdigede af Ministeriet.)

1. Eksaminanderne møde $\frac{1}{4}$ Time før den til den skriftlige Eksamen fastsatte Tid. Efter at Opgaverne ere fordelte, tilstedes der i Reglen ingen Eksaminand Adgang til Lokalet.

2. Der leveres Eksaminanden Kladdepapir i Halvark, Trækpapir og Papunderlag samt Hefter til Renskrift. Hefter og Papir saa vel som hver enkelt Opgave mærkes strax ved Modtagelsen med Eksaminandens Nummer, øverst til venstre. Paa Heftets Omslag anføres desuden, til hvilket Fag Opgaven hører. Behøver nogen mere Papir end det leverede, kan han paa Forlangende faa det af den Tilsynshavende. Papiret maa ikke uden den Tilsynshavendes Tilladelse deles i mindre Stykker; Blade eller Omslag maa ikke rives af Hefterne, og kun det leverede Kladdepapir maa benyttes til Optegnelser eller Kladde.

3. Eksaminanderne medbringe Skrive- og Tegnematerialier, med Undtagelse af de i Punkt 2 nævnte, saasom Penne, Blyant, Viskelæder, Lineal og Bestik; ved Prøverne i Matematik og Regning medbringes tillige en Logarithmetabel, hvor der vil kunne blive Brug for en saadan. Ingen andre Bøger eller Papiere og ingen Optegnelser af nogensomhelst Art maa af Eksaminanden tages med ind i Eksamenslokalet.

4. Ingen Eksaminand maa, efter at Opgaverne ere fordelte, tiltale andre end den Tilsynshavende; ikke heller maa nogen ved Tegn, oprakt Papir eller paa anden Maade søge at sætte sig i Forbindelse med nogen anden Eksaminand.

5. En Eksaminand maa i Reglen ikke forlade Lokalet, før han har afleveret sin Besvarelse; skulde det imidlertid være ganske nødvendigt, kan det tilstedes, og han ledsages da af en Tilsynshavende. Mere end een Eksaminand ad Gangen maa under ingen Omstændigheder — Sygdomstilfælde undtagne — forlade Lokalet.

6. Prøvens Varighed maa ikke for nogen Eksaminands Vedkommende udstrækkes ud over det paa Eksamensskemaet fastsatte Klokkeslæt, selv om tilfældig indtrufne Omstændigheder maatte have berøvet ham en Del af den tilmaalte Tid.

7. Besvarelsene underskriver Eksaminanden med sit Num-

mer og fulde Navn, og han afleverer dem med alt det modtagne, 31. Mai.
beskrevne Papir.

Forinden en Eksaminand forlader Lokalet, skal den Tilsynshavende forvisse sig om, at Besvarelsen er mærket, saaledes som ovenfor og i Punkt 2 er foreskrevet; den Tilsynshavende skriver derpaa sit eget Navn uden paa Heftet tilligemed Angivelse af Klokkeslættet for Afleveringen.

8. Enhver Eksaminand, der forser sig imod disse Bestemmelser, udsætter sig for at blive bortvist fra Eksamen. Gribes en Eksaminand i utvetydigt Forsøg paa ad uretmæssig Vei at skaffe sig Hjælp til Besvarelse af Opgaven, skal han bortvises og maa da ikke indstille sig til nogen Eksamen paa ny før efter 1 Aars Forløb.

Den Eksaminand, der har hjulpet eller forsøgt paa at hjælpe en anden paa uretmæssig Maade, bortvises ligeledes fra Eksamen, men maa indstille sig paa ny efter $\frac{1}{2}$ Aars Forløb.

Disse Bestemmelser finde ogsaa Anvendelse, naar det ved Censuren af Besvarelsene tilstrækkeligt tydeligt fremgaar, at en Eksaminand har begaaet Uærlighed.

9. Enhver Eksaminand maa være til Stede paa den Tid, da hans mundtlige Eksamination i de forskellige Fag er fastsat i Henhold til det derom skete Opslag.

10. Eksaminanderne skulle forinden Eksamens Begyndelse gøres bekendte med ovenstaaende Bestemmelser. Dette kan ske dels ved Opslag Dagen forud, dels ved Udlaan af Eksemplarer til dem, der maatte ønske det.

Min. Skr. til Skoledirektionen for Skads m. fl. Herreder. 21. Juni.

I Anledning af den med Direktionens behagelige Erklæring af 3. d. M. hertil indkomne Forespørgsel fra Skolekommissionen i Varde om, hvor vidt den kan forlange, at der fra Realskolen sammesteds tilstilles Kommissionen Kvartals-Indberetninger om Børneantal og Forsømmelser af skolepligtige Børn, skulde Ministeriet tjenstligst anmode Direktionen om behageligst at ville tilkendegive Skolekommissionen, at den fremsatte Forespørgsel maa besvares bekræftende.

Min. Skr. til Rektoren for Viborg Katedralskole:

Foranlediget ved Hr. Rektorens Indstilling i behagelig Skrivelse af 28. f. M. vedrørende Udbetalingen af Honoraret til Gymnastikassistenterne ved Viborg Katedralskole, der hidtil kun er blevet beregnet for hver enkelt Undervisningstime, skal Mini- 24. Juni.

24. Juni. **steriet** herved tjenstligst meddele, at man bemyndiger Dem til, i Lighed med, hvad der i Henhold til Cirkulæret af 25. Januar 1850 og senere specielle Afgørelser længe har været Regel ved de andre lærde Skoler (jf. Meddelelser for 1857—78, 3. H. p. 148), paa Forslaget til Fag- og Timefordelingsplanen at beregne sædvanlig maanedlig Ekstratimebetaling for de til Assistenterne ved Gymnastikundervisningen henlagte ugentlige Timer, overensstemmende med de for andre Lærere gældende Regler.

27. Juni. **Min. Skr.** til Rektoren for Nykjøbing Katedralskole:
I Anledning af Hr. Rektorens Indstilling i behagelige Skr. af 21. d. M. vedrørende Discipel i Nykjøbing Katedralskole N. N., som, efter ifjor at have bestaaet 4de Klasses Hovedeksamen, men uden at være oprykket i 5te Klasse, nu ved den gentagne Prøve iaar paa Grund af Sygdom er bleven forhindret i at møde ved den skriftlige Eksamen, med Undtagelse af Prøven i latinsk Stil, skal Ministeriet herved tjenstligt tilbagemelde, at man i Henhold til Deres Bemærkninger intet har imod, at han ved næste Skoleaars Begyndelse rykker op i 5te Klasse paa Grundlag af den ifjor bestaaede Prøve.

30. Juli. **Min. Skr.** til Justitsministeriet, hvori der, under Henvi-
sning til Samling af de for Universitetsforholdene gældende Retsregler § 163 1ste St., udtales, at det fremdeles maa anses for gældende Regel for Skolernes Eksaminer, at den een Gang erhvervede Karakter har Gyldighed, naar den paagældende paa ny indstiller sig til samme Eksamen uden at opnaa et gunstigere Resultat.

31. Juli. **Min. Skr.** til Rektoren for Odense Katedralskole, hvorved det tillodes N. N., som havde bestaaet Privatistprøven i 4de Klasses Afslutningsfag i matematisk-naturvidenskabelig Retning og nu ønskede Optagelse i Skolens 5te Klasse af den sproglig-historiske Studieretning, at underkaste sig en Tillægsprøve i Aritmetik, Geometri og Græsk (jf. Bkdtg. 28. Mai 1889), i det sidste Fag det fulde Pensum, som skal være læst af Skoledisciple inden Udgangen af 4de Klasse, saaledes, at han for at bestaa Prøven maatte have opnaaet mindst $g\frac{2}{3}$ i hvert af disse Fag.

14. Aug. **Min. Skr.** til Sorø Akademis Rektor.
I behagelig Skrivelse af 4. d. M. har Hr. Rektoren forespurgt, om Timebetalingen til de Lærere ved Sorø Akademis lærde Skole, der i Henhold til Ministeriets Skrivelser af 31. Au-

gust f. A. og 3. Januar d. A. have vikarieret for entlediget 14. Aug. Adjunkt N. N. fra Begyndelsen af indeværende Skoleaar indtil Sommerferien Begyndelse den 14. f. M., kan anvises ud over denne Dag, saaledes som det sker med Honoraret for de paa den aarlige Plan for Fag- og Timefordelingen fastsatte Ekstratimer.

Foranlediget heraf skal Ministeriet tjenstligst tilbagemelde til behagelig Efterretning, at da de paagældende Lærere have besørget Adjunkt N. N.s Timer under Form af et almindeligt Vikariat for en Medlærer, kan man i Henhold til tidligere Afgørelser ikke bevilge Udbetaling af Timehonoraret for længere Tid, end Vikariatet faktisk har vedvaret, altsaa kun for Halvdelen af afvigte Juli Maaned.

Min. Skr. til Rektorerne for Aalborg, Aarhus, Ribe og 29. Sept. Randers Skoler:

Foranlediget ved en Forespørgsel fra Rektoren for Viborg Katedralskole angaaende de saakaldte Timelæreres Adgang til Deltagelse i Afstemningen over den aarlige Fordeling af Niss Nissens Legat, har Ministeriet, som med Rektoren har været enigt i, at de i Henseende til Embedsgerning med de fast ansatte og konstituerede Lærere ligestillede Timelærere, der som saadanne deltagte i de sædvanlige Lærermøder, ogsaa bør medvirke ved den ommeldte Lejlighed, nedlagt en allerunderdanigst Forestilling om Forandring i Fundatsen for bemeldte Legat, sigtende til at bringe de paagældende Bestemmelser Ordlyd i Overensstemmelse med, hvad der maa antages at have været Testators Hensigt og hvad Sagens Natur under de nuværende Forhold udkræver.

Det har derefter under 25. d. M. behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at bifalde, at den under 2. Oktober 1851 allerhøjest konfirmerede Fundats for «Niss Nissens Legat til Disciple i Ribe, Aarhus, Aalborg, Viborg og Randers lærde Skoler» forandres ved, at Fundatsens § 4 affattes saaledes: «Uddelingen af Legatets Renter til Disciplene foretages af Skolens Rektor, Overlærere, fast ansatte eller konstituerede Adjunkter, og de andre Lærere, der ansættes med et fast aarligt Honorar samt med Forpligtelse til at undervise i det for Overlærere og Adjunkter normerede Timeantal og med samme Forretninger, som disse; dog at ingen Lærer deri deltager, naar han ikke har undervist i Skolen fra Begyndelsen af det Skoleaar, hvori Uddelingen foregaar. Ved Voteringen iagttages, at den yngst ansatte

29. Sept. Lærer voterer først, dernæst de øvrige op ad efter Tjenestealder, og paa samme Maade Overlærerne, og Rektor sidst.»

Ved tjenstligst at give Hr. Rektoren Meddelelse herom for den Dem betroede Skoles Vedkommende skal Ministeriet tilføje, at der ved de i Fundatsens § 4 ny optagne Udtryk for Tiden selvfølgelig kun er sigtet til de under normale Vilkaar, nemlig med Forpligtelse til at undervise i 24 Timer om Ugen og med aarlig Lønning af 1200 Kr. ansatte Timelærere, og at man ved den mere almindelige Affattelse af Udtrykkene kun har villet drage Omsorg for at forebygge Fremkomsten af nye Tvivlsmaal i Fremtiden.

13. Okt. **Min. Skr.** til N. N.:

I Deres hertil indgivne Andragende har De anholdt om Tilladelse til i Juni 1891 at maatte indstille Dem til Tillægs-eksamen ved Universitetet for derved at erhverve akademisk Borgerret i matematisk-naturvidenskabelig Retning uden at have de i Bekendtgørelsen af 22. Mai 1874 fordrede Eksaminer, idet De har henvist til den af Dem bestaaede Afgangsprøve ved Flaadens Skibsbygnings- og Maskinskole.

Efter at Ministeriet i denne Anledning har indhentet Erklæring fra Kommissionen for Afholdelsen af Tillægs-eksamen, skal man, i Henhold til sammes Udtalelser om, at den ovennævnte Afgangsprøve med Hensyn til Fordringerne i Matematik, i det mindste kvantitativt betragtede, skønnes at kunne stilles ved Siden af Adgangseksamen til den polytekniske Læreanstalt, tjenstligt meddele Dem til fornøden Efterretning, at det ansøgte herved bevilges.

21. Okt. **Min. Skr.** til Universitetets Kvæstor:

I Henhold til en Indstilling fra Rektoren for Sorø Akademis Skole og Opdragelsesanstalt har Ministeriet ved Skrivelse af Dags Dato til Rektoren fastsat, at der i Overensstemmelse med den hidtilværende mangeaarige Praksis ikke skal kræves noget Gebyr for Udstedelsen af Vidnesbyrd for Disciple og Elever ved Akademiet, saaledes som det for de andre offentlige lærde Skoler er fastsat ved den almindelige Skoleforordning af 7. November 1809 og Ministeriets Cirkulære af 1. Marts d. A. Ligeledes har Ministeriet fundet Anledning til udtrykkelig at fastsætte, at der ved Sorø Akademi ligesom hidtil ikke bør fordres noget Gebyr for Indskrivningen af nye Elever eller Disciple.

Min. Skr. til Rektor for Odense Katedralskole:

I behagelig Skrivelse af 24. f. M. har Hr. Rektoren forespurgt, hvorledes der skal forholdes i Anledning af, at den af Dem ommeldte Discipel i Odense Katedralskole N. N., der efter at have bestaaet almindelig Forberedelseseksamen og Tillægsprøve i mundtlig og skriftlig Latin ved indeværende Skoleaars Begyndelse er bleven optagen i 5te Klasses matematisk-naturvidenskabelige Afdeling, nu ønsker at gaa over til den sproglig-historiske Studieretning.

Efter at Ministeriet i denne Anledning har brevvekslet med Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler, undlader man ikke tjenstlig at tilbagemelde, at da vedkommende Discipel ikke har bestaaet 4de Klasses Eksamen som Skolediscipel, vilde han efter de almindelige Regler have at underkaste sig en Tillægsprøve i Latin og Græsk for at kunne indstille sig til Afgangseksamen i sproglig-historisk Retning; og den Omstændighed, at han allerede er optagen i en lærd Skoles 5te Klasse af matematisk-naturvidenskabelig Retning, kan ikke bevirke nogen Forandring heri, saa meget mindre, som Prøven, enten i Latin eller i Latin, og Græsk, bør være bestaaet inden Optagelsen i den paagældende Afdeling af 5te Klasse. For saa vidt der endvidere er Spørgsmaal om til den ovenfor nævnte Prøve at overføre den Karakter, som han har opnaaet ved den allerede bestaaede Prøve i Latin, maa Ministeriet, i Overensstemmelse med hvad der er fastsat i Bekendtgørelse af 28. Mai 1889 og det samtidige Cirkulære, som almindelig Grundsætning fastholde, at en saadan Overførelse ikke kan tilstedes, da derved aabnes Vej for en Deling af Tillægsprøven i Latin og Græsk. Da det imidlertid i nærværende Tilfælde er oplyst, at der ved Forandringen af Studieretning ikke er tilsigtet nogen saadan Omgaaelse af de gældende Regler, finder Ministeriet, under Hensyn til de øvrige foreliggende Omstændigheder, at kunne bevilge, at den paagældende betragtes som gyldig optagen i Skolens 5te Klasses sproglig-historiske Afdeling, naar han kun underkaster sig en Prøve i Græsk, dog paa Vilkaar, at Prøven afholdes snarest muligt og senest inden Begyndelsen af det andet Skolehalvaar, samt at Karakteren i Græsk ikke bliver under g÷.

Ministeriet skal hertil føje, at man overlader det til Hr. Rektoren at afholde den omhandlede Prøve i Græsk under Skolens egen Kontrol, men at Prøven i øvrigt maa afholdes paa samme Maade, som ved en regelmæssig Eksamen, altsaa saa-

24. Okt. ledes, at to af Skolens Lærere fungere som Censorer ved Siden af Eksaminator.

25. Okt. **Min. Bekdtg.** angaaende Tillægsbestemmelser til de for Skoleembedseksaminer og for den lægevidenskabelige Forberedelseseksamen gældende Regler med Hensyn til Prøverne i Fysik.

Efter Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 17. d. M. allernaadigst at fastsætte følgende Bestemmelser:

§ 1.

I Stedet for den sædvanlige Prøve i Fysik ved den lægevidenskabelige Forberedelseseksamen afholdes for de Kandidater, der ved Indtegningen til bemeldte Eksamen fremsætte Begæring derom, en udvidet skriftlig og mundtlig Prøve i det nævnte Fag, efter de Regler, der gælde for Fysik som Bifag ved Skoleembedseksamen i Henhold til Anordning af 25 Oktober 1883 og Bekendtgørelse af 21. April 1884.

§ 2.

De, der have bestaaet den lægevidenskabelige Forberedelseseksamen med den i § 1 omhandlede Prøve i Fysik, kunne, naar de senere ville underkaste sig Skoleembedseksamen med Fysik som Bifag, overføre deres tidligere opnaaede Karakterer i dette Fag til den sidstnævnte Eksamen.

§ 3.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet bemyndiges til at træffe de nærmere Bestemmelser, der i Anledning af det foranstaaende maatte vise sig nødvendige.

25. Okt. **Min. Skr.** til det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet:

Under Henviſning til det igennem Konsistorium modtagne Forslag fra Fakultetet, betræffende Indførelsen af en udvidet Prøve i Fysik ved lægevidenskabelig Forberedelseseksamen og Overførelsen af Karaktererne for samme til Skoleembedseksamen, undlader Ministeriet ikke tjenstligst at fremsende et Antal Eksemplarer af den under Dags Dato udgaaede Bekendtgørelse i Sagen.

I Forbindelse hermed skal Ministeriet bemærke, at ifølge Bekendtgørelsens § 1 vil den her omhandlede Prøve i Fysik, alene afset fra, hvad der nødvendigt følger af dens formelle Karakter som et Led i den lægevidenskabelige Forberedelseseksamen,

i enhver Henseende, navnlig ogsaa med Hensyn til Formerne for dens Afholdelse og Karaktergivningen, være underkastet de samme Regler som den tilsvarende Prøve i Fysik ved Skoleembedseksamen. Heraf følger, at Affattelsen af de skriftlige Opgaver og Afholdelsen af Eksamen i dens Helhed foretages af Universitetets Lærer i Fysik med to Censorer, der efter Indstilling af det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet beskikkes af Ministeriet for hver Eksamenstermin og oppebære den for Censorer ved Skoleembedseksaminer fastsatte Godtgørelse. Bestemmelsen af Tiden for Prøvens Afholdelse i hvert enkelt Tilfælde overlades i øvrigt til Fakultetet, efter nødvendig Overenskomst med det lægevidenskabelige Fakultets Dekanus.

25. Okt.

Min. Skr. til N. N. Skoledirektion:

27. Okt.

I den med Direktionens behagelige Erklæring af 10. d. M. hertil indkomne Skrivelse har Frederiksberg Sogns Skolekommission, under Henviisning til Vanskeligheden, for ikke at sige Umuligheden for Skolekommissionen af at kontrollere, hvor vidt de i de private Skoler indmeldte Børn virkelig til Stadighed søge Skolen, naar Skolekommissionen ikke er berettiget til at kræve Oplysninger af de private Skolebestyrere om Børnenes Skolegang, udbedt sig en Tilkendegivelse fra Ministeriet, om den ikke er berettiget til at paalægge Bestyrere af Privatskoler at føre Dagbog over Børnenes Skolebesøg, og, saafremt dette besvares bekræftende, om Kommissionen kan kræve sig disse Dagbøger foreviste til visse Tider eller fordrø maanedlige Forsømmelseslister fremsendte ligesom i de offentlige Skoler.

I denne Anledning skulde Ministeriet under Henviisning til Lov 30. Sept. 1864 § 2, 2det Punktum, og til Lov 18. Marts 1871 § 1 e, efter hvilken sidste Lovbestemmelse det paahviler Skolekommissionen at paase, at alle Børn i Distriktet søge Skole, tjenstligst melde, at Skolekommissionens Forespørgsel i det hele maa besvares bekræftende, dog at de paagældende forsømmelige Børn, ligesom der ikke vil kunne mulkeres for de ved de omhandlede Lister konstaterede Forsømmelser, heller ikke af Skolekommissionen forinden den førstkommende Eksamen ville kunne indskrives i den offentlige Skole, hvorimod de selvfølgelig efter § 1 i Lov 2. Mai 1855, hvilken Bestemmelse nøje maa overholdes, blive at afhøre ved den nærmest følgende ordentlige Eksamen og, saafremt de ved denne maatte vise sig ikke at besidde den foreskrevne Grad af Kundskab og Færdighed, at indskrive i vedkommende Sogneskole.

1. Nov.

Min. Skr. til Sognepræst N. N.:

Paa given Anledning undlader Ministeriet ikke at meddele Ds. Højærværdighed til fornøden Underretning, at der ikke vil være at affordre den ved Odense Katedralskole ansatte Time-lærer N. N. nogen Attest med Hensyn til Enkeforsørgelse i Anledning af hans forestaaende Vielse, da han ikke har fast Ansættelse som Embedsmand og følgelig ikke er underkastet den i Lov 5. Januar 1851 omhandlede Forpligtelse til forinden Indgaaelsen af Ægteskab at drage Omsorg for sin eventuelle Enkes Forsørgelse.

14. Nov.

Min. Skr. til Rektoren for Odense Katedralskole:

Med behagelig Skrivelse af 9. f. M. har Hr. Rektoren begært Ministeriets Afgørelse angaaende den medfølgende Forespørgsel fra Lærerne i Matematik ved Odense Katedralskole, nemlig om, hvor vidt der i Henhold til den bestaaende Praksis kan ved Undervisningen for Realdisciple i Aritmetik forbigaaes de samme Afsnit, som i Følge Anordningen af 16. Juni 1882 § 6 skulle forbigaaes ved 4de Klasses Eksamen for studerende, og i det hele meddeles alle Disciple i Skolens 4 laveste Klasser samme Undervisning i Matematik.

Ministeriet skal i denne Anledning indskrænke sig til at udtale, at man længe har været bekendt med den her omhandlede Praksis, der ikke blot er almindelig ved de lærde Skoler, men ogsaa ved Realskolerne, for saa vidt som der ved almindelig Forberedelseseksamen kun eksamineres i samme Omfang som ved 4de Klasses Hovedeksamen; og da man er betænkt paa ved given Lejlighed at søge de paagældende Bestemmelser angaaende bægge Eksaminer ændrede i indbyrdes Overensstemmelse, har man hidtil ikke kunnet finde Anledning til at kræve dem overholdte efter deres Ordlyd for Realdisciplenes Vedkommende, hvorfor man heller ikke med Hensyn til nærværende Forespørgsel finder det nødvendigt at give Paalæg om nogen Forandring i de hidtil fulgte Regler for Matematikundervisningen.

14. Nov.

Min. Skr. til 1ste Revisionsdepartement:

I Anledning af en hertil indkommen Forespørgsel fra Rektoren for Metropolitanskolen har Ministeriet under Dags Dato tilkendegivet, at der i Medfør af Cirkulæret af 1. Marts 1890 kun bliver at erlægge Gebyr for de Skoletestimonier, der udfærdiges til Brug for Disciple ved deres Udtrædelse af Skolen, men derimod ikke for saadanne Attester, der benyttes af Disciple

under deres Skolegang, f. Eks. ved Ansøgninger om Legater til Skolehjælp; og man har derhos fastsat, at Attester til Brug ved Ansøgninger i Tilfælde, hvor der kun betingelsesvis er Spørgsmaal om vedkommende Discipels Udtrædelse af Skolen, ligeledes skulle være gebyrfrie.

Ved tjenstligst at give Revisionsdepartementet Underretning herom, undlader man ikke at tilføje, at det for Revisionen af Skolernes Regnskaber maa anses for tilstrækkeligt, at der vedlægges disse en Erklæring af Rektoren om, hvor mange gebyrpligtige Testimonier, der i Aarets Løb ere udstedte.

Min. Skr. til Frederiksborg lærde Skole:

14. Nov.

I behagelig Skrivelse af 17. September d. A. har Hr. Rektoren indberettet, at De i et Tilfælde af indtruffen Skarlagensfeber i en Familie, hvor to Disciple ved Frederiksborg lærde Skole have Ophold, har, efter Samraad med vedkommende Læge, givet saavel disse Disciple som den paagældende Patients Fader, der for Tiden underviser i Skolen, Tilladelse til at indfinde sig i Skolen, i Betragtning af, at Patienten fuldstændigt kunde isoleres fra sine Omgivelser, og at Faren for Smitte derfor var udelukket i samme Grad, som hvis Sygdommen var indtruffen i et andet Hus. I Forbindelse hermed har De forespurgt om, hvor vidt en saadan Fremgangsmaade kan følges i andre Tilfælde, hvor Forholdene maatte stille sig paa samme Maade.

Efter at Ministeriet i denne Anledning har indhentet Betænkning fra det kongelige Sundhedskollegium, undlader man ikke tjenstligst at meddele Dem til behagelig Efterretning, at Bestemmelserne i Ministeriets Cirkulære af 11. Mai 1880, jf. dettes næstsidste Stykke, allerede maa antages at indeholde tilstrækkelig Hjemmel for, at de i øvrigt givne Regler, hvorefter Lærere og Disciple, i hvis Hjem smittefarlig Sygdom er udbrudt, foreløbig maa holde sig borte fra Skolen, ikke finde Anvendelse i saadanne Tilfælde, hvor der efter den stedlige Embedslæges Skøn paa anden Maade, navnlig ved Isolering af de paagældende syge, kan skaffes tilstrækkelig Sikkerhed imod Overførelse af Smitte til Skolen.

Min. Bekendtgørelse om Bestemmelser angaaende Oprettelsen og Ledelsen af lærde Skoler.

1. Dec.

Ved allerhøjeste Resolution af 20. f. M. har det behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at bifalde, at den ifølge Plakat af 19. Juli 1805 nødvendige allerhøjeste Tilladelse til Op-

1. Dec. rettelse af private Skoler med lærd Undervisning eller til Overtagelse af saadanne Skolers Ledelse for Fremtiden meddeles af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, samt at Ministeriet fastsætter de nærmere Regler for Meddelelsen af slige Bevillinger.

Da det maa anses for nødvendigt, at Skoler, der ville forberede deres Disciple til Universitetet, fra deres Oprettelse af undergives en Kontrol med Hensyn til Bestyrerens personlige Egenskaber, Lærerpersonalet, Lokalets Beskaffenhed og andre for Undervisningens Ledelse vigtige Forhold, hvorved det kan sikres, at Skolens Virksomhed i alle Henseender bliver fyldestgørende, vil Ministeriet herved have fastsat følgende Bestemmelser angaaende Oprettelsen og Ledelsen af lærde Skoler:

§ 1.

Uden forudgaaende Tilladelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet maa ingen Skole oprettes, som har lærd Undervisning til Formaal, eller nogen bestaaende Skole af anden Beskaffenhed udvides ved Oprettelse af Klasser for studerende Disciple.

§ 2.

Tilladelse til Oprettelse af lærde Skoler er betinget af, at den Mand eller Kvinde, der som Bestyrer af Skolen skal føre det almindelige Tilsyn med Undervisningen og Disciplinen, ved paalidelige Vidnesbyrd godtgør at have ført et uplettet borgerligt Liv.

I øvrigt vil Tilladelsen kun kunne forventes under Betingelse af, at den eventuelle Bestyrer har bestaaet en Skoleembedseksamen ved Universitetet eller en af de med Skoleembedseksamen ligestillede Eksaminer og derhos i 5 Aar har virket som Lærer ved en offentlig eller privat lærd Skole. Fra de nævnte Eksamensbetingelser kan der kun undtagelsesvis dispenseres, og kun under Forudsætning af, at den paagældende ikke blot i 5 Aar har virket paa fuldkommen tilfredsstillende Maade som Lærer ved en lærd Skole, men tillige har Øvelse i at undervise i tre Skolefag, og særligt i et af Skolens Hovedfag (Dansk, Latin, Græsk, Fransk, Historie, Matematik, Fysik) er i Stand til at lede Undervisningen gennem alle Skolens Klasser indtil Afgangseksamen.

§ 3.

Enhver Ansøgning om den her omhandlede Tilladelse skal, foruden de nødvendige Attester for Bestyrerens Kvalifikationer, være ledsaget af en Undervisningsplan, affattet med saa stor Fuldstændighed, som Forholdene tillade det. Det ugentlige Timeantal skal i alle Klasser være begrænset til 30 Timer, med Undtagelse af Sang- og Gymnastikundervisningen, og der skal i Gymnastik undervises mindst i 4 Timer om Ugen.

§ 4.

Naar Tilladelse til Oprettelse af en lærd Skole maatte være meddelt, maa Skolen dog ikke træde i Virksomhed, forinden dens Lokaler, Inventarium og Samlinger af Undervisningsapparater ved en nærmere foretagen Undersøgelse findes at være fuldt tilfredsstillende for Øjemedet.

§ 5.

Forinden en lærd Skole skifter Bestyrer, maa den tiltrædende Bestyrer have erhvervet Ministeriets Autorisation efter de foran angivne Regler, og Skolens Virksomhed kan ikke lovligt fortsættes, før dette er sket. Naar Skolen flytter til et nyt Lokale, maa dette ikke tages i Brug, forinden Tilladelse dertil er meddelt af Ministeriet.

§ 6.

Enhver lovligt bestaaende lærd Skole er i hele sit Omfang, ogsaa hvad dens Realklasser angaar, underkastet Tilsyn af Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler. Inspektionen har Ret til baade ved Besøg i Skolen og ad skriftlig Vej at fordrø sig meddelt alle saadanne Oplysninger om Skolen, som den maatte skønne nødvendige for at danne sig en begrundet Dom om samtlige Forhold vedrørende Undervisningen, Disciplinen eller Lærerpersonalet. Enhver Forandring i Lærerpersonalets Sammensætning skal derfor indberettes til Undervisningsinspektionen. Undervisningen i Sang og Gymnastik kontrolleres af den sædvanlige Inspektion for disse Fag.

§ 7.

Den af Ministeriet meddelte Tilladelse til Oprettelse eller Ledelse af en lærd Skole kan til enhver Tid tilbagekaldes, naar det efter Undervisningsinspektionens Indberetning skønnes, enten at den, der er autoriseret som Bestyrer, faktisk ikke virker som

1. Dec. saadan, eller at de Forudsætninger angaaende Lokalet, Lærerpersonalet og andre Forhold, i Henhold til hvilke Tilladelsen er meddelt, ikke mere ere til Stede.

§ 8.

Retten til at afholde 4de Klasses Eksamen eller Afgangseksamen er ikke given med Tilladelsen til Skolens Oprettelse, men maa særskilt søges erhvervet efter de hidtil gældende Regler.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

5. Dec. **Min. Skr.** til Rektoren for Randers lærde Skole:

Under 2. d. M. har Hr. Rektoren indgivet en Forespørgsel om, hvorledes der nærmere skal forholdes med den Prøve, som en Privatist, efter at have bestaaet de Forprøver, der ere nødvendige for, at han kan indstille sig til Afgangseksamen, yderligere maa underkaste sig for at kunne optages i en offentlig lærd Skoles 5te Klasse med deraf følgende Ret til ved Afgangseksamen at blive behandlet som Discipel.

Ministeriet skal i denne Anledning tjenstligst tilbagemelde, at den Prøve, som i det omhandlede Tilfælde ifølge Anordning 5. August 1871 § 7, jf. Cirkulærerne af 23. December 1882 og 28. Mai 1889 § 4, skal afholdes i de til 4de Klasses Eksamen hørende Fag, i hvilke Privatisten ikke tidligere har aflagt Prøve, foregaar efter samme Regler som en almindelig Optagelsesprøve, saaledes at det er overladt til Skolen selv at kontrollere, hvor vidt den nødvendige Modenhed til at følge Undervisningen i 5te Klasse i det hele er til Stede.

5. Dec. **Min. Skr.** til Rektoren for Randers lærde Skole:

I Anledning af Hr. Rektorens under 2. d. M. hertil indkomne Forespørgsel om, hvor vidt der kan tilstaas Adjunkt ved Randers lærde Skole N. N. Godtgørelse for de Udgifter, som han har afholdt for at lade sit af Difteritis angrebne Barn indlægge paa Byens Sygehus, i den Hensigt, at han ikke i Medfør af Cirkulæret af 11. Mai 1880 selv skulde være udelukket fra at besøge Skolen paa Grund af smitsom Sygdom i Hjemmet, skal Ministeriet tjenstligst meddele Dem, at der intet er til Hinder for, at en saadan Udgift kan erstattes den vedkommende Lærer. I Overensstemmelse hermed har man anmodet Skolens Forstanderskab om at udbetale Adjunkt N. N. Beløbet af den indsendte Regning.

Min. Skr. til Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler, hvorved Bekendtgørelsen af 1. Dec. 1890 fremsendes, idet Ministeriet udtaler: at man ikke har til Hensigt at give de nye Bestemmelser nogen tilbagevirkende Kraft til Skade for de med Ministeriets Vidende allerede oprettede lærde Skoler, uden for saa vidt som Reglerne i § 3, sidste Stykke, § 5, 6 og 7 fremtidig ville komme til Anvendelse paa alle nu bestaaende Skoler. I øvrigt forventer Ministeriet, at Inspektionen, i Tilfælde af at nogen Skole maatte begynde at drive lærd Undervisning uden behørig Tilladelse, snarest muligt vil sætte Ministeriet i Kundskab derom, hvorved bemærkes, at man med Hensyn til Forskellen mellem Skoler og de saakaldte Artiumskursus kan være enig med Inspektionen i dens Udtalelser i foran nævnte Skrivelse.

Min. Skr. til Rektoren for Viborg Katedralskole:

22. Dec.

Efter at have modtaget de ved Hr. Rektorens behagelige Skrivelse af 17. d. M. meddelte nærmere Oplysninger skal Ministeriet tjenstligst meddele til behagelig Efterretning, at den af Dem omspurgte Discipel, som efter at have bestaaet almindelig Forberedelseseksamen ved en privat Realskole er bleven optagen i Viborg Katedralskole ved Begyndelsen af Skoleaaret 1889--90 med Tilladelse til at udsætte Tillægsprøven i Latin til sidst afvigte Sommereksamen, kan, i Betragtning af, at han under de givne Forhold kun er bleven optagen betingelsesvis som Discipel i 5te Klasse, ved sin forestaaende Udtrædelse af Skolen erholde Bevis for den nævnte Tillægsprøve udstedt uden anden Betaling end det for Privatister ved denne Prøve foreskrevne Gebyr af 6 Kr., hvilket Gebyr i øvrigt burde have været erlagt, forinden han underkastede sig Prøven.

Min. Skr. til Rektoren for Aalborg Katedralskole:

1891

Under Henvisning til Revisionens Bemærkninger til Aalborg Katedralskoles Regnskab for 1889--90, hvorved det, i Overensstemmelse med Ministeriets Cirkulære af 25. Februar 1853, er foreskrevet, at en ny Inventarieliste for Skolen, efter den med Regnskabet for 1885--86 fremsendte, atter skal vedlægges Regnskabet for 1890--91, med Dokumentation over den i de mellemliggende Aar stedfundne Afgang og Tilgang af Inventariegenstande, har Skolens Rektor i behagelig Skrivelse af 19. f. M. bemærket, at der ved Skolens Overflytning til dens nye Bygning er foregaaet en saa gennemgribende Forandring af Inventariet, at den af Revisionen forlangte Dokumentation vanskeligt vil

5. Jan.

5. Jan. kunne foretages ved Hjælp af den til Raadighed staaende Assistance.

Da Ministeriet fuldt ud erkender Rigtigheden af Rektorens Bemærkninger om denne Sag, vil man under de foreliggende eksceptionelle Forhold intet have imod, at der til Underretning for Revisionen for indeværende Regnskabsaar kun affattes en Liste over det Inventarium, der ved Regnskabsaarets Udløb findes i den nye Skolebygning, saaledes at denne Liste lægges til Grund for fremtidige Afgangs- og Tilgangslistes.

7. Jan. **Min. Skr.** til Rektoren for Aalborg Katedralskole:

I Anledning af Hr. Rektorens behagelige Skrivelse af 17. f. M. angaaende Discipel i Aalborg Katedralskoles 3dje Realklasse N. N., hvem der for indeværende Beneficiaar er tillagt Beneficium af nedsat Betaling, vil Ministeriet herved i Henhold til Deres Indstilling bifalde, at det nævnte Beneficium for den paagældende Discipel ophører fra 1. d. M. at regne, som en disciplinær Straf for, at han uden behørig Tilladelse er udebleven fra Skolen i 3 Dage. Man maa dog herved tilføje, at nærværende Afgørelse, som i og for sig har en eksceptionel Karakter, er truffen under særligt Hensyn til, at vedkommende Discipel efter sine almindelige Kvalifikationer kun har havt et forholdsvis ringere Krav paa at opnaa Beneficiet, samt at det ikke er Ministeriets Hensigt at berøve ham den sædvanlige Adgang til Fornyelse af dette ved den næste Fordeling, ved hvilken Lejlighed man derfor forventer at modtage en nærmere Forklaring, saafremt De efter almindelige Regler ikke maatte finde det forsvarligt paa ny at indstille ham dertil.

Hvilket tjenstligst meddeles Dem til behagelig Efterretning og videre Bekendtgørelse.

17. Jan. **Min. Bekendtgørelse** om de lærde Skolers og Realskolernes Eksamensprotokoller.

I Betragtning af, at der ved alle Skoler, som afholde Eksaminer, der give dem, som have bestaaet dem, visse Rettigheder, bør af de over disse Eksaminer førte Protokoller til enhver Tid kunne erholdes Udskrifter, som i enhver Henseende afgive et fuldgyldigt Bevis for hver enkelt bestaaet Prøve, vil Ministeriet herved have fastsat følgende nærmere Regler om Indretningen og Opbevaringen af de lærde Skolers og Realskolernes Eksamensprotokoller:

Ved de eksamensberettigede lærde Skoler skal der føres to særskilte Protokoller, nemlig en over Afgangseksamen og en over 4de Klasses Eksamen og almindelig Forberedelseseksamen, for saa vidt ogsaa denne sidste Eksamen tages ved Skolen. Har nogen Skole hidtil ført en fælles Protokol over alle disse Eksaminer, kan dette Forhold vedblive, indtil den nu i Brug værende Protokol er udskreven.

Ligeledes skal der ved enhver Realskole, som afholder almindelig Forberedelseseksamen, føres en særskilt Protokol over denne Eksamen.

Alle Protokoller over de nævnte Eksaminer, som for Fremtiden tages i Brug, skulle forinden autoriseres af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

§ 2.

I den Protokol, der ved de lærde Skoler føres over 4de Klasses Eksamen og almindelig Forberedelseseksamen, skal tillige indføres følgende særskilte Prøver, der afholdes i de til disse Eksaminer henhørende Fag, nemlig saaledes:

- a) i Forbindelse med 4de Klasses Eksamen: den tilsvarende præliminære Prøve for Privatister efter Reglerne i Bekendtgørelse af 28. Mai 1889; den dertil hørende Tillægsprøve, som efter særlig Tilladelse kan aflægges af Privatister, der ønske at gaa over fra en Studieretning til en anden; og Tillægsprøven i Naturlære for Skoledisciple af sproglig-historisk Retning i Henhold til Bekendtgørelse af 5. Januar 1889;
- b) i Forbindelse med almindelig Forberedelseseksamen: Tillægsprøven til denne Eksamen i Latin eller Latin og Græsk (jf. Bekendtgørelse af 28. Mai 1889); den særlige Prøve i Latin, der er Forprøve for Farmaceuter (Anordning af 30. August 1881 §§ 3 og 7); Tillægsprøven i Fransk eller Tysk (samme Anordnings § 2); og de tvende Tillægsprøver, med hvilke henholdsvis Skolelærer- og Skolelærerindeeksamen kan suppleres (Anordning 1881 § 9 og Anordning af 12. Mai 1882 § 2 a).

I Realskolernes Eksamensprotokol indføres ligeledes de ovenfor angivne Prøver, for saa vidt de kunne aflægges ved Realskolerne eller efter Omstændighederne ved nogle af disse, nemlig de særlige Prøver i Naturlære, i Latin (for Farmaceuter), i Fransk

17. Jan. eller Tysk, og Tillægsprøverne til Skolelærer- og Skolelærerindeeksamen.

§ 3.

I Eksamensprotokollen maa nøjagtig angives Benævnelsen for enhver Prøve, Terminen for Eksamens Afholdelse, eller efter Omstændighederne Datoen for de særlige Prøver, hver Eksaminands fulde Navn, Fødselsdag og Fødested, hans Faders Navn og Stilling, og hvor vidt han prøves som Skolediscipel eller Privatist; endvidere Prøvens Udfald i hvert enkelt Fag og Hovedkarakteren, i Overensstemmelse med de derom gældende Regler; alt saaledes, at en Udskrift af Protokollen kan give alle de Oplysninger, som bør kunne fordres af et Eksamensbevis, for at dette i alle Tilfælde kan være den paagældende til Nytte som saadant.

Protokollen skal, naar Eksamen i et Fag er endt, underskrives af Eksaminator og de efter Prøvens Beskaffenhed tilstedeværende Censorer, ogsaa naar Eksaminanderne rejceres eller forlade Prøven inden dens Slutning.

§ 4.

De her omhandlede Protokoller skulle stedse opbevares ved Skolerne, for at der paa Begæring naarsomhelst kan meddeles Attester ved Udskrift af dem. Naar en Skole nedlægges, skulle i samme Øjemed dens Protokoller for hele den Tid, hvori de have været førte ved Skolen, indsendes til Ministeriet til offentlig Opbevaring. De Skoler, der eventuelt maatte ønske at afgive ældre udskrevne Eksamensprotokoller, kunne indsende saadanne til Ministeriet.

Hvilket herved bekendtgøres til Efterretning for alle vedkommende.

21. Jan. **Min. Skr.** til Viborg Katedralskoles Rektor:

I Anledning af den med Hr. Rektorens Erklæring af 24. f. M. modtagne Indstilling fra Viborg Katedralskoles Eforat angaaende Benyttelsen af Skolens Gymnastiklokale af en privat Forening, skal Ministeriet herved, i Overensstemmelse med hvad man under Dags Dato har udtalt overfor Eforatet, tjenstligst meddele Dem til behagelig Efterretning og fornøden Foranstaltning, at det ikke kan tillades private Foreninger at benytte Lokalet i Tiden mellem Kl. 10—12 paa Søndage og andre Helligdage. Man skal derhos bemærke, at det efter de for alle Sko-

ler gældende Regler ikke uden Bemyndigelse af Ministeriet kan tilstedes fremmede at benytte Skolens Lokaler for mere end en ganske enkelt Dag, og at ethvert vedvarende Udlaan eller Udleje af samme kun kan ske efter speciel Indstilling hertil. 21. Jan.

Min. Skr. til N. N.

30. Jan.

I Anledning af Deres Forespørgsel om, fra hvilken Alder Eleverne i den af Dem bestyrede Pigeskole falde ind under den som Betingelse for Skolens Eksamensret fordrede 4 Timers ugentlige Undervisning i Gymnastik, skal man tjenstligst meddele Dem, at Fordringen om den nævnte Gymnastikundervisning omfatter alle Skolens Klasser.

Min. Skr. til Rektoren for Horsens lærde Skole:

6. Febr.

I Anledning af Hr. Rektorens Forespørgsel i behagelig Skrivelse af 14. December f. A. om, hvor vidt N. N. vil kunne optages i Horsens lærde Skole, saaledes at han fritages for Religionsundervisningen, har Ministeriet brevvekslet med Eforatet, og idet man vedlægger en Genpart af Eforatets Erklæring, skal Ministeriet til behagelig Efterretning tjenstligst melde, at man er enig med Eforatet i, at det ikke kan tilstedes den paagældende at optages i Skolen paa det Vilkaar, at han fritages for Religionsundervisningen.

Min. Bekendtgørelse angaaende Reglerne for privat Dimission til de lærde Skolers Eksaminer: 9. Febr.

Da det allerede i længere Tid har vist sig, at de gældende Bestemmelser om Dimission af privat forberedte studerende ikke nøjagtigt overholdes, og at, formentlig som Følge heraf, letsindig Dimission af umodne studerende oftere har fundet Sted, finder Ministeriet det nødvendigt at indskærpe de i Bekendtgørelse af 13. Mai 1850 givne Regler til nøjagtig Iagttagelse og derhos fastsætte saadanne Tilføjelser til samme, som man anser for hensigtsmæssige til Sikring af Reglernes Overholdelse.

Som Følge heraf ville de nedenstaaende Regler være at iagttage af de private Dimissorer og af samtlige lærde Skoler:

§ 1.

Den, der i Skoleaarets Løb forlader en lærd Skole, kan ikke ved samme Skoleaars Ende som Privatist underkaste sig den præliminære Prøve i 4de Klasses Fag eller Afgangseksamen.

Ingen, der gaar ud af en lærd Skole uden at være opflyttet

9. Febr. i 5te Klasse eller erklæret moden til Optagelse deri, kan indstille sig til Afgangseksamen før to hele Aar efter hans Udgang af Skolen.

§ 2.

Naar en Privatist vil indstille sig til en af de tvende ovennævnte Eksaminer, maa paa hans Vegne den Mand, der som Dimissor meddeler ham det i næste Paragraf omhandlede Vidnesbyrd, indgive skriftlig Begæring derom til en offentlig eller privat lærd Skole, som har Ret til at afholde Eksamen. Begæringen maa for den sædvanlige Sommerekksamens Vedkommende indgives inden den 15. April, saa vidt som muligt ved personligt Møde hos Skolens Bestyrer, for at denne kan meddele den paagældende Dimissor, hvor vidt den anmeldte Eksaminand kan modtages, og navnlig for at Gyldigheden af Dimissionsvidnesbyrdet straks kan blive prøvet og eventuelle Mangler ved samme snarest muligt blive rettede. I øvrigt maa Skolens Bestyrer i rette Tid meddele Dimissor, naar Dimittenden skal møde ved Eksamen.

Enhver eksamensberettiget Skole er forpligtet til at modtage Privatister til Eksamen, dog ikke flere end 6 til hver Eksamen. Melde flere sig, gives der de først anmeldte Fortrin, dog kun for saa vidt de ikke ere anmeldte før Begyndelsen af April Maaned.

Ved de offentlige lærde Skoler maa enhver Privatist, forinden der tilstedes ham Adgang til den præliminære Prøve eller til Afgangseksamen, betale til Skolens Kasse et Gebyr af henholdsvis 6 eller 14 Kr.

§ 3.

Anmeldelsen af en privat forberedt Eksaminand maa være ledsaget af Daabsattest og af de efter de gældende Regler nødvendige Beviser for bestaaede Forprøver. Derhos maa medfølge Dimissorens Vidnesbyrd om, at han anser den paagældende for moden til Prøven, og at der, saa vidt Dimissor ved, i hans Opførsel intet er, som kunde gøre ham uværdig til at indstilles til Prøven.

Ingen kan udstede et saadant Vidnesbyrd, medmindre han i hele det sidste Skoleaar før Eksamen har ledet vedkommende Dimittends Undervisning og derhos personlig deltaget i denne, mindst saaledes, at han forinden den præliminære Prøve i 4de Klases Fag selv har undervist Eksaminanden i et af de til denne Prøve hørende Fag, og forinden Afgangseksamen undervist ham

i et af Hovedfagene ved denne Eksamen, nemlig Dansk, Historie, Fransk eller — efter Eksaminandens Studieretning — Latin eller Græsk, Matematik eller Naturlære. Dimissor maa foruden ved egen Erfaring tillige ved Raadførsel med sine Medlærere have overbevist sig om Eksaminandens Modenhed i hvert enkelt Fag. Vidnesbyrdet udstedes paa Ære og Samvittighed, særskilt for hver Dimittend, ved Udfyldning af et af de af Ministeriet autoriserede Skemaer, som udleveres af Skolernes Rektorer eller Bestyrere. Hvis Skemaet ikke er fuldstændigt udfyldt, eller hvis Vidnesbyrdet maatte være udfærdiget i nogen anden Form end den autoriserede, maa det ikke modtages af vedkommende Skole.

Skulde Ministeriet undtagelsesvis finde Anledning til at dispensere fra nogen af de i nærværende Bekendtgørelse indeholdte Regler, maa den ministerielle Skrivelse, hvorved Dispensationen bevilges, vedlægges den til Skolen indgivne Anmeldelse og senere paaberaabes ved Skolens Indmeldelse af Dimittender.

Dimissor kan tilbagekalde sit Vidnesbyrd indtil 14 Dage før Eksamens Begyndelse.

§ 4.

Til Udstedelse af Dimissionsvidnesbyrd er enhver berettiget, der nyder uplettet borgerlig Agtelse og har vundet akademisk Borgerret samt aflagt den filosofiske Prøve ved Universitetet.

§ 5.

Ved Anmeldelsen til Eksamen skal Dimissor endvidere afgive en nøjagtig Fortegnelse over, hvad hans Dimittender have lært i hvert enkelt Fag, med Opgivelse af de brugte Lærebøger, saaledes at det kan ses, hvor vidt det lærte for hver enkelts Vedkommende stemmer med Eksamensfordringerne. Disse Opgivelser skulle tilligemed Dimissionsattesterne af vedkommende Rektor eller Skolebestyrer indsendes til Ministeriet samtidig med Indmeldelsen af Skolens egne Eksaminander.

Naar Privatister efter særlig Tilladelse indstille sig til de ekstraordinære Eksaminer i Januar Maaned, maa Indmeldelsen, under Iagttagelse af de øvrige her foreskrevne Regler, af vedkommende Skole tilstilles Ministeriet inden den forudgaaende 15. November. Dette gælder ogsaa for Tillægsprøven i Latin eller Latin og Græsk (jfr. Bekendtgørelse af 28. Mai 1889), til hvilken de paagældende i øvrigt selv kunne anmelde sig ved Skolerne uden nogen Dimissionsattest.

9. Febr. Skemaer til Dimissionsvidnesbyrd erholdes udleverede hos Skolernes Bestyrelser.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

11. Febr. **Min. Skr.** til Rektoren for Rønne højere Realskole:

I behagelig Skrivelse af 26. f. M. har Hr. Rektoren indstillet, at det maa tillades at optage i Rønne højere Realskole den nærmere omhandlede Privatist, der i Sommeren 1890 har bestaaet almindelig Forberedelseseksamen ved Nexø Realskole, saaledes, at han fra 1. April d. A. at regne maa deltage i 4de studerende Klasses Undervisning i Latin, Græsk og Fransk, for at han i dette Aars Eksamenstermin kan underkaste sig Tillægsprøven i Latin og Græsk og umiddelbart derefter optages som Discipel i nederste Klasse af det til Skolen knyttede Artiums-kursus.

I denne Anledning skal Ministeriet tjenstligst tilbagemelde, at uagtet man i det hele anser det for mindre heldigt at give nogen Adgang til partiel Deltagelse i de offentlige Skolers Undervisning, navnlig naar en saadan Deltagelse kun skal tjene som et Supplement til den samtidige Privatundervisning, vil man dog efter de her foreliggende Omstændigheder ikke modsætte sig, at den ovennævnte Privatist faar Adgang til Skolens Undervisning paa den af Dem foreslaaede Maade, mod Betaling af sædvanligt Skolekontingent, nemlig i Henhold til Indstillingen for 1½ Kvartal. Paa den anden Side kan Ministeriet intet have imod, at han efter at have bestaaet Tillægsprøven i Latin og Græsk optages i det af Dem bestyrede Artiumskursus, forudsat at han i Lighed med hvad der i Almindelighed er foreskrevet for Optagelsen i de offentlige lærde Skolers 5te Klasse, ved en særskilt Prøve godtgør sin Modenhed til at følge Undervisningen i de øvrige Fag, som fortsættes i 5te Klasse, nemlig Modersmaalet, Fransk og Historie.

Det tilføjes, at da den paagældende kun for en saa kort Tid kommer til at frekventere Rønne højere Realskole, kan han fritages for at betale Indskrivningspenge til Skolen.

16. Febr. **Min. Bekendtgørelse** angaaende de private lærde Skolers og Realskolernes videnskabelige Samlinger.

Efter at Ministeriet ved Cirkulæret til samtlige lærde Skoler og Realskoler af 3. Maj 1890 har anordnet en offentlig Kontrol med Anvendelsen af de Statsbidrag, der ydes dels til Vedligeholdelse og Supplering af de eksamensberettigede Skolers Sam-

linger af fysiske Apparater, dels til Anskaffelse af saadanne 16. Febr. Samlinger for andre Skoler, har man fundet det nødvendigt i Tilslutning til bemeldte Cirkulære at fastsætte nærmere Regler for Udbetalingen af de her omhandlede Statstilskud, saaledes som det vil fremgaa af det følgende.

De ved Cirkulæret af 5. Marts 1888 anordnede Samlinger af naturhistoriske Præparater blive herved underlagte de samme Regler som de fysiske Apparatsamlinger, idet den tekniske Inspektor, der ifølge det foran nævnte Cirkulære er beskikket til ved regelmæssige Besøg at føre Tilsyn med de eksamensberettigede Skolers Apparatsamlinger og derved tage Bestemmelse om de nødvendige Reparationer og Suppleringer, tillige efter Samraad med vedkommende Skolebestyrer og Faglærere bør kunne afgøre, hvor meget der skal anvendes til Vedligeholdelse af de naturhistoriske Samlinger. Kun paa denne Maade vil det Beløb, der hvert Aar haves til Disposition for Skolernes videnskabelige Samlinger i det hele, kunne fordeles efter Skolernes Fornødenhed.

Som Følge heraf skulle alle Regninger for nye Anskaffelser og for Reparationer, hvad enten de angaa den ene eller den anden Art af Samlinger, forinden Udbetalingen indsendes til den tekniske Inspektor (for Tiden J. C. Hornung, Konservator ved den polytekniske Lærestalt) med Skolens Attest angaaende Regningens Rigtighed. Finder Skolen noget at udsætte paa de modtagne Genstande eller de foretagne Reparationer, maa de herhen hørende Spørgsmaal saa vidt som muligt ved samme Lejlighed indstilles til Afgørelse igennem Inspektoren.

For saa vidt Regningen derefter er bleven godkendt, navnlig med Hensyn til de beregnede Priser, skal den tekniske Inspektor, efter hvad der af Hensyn til Leverandørens Bopæl maa anses for hensigtsmæssigst, enten anvise Regningen til Udbetaling ved Universitetskvæsturen eller tilbagesende den til Udbetaling ved Skolen selv.

De Beløb, som efter det anførte foreløbig blive at udbetale af Skolerne selv, blive dem refunderede af Universitetskvæsturen, efter at alle Regninger for det paagældende Finansaar med behøring Kvittering ere indsendte dertil, hvilket maa ske paa een Gang og senest inden Finansaarets Udløb den 1. April. Forlods Refusion af enkelte Regninger kan dog forventes, naar det af Skolen udlagte Beløb udgør mindst 100 Kr.

Enhver Regning bør, hvad enten den indsendes til den tekniske Inspektor eller til Universitetskvæsturen, være ledsaget af en Skrivelse, hvori det angives, om den angaar et til Anskaffel-

16. Febr. sen af nye Samlinger af Ministeriet bevilget Tilskud (Sorø Akademis Konto 16 a) eller de af Inspektoren bestemte Summer til Vedligeholdelsen af Samlinger (Sorø Akademis Konto 16 b).

Alle Henvendelser til Ministeriet om Anvisning af de her omhandlede Beløb bortfalde for Fremtiden, hvorimod Ansøgninger om Tilskud til Anskaffelse af nye Samlinger ligesom hidtil indsendes inden hvert Aars 1. April.

Hvilket herved bekendtgøres til Efterretning for alle vedkommende.

16. Febr. **Min. Cirk.** til de lærde Skolers Rektorer og Forstanderskaber:

Foranlediget ved en hertil indkommen Forespørgsel angaaende Regnskabsføringen over de Beløb, der under den ved Cirkulæret af 3. Maj 1890 anordnede Kontrol anvendes til Vedligeholdelse og Supplering af de lærde Skolers videnskabelige Samlinger, skal Ministeriet tjenstligst meddele Dhrr. Rektorer og Skoleforstandere følgende til nærmere Oplysning og fornøden Iagttagelse.

Bestemmelserne i det ovennævnte Cirkulære have kun Hensyn til Anvendelsen af de Beløb, som af den almindelige Skolefond fordeles mellem de enkelte Skoler udenfor den Sum, der paa Skolevæsenets Udgiftspost 5 hvert Aar stilles til Raadighed for Skolerne selv. Følgelig ville Skolerne som hidtil selv kunne tage Bestemmelse om alle Udgifter af de paa deres særlige Budgetter bevilgede Summer til Biblioteker samt fysiske og naturhistoriske Samlinger, ogsaa for saa vidt nogen Del deraf maatte blive anvendt til disse Samlingers Vedligeholdelse.

Det ommeldte Tilskud fra Skolefonden fordeles derimod efter Bestemmelse af den tekniske Inspektor (Undervisningsinspektionens tekniske Assistent), som mindst hvert andet Aar skal besøge enhver offentlig lærd Skole. Ved disse Besøg tager Inspektoren, under Samraad med Rektoren og vedkommende Faglærere, Bestemmelse om, hvad der af det til hans Raadighed stillede Beløb kan anvendes til Reparationer og Anskaffelser af fysiske Apparater og naturhistoriske Genstande, idet bægge Arter af Samlinger herved indordnes under fælles Regler.

Enhver Regning over Udgifter, der afholdes af det Beløb, som af den tekniske Inspektor er tillagt vedkommende Skole, skal, forinden den udbetales, indsendes til hans Godkendelse. Inspektoren vil derefter, navnlig under Hensyn til Leverandørens

Bopæl, træffe Afgørelse om Udbetalingen, idet han, naar Regningen er godkendt, anviser den til Udbetaling enten ved Universitetskvæsturen eller ved Skolens Kasse, i sidste Fald selvfølgelig ved Tilbagesendelse af Regningen med hans Paategning. I Skolens Regnskab føres Beløbet til Udgift under Kontoen for Biblioteker og videnskabelige Samlinger som Tillæg til det for Skolen under denne Konto i øvrigt normerede Beløb. 16. Febr.

TILLÆG OG RETTELSER.

1881

10. Nov.

Fortegnelse over fysiske Apparater til Brug ved Undervisning til almindelig Forberedelseseksamen (autoriseret ved Min. Cirk. af s. D.)

	Priskurant. Kr. Ø.
1. Maalestok med dansk Maal og Metermaal.....	1. »
2. Noniusmodel.....	2. 35
3. Atwoods Faldmaskine med Pendul og elektrisk Klokke, der bevirker Udløsning af Vægten og angiver Pendulslagene	ca. 70. »
4. Tyngdepolygon og Tyngdetriangel med afsatte Linier og forskellige Ophængningspunkter (at anbringe paa Stativet til Nr. 6)	à... » 75
5. Dobbeltkegle paa Skraalinier	2. »
6. Vægtstang (mathematisk) paa Stativ med forskydelig Tridse (hvorved Vægtstangen kan bruges baade som en- og toarmet).....	5. 85
7. Hydrostatisk Vægtskaal, forskydelig paa en høj Opstander	21. »
8. Cylinder med tætsluttende Hylster til Anbringelse paa Nr. 7 (Archimedes Lov)	4. »
9. Vægtlodder (100 gr.—5 cgr.).....	9. »
10. En Samling Kuglevægtlodder (15 Stk.) med Kroge, i Æske, at anvende ved flere Apparater.....	3. 75
11. Tridseapparat med forskellige Tridser og toløbende Blokke	10. »
12. Vinde med Vinkelvægt, Bradtspil og Differentialvinde eller Differentialtridse.....	8. 50

	Kr. Ø.
10. Nov. 13. Skraaplan med foranderlig Højde og tilhørende Valse, som kan fastgøres, saa at Forskellen imellem rullende og glidende Gnidning kan vises	11. »
14. Skrue i fast Møttrik til at løfte Byrder og udøve Tryk, tillige indrettet som Gangspil	7. 35
15. Centrifugalmaskine 23 Kr.; dertil 1) Apparat med Staal fjedre til at vise Jordens Affladning samt et Par Vandspande 6 Kr. 35 Ø.; 2) to ulige store Kugler 4 Kr. 75 Ø.; 3) Glaskugle til Vand og Kvægsølv 5 Kr. 35 Ø.; 4) Pendullod (Foucault) og Ring, som stiller sig vandret, 2 Kr. 65 Ø.; 5) vippende Glasrør, hvori Kvægsølv, 4 Kr. 50 Ø.; 6) Fødder til Anbringeelse af Apparaterne, ialt	47. »
16. Centrifugalbøjle af Blik paa Fod med Kugle	2. »
17. Mariottes Stødmaskine med 6 lige store og en mindre Kugle	14. 50
18. Turbine, et Rør med Udflydespidser at hænge i en Snor	2. 50
19. Stikhævert med Gummiboldt	1. 50
20. Togrenet Hævert med Siderør	» 75
21. Samkvemhavende Rør i Forbindelse med et Haarrør	1. 50
22. do. do. galgeformet, 30" langt med Gummikugle samt to Glaskopper til at vise Vædskers lige Vægtfylde	3. 65
23. Libelle med sleben Underflade, i Hylster	1. 35
24. Archimedes Skrue, Glasspiral med lakeret Blikkar . .	13. »
25. Pascals Kar, tre forskellige Glas paa Stativ med Bismervægtstangsarme til Forsøg over Bundtryk . .	28. »
26. Boyles Ventil	2. 25
27. Nicholsons Flydevægt med Cylinderglas	6. »
28. Mælkeprøver eller Alkoholometer	1. 65
29. Cartesiansk Djævel i Glas med Gummioverbinding .	1. 25
30. Glasrør til Torricellis Forsøg med Staalhane, Glaskop og Tragt	4. 50
31. Kvægsølvbarometer, forskellige, fra 4 Kr. til	10. »
32. Flaske med 3 Pd. Kvægsølv	9. 50
33. Aneroidbarometer, særligt til Skolebrug	16. »
34. Glasmodel af en Post med Metalgarnitur	3. 65
35. Trykpumpe af Glas paa Stativ med Vindkjedel (Brandsprøjte)	7. »

	Kr. Ø.	1881
36. Glasrør paa inddelt Stativ til Paavisning af Mariottes Lov	5.	» 10. Nov.
37. Luftpompe paa høj Fod, hertil Apparaterne Nr. 38—44	45.	»
38. En Glasklokke (høj Form).....	3.	25
39. En do. med Tubus foroven.....	3.	25
40. Vingeapparat til Paavisning af Luftens Modstand, med Tandstokke og Drev helt af Metal, at benytte saa vel under som uden for Klokken	30.	»
41. Magdeburger Halvkugler 15 Kr. eller	18.	»
42. Apparat til at vise Faldet af en Blyplade og en Fjer i det lufttomme Rum	12.	»
43. Blæresprængningsglas med to slebne Rande og slebent Messinglaag, hvori en Gummiprop med fyldt Barometerrør	8.	50
44. Glaskugle til Luftvejningsforsøg med Luftpompeventil (ny Konstruktion)	6.	»
—————		
45. Apparat til at vise en Stangs lineære Udvidelse ved Varme og til at vise Forskellen mellem Jernets og Messingets Varmeledningsevne, med to Thermometre (forskydelige)	10.	50
46. Thermometre med Reaumurs, Celsius's og Fahrenheit's Inddeling	1.	65
47. Tre tomme Thermometerrør med store Kugler	»	35
48. Apparat til Forsøg over Udstraaling, Indsugning og Tilbagekastning af Varme (fra Legemer med plan og med krum Overflade), bestaar af to Stativer med kubisk Kar med forskellige Overflader, Differential-, Luft- og Kvægsølvthermometer, Hulspejle, Skærme, Platinspiral til Glødning, Lampe m. m. med illustreret Brugsanvisning	50.	»
49. Franklins Kogerør eller Vandhammer	1.	30
50. Wallastons Kryofor	2.	65
51. Destillationsapparat af Glas	2.	75
52. Forsøvet Kobberskaal til Leidenfrosts Forsøg	1.	35
53. Thermometer med Vandbeholder til Afkøling af Vand under 0	4.	50

1881

	Kr. Ø.
10. Nov. 54. Gennemskaaren, bevægelig Model af en Dampmaskine med Svinghjul, udført i Metal i oprejst Stilling	22. »
55. Daniells Hygrometer	12. 50
—————	
56. To kraftige Magnetstænger i Kasse, med Anker	4. 65
57. Hestekomagnet med Anker, 6" lang	2. 50
58. Deklinationsnaal paa Fod	1. 50
59. Inklinationsnaal i Ramme, fastgjort paa Stativ, hvorfra den kan løsnes og hænge i en Snor	4. »
60. Glasstang, Halvdelen med Ebonithylster	1. 50
61. Tre Stativer med to isolerede og en afledet Hylde- marvkugle (elektriske Penduler)	3. »
62. Elektrisk Kugledans, Cylinderglas med forskydelig Metalplade	3. »
63. Isoleret Leder med to Par Hylde- marvkugler	3. 75
64. Elektroskop	2. 50
65. do. større og finere med Kondensatorplader. ca.	15. »
66. Elektricermaskine med 13" Glasplade samt positiv og negativ Konduktor. Paa Konduktoren kan an- bringes Nr. 62 og 67—69	44. »
67. Elektrisk Klokkespil	5. »
68. Elektrisk Mølle	» 65
69. Apparat til Paavisning af Elektricitetens Sæde paa en Leder	2. 50
70. Isolerskammel med 3 Ben 7 Kr., med 4 Ben	8. 35
71. Franklins Tavle med løse forskydelige Belægninger at anbringe paa Nr. 48	18. 75
72. Fire større Leydnerflasker til Batteri eller Brug en- keltvis	ca. 20. »
73. Udlader med bevægelig Leder til Leydnerbatteriet .	5. »
74. Henleys almindelige Udlader med Montering til An- bringelse paa Nr. 48 i Forbindelse med Beslaget fra Nr. 71	5. »
75. Kobber- og Zinkplader til en Voltas Støtte med 50 Led, med Stativ og Polklemmer	ca. 20. »
76. Vanddekompositionsapparat med inddelte Klokker paa Stativ	9. 50
77. Saltdekompositionsapparat paa Stativ med Polklemmer	7. 50
78. Galvanoplastisk Apparat	6. 50
79. Fire Bunzens Elementer, store, med Reserveceller .	25. »

	Kr. Ø.	1881
80. 12 Alen Kobbertraad med Omspinding	1. 25	10. Nov.
81. Træbakke til fire Elementer	3. 25	
82. Kobberbøjle paa Fod med Magnetnaal til Ørsteds Forsøg. Form som Tangensboussole	3. 50	
83. Multiplikator med astatisk Naal i Glaskasse ... ca..	25. »	
84. Elektromagnet med Anker-Skaal	5. 35	
85. Elektromagnetisk Motor	15. »	
86. Telegrafapparat med Papirsulle og Nøgle	20. »	
87. Induktionsapparat med selvvirkende Strømafbyder .	9. »	
88. Et Par Telefoner med 15 Meter dobbelt Ledetraad (bedste Sort)	12. 50	
89. Mikrofon	5. »	
90. Thermoelektrisk Bøjle paa høj Fod. Magnetnaal Nr. 58 anvendes dertil	5. 35	
91. Kulspidser til det elektriske Lys; Montering til An- bringelse paa Nr. 48 i Forbindelse med dettes Hulspejl	6. 65	
92. Magnetoelektrisk Induktionsmaskine	30. »	

93. En større Spritlampe med Trefod	2. 50	
94. Brix til høj og lav Stilling	1. 85	
95. Experimenterings-Stativ	16. »	
	Ialt ... 956. »	

1889

Cirkulære til Rektorerne for de lærde Skoler:

23. April.

I Anledning af en hertil indkommen Forespørgsel fra Rektoren for Randers lærde Skole om, hvorledes Ministeriets Cirkulære af 7. f. M. om Ordningen af Forholdene ved Skolernes skriftlige Eksaminer bliver at anvende ved de offentlige lærde Skoler, har Ministeriet efter nærmere Forhandling med Undervisningsinspektionen under Dags Dato tilskrevet Forespørgeren følgende, hvilket man af Hensyn til mulig opstaaende Tvivl finder det rettest herved at meddele Hr. Rektoren til behagelig Efterretning og videre Iagttagelse:

De Tilsynsførende ved Eksamen blive i Overensstemmelse med Cirkulærets § 14 ligesom hidtil at vælge af Rektoren blandt Skolens egne Lærere. Bestemmelserne i §§ 2 og 3 om Antallet af Tilsynsmænd bliver at anvende saaledes, at der mindst er 2 Lærere i hvert Værelse, hvori skriftlig Eksamen afholdes. Der-

23. April. imod er det ved de offentlige lærde Skoler ikke nødvendigt at forøge dette Antal med 2 for hver løbende Snes af Eksaminander i samme Værelse, men det maa være overladt til Rektorens Skøn at fastsætte Antallet af Tilsynsmænd, naar over 20 Eksaminander skrive i eet Værelse, idet der selvfølgelig først og fremmest maa sørges for, at Kontrollen bliver tilstrækkelig betryggende, men dog ogsaa bliver at tage Hensyn til, at et for stort Antal af Tilsynsmænd efter Omstændighederne kan virke forstyrrende. Eksempelvis anføres, at for et Antal af 30 Eksaminander maa det anses for tilstrækkeligt at lade 3 Lærere besørge Tilsynet.

Forsaaavidt en Lærer ved at deltage i Tilsynet kommer til at fungere i et større Antal Timer, end der ifølge den aarlige Timefordeling paahviler ham — hvilket formentlig ikke som Regel behøver at finde Sted, da en Del Undervisningstimer bortfalde under Eksamen — bliver der i Overensstemmelse med § 2 at udbetale ham 1 Kr. for hver overskydende Time efter Rektorens Attest.

De Funktioner, som ved Cirkulærets §§ 7, 8, 11 og 13 in fine ere paalagte den fremmede Tilsynsmand ved de private Skoler, paahvile ved de offentlige lærde Skoler Rektoren. Særligt tilføjes med Hensyn til § 13 1ste Stykke, at Indpakningen af Besvarelserne bør foregaa i Eksamenslokalet og foretages af Rektor i de Tilsynshavendes Nærværelse, og at det er tilstrækkeligt at forsyne Pakken med Skolens Segl. Derimod er det de tilsynsførende Lærere, som varetage de i §§ 9 og 12 omhandlede Forretninger.

Pag. 106. Kgl. Resol. 12. Nov., læs 21. Nov. 1852.

» 293. Min. Skr. 27. Marts, læs 30. Juni 1884.

» 310. Kgl. Resol. 10. Juni, læs 19. Sept. 1888.
